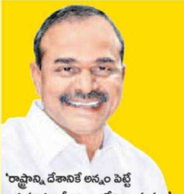

'రాష్ట్రాన్ని దేశానికే అన్నం పెట్టే అన్నపూర్ణగా తీర్చిదిద్దాలనేది నా స్వప్నం'

సత్యమేవ జయతే

సాక్షి

WWW.SAKSHI.COM

పేజీలు: 16+32 పేజీల ఆదివారం అనుబంధం | వెల: ₹ 8.00 | సంపుటి: 17 | సంచిక: 140

ఆదివారం 2-2-2025

SIMULTANEOUSLY PRINTED AT MUMBAI | HYDERABAD | BANGALORE | CHENNAI | DELHI | ANANTAPUR | GUNTUR | KADAPA | KHAMMAM | KARIMNAGAR | KURNOOL | MAHABOOBNAGAR | MANGALAGIRI | NALGONDA | NELLORE | NIZAMABAD | ONGOLE | RAJAMAHENDRAVARAM | SRIKAKULAM | TADEPALLI GUDEM | TIRUPATHI | VIJAYAWADA | VISAKHAPATNAM | WARANGAL

మనం.. క్షణం.. జెర్సీ.. ఇలాంటి తెలుగు సినిమా దేన్నైనా చూడండి. సినిమా అటూ ఇటూగా ఉన్నా... చివరి పావుగంట క్లైమాక్స్ అదిరిపోతుంది. అంతే... హిట్ కొట్టేస్తాయి. ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ దర్శకత్వంలో ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ సమర్పించిన '2025-26 బడ్జెట్'దీ ఇదే కాన్సెప్ట్. భగ్గుమంటున్న నిత్యావసరాల ధరలు... నానాటికీ పతనమైపోతున్న రూపాయి... అంతకంతకూ తీవ్రమవుతున్న నిరుద్యోగంపై ఫోకస్ లేదు. గతంలో ఆర్భాటంగా ప్రకటించిన స్మార్ట్ సిటీలు, డిజిటల్ ఇండియా, స్టార్టప్ ఇండియా వంటి పథకాలను అదే స్థాయిలో కొనసాగించడానికి అవసరమైన కేటాయింపులూ లేవు. అయితేనేం! క్లైమాక్స్‌లో 'ఆదాయ పన్ను'ను అద్భుతంగా ప్రజెంట్ చేశారు. ఆదాయ పన్ను మినహాయింపు పరిమితిని ప్రస్తుత 7 లక్షల నుంచి 10 లక్షలకు పెంచుతారంటూ కొన్నాళ్లుగా రకరకాల లీకులు వస్తుండగా... ఈ పరిమితిని ఏకంగా 12 లక్షలకు పెంచి ఊహించని ముగింపునిచ్చారు. ప్రభుత్వ విధానాలను విమర్శించాలన్నా.. ప్రశంసించాలన్నా ప్రధానంగా మధ్యతరగతే కాబట్టి... మోదీ తన ఇంద్రజాలంతో గురిచూసి కొట్టారు. అంతే! బడ్జెట్ ప్రసంగం ముగిసిన క్షణం నుంచీ.. ఆదాయం లేనివారితో సహా దేశమంతా మాట్లాడుకున్నది ఆదాయ పన్ను గురించే!!. సోషల్ మీడియాలో విశ్లేషణల వెల్లువంతా దీనిపైనే. కీలక సమస్యలను ప్రస్తావించకపోయినా... ఎన్నికలు సమీపిస్తున్న బిహార్‌కు రకరకాల వరాలు ప్రకటించినా... క్లైమాక్స్ అదిరింది కాబట్టి ప్రతిపక్షాలు తప్ప అంతా ఆదాయ పన్ను గురించే మాట్లాడారు. మధ్య తరగతి ఉద్యోగులంతా.. తాము లక్కీ భాస్కర్‌లమేనని సంబరపడ్డారు. నిజానికి మోదీ ఈ వేతన జీవులను లక్ష్యించటం ద్వారా అలాంటివారు అత్యధికంగా ఉన్న ఢిల్లీపైనా గురిపెట్టారు. నాలుగు రోజుల్లో ఎన్నికలున్నాయి కనుక... అప్పటిదాకా ఈ మాటలే ఉంటాయి. కాకపోతే ఈ పన్ను మినహాయింపులకు ఏమైనా మెలికలుంటాయా? ఇంకేమైనా షరతులుంటాయా? అనేవన్నీ వచ్చే వారం ప్రవేశపెట్టే కొత్త పన్ను చట్టంలో చూడాల్సిందే. అప్పటికి ఎన్నికలైపోతాయి. అదీ మోదీ లెక్క.

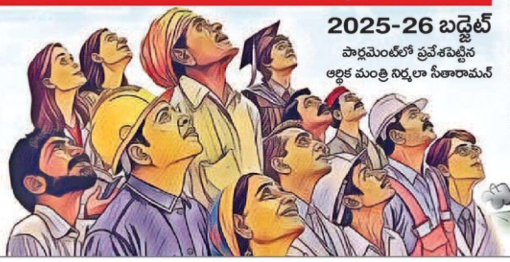
₹12.75 లక్షల వరకూ పన్ను చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు (స్టాండర్డ్ డిడక్షన్‌తో కలిపి)

వేతన జీవే.. లక్కీ భాస్కర్..

కీలక సమస్యల ప్రస్తావన లేకపోయినా.. ఆదాయ పన్ను బొనాంజా

- తన దర్శకత్వ ప్రతిభతో క్లైమాక్స్ సీన్‌ను అద్భుతంగా ఆవిష్కరించిన మోదీ
- ధరలు, నిరుద్యోగం, రూపాయి పతనంపై కట్టుదిట్టమైన చర్యలూ లేవు
- డిజిటల్ ఇండియా, స్టార్టప్ ఇండియా, స్మార్ట్ సిటీల ప్రస్తావనా లేదు
- లక్ష్మీ కటాక్షం బిహార్‌కే.. ఢిల్లీ ఎన్నికలపైనా కన్ను

2025-26 బడ్జెట్

పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్

బడ్జెట్ స్వరూపం (అంకెలు రూ. కోట్లలో)

మొత్తం బడ్జెట్ 50,65,345	రెవెన్యూ వసూళ్లు 34,20,409
	రెవెన్యూ వ్యయం 39,44,255
మూలధన వసూళ్లు 16,44,936	మూలధన వ్యయం 11,21,090

ధరలు తగ్గేవి

- విదేశాల నుంచి దిగుమతి చేసుకొనే 36 రకాల ప్రాణాధార ఔషధాలు
- రూ.35 లక్షలకు పైగా విలువైన విదేశీ మోటార్ సైకిళ్లు
- విదేశీ ప్రీమియం కార్లు
- ఆహారం, పానీయాల పరిశ్రమల్లో ఉపయోగించే సింథటిక్ పరిమళ ద్రవ్యాలు
- కొన్ని రకాల నగలు, స్వర్ణకారుల ఉత్పత్తులు
- ఈథర్నెట్ స్విచ్చెస్ (క్యారియర్ గ్రేడ్)
- దిగుమతి చేసుకొనే ఎలక్ట్రానిక్ ఆట వస్తువులు, బొమ్మల విడిభాగాలు

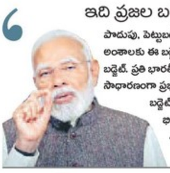
ధరలు పెరిగేవి

- విదేశాల నుంచి దిగుమతి చేసుకొనే ఫ్లాట్ ప్యానెల్ (టచ్ స్క్రీన్) డిస్‌ప్లేలు
- కొన్ని రకాల వస్త్రాలు
- దిగుమతి చేసుకొనే పాదరక్షలు
- స్మార్ట్ మీటర్లు
- సోలార్ సెల్స్
- యంత్రాల్లో ఉపయోగించే పేపర్లు
- పీవీసీ ఫ్లెక్స్ ఫిలింలు, పీవీసీ ఫ్లెక్స్ షీట్లు, పీవీసీ ఫ్లెక్స్ బ్యానర్లు
- దిగుమతి చేసుకొనే యాట్‌లు, కొవ్వొత్తులు

వివరాలు 2,4,6,7,8,9,10,11,12,13లో

ఇది ప్రజల బడ్జెట్: ప్రధాని మోదీ

పొదుపు, పెట్టుబడులు, వినియోగం, అభివృద్ధి వంటి అంశాలకు ఈ బడ్జెట్ ఊతమిస్తుంది. ఇది ప్రజల బడ్జెట్. ప్రతి భారతీయుడి కలలను నెరవేరుస్తుంది. సాధారణంగా ప్రభుత్వ ఆదాయాన్ని పెంచేలా బడ్జెట్‌లు ఉంటాయి. ఈసారి అందుకు భిన్నంగా ప్రజల చేతుల్లో డబ్బులు ఎక్కువ చలామణీ అయ్యేలా ఆర్థిక మంత్రి బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టారు.

బుల్లెట్ గాయాలకు బ్యాండ్ ఎయిడ్ వేసినట్టుంది..

బుల్లెట్ గాయాలకు బ్యాండ్ ఎయిడ్ వేసినట్లుగా ఈ బడ్జెట్ ఉంది. కేంద్రానివి దివాళాకోరు ఆలోచనలు. సంక్షోభంలో ఉన్న దేశ ఆర్థిక రంగాన్ని గాడిలో పెట్టడానికి తగిన చర్యలేవీ లేవు. కేంద్రంలోని ఎన్డీయే ప్రభుత్వం మరోసారి అన్ని వర్గాలను మోసం చేసింది.

- రాహుల్ గాంధీ, కాంగ్రెస్ అగ్రనేత

రైల్వేలకు పాత పద్దే!

- రూ.2.52 లక్షల కోట్ల బడ్జెట్ కేటాయింపు
- రెవెన్యూ అంచనా రూ.3,02,100 కోట్లు
- మరో 200 వందేభారత్ రైళ్లు తెస్తాం
- రైల్వేశాఖ మంత్రి అశ్వినీ వైష్ణవ్ వెల్లడి

8లో

కేంద్ర బడ్జెట్‌పై ఆర్థికశాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి రామకృష్ణారావుతో చర్చిస్తున్న సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి. చిత్రంలో డిప్యూటీ సీఎం భట్టి, మంత్రులు సీతక్క, కొండా సురేఖ, తుమ్మల, కోమటిరెడ్డి, దామోదర రాజనర్సింహ, ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి, జూపల్లి, శ్రీధర్‌బాబు, పొంగులేటి

కేంద్ర బడ్జెట్‌పై సీఎం అసంతృప్తి!

రాష్ట్ర ప్రతిపాదనలు, బడ్జెట్ కేటాయింపులపై ఆర్థికశాఖ అధికారులతో సమీక్ష

11లో

- అధికారులు, మంత్రులతో సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి సమావేశం
- బడ్జెట్‌లో రాష్ట్రానికి జరిగిన అన్యాయంపై లేఖ రాసే యోచన
- రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బడ్జెట్ రూపకల్పనపైనా చర్చ

ఓం.. భీమ్ తుస్..

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలను పట్టించుకోని కేంద్రం

రూ.1.65 లక్షల కోట్లు ఇవ్వాలని కోరినా.. బడ్జెట్‌లో ఒక్క రూపాయి కూడా ప్రత్యేక కేటాయింపు లేని తీరు

11లో

- ట్రిపుల్ ఆర్, మెట్రో రైలు, ఫ్యూచర్ సిటీ, రేడియల్ రోడ్లు, ఐఐఎంల ఊసెత్తని నిర్మలమ్మ
- గ్రీన్‌ఫీల్డ్ ఎయిర్‌పోర్టు, హైవే.. సీవరేజీ.. డ్రైనేజీ.. అన్ని వినతులూ హుళక్కే
- పన్నుల వాటాలో స్వల్ప పెరుగుదల.. మౌలిక వసతుల్లో భాగంగానే రాష్ట్రానికి నిధులు

చిల్లిగవ్వ కూడా తేలేదు

తెలంగాణకు చిల్లిగవ్వ కూడా తేలేకపోయిన సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి, కేంద్ర మంత్రులు, రాష్ట్రం నుంచి ఎన్నికైన కాంగ్రెస్, బీజేపీ ఎంపీలు క్షమాపణలు చెప్పాలి. రాష్ట్రం నుంచి 8 మంది బీజేపీ ఎంపీలు గెలిచి, అందులో ఇద్దరు కేంద్ర మంత్రులున్నా, తెలంగాణకు నయాపైసా తేలేదు.

- కేటీఆర్, బీఆర్ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్

ఇదండీ సంగతి

ఎన్నికలప్పుడు బడ్జెట్ వస్తే ఆ రాష్ట్రాలకు వచ్చే కిక్కేవేరు!

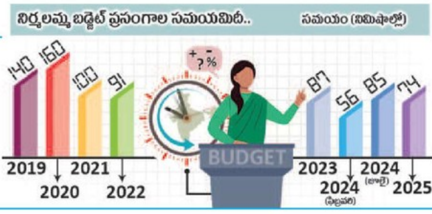
గచ్చిబౌలిలో కాల్పుల కలకలం

- ప్రిజం పబ్‌లో పోలీసులపై పాత నేరస్తుడు బత్తుల ప్రభాకర్ కాల్పులు
- మాదాపూర్ సీసీఎస్ హెడ్ కానిస్టేబుల్ వెంకట్‌రెడ్డికి బుల్లెట్ గాయం
- ప్రభాకర్ పారిపోతుండగా చుట్టుముట్టి పట్టుకున్న పోలీసులు

16లో

డాక్టర్. అంది సత్యం
ఆర్థిక విశ్లేషకుడు

కేంద్ర బడ్జెట్ చిన్నచిన్న విషయాల్లో సానుకూలంగా ఉన్నా విధానాల విషయంలో మాత్రం ప్రైవేటీకరణకు మొగ్గు చూపేలా ఉంది. ఎల్ఐసీ, గనుల ప్రైవేటీకరణ, అణుశక్తి మిషన్‌లోకి ప్రైవేటు వ్యక్తుల ప్రవేశానికి అవకాశం కల్పించడం, పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ, వైద్య, విద్యారంగాల్లో ప్రైవేటు వ్యవస్థను మరింతగా ప్రోత్సహించడం లాంటి చర్యలకు కేంద్రం పూనుకోనుంది.

EXPERT OPINION

ద్రవ్యోల్బణం, నిరుద్యోగం, పేదరికం వంటి సమస్యలతో దేశప్రజలు ఇబ్బంది పడుతుంటే బడ్జెట్‌తో ప్రజలను మోసగించే యత్నం చేశారు. పదేళ్లలో మధ్యతరగతి నుంచి రూ.54.18 లక్షల కోట్లను ఆదాయపు పన్నుకింద వసూలు చేసి, ఇప్పుడు రూ.12 లక్షలు సంపాదించే వారికి మినహాయింపులు ఇస్తోంది.

-- ఖర్గే, కాంగ్రెస్ జాతీయ అధ్యక్షుడు

అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా భారత్‌ను తీర్చిదిద్దడంలో ప్రధాని మోదీ విజన్‌కు ఈ బడ్జెట్ అద్దం పడుతోంది. ప్రధాని ఆలోచనంతా మధ్యతరగతి ప్రజల బాగోగులపైనే. రైతులు మొదలుకొని మధ్యతరగతి ప్రజల వరకు.. అన్ని వర్గాల సంక్షేమంపై ఈ బడ్జెట్ దృష్టిపెట్టింది.

-- అమిత్‌షా, కేంద్ర హోం మంత్రి

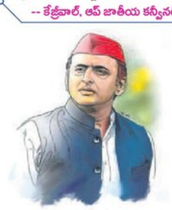
బిహార్ అభివృద్ధికి ఈ బడ్జెట్ ఎంతగానో తోడ్పాటునందిస్తుంది. మఖానా బోర్డ్ ఏర్పాటు, గ్రీన్‌ఫీల్డ్ విమానాశ్రయాలు.. రాష్ట్ర భవిష్యత్ అవసరాలను తీరుస్తాయి. పట్నా ఐఐటీని విస్తరించాలన్న నిర్ణయం వల్ల రాష్ట్రంలో సాంకేతిక విద్యకు ఊతం లభిస్తుంది.

-- నితీశ్‌కుమార్, బిహార్ సీఎం

కోటీశ్వరులకు రుణాలు మాఫీ చేసే విధానానికి స్వస్తి చెప్పి, అలా ఆదాచేసిన డబ్బులను మధ్యతరగతి ప్రజలు, రైతుల సంక్షేమానికి వాడాలని నేను చేసిన సూచనను బడ్జెట్‌లో పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడం నిరుత్సాహపరిచింది. కోటీశ్వరుల రుణమాఫీ కింద పెద్ద ఎత్తున ప్రజాధనాన్ని వెచ్చించడం సరికాదు.

-- కేజ్రీవాల్, ఆప్ జాతీయ కన్వీనర్

బడ్జెట్‌లో అంకెలకన్నా, కుంభమేళాలో జరిగిన తొక్కిసలాటలో ఎంత మంది మరణించారు, ఎంత మంది గల్లంతు అయ్యారన్న విషయమే నాకు ముఖ్యం. తొక్కిసలాటలో ఎంతమంది మరణించారన్న విషయాన్ని ప్రభుత్వం చెప్పలేకపోతోంది. బాధితులు ఇంకా తమ కుటుంబ సభ్యులకోసం వెతుక్కుంటున్నారు.

-- అఖిలేశ్ యాదవ్, ఎస్పీ అధినేత

వరుసగా 8వసారి

దేశమంటే మట్టి కాదోయ్, దేశమంటే మనుషులోయ్' అన్న గురజాడ హితోక్తే మా సర్కారుకు స్ఫూర్తి

జీవకోటి వానల కోసం ఎదురు చూసినట్టే పౌరులు సుపరిపాలనను అభిలషిస్తారన్న తిరుక్కురళ్ హితవును పన్ను విధానాల రూపకల్పనలో దృష్టిలో ఉంచుకున్నాం

ఇది సామాన్యుల బడ్జెట్. 2047 నాటికి వికసిత భారత్ కలను సాకారం చేసుకునే దిశగా ఇదో పెద్ద ముందడుగు

- బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్

పంచరంగుల చిత్రం

2025-26 కేంద్ర బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టిన నిర్మలా సీతారామన్

2047 కల్లా వికసిత భారతే లక్ష్యం	పది రంగాల్లో ప్రగతిపై ప్రత్యేక దృష్టి	సాగు, ఎంఎస్ఎంఈ, పెట్టుబడులే గ్రోత్ ఇంజన్లు	ఆర్థికం సహా ఆరు కీలక రంగాల్లో భారీ సంస్కరణలు	వేతన జీవులపై అనూహ్య కరుణ

గమ్యస్థానం: వికసిత భారత్
దారిదీపం: సమష్టి కృషి
ఇంధనం: కొత్త తరం సంస్కరణలు

స్థూలంగా చెప్పాలంటే 2025-25 కేంద్ర బడ్జెట్లో నిర్మలమ్మ ఆవిష్కరించిన పంచ రంగుల చిత్రం సారాంశమిదే! మధ్య తరగతి కొనుగోలు శక్తిని, తద్వారా అంతిమంగా ఆర్థిక వృద్ధి రేటును ఇతోధికంగా పెంచడం, ప్రైవేట్ రంగంలో పెట్టుబడులను విస్తృతపరచడమనే మోదీ ప్రభుత్వ లక్ష్యాలను బడ్జెట్లో ఘనంగానే ఆవిష్కరించారు విత్త మంత్రి. ''ఇది సామాన్యుల బడ్జెట్. 2047 నాటికి వికసిత భారత్ కల సాకారం దిశగా ఇదో పెద్ద ముందడుగు'' అని చెప్పుకున్నారు. పౌరులందరి ప్రగతే (సబ్ కా వికాస్) లక్ష్యంగా పలు పథకాలను, చర్యలను ప్రతిపాదించారు. 'దేశమంటే మట్టి కాదోయ్, దేశమంటే మనుషులోయ్' అన్న తెలుగువారి అడుగుజాడ గురజాడ పంక్తులతో ప్రసంగం మొదలు పెట్టారు. 'పేదరికం లేని సమాజం, అందరికీ అందుబాటులో ఉండే నాణ్యమైన, పాఠశాల విద్య, వైద్య సదుపాయాలు, నైపుణ్యంతో కూడిన కార్మిక శక్తి-వారికి మెరుగైన ఉపాధి, మహిళల్లో కనీసం 70 శాతం మందికి ఆర్థిక కార్యకలాపాల్లో భాగస్వామ్యం, భారత్‌ను ప్రపంచ ఆహార పాత్రగా తీర్చిదిద్దేలా రైతన్నకు వెన్నుదన్నుగా నిలవడం' తమ ప్రభుత్వ లక్ష్యాలని పేర్కొన్నారు. వాటి సాధనకు 'ఆర్థిక వృద్ధి-ఉత్పాదకత, గ్రామీణ స్వావలంబన, వృద్ధి పథంలో సమష్టి అడుగులు, మేకిన్ ఇండియా ద్వారా నిర్మాణ రంగానికి పెద్దపీట, సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమలకు మరింత తోడ్పాటు, ఉద్యోగిత ఆధారిత వృద్ధి, మానవ వనరులపై భారీ పెట్టుబడులు, రక్షిత ఇంధన సరఫరాలు, ఎగుమతులు, ఇన్నోవేషన్లకు ఇతోధిక ప్రోత్సాహం'... ఇలా పది రంగాలపై ప్రధానంగా దృష్టి సారించనున్నట్టు ప్రకటించారు. ఈ ప్రస్థానంలో వ్యవసాయం, సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమలు, పెట్టుబడులు, ఎగుమతులను నాలుగు ప్రధాన చోదక శక్తులుగా పేర్కొన్నారు. పన్నులు, ఇంధన, పట్టణాభివృద్ధి, గనులు, ఆర్థికం, నియంత్రణ... ఈ ఆరు కీలక రంగాల్లో వచ్చే ఐదేళ్ల పరిధిలో భారీ సంస్కరణలను ప్రతిపాదించారు. కాకపోతే లక్ష్యాలను ఘనంగా విధించుకున్న మంత్రి, వాటి సాధనకు ఏం చేయనున్నారనేది మాత్రం ఇదమిత్థంగా చెప్పకుండా పైపై ప్రస్తావనలతోనే సరిపెట్టారు. వేతనజీవికి వ్యక్తిగత వార్షిక ఆదాయపన్ను మినహాయింపు పరిమితిని ఏకంగా రూ.12 లక్షలకు పెంచేశారు. తద్వారా ఢిల్లీ అసెంబ్లీ ఎన్నికల నేపథ్యంలో మధ్య తరగతిని ఆకట్టుకునే ప్రయత్నం చేశారు. కొత్త ఆదాయ పన్ను బిల్లును వారంలో ప్రవేశపెడతామని తెలిపారు. పన్నుల రంగంలో భారీ సంస్కరణలకు తెర తీస్తున్నట్టు మంత్రి ప్రకటించారు. మోదీ సర్కారు మానస పుత్రికలైన స్టార్టప్‌లు, డిజిటల్ ఇండియా తదితరాలకు నామమాత్రపు కేటాయింపులతోనే సరిపెట్టారు.

లోక్‌సభలో బడ్జెట్ ప్రవేశపెడుతున్న నిర్మలా సీతారామన్

న్యూఢిల్లీ: ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ శనివారం 2025-26 కేంద్ర బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టారు. రూ.50,65,345 కోట్లతో కూడిన పద్దును పార్లమెంటుకు సమర్పించారు. వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో ద్రవ్య లోటు 4.4 శాతం ఉండొచ్చని మంత్రి జోస్యం చెప్పారు. జీడీపీ వృద్ధి రేటు 6.3 శాతానికే పరిమితం కావచ్చన్న అంచనాల నేపథ్యంలో సంక్షేమాన్ని, సంస్కరణలను పరుగులు పెట్టించేలా పలు చర్యలను ప్రతిపాదించారు. 74 నిమిషాల బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ఆమె ఏమేం చెప్పారంటే...

పరిశ్రమలకు మహర్దశ

సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమల (ఎంఎస్ఎంఈ)ల్లో పెట్టుబడులను రెట్టింపునకు పైగా పెంచనున్నట్టు మంత్రి వివరించారు. ''ప్రస్తుతం కోటికి పైగా ఎంఎస్ఎంఈల ద్వారా 7.5 కోట్ల మందికి పైగా ఉపాధి పొందుతున్నారు. వాటికి ఐదేళ్లలో రూ.1.5 లక్షల కోట్లకు పైగా రుణ సదుపాయం అందనుంది. సూక్ష్మ, చిన్నతరహా పరిశ్రమలకు రుణ పరిమితి రూ.5 కోట్ల నుంచి రూ.10 కోట్లకు, స్టార్టప్‌లకు రూ.10 కోట్ల నుంచి రూ.20 కోట్లకు పెరగనుంది. తయారీ రంగంలో మేకిన్ ఇండియాకు మరింత ప్రాధాన్యం దక్కనుంది'' అని చెప్పారు.

చదువుకు జేజే

ఈ ఏడాది మెడికల్ కాలేజీలు, బోధనాసుపత్రుల్లో 10 వేల అదనపు సీట్లు, ఐఐటీల్లో కనీసం 6,500 అదనపు సీట్లు అందుబాటులోకి రానున్నట్టు విత్త మంత్రి ప్రకటించారు. ''రూ.500 కోట్లతో సాగు, ఆరోగ్యం తదితర రంగాల్లో కృత్రిమ మేధలో సెంటర్స్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ఏర్పాటవుతాయి. భారత్‌నెట్ ప్రాజెక్టు కింద గ్రామీణ ప్రభుత్వ పాఠశాలలు, ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలన్నింటికీ బ్రాడ్‌బ్యాండ్ సౌకర్యం అందుబాటులోకి తేనున్నాం. బాలల్లో శాస్త్రీయ జిజ్ఞాసను పెంపొందించేందుకు సర్కారీ స్కూళ్లలో వచ్చే ఐదేళ్లలో 50 వేల అటల్ టింకరింగ్ ల్యాబులు ఏర్పాటవుతాయి. 'భారతీయ భాషా పుస్తక్' పథకంతో స్థానిక భాషల్లోని ప్రభుత్వ పాఠ్య పుస్తకాలన్నీ డిజిటల్ రూపంలో అందుబాటులోకి వస్తాయి'' అని తెలిపారు.

సాగుకు పట్టం...

వ్యవసాయ రంగానికి పట్టం కట్టేందుకు మోదీ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉందని నిర్మల ప్రకటించారు. ''7.7 కోట్ల మంది రైతులకు లబ్ధి చేకూర్చేలా కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డుల పరిమితిని రూ.3 లక్షల నుంచి రూ.5 లక్షలకు పెంచుతున్నాం. అసోంలో 12.7 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల సామర్థ్యంతో భారీ యూరియా ప్లాంటు ఏర్పాటవనుంది. వ్యవసాయోత్పత్తి, నిల్వ సామర్థ్యం పెంపు తదితర లక్ష్యాలతో రాష్ట్రాల భాగస్వామ్యంతో 100 జిల్లాల్లో ప్రధానమంత్రి ధనధాన్య కృషీ యోజన అమలవనుంది. రూరల్ ప్రాస్పరిటీ అండ్ రెజీలియన్స్ పథకంతో ఈ పథకంతో గ్రామీణ మహిళలు, యువ రైతులు, చిన్న, సన్నకారు రైతులకు బాగా లబ్ధి చేకూరుతుంది. వంట నూనెల ఉత్పత్తి తృణధాన్యాల సాగులో ఆత్మనిర్భరత సాధనకు ప్రాధాన్యమిస్తున్నాం. కూరగాయ లు, పళ్ల సాగుకు సమగ్ర పథకం తేనున్నాం. జన్యు బ్యాంకుల ద్వారా విత్తన నిల్వ సా మర్థ్యం పెంపొందిస్తాం'' అని వివరించారు.

పట్టణాలకు ప్రాధాన్యం

పట్టణాలను గ్రోత్ హబ్‌లుగా తీర్చిదిద్దడానికి రూ.లక్ష కోట్లతో అర్బన్ చాలెంజ్ ఫండ్‌ను ఏర్పాటు చేయనున్నారు. ఇందులో భాగంగా అమలు చేసే ప్రతి పథకంలోనూ నాలుగో వంతు నిధులను కేంద్రం అందజేస్తుంది. 2047 కల్లా కనీసం 100 గిగావాట్ల అణు విద్యుదుత్పత్తే లక్ష్యంగా న్యూక్లియర్ ఎనర్జీ మిషన్ ఏర్పాటు చేయనున్నట్టు ప్రకటించారు.

మెడికల్ టూరిజానికి ఊపు

మెడికల్ టూరిజంలో భాగంగా రూ.20 వేల కోట్లతో 'హీల్ ఇన్ ఇండియా' పథకాన్ని ప్రకటించారు. దేశవ్యాప్తంగా మరో 50 పర్యాటక ప్రాంతాలను స్థానిక ఉపాధి కేంద్రాలుగా తీర్చిదిద్దుతామన్నారు. మరో 120 పట్టణాలను ఉడాన్ పథకం పరిధిలోకి తేవడం ద్వారా వచ్చే పదేళ్లలో మరో 4 కోట్ల మందికి విమాన ప్రయాణాన్ని అందుబాటులోకి తెస్తామని మంత్రి చెప్పారు. అంతర్జాతీయ వాణిజ్యానికి సంబంధించి సింగిల్ విండో సదుపాయంగా 'భారత్ ట్రేడ్‌నెట్'ను అందుబాటులోకి తెస్తామన్నారు.

ఇది ప్రజల బడ్జెట్: ప్రధాని మోదీ

న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ లోక్‌సభలో ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌ను ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ.. ప్రజల బడ్జెట్‌గా అభివర్ణించారు. ఇది ప్రతి భారతీయుడి కలలను నెరవేరుస్తుందని అన్నారు. బడ్జెట్‌లో తీసుకున్న చర్యలవల్ల ప్రజల మధ్య మరింత డబ్బు చలామణీ అవుతుందని, ఆయా రంగాల్లో పెట్టుబడులకు ఊతం ఇస్తుందని, ఇది దేశ అభివృద్ధికి దోహదపడుతుందని పేర్కొన్నారు. మరిన్ని రంగాల్లో యువతకు అవకాశాలు కల్పిస్తున్నామని, దీని ద్వారా 'వికసిత్ భారత్' లక్ష్యాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్లవచ్చని అన్నారు. పొదుపు, పెట్టుబడులు, వినియోగం, అభివృద్ధి వంటి అంశాలకు ఈ బడ్జెట్ ఊతం కల్పిస్తుందని చెప్పారు. దేశాభివృద్ధికి దోహదపడేలా బడ్జెట్‌ను రూపొందించినందుకు ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలతోపాటు దీని రూపకల్పనలో పాలుపంచుకున్న ఆర్థిక శాఖ బృందాన్ని ప్రధాని అభినందించారు. సాధారణంగా ప్రభుత్వ ఆదాయాన్ని పెంచేలా బడ్జెట్‌లు ఉంటాయని, కానీ ఈ సారి అందుకు భిన్నంగా ప్రజల చేతుల్లో డబ్బులు ఎక్కువ చెలామణీ అయ్యేలా బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టారని కొనియాడారు.

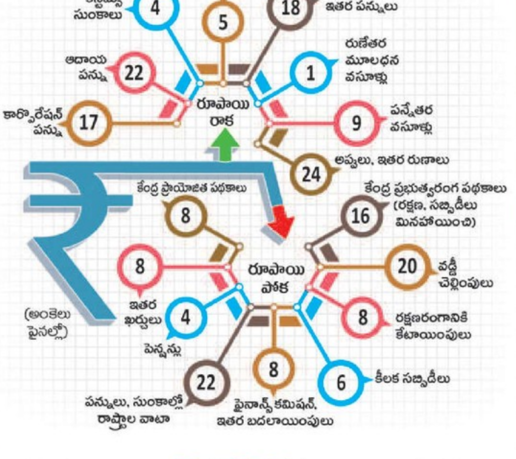

రాష్ట్రాలకు 1.5 లక్షల కోట్ల వడ్డీ రహిత రుణాలు

న్యూఢిల్లీ: మౌలిక వసతుల కల్పనలో రాష్ట్రాలకు మద్దతుగా నిలిచేందుకు కేంద్ర బడ్జెట్‌లో ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలాసీతారామన్ కీలక ప్రకటన చేశారు. వడ్డీ లేకుండా రాష్ట్రాలకు రూ.1.5 లక్షల కోట్ల రుణాలు ఇవ్వనున్నట్లు తెలిపారు. 50 ఏళ్ల కాలానికి వడ్డీ లేకుండా ఈ రుణాలు కేంద్రం ఇస్తుంది. ఈ నిధులను వివిధ రంగాల్లో మౌలిక వసతుల కల్పన కోసం ఖర్చుచేయాల్సి ఉంటుంది. దేశంలో మౌలిక వసతుల ప్రాజెక్టులను ప్రోత్సహించేందుకు కేంద్రం 2021లో మొదటి అసెట్ మానిటైజేషన్ వ్యూహాన్ని ప్రకటించింది. తాజా బడ్జెట్‌లో 2025-30 కాలానికి సంబంధించి రెండో అసెట్ మానిటైజేషన్ ప్లాన్‌ను ప్రారంభించనున్నట్లు మంత్రి తెలిపారు. ఈ ప్లాన్‌లో భాగంగా మౌలిక వసతుల ప్రాజెక్టులకు రూ.10 లక్షల కోట్ల మూలధన సహకారం అందిస్తారు. ఇండియా ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ప్రాజెక్ట్ డెవలప్‌మెంట్ ఫండ్ మద్దతుతో రాష్ట్రాలను కూడా ప్రోత్సహిస్తామని మంత్రి తెలిపారు.

బడ్జెట్ హైలైట్స్

- కొత్త పన్నువిధానంలో రూ.12 లక్షల వరకు వ్యక్తిగత ఆదాయపు పన్ను ఉండదు. వేతన జీవులకు రూ.75వేల స్టాండర్డ్ డిడక్షన్‌తో కలిపి రూ.12.75 లక్షల వరకు పరిమితి ఉంటుంది. దీంతో ప్రభుత్వానికి రూ.లక్ష కోట్ల రెవెన్యూ తగ్గిపోతుంది.
- ఏడు టారిఫ్ రేట్ల తొలగింపు
- 82 టారిఫ్ లైన్లపై ఉన్న సామాజిక సంక్షేమ సర్‌చార్జి రద్దు.
- అప్పుల ద్వారా ఆదాయం రూ. 34.96 లక్షల కోట్లు, మొత్తం వ్యయం రూ.50.65 లక్షల కోట్లు
- జీడీపీ రెవెన్యూ లోటు 4.4 శాతం
- రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల భాగస్వామ్యంతో ప్రధాన్‌మంత్రి ధన్ ధాన్య యోజనకృషి యోజన ఏర్పాటు. దేశవ్యాప్తంగా 100 జిల్లాల్లోని 1.7 కోట్ల మంది రైతులకు ప్రయోజనం
- కంది, మినుములు, పెసర రైతుల ప్రోత్సాహకం కోసం పప్పుధాన్యాల ఆత్మనిర్భర మిషన్ ఏర్పాటు. దీనిద్వారా నాఫెడ్, ఎన్‌సీసీఎఫ్‌లు రైతులనుంచి వచ్చే నాలుగేళ్లలో పప్పుధాన్యాలను సేకరిస్తాయి.
- కూరగాయలు, పండ్లు పండించే రైతుల కోసం సమగ్ర పథకం
- మఖానా విత్తనాల ఉత్పత్తిని పెంచేందుకు బిహార్‌లో మఖానా బోర్డు స్థాపన. అస్సాంలో ఏడాదికి 12.7 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల సామర్థ్యంతో ఉత్పత్తిచేసే యూరియా ప్లాంట్.

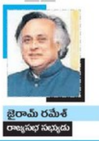

ఇదీ బడ్జెట్ సమగ్ర స్వరూపం (అంకెలు రూ.కోట్లలో)

అంశం	2023-24 వాస్తవ గణాంకాలు	2024-2025 బడ్జెట్ అంచనాలు	2024-2025 వాస్తవ (ప్రాథమిక) గణాంకాలు	2025-2026 బడ్జెట్ అంచనాలు
1. రెవెన్యూ వసూళ్లు	27,29,036	31,29,200	30,87,960	34,20,409
• పన్ను ఆదాయం	23,27,251	25,83,499	25,56,960	28,37,409
• పన్నేతర ఆదాయం	4,01,785	5,45,701	5,31,000	5,83,000
2. మూలధన వసూళ్లు	17,14,411	16,91,312	16,28,527	16,44,936
• రుణాల రికవరీ	26,646	28,000	26,000	29,000
• ఇతర వసూళ్లు	33,122	50,000	33,000	47,000
• రుణాలు	16,54,643	16,13,312	15,69,527	15,68,936
మొత్తం ఆదాయం (1+2)	44,43,447	48,20,512	47,16,487	50,65,345
మొత్తం వ్యయం (3+6)	44,43,447	48,20,512	47,16,487	50,65,345
3. రెవెన్యూ పద్దు	34,94,252	37,09,401	36,98,058	39,44,255
4. వడ్డీ చెల్లింపులు	10,63,872	11,62,940	11,37,940	12,76,338
5. మూలధన ఆస్తుల కోసం కేటాయించిన గ్రాంట్లు	3,03,916	3,90,778	2,99,891	4,27,192
6. మూలధన పద్దు	9,49,195	11,11,111	10,18,429	11,21,090
నికర మూలధన వ్యయం (5+6)	12,53,111	15,01,889	13,18,320	15,48,282
7. రెవెన్యూ లోటు (3-1)	7,65,216	5,80,201	6,10,098	5,23,846
8. నికర రెవెన్యూ లోటు (7-5)	4,61,300	1,89,423	3,10,207	96,654
9. ద్రవ్య లోటు	16,54,643	16,13,312	15,69,527	15,68,936
10. ప్రాథమిక లోటు	5,90,771	4,50,372	4,31,587	2,92,598

ఏపీకి మొండిచెయ్యేనా?

జైరామ్ రమేశ్
రాజ్యసభ సభ్యుడు

చూస్తుంటే బిహార్‌కు బడ్జెట్‌లో పెద్ద వాటానే దక్కింది. ఈ ఏడాది చివర అక్కడ ఎన్నికలు ఉన్నాయి కాబట్టి అది సహజమే. కానీ ఎన్డీయేకు ఇంకో స్తంభం అయిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎందుకు అంత దారుణ విస్మరణకు గురైంది?

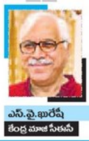
విశ్వాసం కల్పిస్తోంది!

కిరణ్ మజుందార్ షా
వ్యాపారవేత్త

సుస్థిర, సమ్మిళిత ఆర్థిక వృద్ధి సాధన దిశగా ఇండియా సరైన రంగాల్లో పెట్టుబడులు పెడుతోందని 2025-26 ఆర్థిక సంవత్సర కేంద్ర బడ్జెట్ విశ్వాసం కల్పిస్తోంది.

పంచి పెట్టడమే!

ఎస్.వై.ఖురేషీ
కేంద్ర మాజీ సీఈసీ

కోట్ ఆఫ్ ద డే: 'బడ్జెట్ అనేది పనిచేసేవాళ్ల నుంచి ఓటు వేసే వారికి డబ్బు పంపిణీ జరిగే అత్యుత్తమ ప్రజాస్వామిక ప్రక్రియ.'

ముఖ్యమైన బడ్జెట్

ఇండియాలో ఇప్పుడున్న స్థితిగతులను చూస్తే, 1991 తర్వాత బహుశా ఇది అత్యంత ప్రాధాన్యం కలిగిన బడ్జెట్.

– హిందోళ్ సేన్ గుప్తా, ప్రొఫెసర్

మీమ్స్ ఆగేనా?

పాపం ఇప్పటికైనా నిర్మలా సీతారామన్ మీద సోషల్ మీడియాలో మీమ్స్ ఆగుతాయా? ఆదాయ పన్ను పరిమితిని 12 లక్షలకు పెంచడం ద్వారా ఆమె ఇప్పటివరకూ అత్యంత సాహసోపేత ఆర్థిక మంత్రిగా నిలిచారు.

– మోనికా వర్మ, పరిశోధకురాలు

ఇలా చెల్లించాలి!

ఒక వివరణ. 12 లక్షల వరకూ ఆదాయ పన్ను లేదు. కానీ అంతకంటే ఎక్కువ సంపాదిస్తే 4 లక్షల నుంచి శ్లాబు రేట్లలో పన్ను ఉంటుంది. అంటే, ఏటా 25 లక్షలు సంపాదించే వారికి మొదటి 12 లక్షలకు మినహాయింపు ఉండదు. కేవలం 4 లక్షలకే మినహాయింపు. 4 లక్షల నుంచి శ్లాబు రేట్ల ప్రకారం పన్ను కట్టాల్సిందే!

– సుమంత్ రామన్, టీవీ హోస్ట్

వాళ్లు మంచివాళ్లు

ఇదోసారి ఆలోచించాలి. 12 లక్షల కంటే తక్కువ సంపాదించేవారు సున్నా పన్ను కడతారు. కానీ బడ్జెట్ అంచనాల్లో ఆదాయ పన్ను రాబడులను 14,38,000 కోట్లుగా చూపారు. అది మొత్తం రాబడుల్లో 22 శాతం. ఇది కార్పొరేట్ పన్ను కంటే ఎక్కువ. జీఎస్టీ, కస్టమ్స్ కంటే ఎక్కువ. అంటే, ఎంతమంది ఏటా 12 లక్షల కంటే ఎక్కువ సంపాదిస్తున్నారు? ఈ చిన్న సంఖ్యే దేశ నిర్మాణంలో పావు వంతుకు తోడ్పడుతున్నట్టు! వాళ్లు మంచివాళ్లు. అయితే, ఈ పన్నుల నుంచి తప్పించుకునేవాళ్లను వెతకడమే తర్వాత చేయాల్సింది!

– విక్రమ్ చంద్ర, జర్నలిస్ట్

మానవాభివృద్ధి దిశగా!

అభిప్రాయం

డా॥ తమ్మా కోటిరెడ్డి

2025-26 ఆర్థిక సంవత్సరానికి కేంద్ర బడ్జెట్‌ను ఆర్థికమంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశ పెట్టారు. వ్యవసాయం; సూక్ష్మ, చిన్న మరియు మధ్య తరహా సంస్థలు; పెట్టుబడి, ఎగుమతుల అభివృద్ధిని వేగవంతం చేయడం, సమ్మిళిత సాధన, ప్రైవేటు రంగ పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించడం, మధ్యతరగతి ప్రజల వినియోగ వ్యయ సామర్థ్యం పెంపు లాంటి లక్ష్యాల సాధన 'వికసిత్ భారత్' ఆకాంక్షలుగా ఆర్థిక మంత్రి అభివర్ణించారు. నూతన పన్ను వ్యవస్థలో భాగంగా ఆదాయపు పన్ను మినహాయింపు పరిమితి పెంపు వల్ల ప్రజల వ్యయార్హ ఆదాయాలు పెరిగి, కుటుంబ వినియోగ వ్యయం పెరుగుతుంది. తద్వారా దేశంలో సమష్టి డిమాండ్ పెరిగి, ఆర్థికాభివృద్ధి వేగవంతం అవుతుంది.

బీమా రంగంలో వంద శాతం విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు అనుమతించడం ఆహ్వానించదగిన పరిణామం. ఈ చర్య ఆరోగ్య బీమా రంగంపై దీర్ఘకాల ప్రభావాన్ని కలుగజేస్తుంది. బీమా రంగంలో పెట్టుబడులు పెరగడంతో పాటు పోటీతత్వం పెరిగి బీమా పాలసీల రూపకల్పన, సేవల డెలివరీలో నవకల్పనలు చోటుచేసుకుంటాయి. తద్వారా వ్యక్తులు, కుటుంబాలు తమ ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యయాన్ని సక్రమంగా నిర్వహించుకోవడం ద్వారా నాణ్యతతో కూడిన ఆరోగ్య సేవలను పొందగలుగుతారు. ఆర్థిక సేవల అందుబాటు దేశంలో మానవాభివృద్ధికి దారితీస్తుంది, ఆర్థికాభివృద్ధి వేగవంతమవుతుంది.

ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్‌ను విద్యారంగానికి విస్తరించి పెట్టుబడులను ప్రకటించడం ద్వారా దీన్ని భవిష్యత్ సామాజిక – ఆర్థిక ప్రగతికి కారకంగా ప్రభుత్వం గుర్తించింది. అదనంగా పదివేల మెడికల్ సీట్లు, ఐఐటీలలో అదనంగా 6,500 సీట్ల పెంపు, నాణ్యతతో కూడిన శ్రామిక శక్తి పెంపు నవకల్పనలకు దారితీస్తాయి. గ్రామీణాభివృద్ధి, ఉపాధి కల్పనపై పెట్టుబడులు, ఆర్థిక కార్యకలాపాల పెరుగుదలకు దారితీసి, అధిక వినియోగం, మార్కెట్ విస్తరణకు నూతన అవకాశాలు ఏర్పడతాయి. 36 లైఫ్ సేవింగ్ డ్రగ్స్‌కు కస్టమ్ సుంకాన్ని మినహాయింపునివ్వడం వల్ల పేషెంట్లపై ఆర్థిక ఒత్తిడి తగ్గి ఆరోగ్య ప్రమాణాలు మెరుగవుతాయి.

బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టిన తర్వాత బీఎస్ఈ సెన్సెక్స్, నిఫ్టీ 50 సూచీల క్షీణతకు మూలధన వ్యయంలో స్వల్ప పెరుగుదల కారణంగా భావించవచ్చు. 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరం మూలధన వ్యయంతో పోల్చినప్పుడు 2025-26లో మూలధన వ్యయంలో పెరుగుదల 10 శాతం మాత్రమే. ఆర్థికాభివృద్ధికి మూలధన వ్యయంలో పెరుగుదల అధికంగా లేనప్పుడు ఆ ప్రభావం ఉత్పాక రంగాలపై రుణాత్మకంగా ఉండి, వృద్ధి క్షీణతకు దారితీస్తుంది. ప్రభుత్వ కోశ విధానాలకు అనుగుణంగా స్టాక్ మార్కెట్లు స్పందిస్తాయి. 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరం ద్రవ్యలోటు జీడీపీలో 4 శాతంగా నమోదు కావడం, పెరుగుతున్న ప్రభుత్వ రుణాలు, బాండ్ల రాబడి, ఈక్విటీ మార్కెట్లపై స్వల్పకాల ఒడుదొడుకులను కలుగజేస్తాయి. విదేశీ పెట్టుబడులను భారత్ అధికంగా ఆకర్షించడమనేది ప్రతిపాదిత బడ్జెట్ చర్యలు ఆర్థిక విస్తరణ, రాజకీయ సుస్థిరత, కార్పొరేట్ సంస్థల రాబడుల పెరుగుదలకు దారితీశాయా, లేదా అనే అంశాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

ఆదాయపు పన్ను మినహాయింపు వలన పెరిగిన వ్యయార్హ ఆదాయాన్ని, వినియోగదారులు వినియోగ వ్యయంగా మరల్చగలరనే విషయంలోనూ అనిశ్చితి ఉంది. పన్ను రేట్ల తగ్గింపు స్వల్పకాల ప్రయోజనాలకే దారి తీస్తుంది.

గ్రామీణాభివృద్ధి, ఉపాధి కల్పనపై పెట్టుబడులు, ఆర్థిక కార్యకలాపాల పెరుగుదలకు దారితీస్తాయి. ఫలితంగా వినియోగం పెరిగి, మార్కెట్ విస్తరణకు నూతన అవకాశాలు ఏర్పడతాయి.

మరోవైపు అవస్థాపనా సౌకర్యాలపై పెట్టుబడులు అధికవృద్ధి సాధనకు దారి తీస్తాయి.

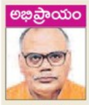
రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల భాగస్వామ్యంతో వంద జిల్లాల్లో వ్యవసాయ ఉత్పాదకత పెంపు, పంట మార్పిడి విధానాన్ని ప్రోత్సహించడం, సరకు నిల్వ, నీటి పారుదల సౌకర్యాల విస్తరణ, స్వల్పకాల, దీర్ఘకాల వ్యవసాయ పరపతి పెంపు లక్ష్యాలుగా, 'ప్రధాన మంత్రి ధన్ – ధాన్య క్రిషి యోజన' పథకాన్ని ప్రకటించారు. భారత్‌లో వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి అధిక శాతం రైతులు ఉపాంత, చిన్న కమతాలపై ఆధారపడి జీవనం సాగిస్తున్నారు. మొత్తం వ్యవసాయ భూమిలో రెండు హెక్టార్ల కన్నా తక్కువ ఉన్న కమతాల వాటా 86 శాతం. కమతాల విస్తీర్ణం తక్కువగా ఉండటం వలన ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులను రైతులు అవలంబించలేకపోతున్నారు. బడ్జెట్‌లో ప్రతిపాదించిన సంస్కరణలు ముఖ్యంగా మేలు రకమైన వంగడాల వినియోగం, పంటమార్పిడి విధానాన్ని అవలంబించగలిగే సామర్థ్యం తక్కువగా ఉండటానికి రైతులలో ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులపై అవగాహన లేకపోవడంతోపాటు, పరపతి లభ్యత తక్కువగా ఉండటాన్ని కారణాలుగా పేర్కొనవచ్చు.

స్టార్టప్‌లు, సూక్ష్మ, చిన్న మరియు మధ్యతరహా సంస్థలకు బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు అనుకూలంగా ఉన్నప్పటికీ లోపభూయిష్ఠ సప్లయ్ చెయిన్ వ్యవస్థ, అసంఘటిత రంగ కార్యకలాపాలు, సంస్థాపరమైన పరపతి లభ్యతలో ఇబ్బందులు అభివృద్ధికి అవరోధంగా నిలిచే అవకాశాలు ఉన్నాయి.

వ్యాసకర్త ప్రొఫెసర్ అండ్ డీన్, ఇక్ఫాయ్ స్కూల్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్, ఐఎఫ్ హెచ్ఇ, హైదరాబాద్

సాగుకు ఊతమేది?

అభిప్రాయం

డా॥ దొంతి నరసింహారెడ్డి

భారత్‌ను అభివృద్ధి పథంలో పయనింపజేసే కీలకమైన నాలుగు ఇంజిన్లలో వ్యవసాయం ఒకటని ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ అన్నారు. వ్యవసాయ అభివృద్ధి–ఉత్పాదకతల్లో సాధించే ప్రగతి... గ్రామీణ భారతం తిరిగి పుంజుకోవడానికీ, సౌభాగ్యవంతం కావడానికీ దారితీస్తుందని ఆమె 2025-26 బడ్జెట్ ప్రసంగంలో పేర్కొన్నారు. కానీ అందుకు తగిన కేటాయింపులు చేయడం మాత్రం మరిచారు. భూతాపం పెరుగుతున్న నేపథ్యంలో ప్రకృతిలో సంభవిస్తున్న వాతావరణ ప్రతికూల ప్రభావాలు, అతివృష్టి, అనావృష్టి, సారం లేని నేలలు, నాణ్యత లేని విత్తనాలు వల్ల సగటు రైతులు పంట దిగుబడిలో తీవ్ర మార్పులు ఎదుర్కొంటున్నారు. బడ్జెట్‌లో ఈ పరిస్థితి నుంచి వారిని బయటపడవేయడానికి ఎట్లాంటి నిధులూ లేవు.

ఈ ఏడాది వ్యవసాయ బడ్జెట్ రూ. 1,27,290.16 కోట్లుగా ప్రకటించారు. ఇది 2024-25లో రూ.1,22,528 కోట్లు, 2023-24లో రూ. 1,16,788 కోట్లుగా ఉంది. 2025-26 మొత్తం బడ్జెట్ అంచనా (బీఈ) రూ. 50,65,345 కోట్లు. అంటే వ్యవసాయానికి మొత్తం బడ్జెట్‌లో ఇచ్చింది కేవలం 2.51 శాతం మాత్రమే అన్నమాట. వ్యవసాయం, వ్యవసాయ పరిశోధన, చేపలు, పాడి పశువుల శాఖలకు కలిపి మొత్తం రూ. 1,45,300.62 కోట్లు. గత ఏడాది ఇది రూ. 1,39,607.54 కోట్లుగా ఉంది. వ్యవసాయ పరిశోధనకు గతేడాది రూ. 9,941.09 కోట్లు ఇస్తే ఈసారి రూ. 10,466.39 కోట్లు కేటాయించారు (పెరుగుదల 5.2 శాతం).

వాతావరణ ప్రతికూల ప్రభావాలు, సారం లేని నేలలు, నాణ్యత లేని విత్తనాలు వల్ల పంట దిగుబడిలో సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్న రైతులను బయటపడవేయడానికి ఏ కేటాయింపులూ లేవు.

ఆశ్చర్యంగా, పంటల దిగుబడి ప్రభుత్వ లెక్కలలో పెరుగుతోంది. అనుకూల పరిస్థితుల వల్ల కేరళ రాష్ట్రంలో 3 పంటలు పండించే ప్రాంతంలో ఒకే పంట వేస్తున్నారు. గత 10 ఏండ్లలో వేల ఎకరాల వ్యవసాయ భూమి రోడ్లకు, ఇంకా ఇతర అభివృద్ధి పనులకు మళ్ళింది. దాదాపు 100 నదులు ఎండిపోయాయి. ఇవేవీ కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే పంటల దిగుబడి మీద వ్యతిరేక ప్రభావం చూపకపోగా... దిగుబడి పెరగడం ఆశ్చర్యం కలిగిస్తోంది. పంటల విలువ పెరిగింది అని ఆర్థిక సర్వే చెబుతున్నది. అంటే ధరలు పెరిగినాయి. దీని వలన రైతుల ఆదాయం పెరగలేదు. కాగా ఆహార వస్తువుల ధరలు పెరిగాయి. అందువల్ల సాధారణ పౌరులకు అనేక పంట ఉత్పత్తులు అందుబాటులోకి రాకుండా పోతున్నాయి.

ఆర్థిక మంత్రి తన 2024-25 బడ్జెట్ ప్రసంగంలో 9 ప్రాధాన్యాలను ప్రస్తావించారు. వ్యవసాయంలో దిగుబడి పెంచడం, వ్యవసాయాన్ని దృఢంగా సవాళ్ళను ఎదుర్కొనే విధంగా తయారు చేయటం వంటివి ఇందులో ఉన్నాయి. అయితే ఏడాది గడిచేటప్పటికి ఈ ప్రాధాన్యాలు మరిచిపోయారు. పశుగణ అభివృద్ధికి, మత్స్య రంగానికి కలిపి రూ. 7,544 కోట్ల కేటాయింపు జరిగింది. వ్యవసాయ రంగ పెరుగుదలలో ఆర్థిక సర్వే కీలకంగా గుర్తించిన ఈ రెండు రంగాల మీద ప్రభుత్వం బడ్జెట్ పెరుగుదల 5 శాతం లోపే. మొత్తం బడ్జెట్ దిశ మారలేదు. ఈ రంగాల అభివృద్ధిని నిలువరిస్తున్న మౌలిక అంశాల మీద మాత్రం దృష్టి పెట్టలేదు. ప్రధానంగా నీటి వనరుల కాలుష్యం, పశువులకు దొరకని దాణా వంటి అంశాల మీద దృష్టి లేనే లేదు. వ్యవసాయ పరిశోధనలకు రూ. 9,504 కోట్లు కేటాయించారు.

వ్యవసాయ శాఖ ఆఫీసు ఖర్చులు 167 శాతం పెంచిన ప్రభుత్వం, 'ప్రధాన మంత్రి పంటల బీమా పథకా'నికి 13 శాతం కోత విధించింది. ఈ సారి ఇచ్చింది కేవలం రూ. 13,625 కోట్లు మాత్రమే. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు పెరుగుతున్న నేపథ్యంలో, నకిలీ విత్తనాల బారిన పడి, రైతులకు పంట నష్టం పెరుగుతుంటే ఆదుకునే ఒకే ఒక్క బీమా పథకం తగ్గించడం శోచనీయం.

రైతులు ఎదుర్కొంటున్న వ్యవసాయ కూలీల కొరత, వ్యవసాయ కూలీ భారం వంటి అంశాల మీద ఆర్థిక సర్వేతో పాటు బడ్జెట్ కూడా ప్రస్తావించలేదు. గ్రామీణ భారతంలో ఉన్న భూమి లేని వారి ఉపాధికి, దాని రక్షణకు కేటాయింపులు లేవు. గ్రామీణ శ్రామిక శక్తికి అవసరమైన వసతుల కల్పనకు, సంక్షేమానికి, ఉపాధి రక్షణకు నిధులు మృగ్యం. వ్యవసాయంతో గ్రామీణ శ్రామిక శక్తి అనుసంధానం గురించిన కేటాయింపులు లేవు. పెరుగుతున్న ఉష్ణోగ్రతల వల్ల శ్రామికుల ఉత్పాదకత శక్తి పడిపోతున్నది. ఆహార ద్రవ్యోల్బణం వల్ల సరైన పరిమాణంలో పౌష్టిక ఆహారం శ్రామిక కుటుంబాలకు అందడం లేదు. ఈ సమస్యలను ప్రభుత్వం గుర్తించకపోవటం దురదృష్టకరం.

భారత ప్రభుత్వం పెరుగుతున్న ఆదాయాన్ని గ్రామీణ ప్రాంతాల మీద ఖర్చు చేయడం లేదు. కరోనా లాంటి కష్టకాలంలో ఉపాధి ఇచ్చి ఆదుకున్న వ్యవసాయానికి కాకుండా ఇతర రంగాలకు ఇవ్వడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం సంసిద్ధమైంది. వ్యవసాయంలో ఉపాధిని తగ్గించే డిజిటలీకరణకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యం ఇస్తోంది. పెరుగుతున్న భూతాపాన్ని తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోక పోగా హాని కలిగించే పనుల మీద దృష్టి సారించడం మంచిది కాదు. కేంద్ర బడ్జెట్‌లో తీవ్ర మార్పులు అవసరం ఉన్నాయి. దార్శనిక నిధుల కేటాయింపుల అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

వ్యాసకర్త వ్యవసాయ రంగ నిపుణులు

గ్రామీణ వినియోగం కీలకం

అభిప్రాయం

ప్రొ॥ ఇ. రేవతి

గ్రామీణ నిరుపేదలున్న భారత దేశంలో వారి ఆదాయం పెంచితే దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ బలపడుతుంది. కొనుగోలు శక్తి పెంచితేనే వినిమయ డిమాండ్‌ను చేరుకోవడం సాధ్యం. మధ్య తరగతిలో కొనుగోలు శక్తి పెంచే ప్రయత్నం ప్రయోజనకరమే అయినప్పటికీ, గ్రామీణ యువతకు ఆర్థిక తోడ్పాటు అందించే మరిన్ని ప్రయత్నాలు జరగాలి. ప్రపంచ ఆర్థిక పరిస్థితి అనిశ్చితిలో ఉంది. యుద్ధం వల్ల వాణిజ్యంపై నీలి నీడలు వ్యాపిస్తున్నాయి. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు సైతం దిగుమతులపై ఆంక్షలు విధించాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ నేపథ్యంలో భారత్ కూడా దిగుమతులపై ఆంక్షలు పెట్టే చర్యలు అనివార్యం. ఎగుమతులతో ఆర్థిక వ్యవస్థ వృద్ధి చెందుతుందనే వ్యూహానికి గండిపడే అవకాశాలు ఉన్నాయని గుర్తించాలి. పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశ పెట్టిన ఆర్థిక సర్వే కూడా ఇదే విషయాన్ని స్పష్టం చేస్తోంది.

ఆర్థిక వృద్ధి దిశగా ఈ బడ్జెట్ ఎలాంటి వ్యూహాన్ని అందిస్తుందనేది చర్చనీయాంశమే. మూడేళ్ళుగా దేశ ఆర్థిక వృద్ధి రేటు 8.7 శాతం (2021-22), 7.2 శాతం (2022-23), 8.2 శాతం (2023-24)గా నమోదైంది. అయితే 2024-25లో అంచనా వృద్ధి రేటును రిజర్వు బ్యాంకు 6.3 శాతానికి సవరించాల్సి వచ్చింది. వచ్చే రెండు, మూడేళ్ళలో కూడా అంచనాలను దిగువకే సవరించాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడవచ్చు. ఈ వృద్ధి రేటుతో ఐదు ట్రిలియన్ డాలర్ల వృద్ధి సాధించడం కష్టమనే చెప్పాలి.

ఆర్థిక వృద్ధి సాధించాలంటే పెట్టుబడి శాతం (పెట్టుబడి–జీడీపీ నిష్పత్తి) స్థిరంగా ఎక్కువ స్థాయిలో ఉండాలి. కొంత కాలంగా చూస్తే ఇది గరిష్ఠంగా 41 శాతానికీ, కనిష్ఠంగా 34 శాతానికీ వెళ్ళింది. కోవిడ్ తర్వాత పెట్టుబడి వ్యయాన్ని కేంద్రం పెంచింది. మౌలిక వసతులపై వ్యయాన్ని కూడా 3.2 నుంచి 3.4 శాతానికి పెంచాల్సి ఉంది. ప్రభుత్వం చేస్తున్న పెట్టుబడి వ్యయానికి అనుగుణంగా ప్రైవేటు పెట్టుబడి పెరగలేదు. వినియమ డిమాండ్ సరిపోయినంత లేకపోవడమే దీనికి కారణం. ప్రజలకు ఆదాయం పెరిగితేనే కొనుగోలు శక్తీ పెరుగుతుంది. మన దేశంలో 80 శాతం గ్రామీణ నిరుపేదలే ఉన్నారు. వారి ఆదాయాన్ని పెంచితేనే వినియోగానికి ఊతం లభిస్తుంది. ఈ దృష్టితోనే ప్రభుత్వం ఆదాయ పన్ను రేట్లను సవరించింది. మధ్య తరగతి వర్గానికి ఇది మేలు చేస్తుందనేది నిర్వివాదాంశం. అయితే, దేశీయ డిమాండ్‌ను ఇది కొంత మేరే పెంచగలుగుతుంది. గ్రామీణ వ్యవస్థను బలోపేతం చేయడానికి వ్యవసాయ రంగం, గ్రామీణాభివృద్ధి, వైద్యం, విద్యపై కేటాయింపులు పెరగాలి.

మధ్య, చిన్న తరహా పరిశ్రమలు, వ్యవసాయ రంగాలపై పెట్టుబడులు ఉత్పాదకత పెంచే చర్యలుగా కన్పిస్తున్నాయి. గత బడ్జెట్‌లో సూచించిన విధంగా చిరు ధాన్యాల గురించీ, వాటి అభివృద్ధి గురించీ ప్రస్తావించలేదు. యువత నైపుణ్యం వైపు అడుగులేసేందుకు చర్యలు తీసుకున్నారు. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఇవి అవసరమే. అయితే వీటిపై కచ్చితమైన విధాన నిర్ణయం, సరైన ప్రణాళిక ఉండాలి. అప్పుడే అనుకున్న ఫలితాలు వస్తాయి.

వ్యాసకర్త సెంటర్ ఫర్ ఎకనామిక్ అండ్ సోషల్ స్టడీస్ (సెస్) డైరెక్టర్

లక్ష్యాల సాధన సాధ్యమేనా?

అభిప్రాయం

ప్రొ॥ డి. నర్సింహారెడ్డి

'మిడిల్ క్లాస్ ఫీల్‌గుడ్ బడ్జెట్'గా 2025-26 బడ్జెట్‌కు మీడియాలో పెద్ద ఎత్తున ప్రచారం లభించింది. అయితే మధ్యతరగతిని సంతృప్తి పరిచే దిశలో కొంత ప్రయత్నం జరిగినా దేశంలో పెరుగుతున్న ద్రవ్యోల్బణ సమస్య పరిష్కారం దిశలో బడ్జెట్‌లో ఎలాంటి చర్యలూ లేవు. ప్రత్యేకంగా చూస్తే దేశంలో ఆహార ద్రవ్యోల్బణం సైతం పెరుగుతోంది. వివిధ రంగాల్లో ఉద్యోగాలు, ఉపాధి కల్పన దిశగానూ ప్రత్యేక చర్యలేవీ తీసుకోలేదు. దిగువ మధ్యతరగతి, పేద ప్రజల ఆదాయాలు పెంచేందుకు అవసరమైన నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమాలు లేదా చర్యలు చేపట్టలేదు. అంటే సమాజంలో అధిక శాతమున్న ప్రజల చేతుల్లో మరింత డబ్బు పెట్టే చర్యలేవీ తీసుకోలేదన్నమాట.

అభివృద్ధి సాధనలో మౌలిక సదుపాయాల కల్పన ప్రభుత్వ పెట్టుబడులకు పరిమితం కావడం, ఆశించిన మేర ప్రైవేట్ పెట్టుబడులు పెరగక పోవడం, కేవలం క్యాపిటల్ ఎక్స్‌పెండిచర్‌తోనే వృద్ధిని ముందుకు తీసుకెళ్ల లేకపోవడంతో ఉద్దీపనలతో ప్రైవేట్ పెట్టుబడులను పెంచాల్సిన ఆవశ్యకత ఏర్పడింది. కీలకమైన రంగాల అభివృద్ధికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోకుండా మధ్యతరగతి చేతుల్లో డబ్బుపెట్టి కొనుగోలుశక్తి పెంచడం ద్వారా పట్టణ ప్రాంతాల్లో వివిధ ఉత్పత్తులకు డిమాండ్ పెంచవచ్చని ఆశిస్తున్నట్టుగా కనిపిస్తోంది.

వ్యవసాయ రంగం విషయానికొస్తే... దేశంలో మొత్తం ఏడు వందలకు పైగా జిల్లాలు ఉంటే... కేవలం వంద జిల్లాల్లో 'ధన్, ధాన్య, కిసాన్ యోజన' కింద (11 కోట్ల మంది రైతులకు గాను 1.7 కోట్ల మంది) రైతాంగానికి ప్రయోజనం కల్పిస్తామని చెబుతున్నారు. అది కూడా మూడు పప్పుదినుసులకు సంబంధించి రాబోయే ఆరేళ్లలో దీనిని చేస్తామని చెప్పడం ద్వారా ఇప్పటికిప్పుడు ఈ రైతులకు ఒనగూడే ప్రయోజనం ఏమీఉండదు. దేశవ్యాప్తంగా విద్యాభివృద్ధిలో కీలక పాత్ర పోషిస్తున్న విశ్వవిద్యాలయాల్లో విద్యాభివృద్ధికి, దాని నాణ్యతను పెంచే దిశలో ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నారనేది ఎక్కడా పేర్కొన లేదు.

దేశ జనాభాలో పెద్ద సంఖ్యలో ఉన్న మధ్య తరగతిని మంచి చేసుకునే ప్రయత్నంలో భాగంగా బడ్జెట్‌లో కొన్ని చర్యలు చేపట్టారు. ముఖ్యంగా పట్టణాల్లోని డిమాండ్ అనేది స్తబ్ధుగా ఉండగా, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో డిమాండ్ కొంత మెరుగైన పరిస్థితుల్లో ఉండడంతో అర్బన్ డిమాండ్ పెంచేందుకు ప్రైవేట్ పెట్టుబడులకు 'ఉద్దీపన' కింద రాయితీల కల్పన జరిగినట్టు తెలుస్తోంది. ప్రస్తుతం దేశంలో ఉన్న పరిస్థితుల్లో మధ్యతరగతి అనేది అసంతృప్తితో ఉందని, ఈ వర్గం కొనుగోలు శక్తి తగ్గిందనే అభిప్రాయం సర్వత్రా నెలకొనడంతో ఈ అంశానికి బడ్జెట్‌లో ప్రాధాన్యం ఇచ్చినట్టు కనిపిస్తోంది. వార్షిక బడ్జెట్‌లో ఇచ్చిన ఆదాయపు పన్ను మినహాయింపులతో దాదాపుగా అన్ని వర్గాలనూ సంతోషపరిచే ప్రయత్నం జరిగింది. ఇది ఎంతో కాలం నుంచి కోరుకుంటున్నదే. గతంలో రూ. 15 లక్షల వార్షికాదాయం గలవారు గరిష్ఠంగా

30 శాతం పన్ను కట్టేవారు. ఇప్పుడు ఈ 30 శాతం పన్ను ఏడాదికి రూ. 24 లక్షలకు పైగా ఆర్జిస్తున్నవారికి వర్తింపచేశారు. ఈ పన్ను మినహాయింపుల పరంగా చూస్తే రూ. 12 లక్షల దాకా ఆదాయం వచ్చేవారికి ప్రయోజనం కలుగుతుంది. అయితే ఇది నూతన ఆదాయ పన్ను విధానానికి లోబడి ఉన్న వారికే వర్తిస్తుంది.

ఈ విధంగా రూ. లక్ష కోట్ల వరకు వచ్చే ఆదాయపు పన్ను మొత్తాన్ని మధ్యతరగతి చేతుల్లో పెట్టి కొనుగోలుశక్తి పెంచడంద్వారా డిమాండ్‌పెంచితే ప్రైవేట్ పెట్టుబడులు వస్తాయనేది దీని వెనక ప్రభుత్వ వ్యూహంగా కనిపిస్తోంది. అయితే వాస్తవంగా చూస్తే... స్వేచ్ఛగా తమ అభిప్రాయాలను వ్యక్తపరిచే 'వోకల్ సెక్షన్స్'ను సంతృప్తి పరిచే ప్రయత్నంగానే ఇది నిలుస్తోంది. ఇలా పెద్ద సంఖ్యలోని ప్రజలు ఇంకా కొనుగోలు శక్తి లేక ఇబ్బందులు ఎదుర్కొనే పరిస్థితులే ఉంటాయి. అందువల్ల ఆదాయపు పన్ను మినహాయింపు రూపంలో ఇచ్చిన ఉద్దీపనలు ఏ మేరకు ఉపయోగపడతాయనేది ప్రశ్నార్థకంగా మారింది.

వ్యాసకర్త ఆర్థికవేత్త, హెచ్‌సీయూ స్కూల్ ఆఫ్ సోషల్‌సైన్సెస్ మాజీ డీన్

మధ్యతరగతి మందహాసం

అభిప్రాయం

డా॥ తిరునహరి శేషు

50.65 లక్షల కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో, 'ద పవర్ ఆఫ్ రైజింగ్ మిడిల్ క్లాస్' పేరుతో, జీరో పావర్టీ లక్ష్యంగా కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మల సీతారామన్ 2025-26 ఆర్థిక సంవత్సరానికి ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌లో మధ్యతరగతి కొనుగోలు శక్తిని పెంచే చర్యలు చేపట్టారనే చెప్పాలి. గత ఏడాది పేదలు, రైతులు, మహిళలు, యువతను పట్టించుకున్న బడ్జెట్ ఈసారి ఆ నాలుగు వర్గాలతో పాటు మధ్యతరగతినిపై కూడా దృష్టి పెట్టింది. వ్యవసాయం, ఎమ్ఎస్ఎమ్ఈలు, పెట్టుబడి, ఎగుమతులనే నాలుగు గ్రోత్ ఇంజన్ల ద్వారా 'వికసిత్ భారత్' లక్ష్యాన్ని చేరుకోవాలని భావిస్తున్నట్లుగా ఆర్థిక మంత్రి వెల్లడించారు.

ఆదాయ పన్ను పరిమితి, రాయితీలు, శ్లాబ్స్‌పై అసంతృప్తిగా ఉన్న వేతన జీవులను ప్రసన్నం చేసుకోవడానికి ఆర్థిక మంత్రి కొంత ఉదారత చూపారనే భావించాలి. నూతన పన్ను విధానంలో ఆదాయ పన్ను పరిమితిని పెంచటం, శ్లాబ్స్‌ను మార్చడం వలన వేతన జీవులకు, అధిక ఆదాయ వర్గాలకు కూడా ఉపశమనం కలుగుతుంది. వార్షిక ఆదాయం 12 లక్షల వరకు పన్ను చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు. గతంలో 15 లక్షల కంటే ఎక్కువ వార్షిక ఆదాయం ఉన్నవారు 30 శాతం పన్ను చెల్లిస్తే, ప్రస్తుతం ఆ పరిధిని 24 లక్షలకు పెంచటం వల్ల వ్యాపార వర్గాలకు కూడా వెసులుబాటు కలుగుతుంది.

ఎమ్ఎస్ఎమ్ఈలకు క్రెడిట్ గ్యారెంటీ పథకం ద్వారా రుణ సదుపాయం పెంచటం ఆ రంగానికి ప్రోత్సాహకరం. రుణ పరిమితిని ఐదు కోట్ల నుండి పది కోట్లకు, స్టార్టప్‌లకు 10 కోట్ల నుండి 20 కోట్లకు పెంచడం మంచి నిర్ణయమే. నేషనల్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ బోర్డు ఏర్పాటు కూడా ఈ రంగానికి ఊతమిచ్చేదే. స్ట్రీట్ వర్కర్స్‌కు క్రెడిట్ కార్డులు, కోటి మంది గిగ్ వర్కర్లకు ఆరోగ్య బీమా కార్డులు, కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డుల ద్వారా రుణ పరిమితి మూడు లక్షల నుండి 5 లక్షలకు పెంచడం అన్నీ మంచి చర్యలే. పట్టణ ప్రాంతాలను గ్రోత్ సెంటర్లుగా నిలపడానికి లక్ష కోట్ల రూపాయలతో ప్రకటించిన అర్బన్ చాలెంజ్ ఫండ్ కూడా ఆహ్వానించదగినదే.

అయితే, వ్యవసాయాన్ని మొదటి గ్రోత్ ఇంజిన్‌గా ప్రకటించినా ఆ స్థాయిలో నిధులు పెంచలేదు. ప్రధానమంత్రి కిసాన్ సమ్మాన్ యోజన ద్వారా రైతులకు ఇచ్చే పెట్టుబడి సహాయాన్ని 6,000 నుండి 10,000 రూపాయలకు పెంచుతారని భావించారు. కనీస మద్దతు ధరకు చట్టబద్ధత కల్పించే విషయంపైన ఎలాంటి ప్రకటన లేకపోవటం రైతాంగాన్ని నిరాశ పరిచేదే. వ్యవసాయంలో ఆత్మ నిర్భర భారత్‌ను సాధించే నిర్ణయాలు లేవనే అభిప్రాయం వ్యక్తం అవుతోంది. నిరుద్యోగం, ద్రవ్యోల్బణం లాంటి సమస్యలను నియంత్రించడానికి ప్రత్యేకమైన నిర్ణయాలు లేకపోవడం, మానవ వనరుల అభివృద్ధిలో కీలకంగా వ్యవహరించే విద్య, ఆరోగ్య రంగాలకు కేటాయింపులు పెద్దగా పెరగకపోవటం అసంతృప్తిని కలిగించేవే!

దేశంలో 39 శాతం ఉన్న మధ్యతరగతి ప్రజల కేంద్రంగా ప్రవేశపెట్టిన కేంద్ర బడ్జెట్ అద్భుతాలు లేని ఒక సాదాసీదా బడ్జెట్‌గానే మిగిలిపోతుంది. ఆర్థిక సర్వేలో ప్రస్తావించినట్లు 6.4 శాతంగా ఉన్న వృద్ధిరేటు 8 శాతానికి చేరుకోవటానికి కావాల్సిన రోడ్ మ్యాప్ లేదనే భావన వ్యక్తం అవుతోంది.

వ్యాసకర్త అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం, ఆర్థిక శాస్త్ర విభాగం । 98854 65877

గ్రహం అనుగ్రహం

శ్రీ క్రోధి నామ సంవత్సరం, ఉత్తరాయణం, శిశిర ఋతువు, మాఘ మాసం , తిథి: శు.చవితి ప.12.29 వరకు, తదుపరి పంచమి, నక్షత్రం: ఉత్తరాభాద్ర తె.4.17 వరకు (తెల్లవారితే సోమవారం) తదుపరి రేవతి, వర్జ్యం: ప.2.50 నుండి 4.18 వరకు, దుర్ముహూర్తం: సా.4.26 నుండి 5.14 వరకు, అమృతఘడియలు: రా.11.44 నుండి 1.03 వరకు ; రాహుకాలం: సా.4.30 నుండి 6.00 వరకు, యమగండం: ప.12.00 నుండి 1.30 వరకు, సూర్యోదయం: 6.36, సూర్యాస్తమయం: 5.51.

వాగ్గేయకారుడికి స్వరార్చన చేస్తున్న కళాకారులు

స్వర రాగ ఝురి.. మురిసిన భద్రగిరి

- వైభవంగా భక్త రామదాసు 392వ జయంతి ఉత్సవాలు

భద్రాచలం: భద్రాచలం శ్రీ సీతారామచంద్ర స్వామి దేవస్థానంలో శనివారం భక్త రామదాసు 392వ జయంతి ఉత్సవాలు వైభవంగా ప్రారంభమయ్యా యి. రామాలయం, చక్ర సిమెంట్స్ వారి నేంద్రగంటి అలివేలు మంగ సర్వయ్య చారిటబుల్ ట్రస్ట్ ఆధ్వర్యంలో కంచర్ల గోపన్నకు స్వర నీరాజనం స మర్పించారు. వివిధ ప్రాంతల నుంచి వచ్చిన సంగీత విద్వాంసులు రామయ్యకు, భక్త రామదాసుకు స్వరార్చన జరిపారు. తొలుత భద్రగిరి ప్రదక్షిణ, నగర సంకీర్తన చేపట్టారు. రామదాసు విగ్రహానికి అభిషేకం, గోదావరి తల్లికి ప్రత్యేక పూజలు చే శారు. ఐదు రోజులు ఈ ఉత్సవాలు సాగుతాయి.

సిరిసిల్లలో మార్కండేయస్వామి శోభాయాత్ర

కన్నులపండువగా మార్కండేయుని శోభాయాత్ర

సిరిసిల్ల కల్చరల్: మార్కండేయస్వామి జయంతి ఉత్సవాన్ని శనివారం సిరిసిల్లలో భక్తిశ్రద్ధలతో నిర్వహించారు. పద్మశాలీ సామాజిక వర్గానికి ఆరా ధ్య దైవమైన మార్కండేయుని జయంతి వేడుకలను వారం రోజులుగా వైభవంగా నిర్వహిస్తున్నారు. చివరి రోజు శనివారం ఆలయంలో యాగం చేశారు. పట్టణ పద్మశాలీ సంఘం ప్రతినిధులు గోలి వెంకటరమణ, గాజుల బాలయ్య, మోర రవి, కోడం శ్రీనివాస్ ఆధ్వర్యంలో పూజలు జరిగాయి. సాయంత్రం 6 గంటలకు స్వామి వారి చిత్రపటాన్ని ప్రత్యేక వాహనంపై ఏర్పాటు చేసి శోభాయాత్ర నిర్వహించారు. మార్కండేయ ఆలయం నుంచి ప్రారంభమైన శోభాయాత్ర గాంధీచౌక్ నుంచి తిరిగి గుడికి చేరుకుంది.

9 రోజుల తరువాత.. లలిత అంత్యక్రియలు

- డిప్రెషన్‌తో బయటకురాని కూతుళ్లు
- సూసైడ్ నోట్‌లో పలువిషయాలు

బౌద్ధనగర్ (హైదరాబాద్): మరణించిన తర్వాత 9 రోజులపాటు ఇంట్లోనే ఉంచిన లలిత మృతదేహానికి శనివారం కూతుళ్లు, బంధువులు అంత్యక్రియలు నిర్వహించారు. ఈ నెల 23వ తేదీన బౌద్ధనగర్‌లోని ఇంట్లో లలిత చనిపోగా కూతుళ్ల అమె చనిపోయిన విషయాన్ని తొమ్మిదిరోజుల పాటు బయటి ప్రపంచానికి చెప్పకపోవడం తెలిసిందే. అయితే ఆమె మృతదేహాన్ని వారాసిగూడ పోలీసులు గాంధీ మార్చురీకి తరలించి శనివారం పోస్టుమార్టం పూర్తి చేయించారు. అనంతరం లలిత సోదరుడు రమేష్, కూతుళ్ల రవళిక, యశ్విత లకు ఇన్‌స్పెక్టర్ రాచకొండ సైదులు మృతదేహాన్ని అప్పగించారు. బంధువుల సమక్షంలో మృతదేహానికి అంత్యక్రియలు పూర్తి చేశారు.

తామూ చనిపోవాలనుకుని...

తండ్రి ఎటో వెళ్లిపోవడం, బంధువులు పట్టించుకోకపోవడంతో పాటు తల్లి కూడా మరణించడంతో ఇద్దరు కూతుళ్ల డిప్రెషన్‌లోకి వెళ్లిపోయారు. అంత్యక్రియలు చేయడానికి డబ్బు లు లేకపోవడంతో తాము కూడా చనిపోవాలని నిర్ణయించుకున్నారు. సూసైడ్ నోట్ రాసిపెట్టి గొంతు, చేతులు కత్తితో కోసుకున్నారు. అటు తర్వాత ధైర్యం చాలక ఆత్మహత్యయ త్నం విరమించుకున్నారు. తీవ్రమైన డిప్రెషన్‌లో ఉండటంతో తమకు ఏమీ గుర్తు లేదని పోలీసులకు తెలిపారు. తమపై కొంతమంది బ్లాక్ మ్యాజిక్ చేసి చంపాలని చూస్తున్నారని నోట్‌లో పేర్కొనడంతో వీళ్ల మానసిక స్థితి కూ డా సరిగా లేదని పోలీసులు భావిస్తున్నారు.

జాడలేని గిరిజన సలహా మండలి!

- ఆరు నెలలకోసారి భేటీ కావాల్సిన టీఏసీ
- గత ఐదేళలో ఏనాడూ జరగని సమావేశాలు
- గిరిజన పథకాలపై నిఘా బాధ్యత టీఏసీదే
- ఐటీడీఏ వార్షిక నివేదికలకు కమిటీ ఆమోదం తప్పనిసరి
- గిరిజన సంక్షేమశాఖ మంత్రే కమిటీకి అధ్యక్షుడు
- ప్రస్తుతం సీఎం రేవంత్ వద్దనే ఉన్న ఆ శాఖ
- భేటీ నిర్వహణపై చేతులెత్తేసిన గిరిజన సంక్షేమ శాఖ

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో గిరిజన సంక్షేమ కార్యక్రమాల అమలుపై పర్యవేక్షణ దారితప్పింది. గిరిజనులు, షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల సమగ్ర అభివృద్ధిపై కీలక నిర్ణయాలు తీసుకునే 'గిరిజన సలహా మండలి'(టీఏసీ) ఐదేళ్లుగా జాడ లేకుండా పోయింది. ఆరు నెలలకోసారి తప్పనిసరిగా సమావేశమై గిరిజన సంక్షేమ కార్యక్రమాలను సమీక్షించి, ప్రభుత్వానికి సూచనలు ఇవ్వాల్సిన ఈ కమిటీ గత ఐదేళ్లలో ఒక్కసారి కూడా భేటీ కాలేదు. సమగ్ర గిరిజనాభివృద్ధి సంస్థ (ఐటీడీఏ)ల పరిపాలన నివేదికల (అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్ట్స్)కు కూడా ఈ కమిటీ ఆమోదం తప్పనిసరి. ఇంతటి కీలక బాధ్యతలున్న టీఏసీ 2020 జనవరి నెలాఖరులో చివరిసారి సమావేశమైంది. ఆ తర్వాత కమిటీ జాడలేదు. దీంతో ఐటీడీఏల పరిపాలన నివేదికలు ఏమవుతున్నాయి? గిరిజన అభివృద్ధి, సంక్షేమ కార్యక్రమాల సంగతి ఎలా ఉంది? వారి అభ్యున్నతి కోసం చేసిన సూచనలు ఏమవుతున్నాయో ఎవరికీ తెలియని పరిస్థితి నెలకొంది. అసలు టీఏసీ ఉందా లేదా? అన్న సందేహం సర్వత్రా నెలకొంది.

గిరిజన సంక్షేమ శాఖ వైఫల్యం

టీఏసీ సమావేశాలను క్రమం తప్పకుండా నిర్వహించాల్సిన బాధ్యత రాష్ట్ర గిరిజన సంక్షేమ శాఖపైనే ఉంది. టీఏసీ చైర్మన్‌తో పాటు సభ్యులు, సంబంధిత శాఖల అధికారులకు గిరిజన సంక్షేమ శాఖ సమాచారం ఇచ్చి సమన్వయం చేసుకోవాలి. సమావేశం తేదీని నిర్ణయించి సంబంధిత శాఖల ఉన్నతాధికారులకు సమాచారం ఇవ్వాలి. కానీ గత ఐదేళ్లుగా టీఏసీ సమావేశాన్ని నిర్వహించడంలో గిరిజన సంక్షేమ శాఖ విఫలమవుతోంది. దీంతో రాష్ట్రంలోని నాలుగు ఐటీడీఏలైన ఏటూరునాగరం, ఉట్నూరు, భద్రాచలం, మన్ననూరు వార్షిక నివేదికలకు సైతం ఆమోదం దక్కలేదు. టీఏసీ ఆమోదం లేనప్పటికీ వాటి కార్యక్రమాలను క్రమం తప్పకుండా నిర్వహిస్తున్నట్లు అధికారులు చెబుతున్నారు.

కొత్త ప్రభుత్వంలోనూ అదే తీరు

రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే టీఏసీని ఏర్పాటుచేస్తుంది. కొత్తగా ప్రభుత్వం మారితే వెనువెంటనే ఈ కమిటీని నూతనంగా ఏర్పాటు చేయాలి. కానీ, కాంగ్రెస్ సర్కారు వచ్చి ఏడాది దాటినా టీఏసీ జాడలేదు. టీఏసీ సమావేశాలు జరగకపోవడంతో గిరిజన సంక్షేమ శాఖ కార్యక్రమాల అమలుతీరుపై పర్యవేక్షణ కరువైంది. ప్రస్తుతం గిరిజన సంక్షేమ శాఖకు పూర్తిస్థాయి కమిషనర్ లేరు. ఇన్‌చార్జి కమిషనర్‌గా ఆ శాఖ కార్యదర్శి వ్యవహరిస్తున్నారు. దీంతో టీఏసీ సమావేశాల గురించి ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదని అధికారులు అంటున్నారు.

సీఎం పరిధిలోనే..

రాష్ట్ర గిరిజన సంక్షేమ శాఖ మంత్రి అధ్యక్షత వహించే టీఏసీలో రాష్ట్రంలోని గిరిజన సామాజికవర్గానికి చెందిన ఎంపీలు, ఎమ్మెల్సీలు, ఎమ్మెల్యేలు, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ కమిషనర్, వివిధ ప్రభుత్వ శాఖల ఉన్నతాధికారులు సభ్యులుగా ఉంటారు. ప్రస్తుతం గిరిజన సంక్షేమ శాఖ సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి వద్దనే ఉంది. కొత్త ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చాక టీఏసీ ఏర్పాటైంది. స్వయంగా ముఖ్యమంత్రే చైర్మన్‌గా ఉండడంతో కమిటీకి ప్రాధాన్యత ఎక్కువే. ఏజెన్సీలతోపాటు మైదాన ప్రాంతాల్లోని గిరిజన ఆవాసాల్లో సమస్యలను ఈ కమిటీ ప్రస్తావిస్తే.. యుద్ధప్రాతిపదికన వాటిని పరిష్కరించాల్సి ఉంటుంది. ఐటీడీఏల వార్షిక నివేదికలను ఆమోదించటంతో పాటు కేంద్రం నుంచి వచ్చే నిధుల వినియోగంపై నిఘా పెట్టడం టీఏసీ ప్రధాన విధులు. అయినా, టీఏసీ సమావేశంపై నిర్లక్ష్యం కొనసాగుతూనే ఉన్నది.

10 జీపీఏ నావల్ల కాదు..

- ఒత్తిడి తట్టుకోలేక విద్యార్థిని ఆత్మహత్య

యోగిత

శ్రీరాంపూర్: 'చదువుల్లో రాణించలేకపోతున్నా.. ఎంత చదివినా ఎక్కువ మార్కులు రావడం లేదు. టెన్త్‌లో 10 జీపీఏ సాధించాలనుకున్నా అది సాధ్యం అయ్యేలా లేదు. నా వల్ల కాదు.. నేను చనిపోతున్నా. అమ్మానాన్నా.. నన్ను క్షమించండి..'అంటూ చదువు ఒత్తిడిని తట్టుకోలేక పదో తరగతి విద్యార్థిని సూసైడ్ రాసి ఆత్మహత్య చేసుకుంది. ఈ సంఘటన మంచిర్యాల జిల్లా నస్పూర్ పట్టణం రాంనగర్‌లో శనివారం చోటుచేసుకుంది. సీసీసీ నస్పూర్ ఎస్సై సుగుణాకర్ తెలిపిన వివరాల ప్రకారం.. చిలువేరి దేవేందర్, జ్యోతి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం అమలాపురంలో నివాసం ఉంటున్నారు. వీరి కూతురు యోగిత (15) చిన్నప్పటి నుంచి రాంనగర్‌లో ఉన్న అమ్మమ్మ వద్ద ఉంటోంది. స్థానిక ఆదిత్య స్కూల్‌లో టెన్త్ చదువుతోంది. పరీక్షల్లో తక్కువ మార్కులు వస్తుండటంతో ఆవేదన చెంది.. శనివారం తెల్లవారుజామున ఐదు గంటలకు వంట గదిలో ఉరేసుకుంది. కేసు దర్యాప్తు చేస్తున్నామని ఎస్సై తెలిపారు. కూతురు మరణ వార్త తెలుసుకుని అమలాపురం నుంచి వచ్చి న తల్లిదండ్రులు మృతదేహంపై పడి బోరున విలపించడం అందరినీ కలచివేసింది.

తాటిచెట్టుపై కల్లు గీస్తుండగా విద్యుదాఘాతం

- గీత కార్మికుడు మృతి

పంతంగి రాజు

సంగెం: తాటిచెట్టుపై కల్లు గీస్తున్న గీత కార్మికుడు.. విద్యుదాఘాతానికి గురై మరణించాడు. వరంగల్ జిల్లా సంగెం మండలం ఆశాలపల్లిలో శుక్రవారం రాత్రి జరిగిన ఈ సంఘటనపై స్థానికులు, పోలీసులు తెలిపిన వివరాలివి. గ్రామానికి చెందిన పంతంగి రాజు (38) తనకున్న ఎకరంన్నర భూమిలో వ్యవసాయంతోపాటు.. కల్లు గీస్తూ కుటుంబాన్ని పోషిస్తున్నాడు. శుక్రవారం రాత్రి 11 గంటలకు.. బొల్లికుంటకు వెళ్లే రోడ్డులోని ఎల్లమ్మ తల్లి గుడిసె వద్ద గల తాటి చెట్టుపైకి వడకల్లు కోసం ఎక్కాడు. కల్లు గీసే క్రమంలో తాటిమట్టను కోయడంతో.. కమ్మ ప్రమాదవశాత్తు పక్కనే ఉన్న 11కేవీ విద్యుత్ తీగపై పడింది. దీంతో రాజుకు విద్యుదాఘాతానికి గురై చెట్టు పైనే వెనక్కి వాలి చనిపోయాడు. అక్కడే ఉన్న గ్రామస్తుడు దండు రాజు మృతుని కుటుంబ సభ్యులకు సమాచారం అందించాడు. గ్రామస్తులు అక్కడికి చేరుకుని జేసీబీతో రాజు మృతదేహాన్ని కిందకు దించారు. మృతుని భార్య మమత ఫిర్యాదు మేరకు కేసు నమోదు చేసుకుని దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు ఎస్ఐ నరేశ్ తెలిపారు.

ఇద్దరు రైతుల ఆత్మహత్యాయత్నం

- జాతీయ రహదారి నిర్మాణంతో భూములు పోతాయంటూ ఆందోళన
- అధికారుల జోక్యంతో సద్దుమణిగిన వ్యవహారం

తాడూరు: జాతీయ రహదారి నిర్మాణం కోసం కొత్తగా సర్వే చేపట్టడం వల్ల భూములు కోల్పోయే ఇద్దరు రైతులు ఆత్మహత్యాయత్నానికి పాల్పడ్డారు. ఈ సంఘటన శనివారం ఉదయం నాగర్‌కర్నూల్ జిల్లా తాడూరులో చోటుచేసుకుంది. వివరాల్లోకి వెళ్తే.. హైదరాబాద్ నుంచి నంద్యాల వరకు జాతీయ రహదారి(167) నిర్మాణం కోసం గతంలో సర్వే నిర్వహించి అధికారులు భూములను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. అయితే ఎక్కువ మొత్తంలో భూములు కోల్పోతున్న భూస్వాములు అధికారులపై ఒత్తిడి తీసుకొచ్చినట్టు సమాచారం. దీంతో గతంలో నిర్వహించిన సర్వే ప్రకారం కాకుండా..పేద రైతుల భూముల గుండా వెళ్లేలా ఒత్తిడి తెచ్చారు. ఈ క్రమంలోనే చింత కురుమూర్తి, మంచెల శేఖర్‌లకు చెందిన సర్వే నంబర్లు 120, 125 భూముల్లో పూర్తిగా రోడ్డులో వెళ్లే పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. దీంతో రెండు, మూడు రోజుల నుంచి ఆ రైతులు అధికారులకు చెప్పినా వినిపించుకోలేదు. మరోసారి శనివారం ఉదయం సర్వే చేసి హద్దులు నిర్ణయించేందుకు అధికారులు రావడంతో ఆ ఇద్దరు రైతులు ఆత్మహత్యాయత్నానికి పాల్పడ్డారు. శేఖర్ పురుగు మందు తాగగా.. కురుమూర్తి ఒంటిపై కిరోసిన్ పోసుకొని నిప్పంటించుకునే ప్రయత్నం చేశారు. పోలీసులు అడ్డుకొని వారించారు. భూములు కోల్పోయే రైతులకు ప్రభుత్వం ద్వారా న్యాయం జరిగేలా అధికారులు కృషి చేస్తారని ఆర్డీఓ సురేష్, డీఎస్పీ శ్రీనివాస్‌యాదవ్ వారికి నచ్చజెప్పారు. అనంతరం రెవెన్యూ అధికారులు పోలీస్ బందోబస్తు మధ్య సర్వే కొనసాగించారు.

క్లుప్తంగా...

ఘనంగా మార్కండేయ జయంతి

సాక్షి, ముంబై: ముంబై, ఘాట్కోపర్‌లోని శ్రీ పద్మశాలి సేవా సంఘం ఆధ్వర్యంలో మార్కండేయ జయంతిని ఘనంగా నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ఆ సంస్థ కార్యాలయంలో మార్కండేయ మహామునికి అర్చన, పూజలు, హోమం నిర్వహించారు. భక్తులకు తీర్థప్రసాదాలు పంపిణీ చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో శ్రీగాది నారాయణ, హనుమల్ల హరీష్, చిట్యాల నర్సయ్య, సిరిసిల్ల రాజు, యేముల మురళి, మండల వెంకటేశం, సాముల సురేష్, వింజమూరు జయప్రకాష్, గజ్జల్లి రవి, దయానంద్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

కామోటే పద్మశాలీ సమాజం పసుపు కుంకుమ వేడుకలు

సాక్షి, ముంబై: నవీముంబై కామోటే పద్మశాలీ సమాజం ఆధ్వర్యంలో పసుపు కుంకుమ కార్యక్రమం ఘనంగా జరిగింది. కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న మహిళలందరికీ నిర్వాహకులు చిరుకానుకలు అందజేశారు. అందించి సన్మానించారు. ఈ కార్యక్రమంలో స్థానిక ఎమ్మెల్యే ప్రశాంత్ ఠాకూర్, సంఘం అధ్యక్షుడు వాసాల శ్రీధర్, ప్రధాన కార్యదర్శి చెన్నూరి రాజయ్యతోపాటు పెద్ద సంఖ్యలో మహిళలు పాల్గొన్నారు.

భివండీ మాజీ నగర సేవిక ఈశ్వరి గాజుల కన్నుమూత

భివండీ: భివండీ నగర్‌పరిషత్ మాజీ నగర సేవిక ఈశ్వరి రాజారాం గాజుల (90)కన్నుమూశారు. ఈశ్వరి భర్త రాజారాం గాజుల బాల్యంలోనే తెలంగాణ నుంచి ముంబైకి వలస వచ్చి ముందు దర్జీగా ఆ తరువాత పవర్‌లూమ్ ఫ్యాక్టరీలో కార్మికుడిగా పనిచేశారు. అనంతరం స్వంతంగా పవర్‌లూమ్ పరిశ్రమలు స్థాపించి ఎంతోమందికి ఉపాధి, ఆశ్రయం కల్పించారు. ఇక్కడి పీటీ.హైస్కూల్ నిర్మాణంలో సహకారం అందించారు. భర్త మరణానంతరం ఈశ్వరి కూడా ఆయన సమాజసేవ బాటలో నడిచారు. రాజకీయాల్లోనూ కాలుమోపి నగర్ సేవికగా పద్మనగర్ ప్రాంతంలో ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. ప్రజల మన్నన చూరగొన్నారు. ఆమె అంతిమయాత్రలో స్థానిక ప్రజలు, బంధువులు, కార్యకర్తలు భారీ సంఖ్యలో పాల్గొని కడసారి వీడ్కోలు పలికారు.

స్థానికం

మాఘీ గణేశోత్సవాలు ప్రారంభం

- రాష్ట్రవ్యాప్తంగా శనివారం నుంచి మొదలైన ఉత్సవాలు
- గణేశ్ చతుర్థి తరహాలోనే 11 రోజుల పాటు కొనసాగింపు
- విభిన్న అలంకరణలతో వెలిగిపోతున్న సార్వజనిక గణేశ్ మండళ్లు
- దాదర్ సిద్ధివినాయక, బోరివలీ గణేశ్ మందిరాలకు పోటెత్తిన భక్తులు

సాక్షి ముంబై /థానే: ముంబైతోపాటు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా మాఘీ గణేశోత్సవాలు శనివారం నుంచి అంగరంగవైభవంగా ప్రారంభమయ్యాయి. ఏటా వినాయక చవితికి జరిగే గణేశోత్సవాల మాదిరే ఈ ఉత్సవాలను 11 రోజులపాటు నిర్వహించడం విశేషం. ఉత్సవాలను పురస్కరించుకుని అనేక ప్రాంతాల్లో కళ్లు మిరుమిట్లుగొలిపే విద్యుత్‌దీపాలతో మండపాలను అలంకరించారు. కొన్ని మండళ్లు అలంకరణ కోసం వినాయక విగ్రహాలను శుక్రవారం లోపే తీసుకురాగా మరికొందరు శనివారం బాజాభజంత్రీలతో గణనాథుని ఊరేగింపుగా తీసుకువచ్చి మండపాలు, ఇళ్లల్లో ప్రతిష్టించారు. వినాయకచవితి సందర్భంగా జరుపుకునే గణేశోత్సవాల మాదిరే మాఘీ గణేష్ ఉత్సవాలను కూడా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా గత కొన్నేళ్లుగా ఘనంగా నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రారంభంలో కేవలం మొక్కులు తీర్చుకునేందుకు ఈ ఉత్సవాలను నిర్వహించేవారు. కానీ కాలక్రమేణా సార్వజనిక గణేశ్ మండళ్లు కూడా ఉత్సవాల్లో భాగమయ్యాయి. ఈసారి ముంబైలో సుమారు 150 సార్వజనిక మండళ్లు మాఘీ గణేశోత్సవాలను నిర్వహిస్తున్నాయి.

ముంబైలో...

దక్షిణ ముంబై కమాటీపురా సమీపంలోని కుంబార్‌వాడీలో 77వ మాఘీ గణేశోత్సవాలు అట్టహాసంగా మొదలయ్యాయి. మరోవైపు గిర్‌గావ్‌లోని ఖత్తర్‌వాడీలో సార్వజనిక మాఘీ గణేశోత్సవాలు ఘనంగా ప్రారంభమయ్యాయి. తూర్పు దాదర్‌లోని 'సార్వజనిక్ మాఘీ గణేశోత్సవ మండలి'ఈ గత 53 ఏళ్లుగా ఈ ఉత్సవాలను నిర్వహిస్తోంది. గోరేగావ్‌లోని సంకల్ప్ గణేష్ మందిరం ఆధ్వర్యంలో ఉత్సవాల సందర్భంగా భజనలు, కీర్తనలు, హోమాలు, ఊరేగింపులు నిర్వహిస్తున్నారు. ఇక నగరంలోని ప్రముఖ సిద్ధి వినాయక ఆలయం, బోరివలి గణేశ్ మందిరంలో మాఘీ గణేశోత్సవాలు ఘనంగా జరుగుతున్నాయి.

థానే జిల్లాలో...

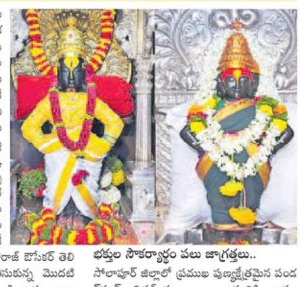
థానేతోపాటు జిల్లా వ్యాప్తంగా పెద్ద ఎత్తున మాఘీ గణేశోత్సవాలు నిర్వహిస్తున్నారు. థానేలో మాఘీ గణేశోత్సవాల పరంపర 1931లో ప్రారంభమైంది. నౌపాడాలోని మాఘీ గణేశోత్సవ మండలి ఆధ్వర్యంలో మొదలైన మాఘీ గణేశోత్సవాలు నేడు థానేవ్యాప్తంగా అట్టహాసంగా జరుగుతున్నాయి. సుమారు 120 మండపాల్లో వినాయకుని ప్రతిష్ఠాపించారు. థానే వందేమాతరం సంఘం ఆధ్వర్యంలో ప్రతి ఏడాది మాదిరే ఈ ఏడాది కూడా గణేశ్ మండపాన్ని శోభాయమానంగా అలంకరించి పూజలు నిర్వహిస్తున్నారు. థానే లోకమాన్యనగర్ పాడనెంబరు రెండులో 'సాయినాథ్ మిత్ర మండలి'ఆధ్వర్యంలో 24 వ మాఘీ గణేశోత్సవాలను ఘనంగా నిర్వహిస్తున్నారు. టిట్‌వాలాతోపాటు రాష్ట్రంలోని అష్టవినాయక ఆలయాల్లో పెద్ద ఎత్తున భక్తుల రద్దీ కనిపించింది.

పుణేలో...

పుణేలో మాఘీ గణేశోత్సవాలు శనివారం నుంచి ప్రారంభమయ్యాయి. ప్రముఖ శ్రీమంత్ దగుడు శేత్ హల్వాయి గణపతి ఆలయంలో గణేశోత్సవాలు వైభవంగా మొదలయ్యాయి. ఉత్సవాలను పురస్కరించుకుని పలు మార్గాలలో ట్రాఫిక్ ఆంక్షలు విధించారు

కొత్త జంటలకు వీఐపీ దర్శనం

- విఠలాలయంలోకి నవ దంపతులకు నేరుగా ప్రవేశం
- మాఘీ గణేశోత్సవాల సందర్భంగా ఆలయ ట్రస్టు నిర్ణయం

సాక్షి ముంబై: నవదంపతులకు పండరీపూర్ ఆలయ ట్రస్టు తీపికబురును అందించింది. ఇకపై కొత్త జంటలకు నేరుగా గర్భాలయంలోకి ప్రవేశం కల్పించనున్నట్లు ప్రకటించింది. మాఘీ గణేశోత్సవాలను పురస్కరించుకుని ఈ శనివారం నుంచి ఈ సదుపాయం అమల్లోకి తీసుకువస్తున్నట్లు ట్రస్టు సభ్యులు పేర్కొన్నారు. ఇకపై ఆలయానికి వచ్చే నూతన దంపతులు పాడవాటి క్యూలైన్లలో నిలబడే అవస్థ లేకుండా విఠల రుక్మిణిలను దర్శించుకోవచ్చని ఆలయ కమిటీ ఉపాధ్యక్షుడు గహినీనాథ్ మహారాజ్ ఔసేకర్ తెలిపారు. ఇలాంటి నిర్ణయం తీసుకున్న మొదటి ఆలయం పండరీపూరేనని వెల్లడించారు. కాగా ఆలయ కమిటీ నిర్ణయం పట్ల కొత్త దంపతులు, వారి కుటుంబ సభ్యులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

రాత్రి 10–10:30 మధ్య దర్శనం

పండరీపూర్‌కు నిత్యం సాధారణ భక్తులతోపాటు నవదంపతుల, వారి కుటుంబ సభ్యులు మొక్కుబడుల చెల్లింపు కోసం వస్తుంటారు. ఈ నేపథ్యంలో వారికి ఇబ్బంది లేకుండా నేరుగా ఆలయ ప్రవేశం కల్పించాలని ఆలయ కమిటీ నిర్ణయించింది. సాధారణంగా ఉదయం ఆరు గంటల నుంచి సాయంత్రం ఏడు గంటల వరకు భక్తులను ఆలయంలోనికి అనుమతిస్తారు. రాత్రి హారతి అనంతరం ఆలయాన్ని మూసివేస్తారు. కానీ కొత్త నిర్ణయాన్ననుసరించి రాత్రి 10 గంటల నుంచి 10.30 గంటల సమయాన్ని కొత్త దంపతుల వీఐపీ దర్శనం కోసం కేటాయించారు. ఈ 30 నిమిషాల సమయంలో రోజుకు కనీసం 1,000 మంది నూతన వధూవరులు విఠలరుక్మిణిలను దర్శించుకుంటారని అంచనా వేస్తున్నట్లు గహినీనాథ్ తెలిపారు.

భక్తుల సౌకర్యార్థం పలు జాగ్రత్తలు..

సోలాపూర్ జిల్లాలో ప్రముఖ పుణ్యక్షేత్రమైన పండర్‌పూర్ విఠల్–రుక్మాయి ఆలయానికి రాష్ట్రం నలుమూలలు, సరిహద్దు రాష్ట్రాల నుంచి నిత్యం వేల సంఖ్యలో భక్తులు వస్తుంటారు. పండుగలు, ఉత్సవాల సమయంలో ఈ సంఖ్య లక్షలు దాటుతుంది. ముఖ్యంగా ఆషాఢ ఏకాదశి జాతర వారం రోజులూ పండరీపూర్ భక్తజన సంద్రమౌతుంది. సాధారణ రోజుల్లో మూలమూర్తుల దర్శనానికి ఐదారుగంటల సమయం పడితే ఉత్సవాల సమయంలో మాత్రం సుమారు 24 గంటలదాకా వేచి చూడాల్సిఉంటుంది. ఇన్ని గంటలపాటు క్యూలైన్లలో నిలబడాలంటే భక్తులు ఎంతో అసౌకర్యానికి గురవుతారు. గత వారం పుణేలోని ప్రసిద్ధ కొల్హాపూర్ పుణ్యక్షేత్రంలో భవానీ మాత దర్శనం కోసం క్యూలో నిల్చున్న ఇద్దరు భక్తులు తీవ్ర గుండెపోటుతో అక్కడే కుప్పకూలారు. వారిద్దరినీ వెంటనే ఆసుపత్రికి తరలించినా ఫలితం దక్కలేదు. దీంతో ఇలాంటి సంఘటనలకు ఆస్కారమివ్వకుండా తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నట్లు గహినీనాథ్ తెలిపారు.

రేపు బీఎంసీ వార్షిక అంచనా బడ్జెట్

- బీఎంసీ అడ్మిన్‌కు సమర్పించనున్న అదనపు కమిషనర్ ప్రవీణ్ బంగార్
- సంక్షేమ పథకాలు, మౌలిక వసతుల కల్పనకు పెద్దపీట
- గతేడాది కన్నా ఈసారి నిధుల కేటాయింపు 5–10శాతం పెరిగే అవకాశం

దాదర్: దేశంలోని అత్యంత సంపన్నమైన మున్సిపల్ కార్పొరేషన్‌గా పేరొందిన బృహన్ముంబై మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ (బీఎంసీ) సోమవారం 2025–26 ఆర్థిక సంవత్సర వార్షిక అంచనా బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టనుంది. కార్పొరేటర్ల పదవీకాలం ముగిసి మూడేళ్లు కావస్తున్నా ఇంతవరకూ కొత్త కార్యవర్గ ఎన్నిక జరగలేదు. దీంతో బీఎంసీ అడిషనల్ కమిషనర్ ప్రవీణ్ బంగార్ ముంబై మున్సిపల్ కార్పొరేషన్(ఎంఎంసీ) సభాగృహంలో బీఎంసీ కమిషనర్(అడ్మిన్)భూషణ్ గగ్రానీ ఎదుట ఈ అంచనా బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టనున్నారు. గత ఏడాది కంటే ఈ ఏడాది అంచనా బడ్జెట్ సుమారు 5 నుంచి 10 శాతం పెరిగే అవకాశాలు కన్పిస్తున్నాయని, బడ్జెట్ రూ.60 కోట్లు దాటే అవకాశముందని రాజకీయ నిపుణులు అంచనా వేస్తున్నారు. మున్సిపల్ ఎన్నికలపై ఎలాంటి స్పష్టతా లేనప్పటికీ వాటికనుగుణంగానే బడ్జెట్ రూపకల్పన జరుగుతుందని భావిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా ఈ బడ్జెట్‌లో ముంబై కోస్టల్ రోడ్డు ప్రాజెక్టు, గోరేగావ్ – ములుండ్ లింక్‌రోడ్డుతో పాటు ఇతర రహదారి ప్రాజెక్టులు, నూతన సంక్షేమ పథకాలు, మౌలిక సదుపాయాల కల్పనకు పెద్ద పీట వేయనున్నట్లు తెలుస్తోంది.

ప్రతి ఏడాది రూ. 4.5 వేల కోట్ల నష్టం...!

కరోనా మహమ్మారి బీఎంసీ ఖజానా తీవ్రంగా దెబ్బతీసింది. అప్పటినుంచి ముంబైకర్లపై ఎలాంటి కొత్త పన్నులు విధించలేదు. దీంతో బీఎంసీకి ప్రతి సంవత్సరం సుమారు రూ. 4.5 వేల కోట్ల నష్టం వాటిల్లుతోంది.

తగ్గిన ఎఫ్‌డీలు...

బీఎంసీ ఎఫ్‌డీలు తీవ్రంగా తగ్గుముఖం పడుతున్నాయి. 2022లో బీఎంసీ డిపాజిట్లు రూ. 91,690 కోట్లు కాగా 2023లో అది 86,410 కోట్లకు చేరింది. గతేడాది రూ.80 కోట్లకు చేరింది. ఇలా బీఎంసీ ఖజానా రోజురోజుకూ వట్టిపోతోంది.

బడ్జెట్–2025 ధనికుల కోసమే

సీపీఎం సీనియర్ నేత నరసయ్య అడం

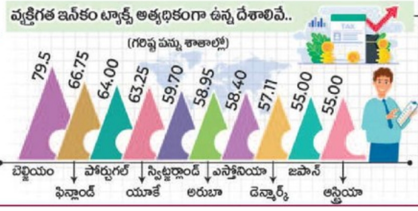

సోలాపూర్: కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న కార్పొరేట్ అనుకూల, ప్రజా వ్యతిరేక విధానాలను బడ్జెట్–2025 ప్రతిబింబిస్తోందని సీపీఎం సీనియర్ నేత నరసయ్య అడం విమర్శించారు. నిరుద్యోగ సంక్షోభాన్ని గుర్తించడానికి నిరాకరించడం, ఆదాయ అసమానతలను పరిష్కరించడంలో విఫలమవడం, కార్మికులు, రైతులు, మహిళల అవసరాలను విస్మరించడాన్ని గమనిస్తే ప్రభుత్వం ప్రజల సంక్షేమం కంటే కార్పొరేట్ పెద్దల లాభాలకే ప్రాధాన్యత ఇచ్చినట్లు తెలుస్తోందని, కార్మిక, యువజన వ్యతిరేక బడ్జెట్‌ను తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నామని అన్నారు. ప్రభుత్వం వెంటనే దిద్దుబాటు చర్యలు చేపట్టి రైతుల ప్రయోజనాల కోసం డాక్టర్ స్వామినాథన్ కమిషన్ సిఫార్సులను అమలు చేయాలని, 44 కార్మిక చట్టాలలోని తిరోగమన మార్పులను రద్దు చేయాలని డిమాండ్ చేశారు. దేశంలోని శ్రామికులందరికీ న్యాయమైన, సమానమైన అవకాశాలను అందించడానికి, బలమైన కార్మిక రక్షణ, ప్రభుత్వ సేవల తక్షణ పెట్టుబడి సేవల కోసం దేశవ్యాప్తంగా ఆందోళన చేస్తామని హెచ్చరించారు.

బడ్జెట్ 2025

(వివిధ ఆదాయ స్థాయిలను బట్టి పన్ను రేట్లు మారుతాయి. ఇందులో పేర్కొన్నవి అత్యధిక ఆదాయంపై గరిష్ట పన్ను, సర్‌చార్జీలు కలిపిన మొత్తం)

యెజ్డీ నాగ్‌పూర్‌వాలా
సీఈవో, కేపీఎంజీ ఇండియా

“ఆదాయ పన్ను పరిమితిని పెంచడమనేది మధ్య తరగతికి ఎంతగానో ఊరటనిస్తుంది. అలాగే వినియోగదారుల చేతిలో మరిన్ని నిధులు అందుబాటులో ఉండటం వల్ల ఎకానమీ వృద్ధికి కూడా దోహదపడుతుంది. ఇక టీడీఎస్, టీసీఎస్ సరళతరం చేయడమనేది ట్యాక్స్‌పేయర్లపై నిబంధనల భారాన్ని తగ్గిస్తుంది.

EXPERT OPINION

ఈసారి జనగణన లేనట్లే

న్యూఢిల్లీ: జనాభా లెక్కల కార్యక్రమం ఈ సంవత్సరం కూడా ఉండదని తేలిపోయింది. వాస్తవానికి జనగణన చేపడితే వేల కోట్ల రూపాయలు అవసరమవుతాయి. కానీ జనగణన, సర్వేలు, స్టాటిస్టిక్స్/రిజిస్ట్రార్ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియాకు ఈసారి కేవలం రూ.574.80 కోట్లే కేటాయించడం చూస్తుంటే ఈ ఏడాది కూడా జనగణన చేయట్లేదని స్పష్టమవుతోంది. 2021–22 బడ్జెట్‌లో జనగణన కోసం రూ.3,768 కోట్లు కేటాయించారు. కానీ జనగణన చేయలేదు. తాజా బడ్జెట్‌లో కేవలం రూ.574 కోట్లు కేటాయించడం చూస్తుంటే ఈ ఏడాది కూడా జనగణన వాయిదా పడ్డట్లేనని తెలుస్తోంది. 2021లో జనగణన చేపడితే రూ.8,754.23 కోట్లు అవసరం అవుతాయని ఊహించి అందుకు తగ్గ ప్రతిపాదనలకు 2019 డిసెంబర్ 24ననాటి కేంద్ర కేబినెట్ ఆమోదముద్ర వేయడం తెల్సిందే.

మంత్రుల జీతభత్యాలు తదితరాలకు వేయి కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర మంత్రుల జీతభత్యాలు, కేబినెట్ సచివాలయం, ప్రధాన మంత్రి కార్యాలయం, ప్రభుత్వ అతిథ్యం పొందే విదేశాల అగ్రనేతల బస, ఇతరత్రా ఖర్చుల కోసం ఈసారి బడ్జెట్‌లో రూ.1,024.30 కోట్లు కేటాయించారు. ఇందులో కేవలం కేంద్ర మంత్రుల జీతభత్యాలకే కేటాయింపులు రూ.619.04 కోట్లు కావడం గమనార్హం. గత బడ్జెట్‌లో మంత్రుల జీతభత్యాలకు కేవలం రూ.540 కోట్లే కేటాయించారు. కేంద్ర కేబినెట్ మంత్రులు, సహాయక మంత్రుల జీతభత్యాలు, ఇతర అలవెన్సులు, ట్రావెల్ ఖర్చులు, మాజీ ప్రధాన మంత్రుల కోసం ఈ బడ్జెట్ కేటాయింపులు జరిపారు. వీవీఐపీల విమానప్రయాణ ఖర్చులనూ ఇందులో కలిపారు. జాతీయ భద్రతా మండలి సచివాలయం కోసం రూ.182.75 కోట్లు కేటాయించారు. ప్రధాన శాస్త్రీయ సలహాదారు కార్యాలయం కోసం రూ. 70 కోట్లు, కేబినెట్ సెక్రటేరియట్ కోసం రూ.75 కోట్లు, ప్రధాని కార్యాలయం కోసం రూ.70.91 కోట్లు కేటాయించారు.

పన్నుల ఆదాయం 42.70 లక్షల కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: స్థూల పన్ను వసూళ్లు వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరానికి (2025–26) 42.70 లక్షల కోట్లుగా ఉంటాయని బడ్జెట్‌లో ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రతిపాదించారు. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.38.40 లక్షల కోట్లు పన్నుల ఆదాయం రావొచ్చని తొలుత అంచనా వేయగా, తాజాగా దీన్ని రూ.38.44 లక్షల కోట్లకు సవరించారు. ఒకవైపు వ్యక్తిగత ఆదాయపన్ను తగ్గించినప్పటికీ, వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరానికి మెరుగైన పన్నుల ఆదాయాన్ని ప్రభుత్వం అంచనా వేస్తున్నట్టు బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. వ్యక్తిగత ఆదాయపన్ను ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో (2024–25) రూ.12.57 లక్షల కోట్లు వస్తుందని అంచనా వేసుకోగా, 2025–26లో 14.4 శాతం అధికంగా రూ.14.38 లక్షల కోట్లు వసూలు అవుతుందని ప్రతి పాదించారు. అలాగే, 2024–25లో కార్పొరేట్ పన్నుల ద్వారా రూ.9.80 లక్షల కోట్లు వస్తుందని అంచనా వేయగా, 2025– 26లో ఇది రూ.10.82 లక్షల కోట్లకు చేరుతుందని అంచనా వేశారు.

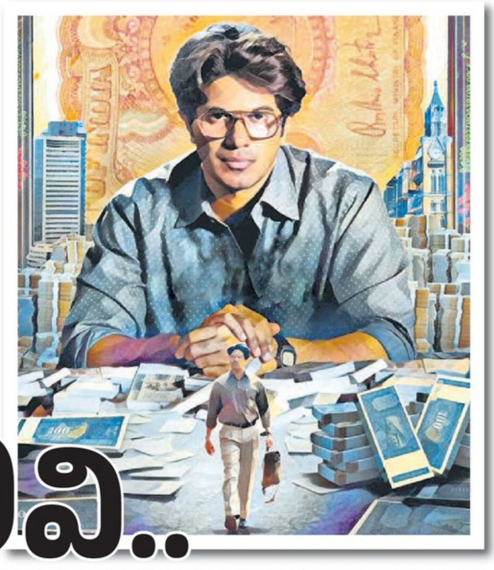

మూలధన వ్యయం రూ.11.21 లక్షల కోట్లు

కొత్త బడ్జెట్ ఏప్రిల్‌తో ప్రారంభమయ్యే వార్షిక సంవత్సరంలో రూ.11.21 లక్షల కోట్ల మూలధన వ్యయాలను నిర్దేశించుకుంది. అయితే మార్చితో ముగిసే ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరానికి (2024–25) సంబంధించి నిర్దేశించుకున్న లక్ష్యా లు రూ.11.21 లక్షల కోట్లను చేరలేదు. లక్ష్యంకన్నా రూ.93,000 కోట్లు వెనుకబడి ఉన్నట్లు గణాంకాలు వెల్లడించాయి. సవరించిన అంచ నాల ప్రకారం ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో మూలధన వ్యయాలు రూ.10.18 లక్షల కోట్లకు పరిమితయ్యాయి. ''రుణాలు కాకుండా, మొత్తం వసూళ్లు రూ.31.47 లక్షల కోట్లు. ఇందులో పన్నుల ద్వారా ఒనగూరింది రూ.25.57 లక్షల కోట్లు. వ్యయాలు రూ.47.16 లక్షల కోట్లు. ఇందులో రూ. 10.18 లక్షల కోట్లు మూలధన వ్యయాలు'' అని ఆర్థికమంత్రి తన ప్రసంగంలో పేర్కొన్నారు. నిజానికి మూలధన వ్యయాలు లక్ష్యాలను చేరకపోవడం వరుసగా ఇది రెండవ సంవత్సరం.

మొత్తం **7** ట్యాక్స్ శ్లాబులతో మధ్యతరగతి ప్రజలకు ఊరట

- న్యూటాక్స్ విధానంలో ట్యాక్స్ శ్లాబుల్లో భారీ మార్పులు
- ఈ మార్పులతో రూ.12 లక్షల ఆదాయం వారికి రూ.80,000 తగ్గనున్న పన్ను భారం
- రూ.18 లక్షల వారికి రూ.70,000, రూ.25 లక్షల పైన ఉన్న వారికి రూ.1.10 లక్షల పన్ను ప్రయోజనం
- సీనియర్ సిటిజన్స్ వడ్డీ టీడీఎస్ పరిమితిని రూ.50,000 నుంచి లక్షకు పెంపు
- టీడీఎస్, టీసీఎస్‌లో భారీ మార్పులు.. ఇక నుంచి పాన్ లేని వారికే భారీ టీడీఎస్ వర్తింపు
- పాత ఆదాయ పన్ను చట్టం స్థానంలో త్వరలో పార్లమెంటులో సరళమైన పన్ను చట్టం
- వచ్చేవారం పార్లమెంటుకు సమర్పిస్తామన్న ఆర్థికమంత్రి నిర్మాలా సీతారామన్

లక్కీ భాస్కర్ లెక్కలివి..

రూ.12.75 లక్షల ఆదాయం వరకు పన్ను లేదు

(సాక్షి, అమరావతి)

ఏడాదికి వచ్చే ఆదాయం రూ.12 లక్షల లోపు ఉన్నవారెవరూ ఇక ఆదాయపు పన్ను చెల్లించాల్సిన పని లేదు. ఇప్పటిదాకా రూ.7 లక్షలుగా ఉన్న ట్యాక్స్ రిబేట్ పరిమితిని ఒక్కసారిగా 12 లక్షలకు పెంచటం ద్వారా... ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ వేతన జీవులకు ఊహించని కానుకనిచ్చారు. మేమంతా 'లక్కీ భాస్కర్'లమే అని మధ్య తరగతి వేతన జీవులు సంబరపడేలా తాజా బడ్జెట్లో ప్రతిపాదనలు చేశారు. ఈ రకంగా చూస్తే.. ఏడాదికి రూ.12 లక్షలు ఆదాయం ఉన్న వాళ్లు ప్రస్తుతం చెల్లిస్తున్న సుమారు రూ.80,000 పన్ను ఇకపై వారికి మిగులుతుంది. దీనికి స్టాండర్డ్ డిడక్షన్ రూ.75,000ను కూడా కలిపితే రూ.12.75 లక్షల ఆదాయం వరకు ఉన్నవారు ఇకపై పన్ను చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు. అయితే మొత్తం ఆదాయం రూ.12.75 లక్షలకన్నా ఒక్క రూపాయి పెరిగినా... వారు వివిధ పన్ను శ్లాబుల ప్రకారం పన్ను చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. పైపెచ్చు ఇది వ్యక్తులు జీతం రూపంలో ఆర్జించే మొత్తానికే వర్తిస్తుందని, మూలధన లాభాలు (క్యాపిటల్ గెయిన్స్) వంటి ఇతర ఆదాయాలకు మాత్రం ఈ రిబేటు వర్తించదని ఆర్థికమంత్రి స్పష్టం చేశారు. అంటే మీరు ఒక ఏడాదిలో ఆర్జించిన మూలధన లాభాలు, జీతం కలిపి రూ.12 లక్షల లోపు ఉన్నా... మూలధన లాభాలపై మాత్రం పన్ను చెల్లించాల్సి ఉంటుందన్న మాట!!.

శనివారం లోకసభలో బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక మంత్రి... త్వరలో కొత్త ఆదాయపు పన్ను చట్టాన్ని తీసుకురానున్నట్లు ప్రకటించారు. అత్యంత గజిబిజీగా ఉన్న ప్రస్తుత ఆదాయ పన్ను చట్టం స్థానంలో అత్యంత సరళంగా ఉండే కొత్త చట్టాన్ని తీసుకురానున్నట్లు ప్రకటించారు. అంతే కాకుండా పన్నుల శ్లాబులను మరింత సరళతరం చేస్తూ... అత్యధిక పన్నురేటు 30 శాతాన్ని ఇప్పటి దాకా రూ.15 లక్షలు దాటితే వర్తింపజేస్తుండగా... ఇకపై దాన్ని రూ.24 లక్షలు దాటితేనే వర్తింపజేస్తామని ప్రకటించారు. అంతేకాకుండా సీనియర్ సిటిజన్స్‌కు ఉపయోగపడేలా టీడీఎస్, కంపెనీలకు ప్రయోజనం కల్పించేలా టీసీఎస్ నిబంధనల్లో పలు మార్పులను ప్రతిపాదించారు. ఈ ప్రతిపాదనల వల్ల ప్రస్తుతం రిటర్నులు దాఖలు చేస్తున్న వారిలో 85 శాతానికి పైగా ప్రయోజనం పొందుతారని నిపుణులు అంచనా వేస్తున్నారు.

ట్యాక్స్ రిబేట్ పరిధి రూ.7 లక్షల నుంచి 12 లక్షలకు పెంపు

దీనికి స్టాండర్డ్ డిడక్షన్ రూ.75,000 అదనం

ఇకపై వార్షికాదాయం రూ. 24లక్షలు దాటితేనే 30శాతం పన్ను పరిధిలోకి..

ఇంటి అద్దె, అలవెన్సులు, పొదుపు పథకాలు, గృహరుణాలు, ఇతర వ్యయాల వంటి వాటిని చూపించి పన్ను భారం తగ్గించుకునే పాత పన్నుల విధానం స్థానంలో ఎటువంటి పొదుపు అవసరం లేని కొత్త పన్నుల విధానాన్ని 2020 బడ్జెట్ ద్వారా కేంద్రం ప్రభుత్వం అమల్లోకి తీసుకువచ్చిన సంగతి తెలిసిందే. ఆ తరువాతి సంవత్సరం నుంచి కొత్త పన్ను విధానం అమల్లోకి వచ్చింది. కొత్త, పాత విధానాల్లో ఏది ఎంచుకుంటారన్నది పన్ను చెల్లింపు దారుల ఇష్టమని మొదట్లో చెప్పినా... ప్రతి బడ్జెట్లో కొత్త పన్నుల విధానాన్ని ఎంచుకునే వారిని ప్రోత్సహించేలా... పాత పన్నుల విధానాన్ని అనుసరిస్తున్న వారిని నిరుత్సాహ పరిచేలా చర్యలు తీసుకుంటూ వస్తున్నారు. ఇక పాత

ఇక కొత్త పన్ను చట్టం

విధానానికి స్వస్తి చెప్పాల్సిన సమయం వచ్చిందని భావించారో ఏమో... ఈ బడ్జెట్లో కొత్త పన్ను విధానం కింద మినహాయింపు పరిమితిని భారీగా పెంచుతూ... దాదాపుగా ప్రతి ఒక్కరూ కొత్త విధానాన్నే ఎంచుకునే పరిస్థితిని కల్పించారు మంత్రి నిర్మల. వచ్చే వారం పార్లమెంటులో కొత్త పన్ను చట్టాన్ని ప్రవేశపెడతామని చెప్పటం ద్వారా ఇక పాత పన్ను చట్టానికి స్వస్తి చెబుతామని చెప్పకనే చెప్పారు. వాస్తవానికి ఇప్పటిదాకా పాత పన్ను విధానాన్ని ఎంచుకుంటున్న వారిలో ఒకటో అరో తప్ప అంతా రూ.12 లక్షల లోపు వార్షికాదాయం ఉన్నవారే. ఇప్పుడు వారందరికీ పూర్తిస్థాయి మినహాయింపు ఇవ్వటంతో.... ఇక వారికి రకరకాల సేవింగ్స్ చేయటం, బిల్లులు చూపించటం వంటివి తప్పిపోతాయి. నేరుగా పన్ను మినహాయింపు లభిస్తుంది. కాబట్టి వారంతా సహజంగానే కొత్త విధానంలోకి మారిపోతారు. అంటే.... దాదాపు ఎలాంటి ప్రతిఘటనా లేకుండానే పాత విధానాన్ని ప్రతి ఒక్కరూ వదిలిపెట్టి కొత్త విధానంలోకి మారిపోతారు. కొత్త చట్టం వచ్చినా వ్యతిరేకత ఉండదు.

రూ.80వేల నుంచి రూ.1.10 లక్షల దాకా లాభం

కొత్త పన్ను (2025–26 నుంచి అమలు) విధానం ప్రకారం... మినహాయింపు పరిమితిని రూ.7 నుంచి 12 లక్షలకు పెంచటమే కాదు. ప్రస్తుతం రూ.3 లక్షలుగా ఉన్న బేసిక్ లిమిట్‌ను రూ.4 లక్షలకు పెంచారు. దాంతో పాటు ప్రతి 4 లక్షలకు ఒక శ్లాబు రేటు చొప్పున మొత్తం 7 శ్లాబులను ప్రవేశపెట్టారు. దీంతో రూ.24 లక్షల లోపు ఆదాయానికి 30% పన్ను వర్తించదు. గతంలో 15 లక్షలు దాటితే 30% పన్ను రేటు చెల్లించాల్సి వచ్చేది. అలాగే రూ.20–24 లక్షల ఆదాయం ఉన్న వారికి 25% పేరుతో కొత్త శ్లాబు రేటును ప్రవేశపెట్టారు. ఈ మార్పుల వల్ల రూ.12 లక్షల ఆదాయం ఉన్న వారికి 80,000, రూ.18 లక్షల ఆదాయం ఉన్నవారికి రూ.70,000, రూ.25 లక్షలపైన ఆదాయం ఉన్న వారికి రూ.1.10 లక్షల వరకు ప్రయోజనం కలుగుతుంది.

సీనియర్ సిటిజన్లకు ఊరట

వడ్డీ ఆదాయంగా జీవించే సీనియర్ సిటిజన్స్ టీడీఎస్ పరిమితిని రెట్టింపు చేస్తున్నట్లు నిర్మలా సీతారామన్ ప్రకటించారు. టీడీఎస్ అంటే మూలం దగ్గర చెల్లించే పన్ను. అంటే వడ్డీ రూపంలో వచ్చే ఆదాయం గనక పరిమితిని దాటితే అందులో 10 శాతాన్ని టీడీఎస్ రూపంలో బ్యాంకులు, ఆర్థిక సంస్థలే కట్ చేస్తాయి.

ప్రస్తుతం ఈ వడ్డీ ఆదాయం టీడీఎస్ పరిమితి రూ.50,000. ఇకపై దీన్ని రూ.లక్ష చేస్తున్నట్లు నిర్మల ప్రకటించారు.

ఇంటద్దె రూపంలో వచ్చే వార్షికాదాయం గనక రూ.2.4 లక్షలు దాటితే ఇప్పటిదాకా టీడీఎస్ చెల్లించాల్సి వచ్చేది. ఇప్పుడు ఆ పరిమితిని రూ.6 లక్షలకు పెంచారు.

బీమా కమీషన్లపై టీడీఎస్ రేటును 5 నుంచి 2 శాతానికి తగ్గించారు

రెమిటెన్స్‌లపై విధించే టాక్స్ కలెక్ట్ ఎట్ సోర్స్ (టీసీఎస్) పరిమితిని రూ.7 లక్షల నుంచి రూ.10 లక్షలకు పెంచడంతో పాటు... విదేశీ విద్యకోసం బ్యాంకుల నుంచి రుణాలు తీసుకొని చేసే రెమిటెన్స్‌లై టీసీఎస్‌ను ఎత్తివేస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. ఇక నుంచి అధిక టీడీఎస్‌ను కేవలం పాన్ నెంబర్ లేని కేసులకు మాత్రమే పరిమితం చేస్తామని ప్రకటించారు. తప్పుగా ఆదాయం చూపించిన రిటర్నులు సవరించుకునే కాలపరిమితిని రెండేళ్ల నుంచి నాలుగేళ్లకు పెంచారు. నాలుగేళ్లలోపు స్వచ్ఛందంగా అధిక పన్ను చెల్లించడం ద్వారా సవరించిన రిటర్నులు తిరిగి దాఖలు చేసుకోవచ్చు.

కొత్త పన్నుల విధానంలో ప్రస్తుత శ్లాబులు ఇలా ఉన్నాయి

ఆదాయం	పన్ను రేటు
0–3 లక్షలు	లేదు
3–7 లక్షలు	5%
7–10 లక్షలు	10%
10–12 లక్షలు	15%
12–15 లక్షలు	20%
15 లక్షలు పైన	30%

మారిన తర్వాత శ్లాబు రేటులు ఇలా ఉంటాయి

ఆదాయం	పన్ను రేటు
0–4 లక్షలు	లేదు
4–8 లక్షలు	5%
8–12 లక్షలు	10%
12–16 లక్షలు	15%
16–20 లక్షలు	20%
20–24 లక్షలు	25%
24 లక్షలు పైన	30%

పన్ను చెల్లించక్కర్లేని ఆదాయ పరిమితి ఇలా పెరిగింది (రూ.లలో)

సంవత్సరం	ఆదాయ పరిమితి
2005	1 లక్ష
2012	2 లక్షలు
2014	2.5 లక్షలు
2019	5 లక్షలు
2023	7 లక్షలు
2025	12 లక్షలు

అసలు లాభం కోటి మందికేనా?

ఇపుడు యావద్దేశమూ బడ్జెట్లో పెంచిన ఆదాయపు పన్ను పరిమితి గురించే మాట్లాడుతోంది. తాము భారతదేశ మధ్య తరగతికి ఎనలేని మేలు చేశామని, యావత్తు మధ్య తరగతికీ ఊరటనిచ్చామని కేంద్ర ప్రభుత్వం చెబుతోంది. మరి ఇది నిజమేనా? వాస్తవానికి 145 కోట్ల మంది భారతదేశ జనాభాలో 2024–25లో ఆదాయపు పన్ను రిటర్నులు దాఖలు చేసినవారి సంఖ్య దాదాపుగా 8.09 కోట్లు. అందులో దాదాపుగా 6 కోట్ల మంది రూ.7 లక్షల లోపు వార్షికాదాయం ఉండి జీరో రిటర్నులు వేసినవారే. మిగిలిన వారిలో కోటి మంది రూ.12 లక్షల కన్నా ఎక్కువ వార్షికాదాయం ఉన్నవారు. అంటే మిగిలిన 1.09 కోట్ల మందికే తాజా నిర్ణయంతో ఎక్కువ మేలు కలుగుతుందన్న మాట. ఎందుకంటే వారు మాత్రమే ప్రస్తుతం రూ.7 లక్షల నుంచి రూ.12 లక్షల మధ్య ఆదాయం ఉండి పన్ను రిటర్నులు దాఖలు చేస్తున్నవారు. కాకుంటే.. శ్లాబుల మార్పు వల్ల రూ. 12 లక్షల నుంచి రూ. 24 లక్షల మధ్య ఆదాయం ఉండేవారికి కూడా కొంత ప్రయోజనం కలుగుతుండటం గమనార్హం. మరి ఈ 1.09 కోట్ల మందికి లబ్ధి కలిగించే నిర్ణయం తీసుకుని యావత్తు మధ్య తరగతికీ మేలు చేశామని చెప్పటం కరెక్టేనా? అసలు పన్ను పరిధిలోకే రాని 138 కోట్ల మంది సంగతేంటి? వారి బతుకు తెరువేంటి? అలాంటి వారందరినీ కూడా మధ్య తరగతిలోకో కనీసం ఆదాయపు పన్ను పరిధిలోకో తేవాలంటే వారందరికీ తగిన ఉద్యోగాలు, ఉపాధి ఉండాలి కదా? కాకపోతే ఆ దిశగా ఈ బడ్జెట్లో తీసుకున్న చర్యలేవీ కనిపించలేదు. కాకపోతే ఉద్యోగులంటేనే ఎక్కువగా

మాట్లాడేవాళ్లు. వివిధ వేదికలపై వినిపించేది వారి గొంతే. సమాజాన్ని ఎక్కువగా ప్రభావితం చేసేదీ వాళ్లే. అందుకే మోదీ వారిని లక్ష్యించారు. కాబట్టే ఇపుడు దేశమంతా బడ్జెట్లో మిగతా విషయాలు పక్కనబెట్టి ఆదాయపు పన్ను గురించి మాట్లాడుతోంది.

లక్ష కోట్లు నష్టపోయి మరీ... ఎందుకిలా?

ప్రభుత్వం తీసుకున్న తాజా చర్య వల్ల ఏడాదికి లక్ష కోట్లు నష్టపోవాల్సి వస్తుందని ఆర్థిక మంత్రి నిర్మల చెప్పారు. మామూలుగా ఎప్పుడూ ఇంతటి నష్టం వచ్చే చర్యలు తీసుకోరు. ఎందుకంటే ఇప్పటికే రుణాలు పెరిగిపోతున్నాయి. మరి లక్ష కోట్ల ఆదాయాన్ని కోల్పోవటమంటే మాటలు కాదు కదా? కాకపోతే ప్రభుత్వ ఉద్దేశం వేరు. తాత్కాలికంగా ఉద్యోగుల్ని సంతృప్తి పరచటం ద్వారా తక్షణ ప్రయోజనాలు పొందటమే కాక... పాత పన్ను విధానాన్ని పూర్తిగా తొలగించి, ప్రతి ఒక్కరినీ కొత్త పన్ను విధానంలోకి తేవటమన్నది ప్రభుత్వ అసలు లక్ష్యం. ఇందులో భాగంగానే ఈ పరిమితి పెంపు. ప్రభుత్వ తాజా నిర్ణయంతో పాత పన్ను విధానం నిరర్థకమైపోతుంది. పన్ను కోసం చేసే సేవింగ్స్, అలవెన్సులు, పన్ను కోసం చేసే బీమా చెల్లింపుల వంటివన్నీ తెరమరుగైపోతాయి. మొత్తంగా అలవెన్సుల వ్యవస్థే కనిపించకుండా పోతుంది. దీనికితోడు మినహాయింపులేవీ ఉండవు కనక అత్యధిక శాతం మందికి పన్ను రిటర్నులు దాఖలు చేయటం అత్యంత సులభమైపోతుంది. రకరకాల ఆదాయాలుండి, వాటిని మేనేజ్ చేయాల్సిన పరిస్థితి ఉన్నవారికి తప్ప.. ఒక్క జీతంపైనే ఆధారపడ్డ వారెవ్వరికీ పన్ను రిటర్నులు వేయటానికి ట్యాక్స్ అసిస్టెంట్లు, ఆడిటర్ల అవసరం ఉండదు. ఇక ఆదాయపు పన్ను విభాగంలో కూడా రిఫండ్ల వంటి ప్రక్రియ ఉండదు. పన్నుల వ్యవస్థ సరళమైపోతుంది కనక ఆదాయపు పన్ను విభాగాన్ని మరింత సమర్థంగా వినియోగించుకునే అవకాశం ఉంటుంది. పైపెచ్చు సరళమైన పగడ్బందీ పన్ను విధానం అమల్లోకి వస్తుంది. రిబేట్ పరిమితి 12 లక్షల వరకూ ఉంటుంది కనక వృత్తి నిపుణులతో సహా ఎక్కువ మంది రిటర్నులు వేయటానికి ముందుకొస్తారు. ట్యాక్స్ బేస్ పెరుగుతుంది. మున్ముందు వీరంతా పన్ను చెల్లిస్తే ఆదాయ వృద్ధి చాలా ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకునే మోదీ ప్రభుత్వం ఈ నిర్ణయం తీసుకుందని చెప్పాలి.

మార్పులతో ప్రయోజనం ఇలా.. (రూ. లో)

ఆదాయం	ప్రస్తుత పన్నుభారం	కొత్త విధానంలో ప్రయోజనం	చెల్లించాల్సిన పన్ను
8 లక్షలు	30,000	30,000	00
9 లక్షలు	40,000	40,000	00
10 లక్షలు	50,000	50,000	00
11 లక్షలు	65,000	65,000	00
12 లక్షలు	80,000	80,000	00
16 లక్షలు	1,70,000	50,000	1,20,000
20 లక్షలు	2,90,000	90,000	2,00,000
24 లక్షలు	4,10,000	1,10,000	3,00,000
50 లక్షలు	11,90,000	1,10,000	10,80,000

శనివారం బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టడానికి ముందు రాష్ట్రపతి భవన్‌లో తనను కలసిన ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్‌కు సంప్రదాయంగా నోరు తీపి చేస్తున్న రాష్ట్రపతి ద్రౌపదీముర్ము

రూ.12.75 లక్షలకు ఒక్క రూపాయి మించినా..

నిజానికి పన్ను మినహాయింపు పరిమితిని రూ.7 లక్షల నుంచి రూ.12 లక్షలవరకూ పెంచుతున్నట్లు ఆర్థిక మంత్రి ప్రకటించటంతో... చాలామంది తమకు రూ.15 లక్షల వేతనం ఉన్నట్లయితే కేవలం రూ.3 లక్షలపై పన్ను చెల్లిస్తే చాలుననే అపోహల్లో ఉన్నారు. వాస్తవానికి ఆర్థిక మంత్రి పెంచింది పన్ను మినహాయింపు పరిమితిని కాదు. పన్ను రిబేట్ పరిమితిని. అంటే... 12 లక్షల లోపు ఆదాయం ఉన్న వారు రిబేట్ పరిధిలోకి వస్తారు. కాబట్టి వారికి పన్ను ఉండదు. దీనికి ఎలాగూ స్టాండర్డ్ డిడక్షన్‌గా పేర్కొనే రూ.75వేలను కలుపుతారు. అంటే రూ.12.75 లక్షల వరకూ వార్షిక వేతనం ఉన్నవారు రూపాయి కూడా పన్ను చెల్లించాల్సిన పనిలేదు. దీనిప్రకారం చూసుకుంటే నెలకు రూ.1,06,250 వేతనం అన్న మాట. అయితే దీనికన్నా ఒక్క రూపాయి దాటినా వారు రిబేట్ పరిధిని దాటిపోతారు. కాబట్టి సహజంగా పన్ను శ్లాబుల ప్రకారం పన్ను చెల్లించాల్సి ఉంటుంది.

ఉదాహరణకు...

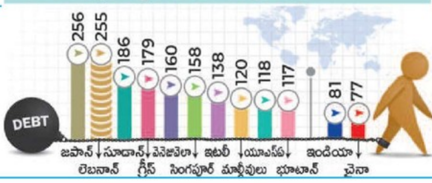
మీ వార్షిక వేతనం రూ.12.80 లక్షలనుకోండి. మీరు రిబేట్ పరిధిలోకి రారు. కాబట్టి మీ వేతనం నుంచి రూ.75వేలు స్టాండర్డ్ డిడక్షన్ తీసేయగా... మిగిలిన రూ.12.05 లక్షలకు శ్లాబుల ప్రకారం పన్ను పడుతుంది. అంటే... దీన్లో రూ.4 లక్షలవరకూ జీరో... రూ.4 –8 లక్షల ఆదాయానికి 5 శాతం.. అంటే 20వేలు, రూ.8–12 లక్షల ఆదాయానికి 10 శాతం అంటే 40 వేలు, మిగిలిన 5వేలపై 15 శాతం... అంటే రూ.750. మొత్తంగా రూ.60,750 పన్ను చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. అంటే... రూ.12.75 లక్షలకన్నా 5వేలు ఎక్కువ ఉన్నందుకు రూ.60,750 పన్ను చెల్లించాల్సి వస్తోంది. అదే 12.75 లక్షల లోపుంటే... రూపాయి కూడా పన్ను చెల్లించాల్సిన అవసరం ఉండదు. ఇదీ లెక్క.

ఇది మరిచిపోకండి...

జీతం ఒక్కటే మీ ఆదాయంగా పరిగణించకూడదు. మీ బ్యాంకులోని సేవింగ్స్ ఖాతాలో ఉన్న సొమ్ముపై వచ్చే వడ్డీ కూడా మీ జీతం లెక్కలోకే వస్తుంది. అలాగే ఫిక్స్‌డ్ డిపాజిట్లపై వచ్చే వడ్డీలు, ఇంటద్దె రూపంలో వచ్చే ఆదాయం అన్నీ కూడా జీతం లెక్కలోకే వస్తాయి. ఇక షేర్లు, క్యాపిటల్ మార్కెట్లో పెట్టుబడులపై వచ్చే రాబడులను జీతం కింద పరిగణించబోమని ఈ సారి బడ్జెట్లో నిర్మలా సీతారామన్ స్పష్టంగా చెప్పారు. వీటిపై వచ్చే ఆదాయంపై క్యాపిటల్ గెయిన్స్ తప్పనిసరిగా చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. ఇలా వచ్చే ఆదాయం రూ.12.75 లక్షల లోపున్నా సరే... మీ మొత్తం ఆదాయానికి కలిపినా కూడా రూ.12.75 లక్షల లోపున్నా సరే... వీటిపై క్యాపిటల్ గెయిన్స్ పన్ను చెల్లించాల్సి ఉంటుంది.

ఈ దేశాలు అప్పుల కుప్పలు..! (జీడీపీలో అప్పుల శాతం)

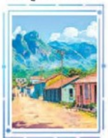

దొంతు నర్సింహారెడ్డి
వ్యవసాయ రంగ నిపుణులు

ప్రతి రాష్ట్రంలో ఏ సీజన్‌లో ఏ పంటలు ఎంత విస్తీర్ణంలో పండుతాయో కేంద్రం వద్ద గణాంకాలున్నాయి. తదనుగుణంగా ఆయా రాష్ట్రాలకు నిధులు కేటాయించాలి. తెలంగాణకు కలిగే ప్రయోజనంపై స్పష్టత లేదు. కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డుల రుణ పరిమితి పెంచుతున్నట్లు ప్రకటించినా రుణాలు సకాలంలో అందక వడ్డీ వ్యాపారులను ఆశ్రయిస్తున్నారు. పంట నష్టపోయిన రైతులకు తెలంగాణలో పరిహారం అందడం లేదు.

EXPERT OPINION

గ్రామీణాభివృద్ధికి రూ.2,66,817 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: బడ్జెట్‌లో రక్షణ రంగం తరువాత గ్రామీణాభివృద్ధికి అత్యధికంగా రూ.2,66,817 కోట్లు కేటాయించారు. ఉపాధి హామీ పథకానికి రూ.86,000 కోట్లు కేటాయించారు. రాష్ట్రాల భాగస్వామ్యంతో గ్రామీణ ప్రాంతాల పురోభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని చేపడతామని ఆర్థిక మంత్రి తెలిపారు. వ్యవసాయ రంగంలో సాంకేతికత, పెట్టుబడులు, నైపుణ్యాల పెంపు ద్వారా గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను పరిపుష్టం చేస్తామన్నారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో విస్తృత అవకాశాలను కల్పించడం ద్వారా వలసలను అరికడతామన్నారు. ప్రధానంగా గ్రామీణ మహిళలు, యువ రైతులు, యువత, సన్నకారు రైతులు, భూమి లేని కుటుంబాలపై ప్రధానంగా దృష్టి సారించనున్నట్లు చెప్పారు. 140 కోట్ల మంది భారతీయుల ఆకాంక్షలను ప్రతిబింబించిన ఈ బడ్జెట్ దేశం స్వయం సమృద్ధి సాధించేలా దోహదం చేస్తుందని గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి శివరాజ్‌సింగ్ చౌహాన్ ప్రశంసించారు. దీన్‌దయాళ్ అంత్యోదయ యోజన జాతీయ గ్రామీణ జీవనోపాధి పథకం అమలుకు రూ.19,005 కోట్లు కేటాయించారు. గత బడ్జెట్‌లో ఈ పథకానికి రూ.15,047 కోట్లు కేటాయించారు.

ఎగుమతుల ప్రోత్సాహక మిషన్ ఏర్పాటు..

ఎగుమతులకు ఊతమి చ్చేందుకు కేంద్రం కొత్తగా ఎగుమతుల ప్రోత్సాహక మిషన్‌ను ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయించింది. దీనికోసం రూ.2,250 కోట్లు కేటాయించింది. ఈ మిషన్‌ను వాణిజ్య, ఆర్థిక, సూక్ష్మ, చిన్న మాధ్యమిక సంస్థల శాఖలు సంయుక్తంగా నిర్వహిస్తాయి. దీని వల్ల ఎగుమతుల నిర్వహణ సులభతరం కావడంతోపాటు సరిహద్దుల్లో సహకారం, ఓవర్‌సీస్ మార్కెట్‌లో టారిఫ్ యేతర అంశాలను నియంత్రిస్తూ ఎంఎస్ఎంఈలకు ప్రోత్సాహకం కల్పించేందుకు దోహదపడుతుంది.

మైనార్టీ శాఖకు రూ.3,500 కోట్లు

మైనార్టీ వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖకు బడ్జెట్‌లో రూ.3,350 కోట్లు కేటాయించారు. ఇది 2024–25 బడ్జెట్ కన్నా రూ.166 కోట్లు ఎక్కువ కాగా, సవరించిన అంచనాల కన్నా రూ.1,481 కోట్లు ఎక్కువ. ఈసారి మైనారిటీ విద్యార్థుల సాధికారత కోసం రూ.678.03 కోట్లు కేటాయించారు. ఈ శాఖలోని ముఖ్య పథకాలకు రూ.1,237.32 కోట్లు ఇవ్వగా, మైనారిటీల అభివృద్ధికి రూ.1,913.98 కోట్లు ఇచ్చారు.

ఆహారం, ఎరువుల రాయితీకి రూ.3.71 లక్షల కోట్లు

ఆహారం, ఎరువులపై రాయితీకి బడ్జెట్‌లో కేంద్రం రూ.3.71 లక్షల కోట్లు కేటాయించింది. 2025–26 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఆహార సబ్సిడీకి రూ.2.03 లక్షల కోట్లు, ఎరువుల సబ్సిడీకి రూ.1.67 లక్షల కోట్లు కేటాయించారు. సర్కారు ఖజానాపై రాయితీ భారం పెరిగిపోతోందని ప్రభుత్వ వర్గాలు చెప్పాయి.

ఎన్నికల ఖర్చులకు రూ.1400 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర బడ్జెట్‌లో న్యాయశాఖకు దాదాపు రూ.1,400 కోట్ల బడ్జెట్‌ను ప్రతిపాదించారు. అయితే, ఈ నిధులు లోక్‌సభ ఎన్నికల వ్యయం, కొత్త ఎలక్ట్రానిక్ యంత్రాల కొనుగోల, ఓటర్లకు ఐడీ కార్డుల జారీ తదితర అవసరాల కోసం క్యారీ ఫార్వర్డ్ కానున్నాయి. బడ్జెట్‌లో లోక్‌సభ ఎన్నికల వ్యయం కింద ఈ శాఖకు రూ.500 కోట్లు కేటాయించారు. ఓటర్ ఐడీ కార్డుల కోసం రూ.300 కోట్లు, ఇతర ఎన్నికల ఖర్చుల కోసం రూ.597.80 కోట్లు ప్రతిపాదించారు. ఈవీఎంల కొనుగోలు కోసం రూ.18.72 కోట్లు కేటాయించారు.

రూ.1.45 లక్షల కోట్ల బడ్జెట్ కేటాయింపు ▶ వ్యవసాయం, అనుబంధ రంగాలకు కేంద్రం పెద్దపీట

వ్యవసాయ ఉత్పాదకత పెంపు, గ్రామీణ ప్రగతి లక్ష్యంగా 6 కొత్త పథకాలు	బిహార్‌లో మఖానా బోర్డు.. అసోంలో యూరియా ప్లాంటు
పప్పు ధాన్యాల్లో స్వయం సమృద్ధికి ఆరేళ్ల కార్యక్రమం	సుస్థిర ఫిషింగ్ ఫ్రేమ్‌వర్క్‌ను ప్రకటించిన నిర్మలా సీతారామన్
సమగ్ర ఉద్యాన కార్యక్రమం.. ఐదేళ్ల మిషన్‌తో పత్తి సాగుకు ఊతం	కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డుల పరిమితి రూ.3 లక్షల నుంచి రూ.5 లక్షలకు పెంపు
పలు పథకాలకు పెరిగిన కేటాయింపులు ..	7.7 కోట్ల మంది రైతులు, మత్స్యకారులు, పాడిరైతులకు ప్రయోజనం

ధన ధాన్య కృషి రైతే మహర్షి

ప్రధానమంత్రి ధన ధాన్య కృషి యోజనతో 1.7 కోట్ల మంది రైతులకు లబ్ధి

..: న్యూఢిల్లీ :..

వ్యవసాయ రంగానికి కేంద్రం పెద్దపీట వేసింది. వ్యవసాయ ఉత్పాదకత పెంపు, గ్రామీణ ప్రగతి లక్ష్యంగా పథకాలు, కేటాయింపులు ప్రకటించింది. రైతాంగానికి లబ్ధి చేకూర్చేలా కొత్తగా ఆరు పథకాలను ప్రవేశపెట్టడంతో పాటు సబ్సిడీతో కూడిన కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డుల పరిమితిని రూ.3 లక్షల నుంచి రూ.5 లక్షలకు పెంచింది. ఆర్థికాభివృద్ధికి కీలకమైన రంగాల్లో వ్యవసాయం మొదటిదని పేర్కొన్న కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్..2025–26 బడ్జెట్‌లో వ్యవసాయం, దాని అనుబంధ రంగాలు, ఆహార శుద్ధి కార్యక్రమాలకు కలిపి రూ.1.45 లక్షల కోట్లు కేటాయించారు. అయితే కొత్త పథకాలకు కేటాయింపులపై స్పష్టత వచ్చిన తర్వాత ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం సవరించిన అంచనాలు రూ.1.47 లక్షల కోట్లను తాజా బడ్జెట్ అధిగమించ వచ్చని భావిస్తున్నారు. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంతో పోల్చుకుంటే వ్యవసాయ మంత్రిత్వ శాఖకు 2.75 శాతం తక్కువ బడ్జెట్‌ను ప్రకటించినప్పటికీ, కేంద్రం కీలక పథకాలకు శ్రీకారం చుట్టడం గమనార్హం. అయితే అనుబంధ రంగాలకు, మత్స్య పరిశ్రమ, పశుసంవర్ధక శాఖ, పాడి పరిశ్రమకు 37 శాతం అధికంగా రూ.7,544 కోట్లు కేటాయించారు. అదేవిధంగా ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్‌కు 56 శాతం అధికంగా రూ.4,364 కోట్లు కేటాయించారు. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరానికి (2024–25) మొత్తంగా రూ.1.57 లక్షల కోట్ల బడ్జెట్‌ను కేంద్రం ప్రతిపాదించింది.

ఆహార భద్రతపై దృష్టి ..

➤ తాజా బడ్జెట్‌లో ఆహార భద్రతపై ప్రధానంగా దృష్టి పెట్టిన కేంద్రం.. తక్కువ సాగు, ఉత్పాదకతతో వ్యవసాయంలో వెనుకబడిన దేశంలోని 100 జిల్లాలను లక్ష్యంగా చేసుకుని ప్రధానమంత్రి ధన ధాన్య కృషి యోజన పథకానికి శ్రీకారం చుట్టింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల భాగస్వామ్యంతో అమలు చేసే ఈ పథకంతో..ధాన్యం ఉత్పాదకత పెంపు, పంటల్లో వైవిధ్యం, పంటల కోత అనంతర సదుపాయాలను మెరుగుపరచడం ద్వారా దేశవ్యాప్తంగా 1.7 కోట్ల మంది రైతులకు లబ్ధి చేకూరుతుందని భావిస్తున్నారు.

పప్పు ధాన్యాల్లో స్వయం సమృద్ధి ..

➤ పప్పు ధాన్యాల్లో స్వయం సమృద్ధి (ఆత్మ నిర్భర్) లక్ష్యంగా ఆరేళ్ల పప్పు ధాన్యాల కార్యక్రమాన్ని (పల్సెస్ మిషన్) కేంద్రం ప్రకటించింది. కంది, మినప, ఎర్రపప్పు (మసూర్) ఉత్పత్తిని ప్రోత్సహించే ఈ కార్యక్రమానికి రూ.1,000 కోట్లు కేటాయించింది. ఈ కార్యక్రమంలో భాగంగా నాఫెడ్, ఎన్‌సీసీఎఫ్‌లు రైతులతో లాంఛనంగా ఒప్పందాలు కుదుర్చుకుని నాలుగేళ్ల పాటు ఈ పప్పు ధాన్యాలను సేకరిస్తాయి.

సుస్థిర ఫిషింగ్ ఫ్రేమ్‌వర్క్ ..

➤ రూ.60 వేల కోట్ల విలువైన సముద్ర ఉత్పత్తులు ఎగుమతి చేస్తూ.. చేపలు, ఆక్వాకల్చర్ ఉత్పత్తిలో ప్రపంచంలోనే భారత్ రెండోస్థానంలో ఉంది. దీన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్న కేంద్రం.. ఓ సుస్థిర ఫిషింగ్ ఫ్రేమ్‌వర్క్‌ను ప్రకటించింది. ప్రపంచ సీఫుడ్ మార్కెట్‌లో భారత్ పోటీ తత్వాన్ని మెరుగుపరిచేందుకు వీలుగా..ఫ్రోజెన్ ఫిష్ పేస్ట్ (సురిమి)పై కనీస దిగుమతి సుంకాన్ని (బీసీడీ) 30% నుంచి 5 శాతానికి తగ్గించింది.

పండ్లు, కూరగాయలు.. పత్తికి ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు

➤ కూరగాయలు, పండ్ల ఉత్పాదకతను పెంచే సమగ్ర ఉద్యాన కార్యక్రమానికి, అలాగే మంచి (పొడవైన పింజ) పత్తి రకాలను ప్రోత్సహించేందుకు ఐదేళ్ల కాల పరిమితితో కూడిన కాటన్ (పత్తి) మిషన్‌కు రూ.500 కోట్ల చొప్పున కేటాయించారు. ఇటీవల తెలంగాణలోని నిజామాబాద్‌లో పసుపు బోర్డును ప్రకటించిన కేంద్రం.. తాజా బడ్జెట్‌లో బిహార్‌కు రూ.100 కోట్లతో మఖానా (తామర గింజ (ఫాక్స్ నట్) బోర్డును మంజూరు చేసింది. అదేవిధంగా మరో రూ.100 కోట్లతో వివిధ వాతావరణ పరిస్థితులను తట్టుకోగలిగే విత్తనాల అభివృద్ధి లక్ష్యంగా ఓ పరిశోధనా వ్యవస్థను ప్రకటించింది. అసోంలోని నామ్‌రూప్‌లో 12.7లక్షల టన్నుల వార్షిక సామర్థ్యంతో ఓ యూరియా కర్మాగారాన్ని కూడా ప్రతిపాదించారు.

కృషి వికాస్ యోజనకు రూ.8,500 కోట్లు

➤ రాష్ట్రీయ కృషి వికాస్ యోజన పథకానికి 41.66 శాతం పెంపుతో రూ.8,500 కోట్లు కేటాయించారు. కృషియోన్నతి (రూ.8వేల కోట్లు), నమో డ్రోన్ దీదీ, నేషనల్ మిషన్ ఫర్ నేచురల్ ఫార్మింగ్, ప్రధానమంత్రి, మత్స్య సంపద యోజన తదితర పథకాలకు నిధులు గణనీయంగా పెంచారు.

గ్రామీణ ప్రగతి కార్యక్రమం..

గ్రామీణ నిరుద్యోగితకు పరిష్కారంగా సమగ్ర 'గ్రామీణ ప్రగతి..స్థితి స్థాపకత' కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయనున్నట్లు నిర్మలా సీతారామన్ చెప్పారు. వలసలు అనేవి తప్పనిసరి కాకుండా ఓ ప్రత్యామ్నాయంగానే ఉండేలా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో తగినన్ని ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించడమే దీని లక్ష్యమని ఆర్థికమంత్రి వివరించారు. గ్రామీణ మహిళలు, యువత, యువ రైతులు, సన్న చిన్నకారు రైతులు, భూముల్లేని కుటుంబాలపై ఈ కార్యక్రమం ప్రత్యేకంగా దృష్టి సారిస్తుందని చెప్పారు.

కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డులతో మరింత రుణం

➤ రైతులకు రుణ భద్రతను మరింత పెంచాలన్నదే ప్రభుత్వ లక్ష్యమని ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ చెప్పారు. ఇందులో భాగంగానే కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డు రుణ పరిమితిని రూ.3 లక్షల నుంచి రూ.5 లక్షలకు పెంచినట్లు తెలిపారు. కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డు పథకాన్ని కేంద్రం ప్రభుత్వం, రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, నాబార్డ్ కలిసి ప్రారంభించాయి. ఈ కార్డుపై ఇప్పటి దాకా రూ.3 లక్షల రుణ పరిమితి ఉండగా..దీన్ని తాజాగా రూ.5 లక్షలకు పెంచడంతో దేశవ్యాప్తంగా 7.7 కోట్ల మంది రైతులు, మత్స్యకారులు, పాడి రైతులు లబ్ధి పొందనున్నారు. పెంచిన పరిమితి మేరకు వీరు స్వల్పకాలిక రుణాలు పొందేందుకు అవకాశం ఉంది.

పరిశ్రమ వర్గాల హర్షం

➤ బడ్జెట్‌లో వ్యవసాయానికి ఇచ్చిన ప్రాధాన్యతపై పరిశ్రమ వర్గాలు హర్షం వ్యక్తం చేశాయి. సాల్వెంట్ ఎక్స్‌ట్రాక్టర్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ ఇండియా (ఎస్ఈఏ) అధ్యక్షుడు సంజీవ్ అస్థానా, ఫెడరేషన్ ఆఫ్ సీడ్ ఇండస్ట్రీ ఆఫ్ ఇండియా (ఎఫ్ఎస్ఐఐ)చైర్మన్ అజయ్ రాణా, అదాని విల్మార్ సీఈఓ అంగ్షు మాలిక్, బేయర్ క్రాప్ సైన్సెస్ ఎండీ సైమన్ వీ బుష్‌లు హర్షం వ్యక్తం చేశారు.

దూరదృష్టి బడ్జెట్..

➤ 'ఇది దూరదృష్టితో కూడిన బడ్జెట్. విశ్వాసం అనే పరిమళం ఇందులో ఉంది. అభివృద్ధి కోసం, అభివృద్ధి చెందిన భారత్ నిర్మాణం కోసం తపన ఇందులో ఉంది. స్వయం సమృద్ధి భారత్ దిశగా ప్రభుత్వ దార్శనికతలో వ్యవసాయం, రైతుల సంక్షేమానికి అధిక ప్రాధాన్యత లభించింది..' అని కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి శివరాజ్‌సింగ్ చౌహాన్ పేర్కొన్నారు.

రైతు సంఘాల అసంతృప్తి.. 5న ధర్నా

➤ అన్ని పంటలకు చట్టబద్ధమైన గ్యారంటీతో కూడిన కనీస మద్దతు ధర కల్పించాలనే తమ దీర్ఘకాల డిమాండ్‌ను కేంద్రం పట్టించుకోక పోవడంపై రైతు సంఘాలు అసంతృప్తి వ్యక్తం చేశాయి. పంట రుణాలు మాఫీ చేయకపోవడం, రైతు, కార్మిక, పేదల వ్యతిరేక, కార్పొరేట్ అనుకూల బడ్జెట్‌కు నిరసనగా ఈ నెల 5న ధర్నా నిర్వహిస్తామని సంయుక్త కిసాన్ మోర్చా (ఎస్‌కేఎం) తదితర సంఘాలు ప్రకటించాయి.

..: న్యూఢిల్లీ :..

మహిళా, శిశు అభివృద్ధి శాఖకు నిధుల కేటాయింపులు స్వల్పంగా పెరిగాయి. 2025–26 బడ్జెట్‌లో కేంద్రం రూ.26,889.69 కోట్లు కేటాయించింది. 2024–25లో సవరించిన అంచనా రూ.23,182.98 కోట్లు కాగా, తాజాగా బడ్జెట్‌లో మరో రూ.3,706.71 కోట్లు పెంచారు. మొత్తం కేటాయింపుల్లో రూ.21,960 కోట్లను 'సాక్షం అంగన్‌వాడీ', పోషణ్ 2.0 కార్యక్రమాలకు ఖర్చు చేయనున్నారు. చిన్నారులు, కౌమార దశలోని బాలికల్లో పోషకాహార లేమిని అరికట్టాలని, శిశు సంరక్షణను బలోపేతం చేయాలని ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా నిర్దేశించుకుంది. అంగన్‌వాడీ కేంద్రాల్లో మౌలిక సదుపాయాలను అభివృద్ధి చేయబోతోంది. సాక్షం అంగన్‌వాడీ, పోషణ్ 2.0 కార్యక్రమాలతో ఈశాన్య రాష్ట్రాలతో పాటు దేశ వ్యాప్తంగా 8 కోట్ల మంది బాలలు, కోటి మంది గర్భిణులు, బాలింతలు, 20 లక్షల మంది కౌమార బాలికలు ప్రయోజనం పొందుతారని ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ చెప్పారు. ప్రధానమంత్రి జనజాతి ఆదివాసీ న్యాయ మహా అభియాన్ (పీఎం-జన్‌మన్)కు అదనంగా రూ.120 కోట్లు కేటాయించారు. ఈ నిధులను 75 గిరి జన జాతుల ఆర్థిక, సామాజిక అభివృద్ధికి వ్యయం చేస్తారు. గిరిజనాభివృద్ధి కోసం ధార్తి అబా జనజాతీయ గ్రామ్ ఉత్కర్ష్ అభియాన్‌కు రూ.75 కోట్లు కేటాయించారు. బాలల రక్షణ సేవలకు గాను 'మిషన్ వాత్సల్య' కోసం గతేడాది రూ.1,391 కోట్లు కేటాయించగా, ఈసారి రూ.1,500 కోట్లు కేటాయించారు.

మహిళా, శిశు అభివృద్ధికి రూ.26,889 కోట్లు

మొత్తం కేటాయింపుల్లో రూ.21,960 కోట్లు అంగన్‌వాడీ, పోషణ్ 2.0కే..

మహిళా వ్యాపారవేత్తలకు రూ.2 కోట్ల రుణం

తొలిసారి వ్యాపారవేత్తలుగా మారిన మహిళలకు, ఎస్సీ, ఎస్టీలకు ప్రభుత్వం రూ.2 కోట్ల టర్మ్ లోన్ మంజూరు చేయనుంది. 5 లక్షల మందికి ఈ రుణాలు ఇవ్వనున్నారు. సూక్ష్మ, మధ్య తరహా, భారీ పరిశ్రమల కోసం 'మాన్యుఫాక్చరింగ్ మిషన్' నెలకొల్పనున్నట్లు వెల్లడించారు.

'మిషన్ శక్తి'కి రూ.3,150 కోట్లు

➤ మహిళా సాధికారతే ధ్యేయంగా 'మిషన్ శక్తి' అమలుకు రూ.3,150 కోట్లు కేటాయించారు. బేటీ బచావో.. బేటీ పడావో, వన్‌స్టాప్ సెంటర్లు, నారీ ఆదాలత్‌లు, ఉమెన్ హెల్ప్‌లైన్, మహిళా పోలీసు వాలంటీర్లకు రూ.629 కోట్లు ఖర్చు చేస్తారు. స్వధార్ గృహాలు, ప్రధాని మాతృ వందన యోజన, వర్కింగ్ ఉమెన్స్ హాస్టళ్లు, నేషనల్ క్రెష్ స్కీమ్‌కు రూ.2,521 కోట్లు వెచ్చిస్తారు. నిర్భయ నిధికి రూ.30 కోట్లు, జాతీయ మహిళా కమిషన్‌కు రూ.28 కోట్లు, జాతీయ బాలల హక్కుల పరిరక్షణ కమిషన్‌కు రూ.25 కోట్లు కేటాయించారు. నేషనల్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ పబ్లిక్ కో–ఆపరేషన్, చైల్డ్ డెవలప్‌మెంట్‌కు రూ.90 కోట్లు, సెంట్రల్ అడాప్షన్ రిసోర్స్ ఏజెన్సీ (సీఏఆర్ఏ)కు రూ.14.49 కోట్లు కేటాయించారు.

లక్ష్మీ కటాక్షం బిహార్‌కే

రాష్ట్రంలో త్వరలో మఖానా బోర్డు..

న్యూఢిల్లీ: త్వరలో అసెంబ్లీ ఎన్నికలు జరగనున్న బిహార్‌లో కేంద్ర బడ్జెట్‌లో అగ్రతాంబూలం దక్కింది. రాష్ట్రంలో ఓటర్ల మనసులు గెలుచుకొని, మరోసారి అధికారం దక్కించుకోవాలన్న తపన బడ్జెట్ కేటాయింపుల్లో కనిపించింది. బిహార్‌లో ప్రస్తుతం ఎన్డీయే పాలన సాగుతోంది. మఖానా బోర్డు నుంచి గ్రీన్‌ఫీల్డ్ ఎయిర్‌పోర్టు దాకా పలు కీలక ప్రాజెక్టులను బిహార్‌కు ప్రకటించారు. మిథిలాంచల్ ప్రాంతంలోని వెస్టర్న్ కోషి కెనాల్ ఈఆర్ఎం ప్రాజెక్టుకు ఆర్థిక సాయం అందించనున్నట్లు కేంద్ర మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ బడ్జెట్ ప్రసంగంలో వెల్లడించారు. పూర్వోదయ పథకంలో భాగంగా బిహార్‌లో 'నేషనల్ ఇనిస్టి ట్యూట్ ఆఫ్ ఫుడ్ టెక్నాలజీ, ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్‌షిప్ అండ్ మేనేజ్ మెంట్'ను స్థాపిస్తామన్నారు. తూర్పు భారతదేశంలో ఆహార శుద్ధికి ఇదొక ప్రధాన కేంద్రంగా మారుతుందని ఆశాభావం వ్యక్తంచేశారు. ఐఐటీ–పాట్నాలో హాస్టల్‌తోపాటు ఇతర మౌలిక సదుపాయాల సామర్థ్యాన్ని భారీగా పెంచుతామన్నారు. పాట్నా ఎయిర్‌పోర్టును మరింత విస్తరింపజేస్తామని, పాట్నా జిల్లాలో బ్రౌన్‌ఫీల్డ్ ఎయిర్‌పోర్టును అభివృద్ధి చేస్తామని తెలిపారు. బిహార్‌లో ఫూల్ మఖానా సాగుకు మరింత ప్రోత్సాహం అందిస్తామన్నారు. ఇందుకోసం మఖానా బోర్డు ఏర్పాటు చేయబోతున్నామని వెల్లడించారు. దీనిద్వారా మఖానా ఉత్పత్తి, శుద్ధి, విలువ జోడింపు, మార్కెటింగ్ మరింత పెరుగుతుందన్నారు. మఖానా రైతులకు శిక్షణ ఇస్తామని తెలిపారు. వారితో రైతు ఉత్పత్తి సంస్థలు ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. బడ్జెట్‌లో బిహార్ మంచి ప్రాధాన్యం దక్కడం పట్ల ఎన్డీయే నేతలు హర్షం వ్యక్తంచేశారు. నరేంద్ర మోదీ ప్రభుత్వానికి కేంద్ర మంత్రి, లోక్ జనశక్తి(రామ్ విలాస్) నేత చిరాగ్ పాశ్వాన్ కృతజ్ఞతలు తెలియజేశారు. మఖానా బోర్డు ఏర్పాటుతో బిహార్ రైతులకు నూతన అవకాశాలు అందుబాటులోకి వస్తాయని జేడీ(యూ) వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ సంజయ్ ఝా పేర్కొన్నారు. బిహార్‌లో మరికొన్ని నెలల్లో అసెంబ్లీ సమావేశాలు జరుగబోతున్నాయి. 2024 జూలైలో ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌లో బిహార్‌కు కేంద్రం రూ.60,000 కోట్ల విలువైన పలు ప్రాజెక్టులను ప్రకటించింది.

'టాయ్' హబ్‌గా భారత్..

న్యూఢిల్లీ: ప్రపంచ ఆట వస్తువులు, బొమ్మల తయారీ కేంద్రంగా భారత్‌ను తీర్చిదిద్దడానికి కేంద్రం బడ్జెట్‌లో ఓ పథకాన్ని ప్రకటించింది. ఇందులో భాగంగా పలు ప్రాంతాల్లో క్లస్టర్లను అభివృద్ధి చేస్తారు. ఇందులో నైపుణ్యాల పెంపు, బొమ్మల తయారీ వంటి అంశాలపై దృష్టిసారిస్తారు. అత్యున్నత నాణ్యతా ప్రమాణాలతో వినూత్నంగా, సృజనాత్మకత ఉట్టిపడేలా మన్నికతో కూడిన ఆట బొమ్మలను 'మేడిన్ ఇండియా' బ్రాండ్‌తో ఈ క్లస్టర్లలో తయారు చేస్తారు. కాగా, ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఆట బొమ్మ లకు డిమాండ్ తగ్గడంతో 2021–22లో 177 మిలియన్ డాలర్లు ఉన్న భారత ఎగుమతులు, 2023–24లో 152 మిలియన్ డాలర్లకు పడిపోయాయి. కాగా, కేంద్రం నాణ్యతా ప్రమాణాలను కచ్చితంగా పాటించేలా చేయడం, బొమ్మల దిగుమతిపై కస్టమ్స్ సుంకాలను పెంచడం వంటి చర్యలు చేపట్టడంతో దేశీయ బొమ్మల తయారీ పరిశ్రమకు ఊతం లభించింది. గతంలో ఆట బొమ్మల దిగుమతిలో మన దేశం చైనాపై ఎక్కువగా ఆధారపడేది. అయితే ఈ రంగంలో కేంద్రం చేపట్టిన చర్యల కారణంగా చైనాపై ఆధారపడే పరిస్థితి క్రమంగా తగ్గుతోంది.

కేంద్ర సిబ్బంది, శిక్షణ శాఖకు రూ.334 కోట్లు

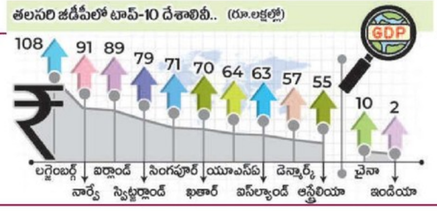
న్యూఢిల్లీ: బడ్జెట్‌లో కేంద్ర సిబ్బంది, శిక్షణ శాఖకు రూ.334 కోట్లు కేటాయించారు. ఈ నిధులతో ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు, సిబ్బందికి శిక్షణ ఇవ్వనున్నారు. అలాగే శిక్షణకు సంబంధించిన మౌలిక సదుపాయాలను అభివృద్ధి చేస్తారు. ఈ నిధుల్లో కార్యాలయాల ఆధునీకరణ, పైలట్ ప్రాజెక్టులకు రూ.100 కోట్లు ఖర్చు చేస్తారు. ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ సెక్రటేరియట్ ట్రైనింగ్, మేనేజ్ మెంట్(ఐఎస్‌టీఎం), లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి నేషనల్ అకాడమీ ఆఫ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ శిక్షణ పథకాల కోసం రూ.118.46 కోట్లు వెచ్చించనున్నారు. 'మిషన్ కర్మయోగి'కి రూ.110 కోట్లు వ్యయం చేస్తారు. అధికార యంత్రాంగంలో సంస్కరణల కోసం మిషన్ కర్మయోగిని కేంద్రం ప్రారంభించింది. బడ్జెట్‌లో కేంద్ర పరిపాలనా ట్రిబ్యునల్(క్యాట్)కు రూ.164.62 కోట్లు, స్టాఫ్ సెలక్షన్ కమిషన్(ఎస్ఎస్‌సీ)కి రూ.515.15 కోట్లు కేటాయించారు.

ఇండియా పోస్ట్.. పెద్ద లాజిస్టిక్ వ్యవస్థగా

న్యూఢిల్లీ: దేశంలో 1.5 లక్షలున్న గ్రామీణ పోస్టాఫీసుల వ్యవస్థను పెద్ద లాజిస్టిక్ వ్యవస్థగా రూపాంతరం చేస్తామని ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రకటించారు. గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థకు ఇండియా పోస్ట్ కీలకం అవుతుందని చెప్పారు. అస్సాంలో 12.7 లక్షల టన్నుల సామర్థ్యంతో యూరియా ప్లాంట్‌ను ఏర్పాటుచేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించిందన్నారు.

చక్రధర్ బుద్ధా
లిబ్‌టెక్ ఇండియా

ఉపాధి హామీకి రూ. 86 వేల కోట్లు కేటాయించారు. అంటే గత రెండు బడ్జెట్‌లతో పోలిస్తే ఎలాంటి పెంపుదల జరగలేదు. ఫలితంగా ఈ ఏడాది బడ్జెట్‌లోని కొంత భాగం నుంచి 2024-25 బడ్జెట్‌కు సంబంధించిన బకాయిలు తీర్చేలా సర్దుబాటుకు అవకాశం ఉంది. దీనివల్ల కొత్త పనులు, కూలీలకు కూలి చెల్లింపులకు అందుబాటులో ఉండే నిధులు మరింతగా తగ్గుతాయి.

EXPERT OPINION

ఐదేళ్లలో 50 శాతానికి రుణ-జీడీపీ నిష్పత్తి తగ్గింపు

కేంద్రం రుణ-జీడీపీ (స్థూల దేశీయోత్పత్తి) నిష్పత్తిని తగ్గించడంపై దృష్టి సారించింది. 2031 మార్చి నాటికి ఈ నిష్పత్తిని 50 శాతానికి తగ్గించడానికి కొత్త రోడ్‌మ్యాప్‌ను సిద్ధం చేస్తున్నట్లు ఆర్థికమంత్రి ప్రకటించారు. ప్రస్తుతం ఈ నిష్పత్తి 57.1 శాతంగా ఉంది. ద్రవ్య బాధ్యత- బడ్జెట్ నిర్వహణ (ఎఫ్ఆర్‌బీఎం) చట్టం 2003 ప్రకారం, 2025-26 నాటికి ద్రవ్య లోటును 4.5 శాతం కంటే తక్కువకు తగ్గించాలి. ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించగలమన్న భరోసా నేపథ్యంలో (2025-26లో 4.4 శాతానికి తగ్గుతుందని తాజా బడ్జెట్ భరోసా ఇచ్చిన సంగతి తెలిసిందే) తాజాగా కేంద్రం రుణ-జీడీపీ నిష్పత్తిపై దృష్టి పెట్టింది. తాజా ప్రణాళిక ప్రకారం, 2025-26లో ఈ నిష్పత్తిని 56 శాతానికి తగ్గించాలి. ఐదేళ్లలో ఈ నిష్పత్తిని 500 బేసిస్ పాయింట్లు (100 బేసిస్ పాయింట్లు 1%) తగ్గించడానికి కేంద్రం మరిన్ని చర్యలు తీసుకోనుంది.

'భారత్‌లో తయారీ'కి కొత్త ఊపిరి

న్యూఢిల్లీ: భారత్‌ను తయారీ కేంద్రంగా మార్చే లక్ష్యంతో కేంద్ర సర్కారు 'నేషనల్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ మిషన్' పేరుతో ప్రతిష్టాత్మక కార్యక్రమాన్ని ప్రకటించింది. దేశీయంగా తయారీని ప్రోత్సహించడం ఇందులోని ప్రధాన లక్ష్యం. ఈ కార్యక్రమంలో భాగంగా ఐదు విభాగాలపై దృష్టి సారించనుంది. సులభతర వ్యాపార నిర్వహణతోపాటు, వ్యాపార నిర్వహణ వ్యయాలు తగ్గించడం ఒకటి. డిమాండ్ ఉన్న విభాగాల్లో భవిష్యత్ అవసరాలకు అనుకూలమైన మానవవనరులను అభివృద్ధి చేయడం రెండోది. ఎంఎస్ఎంఈ రంగాన్ని చురుగ్గా, బలంగా మార్చడం. టెక్నాలజీలను అందుబాటులోకి తీసుకురావడం, నాణ్యమైన ఉత్పత్తులపై ఈ కార్యక్రమంలో భాగంగా ప్రాధాన్యం ఇవ్వనున్నారు. ఈ పథకం కింద చిన్న, మధ్య, భారీ పరిశ్రమలకు చేయూతనివ్వనున్నట్టు ఆర్థిక మంత్రి సీతారామన్ బడ్జెట్ సందర్భంగా ప్రకటించారు. విధానపరమైన మద్దతుకుతోడు, అన్ని కేంద్ర శాఖలు, రాష్ట్రాల తరఫున పర్యవేక్షణ ఉంటుందన్నారు. అంతర్జాతీయ సరఫరా వ్యవస్థతో దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ అనుసంధానానికి దేశీ తయారీ సామర్థ్యాలను అభివృద్ధి చేస్తామని చెప్పారు.

ర్యాపిడ్ రైల్ ప్రాజెక్ట్‌కు రూ.2,900 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: దేశంలోనే తొలి ప్రాంతీయ ర్యాపిడ్ రైల్ ప్రాజెక్ట్ అయిన ది నేషనల్ క్యాపిటల్ రీజియన్ ట్రాన్స్‌పోర్ట్ కార్పొరేషన్ (ఎన్‌సీఆర్‌టీసీ)కి 2025-26 బడ్జెట్‌లో రూ.2,900 కోట్లు కేటాయించారు. ఈ ప్రాజెక్ట్‌లో భాగమైన 13 కిలోమీటర్ల కారిడార్ గత నెల ఐదున ప్రధాని మోదీ ప్రారంభించారు. ఈ 13 కి.మీ.ల కారిడార్ ఢిల్లీలోని న్యూ అశోక్‌నగర్‌ను ఘజియాబాద్‌లోని సహిబాబాద్‌ను కలుపుతుంది. మిగతా కారిడార్లు నిర్మించాల్సి ఉంది. గత బడ్జెట్ సవరించిన అంచనాల్లో ఈ ప్రాజెక్ట్‌కు రూ.3,855 కోట్లు కేటాయించిన సంగతి తెల్సిందే. ఎన్‌సీఆర్‌టీసీ ఢిల్లీ సెక్షన్ ప్రారంభం తర్వాత ఢిల్లీ వాసులు దక్షిణ మీరట్‌కు కేవలం 40 నిమిషాల్లో చేరుకోవచ్చు.

రైల్వే వ్యవస్థను నిర్వీర్యం చేసే దిశగా బడ్జెట్

దేశంలో అత్యంత శక్తివంతమైన వ్యవస్థగా ఉన్న రైల్వే వ్యవస్థను కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్వీర్యం చేస్తోంది. ఉద్యోగుల జీతభత్యాలు, పెన్షన్‌కు సంబంధించి రైల్వే యూనియన్ల నుంచి అందించిన అంశాల పట్ల కూడా కేంద్ర ఆర్థికశాఖ మంత్రి స్పందించకపోవడం విచారకరం. ఇంటరిమ్ రిలీఫ్, 8వ పే కమిషన్‌కు సంబంధించిన ప్రతిపాదనలపై కనీస ప్రకటన చేయకపోవడంతో రైల్వే వ్యవస్థను నిర్వీర్యం చేయడం కోసం ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్న తీరు స్పష్టమవుతోంది. రైల్వే బడ్జెట్‌ను సాధారణ బడ్జెట్‌లో విలీనం చేసి, రైల్వే అభివృద్ధికి, ఉద్యోగుల సంక్షేమానికి ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం లేదు.

– మర్రి రాఘవయ్య, నేషనల్ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియన్ రైల్వేస్ ప్రధాన కార్యదర్శి

– న్యూఢిల్లీ

గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను పరుగులు పెట్టించేలా మోదీ 3.0 సర్కారు తాజా బడ్జెట్లో పూర్తి అండదండలు అందించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం పల్లెల్లో మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి కోసం ప్రతిష్టాత్మకంగా అమలు చేస్తున్న పలు ఫ్లాగ్‌షిప్ పథకాలకు కేటాయింపులు జోరందుకున్నాయి. ముఖ్యంగా సామాన్యుల సొంతింటి కలను సాకారం చేసేందుకు పుష్కలంగా నిధులు కేటాయించారు. అలాగే, ఉపాధికి ఢోకా లేకుండా.. గ్రామీణ రోడ్లు పరుగులు తీసేలా.. బడ్జెట్లో ఫోకస్ చేశారు. ఇక తాగునీటి పథకం.. జల్ జీవన్ మిషన్‌ను 100% పూర్తి చేసేందుకు మరో మూడేళ్లు పొడిగించి, నిధుల వరద పారించారు. భారత్‌నెట్ గొడుగు కింద ఇకపై గ్రామాల్లో ప్రభుత్వ సెకండరీ స్కూళ్లు, పీహెచ్‌సీలకు సైతం హైస్పీడ్ బ్రాడ్‌బ్యాండ్ సాకర్యం దక్కనుంది.

గ్రామాలే మన బలగం

మోదీ 3.0... గ్రామాలకు మహర్దశ

సొంతింటికి రాచ 'బాట'...
తాగునీటికి నిధుల 'కుళాయి'...
స్కూళ్లు, పీహెచ్‌సీలకూ బ్రాడ్‌బ్యాండ్ యోగం...

సొంతింటికి ఫుల్ సపోర్ట్ (పీఎంఏవై)

2025-26 కేటాయింపులు:	రూ.74,626 కోట్లు
2024-25 కేటాయింపులు:	రూ.46,096 కోట్లు (సవరించిన అంచనా)

పేదలు, మధ్య తరగతి వర్గాలకు సొంతింటి కల నెరవేర్చేలా బడ్జెట్లో ఈ పథకానికి ఫుల్ సపోర్ట్ లభించింది. గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లో వచ్చే ఐదేళ్లలో అదనంగా మరో 3 కోట్ల ఇళ్ల నిర్మాణాన్ని పీఎంఏవై 2.0 స్కీమ్ కింద చేపట్టనున్నట్లు గత బడ్జెట్లో ఆర్థిక మంత్రి ప్రకటించడం తెలిసిందే. పట్టణ పేదలు, మధ్య తరగతి కుటుంబాలకు అదనంగా కోటి ఇళ్లు అందించే పీఎంఏవై (అర్బన్)కు ఈ బడ్జెట్లో రూ.19,794 కోట్లు కేటాయించారు. 2025-26లో గృహ రుణం ద్వారా ఇల్లు కొనుగోలు చేసిన లబ్ధిదారులకు వడ్డీ సబ్సిడీ స్కీమ్ కింద 10 లక్షల మందికి ప్రయోజనం చేకూర్చనున్నారు. ఇందుకు మొత్తం రూ.3,500 కోట్లను కేటాయించారు. పీఎంఏవై (గ్రామీణ్)కు రూ.54,832 కోట్లు దక్కాయి. 2029 మార్చికల్లా రూ.3.06 లక్షల నిధులతో 2 కోట్ల అదనపు ఇళ్ల నిర్మాణం లక్ష్యం. 2024-25లో 40 లక్షల ఇళ్ల లక్ష్యానికి గాను డిసెంబర్ నాటికి 18 రాష్ట్రాల్లో 27.78 లక్షల ఇళ్లు మంజూరయ్యాయి.

గ్రామీణ రోడ్లు.. టాప్ గేర్

2025-26 కేటాయింపులు:	రూ.19,000 కోట్లు	2024-25 కేటాయింపులు:	రూ.14,500 కోట్లు (సవరించిన అంచనా)

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో రోడ్ల నిర్మాణం కోసం అమలు చేస్తున్న ఈ ఫ్లాగ్‌షిప్ స్కీమ్ (ప్రధాన మంత్రి గ్రామీణ సడక్ యోజన (పీఎంజీఎస్‌వై)కు ఈసారి బడ్జెట్లో మరింత ప్రాధాన్యం లభించింది. ఈ స్కీమ్ నాలుగో దశను గత బడ్జెట్లో సీతారామన్ ప్రకటించగా.. ఇప్పుడు జోరందుకుంటోంది. 25,000 ప్రాంతాల్లో జనాభా పెరుగుదలకు దృష్టిపెట్టుకుని పక్కా రోడ్లతో అనుసంధానించనున్నారు. ఈ ఏడాది జనవరి నాటికి 17,570 ప్రాంతాల్లో రోడ్ల నిర్మాణం కోసం సర్వే పూర్తి చేశారు. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో కొత్తగా 35,000 కిలోమీటర్ల పొడవైన పక్కా రోడ్లను నిర్మించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు. 'గ్రీన్'టెక్నాలజీతో 18,000 కిలోమీటర్ల రోడ్లు వేయనున్నారు.

'ఉపాధి'కి ఢోకా లేదు

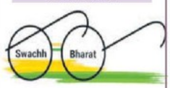
గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉపాధికి దన్నుగా నిలుస్తున్న మహాత్మా గాంధీ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకానికి ఈసారీ నిధుల 'హామీ'దక్కింది. అయితే, 2024-25 సవరించిన అంచనాల (రూ.86,000 కోట్లు)తో పోలిస్తే దాదాపు అదే స్థాయిలో కేటాయించారు. రాష్ట్రాల్లో లక్ష్యాలు, అవసరాలను బట్టి అవసరమైతే మరిన్ని నిధులను కేటాయించే అవకాశం ఉంది. 2023-24లో రూ.60,000 కోట్లు కేటాయించగా, వాస్తవ వ్యయం రూ.89,153 కోట్లు కావడం గమనార్హం.

2025-26 కేటాయింపులు:	రూ.86,000 కోట్లు	2024-25 కేటాయింపులు:	రూ.86,000 కోట్లు (సవరించిన అంచనా)

దేశంలో బహిరంగ మలమూత్ర విసర్జనను పూర్తిగా తుడిచిపెట్టడానికి (ఓడీఎఫ్) 2014లో ఆరంభమైన ఈ స్వచ్ఛ భారత్ మిషన్ కింద, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఓడీఎఫ్ స్టేటస్‌ను పూర్తిగా సాధించినట్లు కేంద్రం ప్రకటించింది. దీన్ని స్థిరంగా కొనసాగించడంతో

స్వచ్ఛ భారత్.. విస్తరణ

2025-26 కేటాయింపులు:	రూ. 12,192 కోట్లు
2024-25 కేటాయింపులు:	రూ. 9,351 కోట్లు (సవరించిన అంచనా)

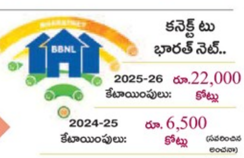

పాటు అన్ని గ్రామాల్లోనూ ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణ, మురుగు నీటి నిర్వహణను అమలు చేయాలని ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. స్వచ్ఛ భారత్ (అర్బన్) కింద పట్టణ ప్రాంతాల్లో 2025-26లో 2 లక్షల వ్యక్తిగత టాయిలెట్లు, 20,000 కమ్యూనిటీ టాయిలెట్లను నిర్మించనున్నారు. 98 శాతం వార్డుల్లో ఇంటింటికీ ఘన వ్యర్థాల సేకరణను అమలు చేయాలని లక్ష్యంగా నిర్దేశించారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో 89,000 గ్రామాలను ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణలోకి తీసుకురానున్నారు. 60,000 గ్రామాల్లో మురుగునీటి నిర్వహణ వ్యవస్థను అమలు చేయనున్నారు. అలాగే 800 బ్లాక్‌లలో ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల నిర్వహణ యూనిట్లు నెలకొల్పనున్నారు. కాగా, స్వచ్ఛభారత్ 2.0 కింద తాగునీరు, మురుగునీటి శుద్ధి, ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణ ప్రాజెక్టుల కోసం 100 నగరాలను గుర్తించే ప్రక్రియ జోరుగా సాగుతోంది.

జల్‌జీవన్ మిషన్... మరో మూడేళ్లు పొడిగింపు

2025-26 కేటాయింపులు:	రూ.67,000 కోట్లు
2024-25 కేటాయింపులు:	రూ.22,694 కోట్లు (సవరించిన అంచనా)

దేశంలో ప్రతి ఇంటికీ స్వచ్ఛమైన తాగునీటిని అందరికీ అందించేందుందుకు జల్ జీవన్ మిషన్ ఫ్లాగ్‌షిప్ ప్రోగ్రామ్‌ను అమలు చేస్తున్నారు. 2024 నాటికి ఇది సాకారం కావాల్సి ఉండగా.. 100 శాతం లక్ష్యాన్ని సాధించేందుకు దీన్ని 2028 వరకు పొడిస్తున్నట్లు ఆర్థిక మంత్రి తాజా బడ్జెట్లో ప్రకటించారు. దీనికి అనుగుణంగానే ఏకంగా మూడు రెట్లు నిధులు పెంచారు. కాగా, ఇప్పటివరకు 15 కోట్ల కుటుంబాలకు తాగు నీటి సదుపాయం (కుళాయి కనెక్షన్లు) కల్పించినట్లు అంచనా. 2025-26లో 1.36 కోట్ల కనెక్షన్లు అందించాలనేది బడ్జెట్ లక్ష్యం. కాగా, 'జన్ భాగీధారీ'ద్వారా నీటి సరఫరా మౌలిక సదుపాయాల నాణ్యత, నిర్వహణపై దృష్టి పెట్టున్నట్లు ఆర్థిక మంత్రి పేర్కొన్నారు.

కనెక్ట్ టు భారత్ నెట్..

2025-26 కేటాయింపులు:	రూ.22,000 కోట్లు
2024-25 కేటాయింపులు:	రూ. 6,500 కోట్లు (సవరించిన అంచనా)

దేశంలోని అన్ని గ్రామ పంచాయతీలను (దాదాపు 2.5 లక్షలు) హైస్పీడ్ బ్రాండ్‌బ్యాండ్ నెట్‌వర్క్‌తో కనెక్ట్ చేయాలనేది ఈ స్కీమ్ ఉద్దేశం. ఇప్పటిదాకా 2,14323 పంచాయితీలను కనెక్ట్ చేశారు. 6,92,676 లక్షల కి.మీ. పొడవైన ఆప్టికల్ ఫైబర్ కేబుల్స్ వేశారు. అదనంగా 1,04,574 వైఫై హాట్ స్పాట్స్, 12,21,014 ఫైబర్-టు-హోమ్ కనెక్షన్లు ఇచ్చారు. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో 18,000 పంచాయతీలకు కొత్తగా బ్రాడ్‌బ్యాండ్ సౌకర్యం కల్పించనుండగా... 64,000 పంచాయతీల్లో కనెక్టివిటీని మరింత మెరుగుపరచనున్నారు.

రైల్వేలకు పాత పద్దే!

రూ.2.52 లక్షల కోట్ల నిధుల కేటాయింపు

న్యూఢిల్లీ: కొత్త బడ్జెట్‌లో రైల్వేశాఖ పద్దుల్లో పెద్దగా మార్పులేమీ రాలేదు. 2025-26 బడ్జెట్‌లో ఈ శాఖకు మొత్తం రూ.2.52 లక్షల కోట్ల బడ్జెట్‌ను ప్రతిపాదించారు. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో రైల్వేలు మొత్తం రూ.3,02,100 కోట్ల ఆదాయం ఆర్జిస్తాయని అంచనా వేశారు. మరో 200 వందేభారత్ రైళ్లు, 100 అమృత్ భారత్ రైళ్లు, 50 నమోభారత్ రైళ్లు ప్రవేశపెట్టేందుకు అనుమతి ఇచ్చారు. వచ్చే నాలుగేళ్లలో మొత్తం రైల్వే మౌలిక వసతుల కల్పన కోసం రూ.4.5 లక్షల కోట్లు ఖర్చు చేయాలని నిర్ణయించినట్లు బడ్జెట్ ప్రకటన అనంతరం శనివారం రైల్వేశాఖ మంత్రి అశ్వినీ వైష్ణవ్ మీడియా సమావేశంలో వెల్లడించారు.

ఆదాయ అంచనా రూ.3 లక్షల కోట్లు

2025-26 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రైల్వే శాఖ అన్ని మార్గాల ద్వారా రూ.3,02,100 కోట్ల ఆదాయం ఆర్జిస్తుందని అంచనా వేశారు. 2024-25 బడ్జెట్‌లో సవరించిన అంచనా ప్రకారం ఇది రూ.2,79,000 కోట్లుగా ఉంది. గత బడ్జెట్‌లో ప్రయాణికుల చార్జీల ఆదాయం 2024-25లో రూ.80,000 కోట్లు ఉండగా, 2023-24లో రూ.70,693 కోట్లు వచ్చింది. 2024-25 బడ్జెట్‌లో సరుకు రవాణా ద్వారా రూ.1,80,000 కోట్ల ఆదాయం వస్తుందని సవరించిన అంచనాల్లో పేర్కొన్నారు. 2023-24లో ఇది 1,68,199 కోట్లుగా ఉంది. రైల్వేల్లో భద్రతాపరమైన చర్యల కోసం 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరంలో సవరించిన అంచనాల ప్రకారం రూ.1,14,062 కోట్లు ఉండగా, 2025-26 బడ్జెట్‌లో దీనిని రూ.1,16,514 కోట్లుగా అంచనా వేశారు. అయితే, ఇంతగా నిధులు ఖర్చు చేస్తున్నప్పటికీ రైల్వేలకు వస్తున్న ఆదాయంలో మాత్రం పెద్దగా పెరుగుదల ఉండటం లేదని ఇండియన్ రైల్వేస్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సిగ్నల్ ఇంజనీరింగ్, టెలి కమ్యూనికేషన్స్ మాజీ డీజీ శైలేంద్రకుమార్ గోయెల్ చెప్పారు.

2025-26లో రైల్వే మూలధన వ్యయ నిధుల సమీకరణ (రూ.కోట్లలో)	
సాధారణ ఆదాయ మార్గాల ద్వారా	2,52,000
నిర్భయ ఫండ్ నుంచి	200
అంతర్గత ఆదాయ మార్గాల నుంచి	3,000
అదనపు బడ్జెటరీ మార్గాల ద్వారా	10,000
మొత్తం మూలధన వ్యయం	2,65,200

మరో 200 వందేభారత్ రైళ్లు: రైల్వే మంత్రి అశ్వినీ వైష్ణవ్

దేశవ్యాప్తంగా మరో 200 వందేభారత్ రైళ్లను ప్రవేశపెట్టేందుకు చర్యలు తీసుకుంటున్నట్లు రైల్వేశాఖ మంత్రి అశ్వినీ వైష్ణవ్ తెలిపారు. తక్కువ దూరంగల పట్టణాల మధ్య ప్రయాణించే అమృత్ భారత్ రైళ్లను మరో 100 ప్రారంభిస్తామని చెప్పారు. 17,500 కొత్త కోచ్‌ల నిర్మాణానికి ప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చినట్లు వివరించారు.

హౌసింగ్‌కు స్వామీ-2 బూస్ట్

న్యూఢిల్లీ: నిలిచిపోయిన హౌసింగ్ ప్రాజెక్టులకు బూస్ట్ నిచ్చేందుకు తాజా బడ్జెట్‌లో స్వామీ(ఎస్‌డబ్ల్యూఏఎంఐహెచ్) ఫండ్-2ను ప్రతిపాదించారు. ఇందుకు రూ.15,000 కోట్లు కేటాయించనున్నారు. దీంతో నిలిచిపోయిన లక్ష యూనిట్లను పూర్తి చేసేందుకు దారి చూపనున్నారు. తద్వారా చిక్కుకుపోయిన గృహ వినియోగదారుల పెట్టుబడులకు ఉపశమనాన్ని కల్పించనున్నారు. 2019 నవంబర్‌లో కేంద్రం 'అందుబాటు ధరల, మధ్యాదాయ హౌసింగ్‌కు స్పెషల్ విండో(స్వామీ)' పేరుతో కొత్త పథకానికి తెరతీసిన విషయం విదితమే. స్వామీ-1 విజయం తదుపరి ఆర్థిక శాఖ తాజాగా ఫండ్-2కు ప్రతిపాదించింది. స్వామీ-1లో భాగంగా 50,000 యూనిట్లను పూర్తిచేసి కొనుగోలుదారులకు అందించారు. 2025లో మరో 40,000 యూనిట్లను పూర్తి చేయనున్నారు. తద్వారా ఈఎంఐలు, అద్దెలు చెల్లిస్తున్న మధ్యతరగతికి చేయూతనివ్వనున్నట్లు పేర్కొన్నారు. బ్యాంకులు, ప్రభుత్వం, ప్రయివేట్ ఇన్వెస్టర్ల కలయికతో స్వామీ-2 ద్వారా ఫైనాన్స్ సౌకర్యాలు అందనున్నాయి.

పట్టణ సదుపాయాలకు రూ.లక్ష కోట్ల నిధి

న్యూఢిల్లీ: పట్టణాల్లో మౌలిక సదుపాయాల విస్తరణకు వీలుగా రూ.లక్ష కోట్లతో 'అర్బన్ చాలెంజ్ ఫండ్'ను ఏర్పాటు చేయనున్నట్టు కేంద్రం బడ్జెట్‌లో భాగంగా ప్రకటించింది. పట్టణాల పునరాభివృద్ధి, పట్టణాలను వృద్ధి కేంద్రాలుగా మార్చడం, తాగు నీరు, మురుగునీటి పారుదల సదుపాయాలకు ఈ నిధులు కేటాయించనున్నారు. ప్రాజెక్టు వ్యయంలో 50 శాతం నిధులను బ్యాంక్ రుణాలు లేదా బాండ్ల రూపంలో సమకూర్చుకునేవి.. ప్రభుత్వ-ప్రైవేటు భాగస్వామ్యం (పీపీఈ)తో నడిచే ప్రాజెక్టులకు 25 శాతం మేర సాయాన్ని ఈ ఫండ్ కింద పొందొచ్చని ఆర్థిక మంత్రి సీతారామన్ ప్రకటించారు. రూ.లక్ష కోట్ల నిధిలో రూ.10,000 కోట్లను 2025-26 ఆర్థిక సంవత్సరం కోసం కేటాయించారు.

రహదారుల శాఖకు రూ.2.87 లక్షల కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: ఈసారి బడ్జెట్‌లో రోడ్డు రవాణా, రహదారుల మంత్రిత్వ శాఖకు రూ.2,87,333.16 కోట్లు కేటాయించారు. గత బడ్జెట్‌లో రూ. 2,80,518.80 కోట్లు కేటాయించగా, 2025-26 బడ్జెట్‌లో రూ.2.41 శాతం నిధులను పెంచారు. జాతీయ రహదారుల అధీకృత సంస్థ (ఎన్‌హెచ్ఏఐ)కు రూ. 1,87.803 కోట్లు కేటాయించారు. కాగా, ఎన్‌హెచ్ఏఐ రుణాలు ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం వరకు రూ.3.35 లక్షల కోట్లు ఉండగా, 2025 మూడో త్రైమాసికం వరకు రూ.2.76 లక్షల కోట్లకు తగ్గనున్నాయి. ఎన్‌హెచ్ఏఐ రుణ భారం తగ్గించేందుకు వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో కొత్త రుణాలను ప్రతిపాదించకపోవడం గమనార్హం.

హౌసింగ్, పట్టణ వ్యవహారాలకు రూ.96,777 కోట్లు

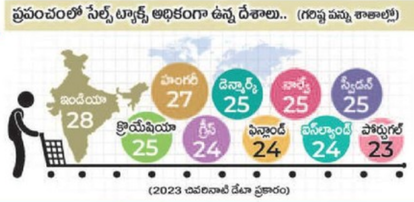

న్యూఢిల్లీ: హౌసింగ్, పట్టణ వ్యవహారాల శాఖకు ఈ విడత బడ్జెట్‌లో 18 శాతం అధిక కేటాయింపులు దక్కాయి. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.82,576 కోట్లు కేటాయించగా, 2025-26 సంవత్సరానికి 18 శాతం అధికంగా రూ.96,777 కోట్లను ప్రతిపాదించారు.

పీఎం స్వనిధి..: పీఎం వీధి వర్తకుల స్వావలంబన నిధి (పీఎం స్వనిధి) పథకం కింద బ్యాంకులు, యూపీఐ లింక్డ్ క్రెడిట్ కార్డుల ద్వారా ఒక్కో వర్తకుడికి రూ.30,000 రుణ సదుపాయం అందించనున్నట్టు బడ్జెట్ సందర్భంగా మంత్రి సీతారామన్ ప్రకటించారు. ఈ పథకం కోసం బడ్జెట్‌లో రూ.373 కోట్లకు కేటాయించారు. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.326 కోట్లను కేటాయించడం గమనార్హం. అసంఘటిత రంగంలో అధిక వడ్డీ రుణాల స్థానంలో ఈ పథకం కింద 68 లక్షల వీధి వర్తకులకు ప్రయోజనం లభించినట్టు చెప్పారు.

- ప్రధాన మంత్రి ఆవాస్ యోజన రెండో దశకు రూ.3,500 కోట్లను కేటాయించారు.
- పట్టణ పునరుజ్జీవ మిషన్ కోసం వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.10,000 కోట్ల నిధులు దక్కాయి. దేశవ్యాప్తంగా 500 పట్టణాల పరిధిలో ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయనున్నారు. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరానికి కేటాయింపులు రూ.8,000 కోట్లతో పోల్చితే 25 శాతం పెంచారు.
- పీఎం ఈ-బస్ సేవా పథకానికి బడ్జెట్‌లో రూ.1,310 కోట్ల కేటాయింపులు లభించాయి. స్వచ్ఛ భారత్ మిషన్ కోసం రూ.5,000 కోట్లు కేటాయించారు. మెట్రో, నాన్ మెట్రో ప్రాజెక్టుల ప్రణాళికల కోసం రూ.133 కోట్లు లభించాయి. ఈ ఏడాది జూన్‌తో ముగుస్తున్న స్మార్ట్ సిటీస్ మిషన్ కార్యక్రమానికి ఎలాంటి కేటాయింపులు చేయలేదు.

ప్రొ. జగదీశ్‌కుమార్
యూజీసీ చైర్మన్

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో ఉన్నత విద్యకు, నైపుణ్యాభివృద్ధికి కేంద్రం పెద్దపీట వేసింది. 2024-25లో ఉన్నత విద్యకు రూ.46,482.35 కోట్లు కేటాయిస్తే, 2025-26 బడ్జెట్‌లో రూ.50,077.95 కోట్లు కేటాయించారు. కేంద్ర వర్సిటీలకు రూ.16,146.11 కోట్లు ప్రతిపాదించారు. పరిశోధనల్లో కేంద్ర ప్రయోజిత పథకాలకు రూ.1,815 కోట్లు కేటాయించారు. సెంటర్ ఫర్ ఎక్సలెన్స్ ఏఐకి రూ.500 కోట్లు కేటాయించడం ప్రయోజనకరమే.

EXPERT OPINION

పర్లేదు సార్
విద్యా రంగానికి రూ.1.28 లక్షల కోట్లు

ప్రాంతీయ భాషల్లో డిజిటల్ పాఠ్య పుస్తకాలు

- ఐఐటీలు, ఐఐఎస్సీలో ఐదేళ్లలో పది వేల ఫెలోషిప్స్
- కొత్తగా ఐదు నేషనల్ సెంటర్స్ ఫర్ ఎక్సలెన్స్ ఫర్ స్కిల్లింగ్
- 50 వేల అటల్ టింకరింగ్ ల్యాబ్స్
- రూ.500 కోట్లతో సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ఇన్ ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్

.: న్యూఢిల్లీ :.

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో విద్యా రంగానికి రూ.1.28 లక్షల కోట్లను కేటాయించారు. ఇందులో ఉన్నత విద్యకు రూ.50,067 కోట్లు, పాఠశాల విద్యకు రూ.78,572 కోట్లు కేటాయిస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. ఐఐటీలు, వైద్య విద్య, పాఠశాల విద్య, స్కిల్లింగ్‌కు బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు చేశారు. ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ ద్వారా విద్యా రంగాన్ని బలోపేతం చేసేందుకు రూ.500 కోట్లతో సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ నెలకొల్పనున్నట్లు బడ్జెట్‌లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. 2024-25 బడ్జెట్‌లో విద్యా రంగం సవరించిన అంచనాలు రూ.1.14 లక్షల కోట్లుగా ఉన్నాయి. మానవ వనరుల అభివృద్ధి దిశగా కేటాయింపులు చేశారని, ఉద్యోగాల ఆధారిత అభివృద్ధి బ్రాండ్ ఇండియా సామర్థ్యాన్ని పెంపొందిస్తుందని కేంద్ర విద్యా శాఖ మంత్రి ధర్మేంద్ర ప్రధాన్ బడ్జెట్‌ను స్వాగతించారు.

భారతీయ భాషా పుస్తక్ స్కీమ్..

ఈ ఏడాది కొత్తగా భారతీయ భాషా పుస్తక్ స్కీమ్‌ను ప్రకటించారు. దీని ద్వారా పాఠశాల విద్య, ఉన్నత విద్యలో ప్రాంతీయ భాషల్లోని పుస్తకాలను డిజిటలైజ్ చేయనున్నారు. దీనివల్ల విద్యార్థులు సులభంగా అన్ని అంశాలను అవగతం చేసుకునే వీలుంటుంది.

ఐఐటీల విస్తరణ..

2014 తర్వాత ఏర్పాటు చేసిన ఐదు ఐఐటీల్లో మౌలిక వసతులు విస్తరించి మరో 6,500 మంది విద్యార్థులకు సరిపడా సదుపాయాలు కల్పించనున్నారు. ఐఐటీ పాట్నాను పూర్తి స్థాయిలో విస్తరిస్తారు. గత పదేళ్లలో దేశంలోని 23 ఐఐటీల్లో విద్యార్థుల సంఖ్య 65 వేల నుంచి 1.30 లక్షలకు చేరిందని ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ తెలిపారు. మొత్తంగా ఐఐటీలకు రూ.11,349 కోట్లు కేటాయించారు. ఐఐటీలు, ఐఐఎస్సీ-బెంగళూరులో టెక్నాలజీ రీసెర్చ్ అభ్యర్థుల కోసం ప్రైమ్ మినిస్టర్ రీసెర్చ్ ఫెలోషిప్స్‌ను వచ్చే ఐదేళ్లలో పది వేల మందికి అందిస్తారు.

నైపుణ్యాల పెంపు..

విద్యార్థులకు ఆయా వృత్తులు, విభాగాల్లో క్షేత్ర నైపుణ్యాలు అందించేలా గ్లోబల్ నైపుణ్యాలు, పార్ట్‌నర్‌షిప్స్ కోసం కొత్తగా ఐదు నేషనల్ సెంటర్స్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ఫర్ స్కిల్లింగ్‌ను ఏర్పాటు చేయనున్నారు. పాఠశాల స్థాయిలో ప్రభుత్వ స్కూళ్లలో 50 వేల అటల్ టింకరింగ్ ల్యాబ్స్‌ను నెలకొల్పనున్నారు. సాంకేతిక నైపుణ్యాలను పెంపొందించేలా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని సెకండరీ పాఠశాలల్లో బ్రాడ్‌బ్యాండ్ కనెక్టివిటీ కల్పిస్తారు.

ఐఐఎంలకు పెరిగిన కేటాయింపులు..

ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్స్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్ (ఐఐఎం)లకు గతేడాది రూ.227 కోట్లు కేటాయించగా ఈదఫా రూ.251 కోట్లను కేటాయించారు. ఐఎస్సీ, ఐఐఎస్ఈఆర్‌లకు కేటాయింపుల్లో రూ.137 కోట్ల మేర కోత విధించడం గమనార్హం. అంతర్జాతీయ స్థాయి కలిగిన ఇతర ఉన్నత విద్యా సంస్థలకు కేటాయింపుల్లో 50 శాతం మేర కోత పడింది.

ఏఐ ఆవశ్యకతకు గుర్తింపు

విద్యా రంగంలో ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ ఆవశ్యకతను గుర్తించినట్లు తాజా బడ్జెట్ స్పష్టం చేస్తోంది. సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ఇన్ ఏఐ ఏర్పాటుతో విద్యార్థులకు ప్రయోజనం చేకూరుతుంది.

– వి. రాజన్న, టీసీఎస్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ (టెక్నాలజీ - సాఫ్ట్‌వేర్ సర్వీసెస్)

రీసెర్చ్ ఔత్సాహికులు పెరుగుతారు

ఐఐటీలు, ఐఐఎస్సీలో రీసెర్చ్ ఫెలోషిప్స్‌ను పెంచడం వల్ల పీహెచ్‌డీ ఔత్సాహికుల సంఖ్య పెరుగుతుంది. మరిన్ని పరిశోధనలకు, ఆవిష్కరణలకు ఆస్కారం ఉంటుంది.

– ప్రొఫెసర్. బి.ఎస్.మూర్తి, ఐఐటీ-హైదరాబాద్ డైరెక్టర్

స్పష్టత ఇవ్వాల్సింది

సర్వ శిక్ష అభియాన్, రీసెర్చ్ ఫెలోషిప్స్‌కు కేటాయింపులు పెంచడం హర్షణీయం. ఐఐటీల్లో సీట్ల పెంపు, మెడికల్ సీట్ల పెంపు విషయంలో స్పష్టత లేదు. బీటెక్ స్థాయిలో ఎన్ని సీట్లు, వైద్య విద్యలో ఎంబీబీఎస్ సీట్ల పెంపులో ప్రైవేట్, ప్రభుత్వ సీట్ల సంఖ్యను వేర్వేరుగా స్పష్టం చేస్తే బాగుండేది. ఉన్నత విద్యకు కేటాయింపులు తగ్గాయి. ఐఐఎస్సీ, ఐఐఎస్ఈఆర్‌లకు బడ్జెట్ కేటాయింపులు తగ్గించడం సరికాదు.

– మహేశ్వర్ పేరి, ఫౌండర్, కెరీర్స్360

జాతి వృద్ధికి ఊతం

ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు బ్రాడ్‌బ్యాండ్ కనెక్టివిటీ, 50 వేల అటల్ టింకరింగ్ ల్యాబ్స్ ఏర్పాటుతో ప్రతి విద్యార్థికి ఇన్నోవేషన్ దిశగా ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది.

– నిపుణ్ గోయెంక, ఎండీ, జీడీ గోయెంక గ్రూప్

ఏటా కుదింపులు..

ఇది మరోసారి ప్రభుత్వ విద్యారంగాన్ని బలహీనపరిచే చర్యే. రూ.50.65 లక్షల కోట్ల బడ్జెట్‌లో విద్యారంగానికి కేటాయించిన నిధులు రూ.1,28,650 కోట్లు మాత్రమే. ఇది మొత్తం బడ్జెట్‌లో 2.53 శాతం. గత పదేళ్లలో 3.16 నుంచి 2.53 శాతానికి నిధులు తగ్గాయి.

– ముత్యాల రవీందర్, టీపీటీఎఫ్ అదనపు ప్రధాన కార్యదర్శి

లోక్‌పాల్ కోసం రూ.44.32 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: లోక్‌పాల్ నిర్వహణ, నిర్మాణం తదితరాల కోసం 2025-26 బడ్జెట్‌లో రూ.44.32 కోట్లు కేటాయించారు. 2024-25 బడ్జెట్‌లో రూ.67.65 కోట్లు కేటాయించగా ఈసారి దాదాపు 34 శాతం తక్కువ నిధులిచ్చారు. ప్రధాని మొదలు కేంద్ర ప్రభుత్వ శాఖలు, కార్యాలయాలు, సంస్థల్లో అధికారులు, సిబ్బంది అవినీతికి పాల్పడితే విచారణ చేపట్టడం లోక్‌పాల్ విధి. సెంట్రల్ విజిలెన్స్ కమిషన్(సీవీసీ)కి 2025-26 బడ్జెట్‌లో రూ.52.07 కోట్లు కేటాయించారు. 2024-25 బడ్జెట్‌లో రూ.51.31 కోట్లు కేటాయించారు.

సుప్రీంకోర్టు భవన విస్తరణకు రూ.123 కోట్లు సర్వోన్నత న్యాయస్థానం భవన విస్తరణ కోసం 2025-26 బడ్జెట్‌లో రూ.123.75 కోట్లు కేటాయించారు.

వికసిత్ భారత్‌కు రోడ్ మ్యాప్

దేశంలోని 140 కోట్ల మంది ప్రజల ఆకాంక్షలు నెరవేర్చడానికి ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ రూపొందించిన వికసిత్ భారత్ లక్ష్యం చేరుకోవడానికి ఈ బడ్జెట్ రోడ్ మ్యాప్ లాంటిది. వ్యవసాయం, ఎమ్మెస్ఎంఈలు, పెట్టుబడులు, ఎగుమతుల పేరిట నాలుగు ఇంజన్లతో ప్రధానమంత్రి దేశాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్లడానికి సంకల్పించారు. భవిష్యత్ అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని అభివృద్ధికి బాటలు వేసేలా ఈ బడ్జెట్‌ను రూపొందించారు.

– జేపీ నడ్డా, బీజేపీ జాతీయ అధ్యక్షుడు

రాజకీయ ప్రయోజనాలకే పెద్దపీట

రాజకీయ ప్రయోజనాలకే పెద్దపీట వేసినట్లుగా ఈ బడ్జెట్ ఉంది. గతంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం చేసిన విధంగానే ఇప్పుడు బీజేపీ ప్రభుత్వం చేస్తోంది. దేశం గురించికానీ ప్రజల సంక్షేమం గురించికానీ పెద్దగా పట్టించుకున్నట్లు లేదు. తీవ్రమైన ద్రవ్యోల్బణం కారణంగా దేశంలో పేదరికం, నిరుద్యోగం పెద్ద సమస్యగా మారాయి. రోడ్లు, తాగునీరు, విద్య వంటి కనీస అవసరాలు తీర్చే విషయంలో తగిన చర్యలు తీసుకోలేదు.

– మాయావతి, బహుజన్ సమాజ్ పార్టీ అధినేత

రాష్ట్రపతి కార్యాలయానికి రూ.141 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: రాష్ట్రపతి కార్యాలయంలో రాష్ట్రపతికి ఇచ్చే అలవెన్సులతోపాటు అక్కడ పనిచేసే సిబ్బంది, పనివాళ్లకు జీతభత్యాల కోసం మొత్తంగా 2025-26 బడ్జెట్‌లో రూ.141.83 కోట్ల కేటాయింపులు చేశారు. రాష్ట్రపతికి జీత భత్యాలు, అలవెన్సుల కోసం రూ.60 లక్షలు కేటాయించారు. ఈ మొత్తం గత బడ్జెట్‌లోనూ ఇంతే ఉంది. రాష్ట్రపతిభవన్ ప్రాంగణంలోని డాక్టర్ రాజేంద్ర ప్రసాద్ కేంద్రీయ విద్యాలయ నిర్వహణ వ్యయాలనూ మొత్తం కేటాయింపుల్లో కలిపేశారు.

గిగ్ వర్కర్లకు గుడ్ న్యూస్

ఈ-శ్రమ్ పోర్టల్‌లో రిజిస్ట్రేషన్.. పీఎం-జాయ్ పథకంలో వైద్య సౌకర్యాలు

న్యూఢిల్లీ: దేశవ్యాప్తంగా రాత్రనకా పగలనకా కాలంతో పోటీపడి పనిచేస్తున్న గిగ్ వర్కర్లకు బడ్జెట్‌లో కేంద్ర ప్రభుత్వం శుభవార్త చెప్పింది. ఇప్పటివరకు ఏ విధమైన గుర్తింపు లేని గిగ్ వర్కర్లకు ఐడీ కార్డులు జారీచేస్తామని శనివారం పార్లమెంటులో 2025-26 బడ్జెట్ ప్రసంగంలో కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలాసీతారామన్ ప్రకటించారు. ఈ- శ్రమ్ పోర్టల్‌లో గిగ్ వర్కర్లు రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకొనే అవకాశం కల్పించనున్నట్లు ప్రకటించారు. దేశంలోని దాదాపు కోటిమంది గిగ్ వర్కర్లకు ప్రధానమంత్రి జన్ ఆరోగ్య యోజన (పీఎం-జాయ్) పథకం కింద వైద్య సౌకర్యాలు కల్పిస్తామని వెల్లడించారు. 'కొత్తతరం సేవలరంగ ఆర్థిక వ్యవస్థలో ఆన్‌లైన్ ప్లాట్‌ఫామ్‌లలో పనిచేసే గిగ్ వర్కర్లు గొప్ప చైతన్యాన్ని తీసుకొస్తున్నారు. వారి సేవలను మా ప్రభుత్వం గుర్తిస్తోంది. గిగ్ వర్కర్లకు ఐడీ కార్డులు ఇవ్వాలని నిర్ణయించాం. ఈ-శ్రమ్ పోర్టల్‌లో వారికి రిజిస్ట్రేషన్ అవకాశం కల్పిస్తాం' అని మంత్రి వెల్లడించారు. ఈ కామర్స్ వెబ్‌సైట్లు, ఫుడ్ డెలివరీ యాప్స్‌లో పనిచేసే డెలివరీ బాయ్స్, క్యాబ్ డ్రైవర్లు తదితర వర్కర్లను గిగ్ వర్కర్లు అంటారు. దేశంలో ఆన్‌లైన్ వ్యాపారం వేగంగా పెరుగుతుండటంతో గిగ్ వర్కర్ల సంఖ్య కూడా భారీగా పెరుగుతోంది. అయితే, అధిక పనిగంటలు, విశ్రాంతి లేని పని, తక్కువ వేతనాలు, స్థిరత్వం లేని ఉద్యోగాలు తదితర కారణాల వల్ల వీరు తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. సంఘటిత కార్మికులకు ఉన్నట్లుగా ఇప్పటివరకు వీరికి అధికారిక గుర్తింపు కూడా లేదు. ప్రభుత్వం ప్రకటించినట్లు ఐడీ కార్డులు జారీచేస్తే వీరికి కూడా ప్రభుత్వ గుర్తింపు లభిస్తుంది. అవ్యవస్థీకృత కార్మికుల సమాచారాన్ని క్రోడీకరించేందుకు తెచ్చిన డిజిటల్ ప్లాట్‌ఫామ్ ఈ-శ్రమ్. ఇది ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద కార్మిక డేటాబేస్‌గా గుర్తింపు పొందింది. ఈఎస్ఐసీ, ఈపీఎఫ్‌వో, ఎన్‌పీఎస్‌లలో సభ్యత్వం లేని కార్మికులు ఇందులో రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకునేందుకు అర్హులు.

ఈశాన్య ప్రాంతాల అభివృద్ధికి రూ.5,915 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: ఈశాన్య రాష్ట్రాల అభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖకు ఈసారి బడ్జెట్‌లో రూ.5,915 కోట్లు కేటాయించారు. గత బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులతో పోలిస్తే ఈసారి 47 శాతం అధికంగా కేటాయింపులు చేయడం విశేషం. ఉడాన్ ప్రాజెక్ట్ ద్వారా ఈశాన్య రాష్ట్రాల్లో కొత్తగా 120 ప్రాంతాలకు విమానసర్వీసులను విస్తరించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు. వచ్చే పదేళ్లలో నాలుగు కోట్ల మంది ప్రయాణికుల రాకపోకలే లక్ష్యంగా చిన్న విమానాశ్రయాలు, హెలిప్యాడ్‌లపై ప్రభుత్వం దృష్టిసారించనుంది. మరోవైపు ఈశాన్య రాష్ట్రాల్లో యూరియా లభ్యతను పెంచేందుకు అస్సాంలోని నామ్‌రూప్‌లో 12.7 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఉత్పాదక సామర్థ్యంతో యూరియా తయారీ కర్మాగారాన్ని నెలకొల్పనున్నారు. ల్యాండ్ రికార్డుల నవీకరణ, జియోస్పాటికల్ సాంకేతికతతో మౌలికసదుపాయాల కల్పన వ్యూహాలను రచించనున్నారు.

సాంస్కృతిక శాఖకు పెరిగిన కేటాయింపులు

న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర సాంస్కృతిక శాఖకు బడ్జెట్‌లో రూ.3,360.96 కోట్లు కేటాయించారు. 2024-25లో సవరించిన అంచనా కంటే ఈసారి రూ.100 కోట్లు అధికంగా కేటాయించడం విశేషం. ఈ మొత్తం నిధుల్లో రూ.1,278.49 కోట్లు ఏఎస్ఐ కోసం ఖర్చు చేస్తారు. వార్షికోత్సవాలకు, సంస్మరణ కార్యక్రమాలకు 2024-25లో రూ.110 కోట్లు ఇవ్వగా, ఈసారి రూ.35 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చారు. అంతర్జాతీయ సాంస్కృతిక ఒప్పందాలు, భాగస్వామ్యాలకు నిధుల కేటాయింపులు రూ.10.50 కోట్ల నుంచి రూ.4.65 కోట్లకు తగ్గిపోయాయి. అలాగే జాతీయ లైబ్రరీలు, ఆర్కైవ్స్‌కు రూ.156.55 కోట్లు ఖర్చు చేయనున్నారు. నేషనల్ మ్యూజియం, నేషనల్ గ్యాలరీ ఆఫ్ మోడ్రన్ ఆర్ట్‌కు రూ.126.63 కోట్లు, కళా సంస్కృతి వికాస్ యోజనకు రూ.198.50 కోట్లు కేటాయించారు. సంగీత నాటక అకాడమీ, సాహిత్య అకాడమీ, నేషనల్ స్కూల్ ఆఫ్ డ్రామా, ఇందిరాగాంధీ సెంటర్ ఫర్ ద ఆర్ట్స్ వంటి స్వయం ప్రతిపత్తి కలిగిన సంస్థలకు బడ్జెట్‌లో రూ.411.42 కోట్లు కేటాయించారు. ప్రదర్శనశాలలకు రూ.379.58 కోట్లు కేటాయించారు.

విదేశాంగ శాఖకు రూ.20,516 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: ''పొరుగుదేశానికి ప్రాధాన్యం'' విధానంలో భాగంగా భారత్ విదేశాలకు సాయాన్ని మరింత పెంచనుంది. ఈసారి బడ్జెట్‌లో విదేశాంగ శాఖకు రూ.20,516 కోట్లు కేటాయించారు. ఈ నిధుల్లో అత్యధికంగా భూటాన్‌కు రూ.2,150 కోట్లను అభివృద్ధిసాయంగా ఇవ్వనుంది. నేపాల్‌కు రూ.700 కోట్లు, మాల్దీవులకు రూ.600 కోట్లు ఇవ్వనుంది. భారత్, ఇరాన్ సంయుక్తంగా నిర్మించిన ఛాబహార్ పోర్ట్ కోసం రూ.100 కోట్లు కేటాయించారు. విదేశాల్లో అభివృద్ధి భాగస్వామ్య ప్రాజెక్టుల కోసం రూ.6,750 కోట్లు కేటాయించారు. గత బడ్జెట్‌తో పోలిస్తే ఈసారి విదేశాల్లో అభివృద్ధి సాయం కోసం నిధులను 20 శాతం (రూ.5,667 కోట్లు) పెంచారు. జలవిద్యుత్ ఉత్పత్తి ప్లాంట్లు, విద్యుత్ సరఫరా లైన్లు, గృహ, రోడ్డు, వంతెన ప్రాజెక్టులు, సమీకృత చెక్‌పోస్ట్‌ల ఏర్పాటుసహా పలు రకాల కార్యక్రమాల కోసం నిధులను ఖర్చుచేయనున్నారు. బంగ్లాదేశ్‌కు రూ.120 కోట్లు, శ్రీలంకకు రూ.300 కోట్లు, మయన్మార్‌కు రూ.350 కోట్లు, మారిషస్‌కు రూ.500 కోట్లు కేటాయించారు.

5 ఏళ్లలో 75 వేల సీట్లు

- ఏటా 10 వేల మెడికల్ సీట్లు పెంపు
- కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి ప్రకటన
- అన్ని జిల్లా ఆసుపత్రుల్లో డే కేర్ కేన్సర్ సెంటర్ల ఏర్పాటు
- ఈ సంవత్సరంలో 200 సెంటర్లు
- కేన్సర్, దీర్ఘకాల రోగాల ఔషధాల చికిత్సకు వాడే 36 మందులపై కస్టమ్స్ డ్యూటీ మినహాయింపు
- ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖకు రూ.99,858.56 కోట్ల కేటాయింపు

జిల్లా ఆసుపత్రుల్లో డే కేర్ కేన్సర్ సెంటర్లు

ఇటీవల కాలంలో కేన్సర్ బారిన పడుతూ ఎంతోమంది రోగులు ఆసుపత్రుల్లో బారులుతీరుతున్నారు. ఈ సమస్యను గుర్తించిన కేంద్రం.. ఆ రోగులకు ఉపశమనం కలిగించేందుకు మరో అడుగు ముందుకేసింది. ఇందులోభాగంగా దేశవ్యాప్తంగా డే కేర్ కేన్సర్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు నిర్మలా సీతారామన్ ప్రకటించారు. వచ్చే మూడేళ్లలో దేశంలోని అన్ని జిల్లా ఆసుపత్రుల్లో డే కేర్ కేన్సర్ సెంటర్లను అందుబాటులోకి తెస్తున్నట్లు చెప్పారు. 2025-26లో సుమారు 200 సెంటర్లను ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు పేర్కొన్నారు.

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖకు ఈసారి బడ్జెట్‌లో రూ.99,858.56 కోట్లను కేటాయించారు. గత బడ్జెట్‌లో రూ.89,974.12 కోట్లు కేటాయించగా, ఈసారి 11 శాతం మేర పెంచినట్లు కేంద్ర ఆర్థిక శాఖ మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ వెల్లడించారు. అలాగే దేశంలో వచ్చే ఏడాది నుంచి మెడికల్ కాలేజీలు, ఆసుపత్రుల్లో అదనంగా పదివేల సీట్లను పెంచనున్నట్లు తెలిపారు. ఈ పెంచిన సీట్ల ద్వారా వైద్య విద్యను అభ్యసించాలనుకునే వారి కల సాకారమైనట్లేనన్నారు. కాలేజీల్లో మెడికల్ సీట్ల కొరతను దృష్టిలో ఉంచుకుని కేంద్రం ఈ నిర్ణయం తీసుకుంది. ప్రతి ఏటా వేలాది మంది విద్యార్థులు మెడికల్ సీటు రాక.. మరో ఏడాదిపాటు వేచి ఉండాల్సిన పరిస్థితులు ఎదురవుతున్నాయి. వీటన్నింటికీ చెక్ పెట్టేందుకు ఏడాదికి 10 వేల సీట్ల చొప్పున ఐదేళ్లలో 75 వేల సీట్లు పెంచుతున్నట్లు శనివారం నిర్మలా సీతారామన్ ప్రవేశపెట్టిన 2025-26 వార్షిక బడ్జెట్‌లో ప్రకటించారు. తమ ప్రభుత్వం గత పదేళ్లలో 1.1 లక్షల అండర్ గ్రాడ్యుయేట్, పీజీ మెడికల్ సీట్లను అందుబాటులోకి తెచ్చిందన్నారు.

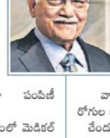
కేటాయింపులు ఇలా...

- వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖకు మొత్తం రూ.99,858.56 కోట్లను కేటాయించగా, ఇందులో వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ విభాగానికి రూ.95,957 కోట్లు, ఆరోగ్య పరిశోధనల విభాగానికి రూ.3,900.69 కోట్లు కేటాయించారు.
- ఆయుష్ మంత్రిత్వ శాఖకు రూ.3,992.90 కోట్ల కేటాయింపు. గత బడ్జెట్‌లో రూ.3,497 కోట్లను కేటాయించారు.. ఇప్పుడు 14.15 శాతం పెంపు.
- జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్‌కు రూ.37,226.92 కోట్ల కేటాయింపు. గత బడ్జెట్‌లో రూ.36,000 కోట్లు.
- ఆయుష్మాన్ భారత్ ప్రధాన్ మంత్రి జన్ ఆరోగ్య యోజనకు (ఏబీపీఎం-జేఏవై) రూ.9,406 కోట్లు.
- స్వయంప్రతిపత్తి గల సంస్థలకు రూ.20,046.07 కోట్లు కేటాయించారు. 2024-25లో రూ.18,978.72 కోట్లు కేటాయించారు.

36 మందులకు సుంకం మినహాయింపు

- కేన్సర్, అరుదైన వ్యాధులు, ఇతర దీర్ఘకాలిక రోగాలతో బాధపడేవారికి ఉపశమనం అందించేందుకు వారు వాడే మందులపై బేసిక్ కస్టమ్స్ డ్యూటీ (బీసీడీ)ని పూర్తిగా మినహాయించనున్నారు. వారు చికిత్సకు వినియోగించే 36 రకాల జీవ ఔషధాలపై ఈ మినహాయింపు వర్తిస్తుందని బడ్జెట్‌లో ప్రతిపాదించారు. అలాగే, ఫార్మాకంపెనీలు పేషెంట్ అసిస్టెన్స్ ప్రోగ్రామ్స్ కింద రోగులకు అందించే మరో 37 రకాల మందులతోపాటు 13 కొత్త ఔషధాలకు బీసీడీని మినహాయించనున్నారు. దీంతో ఆయా మందులను రోగులను ఉచితంగా పంపిణీ చేయనున్నారు.
- ప్రైవేట్ రంగం భాగస్వామ్యంతో దేశంలో మెడికల్ టూరిజం, 'హీల్ ఇన్ ఇండియా'ను ప్రోత్సహించడంతోపాటు, సులభతర వీసా విధానాన్ని తెస్తామని చెప్పారు.
- ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలకు, ప్రభుత్వ మాధ్యమిక స్కూళ్లకు బ్రాడ్‌బ్యాండ్ కనెక్టివిటీని అందుబాటులోకి తెస్తామని బడ్జెట్‌లో ప్రతిపాదించారు.

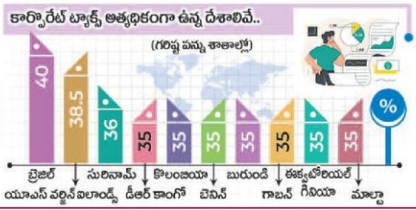
మెరుగైన ఆరోగ్య జీవితం కోసం...

ఈ బడ్జెట్ మెరుగైన ఆరోగ్య జీవితాన్ని అందించేందుకు దోహదపడుతుంది. దేశంలో 200 డేకేర్ కేన్సర్ సెంటర్ల ఏర్పాటు, కేన్సర్, దీర్ఘకాల వ్యాధుల చికిత్సకు ఉపయోగించే మందులపై కస్టమ్స్ డ్యూటీని మినహాయించడం ఆహ్వానించదగ్గ పరిణామం. ఈ చర్యలు సంక్రమణేతర వ్యాధులపై పోరాటానికి, రోగుల జేబులపై భారం తగ్గించేందుకు దోహదపడతాయి. కొత్త విద్యావకాశాలతోపాటు ఉపాధి కల్పనకు కూడా ఈ బడ్జెట్ ఊతమిస్తుంది.

– ప్రతాప్ సి.రెడ్డి, అపోలో హాస్పిటల్స్ ఫౌండర్, చైర్మన్

లక్ష్మణ్ బెహెరా
రక్షణరంగ నిపుణుడు

"రక్షణ రంగానికి మూలధన కేటాయింపుల్లో స్వల్ప పెరుగుదల మాత్రమే కనిపించింది. మొత్తం రక్షణ బడ్జెట్‌లో ఎప్పట్లాగే జీతాలు, పెన్షన్లకు సింహభాగం పోతోంది. దీనివల్ల ఆయుధ సంపత్తి ఆధునీకరణ ఆశించిన స్థాయిలో వేగం పుంజుకోవడం కష్టమే. అయితే ఈ కేటాయింపులను ప్రభుత్వం తర్వాత సవరించే అవకాశం ఉంది. అయినప్పటికీ వాటిని పూర్తిస్థాయిలో ఖర్చు చేయడం సాధ్యంకాదని భావిస్తున్నా. ఎన్నో ఏళ్లుగా మనకు ఈ ఇబ్బంది ఎదురవుతున్నదే.

EXPERT OPINION

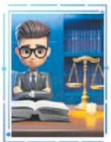
జమ్మూ కశ్మీర్‌కు రూ.41,000 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: జమ్మూ కశ్మీర్‌కు కేంద్ర ప్రభుత్వం 2025–26 బడ్జెట్‌లో రూ.41,000.07 కోట్లను కేటాయించింది. గత బడ్జెట్‌లో సవరించిన అంచనాలకు దాదాపు సమానంగా తాజా కేటాయింపులు ఉన్నాయి. కాగా, ఈ కేటాయింపులకు అదనంగా రాష్ట్ర పోలీసు విభాగానికి కేంద్రం మరో రూ.9,325.73 కోట్లను ప్రకటించింది. కశ్మీర్‌ను విభజించడం, 370 అధికరణం రద్దు నేపథ్యంలో కేంద్ర హోంశాఖ, జమ్ము, కశ్మీర్ పోలీసు విభాగాన్ని నేరుగా నియంత్రిస్తోంది. గత బడ్జెట్‌తో పోలిస్తే సుమారు 659 కోట్లు పెరగడం గమనార్హం. ఇక లడఖ్‌కు రూ.4,692 కోట్లు, అండమాన్ నికోబార్ దీవులకు రూ.6,212 కోట్లు, చండీగఢ్‌కు రూ.6,187 కోట్లు, లక్షదీవులకు రూ.3,432 కోట్లు దాద్రా నగర్ హవేలీ–డయ్యూ డామన్‌లకు కలిపి రూ.2,780 కోట్లు, లక్షదీవులకు రూ.1,586 కోట్లు ఇచ్చారు.

ఈ–కోర్టుల ప్రాజెక్టుకు రూ.1,500 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: దేశవ్యాప్తంగా న్యాయస్థానాల్లో డిజిటల్, ఆన్‌లైన్, పేపర్‌లెస్ విధానాలు పూర్తి స్థాయిలో తీసుకురావాలని కేంద్రం సంకల్పించింది. ఇందులో భాగంగా మూడో దశ ఈ–కోర్టుల ప్రాజెక్టుకు బడ్జెట్‌లో రూ.1,500 కోట్లు కేటాయించింది. నేషనల్ ఈ–గవర్నెన్స్ ప్లాన్‌లో భాగంగా ఈ–కోర్టుల ప్రాజెక్టు 2007లో ప్రారంభమైంది. ఇందులో రెండో దశ 2023లో పూర్తయి మూడో దశ ప్రారంభమైంది. మొత్తం కోర్టు రికార్డులను డిజిటలైజ్ చేయాలని నిర్ణయించారు. మూడో దశలో ఏకీకృత సాంకేతిక వేదికను తీసుకురాబోతున్నారు. వివిధ కోర్టుల మధ్య డిజిటల్ అనుసంధానం పెరగబోతోంది. కోర్టుల్లో కాగిత రహిత కార్యకలాపాలు జరగబోతున్నాయి. టెక్నాలజీ అందుబాటులో లేనివారికోసం ఈ–సేవా కేంద్రాలు ఏర్పాటయ్యాయి. డిజిటల్, ఆన్‌లైన్ విధానాలతో న్యాయ వ్యవస్థపై ఆర్థిక భారం తగ్గుతుందని ప్రభుత్వ వర్గాలు చెబుతున్నాయి. కక్షిదారులు కోర్టు ఫీజులు, నిందితులు జరిమానాలు ఇకపై ఎక్కడి నుంచైనా చెల్లించవచ్చు.

మావోయిస్టు ప్రాంతాల్లో భద్రతకు రూ.3,481 కోట్లు

దేశంలో 2026 మార్చినాటికి మావోయిస్టులను అంతం చేయాలన్న లక్ష్యంతో పనిచేస్తున్న కేంద్ర ప్రభుత్వం.. తాజా బడ్జెట్‌లో మావోయిస్టు ప్రభావిత ప్రాంతాల్లో భద్రత కోసం రూ.3,481 కోట్లను కేటాయించింది. గత బడ్జెట్‌లో దీనికి కేటాయింపులు రూ.2,463 కోట్లు మాత్రమే. మావోయిస్టు ప్రాంతాల్లో భద్రతా ఏర్పాట్లు, ప్రత్యేక మౌలిక సదుపాయాల కల్పన పేరిట ఈ నిధులను కేటాయించారు. మావోయిస్టుల అణచివేతపై కేంద్రం మరింత దూకుడుగా ముందుకు వెళ్లనుందని ఈ కేటాయింపులతో స్పష్టమవుతోందన్న అభిప్రాయం వ్యక్తమవుతోంది.

సీబీఐకి రూ.1,071 కోట్లు

కేంద్ర ప్రభుత్వం 2025–26 బడ్జెట్‌లో సీబీఐకి 1,071.05 కోట్లను కేటాయించింది. గత బడ్జెట్‌తో పోలిస్తే రూ. 84.12 కోట్లను పెంచింది. సీబీఐ శిక్షణ కేంద్రాల ఆధునీకరణ, సాంకేతిక, ఫోరెన్సిక్ యూనిట్ల ఏర్పాటుకు ఈ నిధులను ఖర్చు చేస్తారు.

ఏఐ ఆధారిత లెర్నింగ్ కోసం ఎక్సలెన్స్ సెంటర్లు

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: విద్యా రంగానికి సంబంధించి కృత్రిమ మేధ (ఏఐ) అభివృద్ధి కోసం రూ.500కోట్లు కేటాయిస్తున్నట్లు నిర్మలా సీతారామన్ తెలిపారు. ఏఐలో భారత్ అగ్రగామి కావాలనే ఆలోచనతో ఈ రంగానికి పెద్దపీట వేస్తున్నట్లు చెప్పారు. ఏఐ సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ద్వారా.. అధునాతన పరిశోధన, ఏఐ ఎనేబుల్డ్ లెర్నింగ్ టూల్స్‌తో విద్యార్థుల్లో నైపుణ్యాలను అభివృద్ధి చేస్తామన్నారు. డిజిటల్ ట్రాన్స్‌ఫర్మేషన్, స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్, ఎడ్యుకేషన్ సెక్టార్‌లలో ఏఐ ఆధారిత ఆవిష్కరణలకు ప్రాధాన్యమిస్తున్నట్లు వివరించారు. ఏఐ నమూనాలను అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రముఖ విద్యాసంస్థలు, పరిశోధన సంస్థలు, ప్రైవేటు సంస్థలతో ఎక్సలెన్స్ సెంటర్లు భాగస్వామ్యం అవుతాయని తెలిపారు.

గత బడ్జెట్‌తో పోలిస్తే అదనంగా **9.53%** నిధులు

- బలగాల ఆధునీకరణ, అత్యాధునిక ఆయుధాల కొనుగోళ్లకు ప్రాధాన్యం
- రక్షణ రంగంలో స్వయం సమృద్ధి దిశగా బడ్జెట్ అడుగులు
- మూలధన వ్యయంలో 75శాతం దేశీయంగానే ఖర్చు చేస్తామన్న కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి
- దేశంలోని ప్రైవేటు రక్షణ, పరిశోధన సంస్థల నుంచి కొనుగోళ్లకు రూ.26,817 కోట్లు కేటాయింపు

..: న్యూఢిల్లీ :..

గణతంత్ర వజ్రోత్సవాలు జరుపుకొంటున్న మన దేశాన్ని ఆధునిక రణతంత్రం దిశగా నడిపించేందుకు కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ బడ్జెట్‌లో రక్షణ రంగానికి భారీగా కేటాయింపులు చేశారు. గత బడ్జెట్‌లో కేటాయించిన రూ.6.22 లక్షల కోట్లతో పోలిస్తే... సుమారు 9.53 శాతం అదనంగా ఈసారి రూ.6.81 లక్షల కోట్లు ప్రతిపాదించారు. ఇది మొత్తం బడ్జెట్‌లో 13.45 శాతం, మన దేశ జీడీపీలో ఇది 1.91 శాతం కావడం గమనార్హం. రక్షణ సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించుకునేందుకు వీలుగా మూలధన వ్యయం కింద రూ.1,92,387 కోట్లను చూపారు. ఇందులో అత్యాధునిక యుద్ధ విమానాలు, నౌకలు, ఆయుధాలు, పరికరాల కొనుగోళ్లకు రూ.1,48,722 కోట్లను.. దేశీయంగా ఆయుధాలు, రక్షణ సాంకేతికతల అభివృద్ధి కోసం రూ.31,277 కోట్లను.. డిఫెన్స్ సర్వీసెస్ కోసం రూ.12,387 కోట్లను కేటాయించారు. గత బడ్జెట్ సవరించిన అంచనాల ప్రకారం.. మూలధన వ్యయం రూ.1.59 లక్షల కోట్లు. దానితో పోలిస్తే ఈసారి రూ.21 వేల కోట్లు అదనంగా ఇవ్వనున్నారు.

నిధుల్లో మేజర్

బడ్జెట్‌లో రక్షణ రంగానికి 6,81,210 కోట్లు కేటాయింపు

ఆధునీకరణ కోసం..

మూలధన వ్యయం కింద చేసిన కేటాయింపులను రక్షణ రంగం ఆధునీకరణ కోసం వినియోగించనున్నారు. ఇందులో రూ.48,614 కోట్లను యుద్ధ విమానాలు, వాటి ఇంజన్ల కొనుగోలు, అభివృద్ధి కోసం కేటాయించారు. నౌకా దళంలో కొనుగోళ్లు, అభివృద్ధి కోసం రూ.24,390 కోట్లు, నావికాదళ డాక్‌యార్డుల ప్రాజెక్టుల కోసం అదనంగా రూ.4,500 కోట్లు ఇచ్చారు. ఇతర ఆయుధాలు, క్షిపణుల కొనుగోలు, అభివృద్ధి కోసం రూ.63,099 కోట్లు కేటాయించారు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా మారుతున్న పరిణామాల నేపథ్యంలో.. దేశ సరిహద్దుల రక్షణతోపాటు యుద్ధాలు, దాడులకు సంబంధించి వ్యూహాత్మక సన్నద్ధత దిశగా బడ్జెట్ కేటాయింపులు ఉన్నాయని నిపుణులు అభిప్రాయం వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

జీతాలు, పెన్షన్లకు అధిక వ్యయం..

రక్షణ రంగానికి చేసిన కేటాయింపులలో ఈసారి కూడా పెద్ద మొత్తంలో రక్షణ బలగాల వేతనాలు, పెన్షన్లు, రోజువారీ నిర్వహణ వ్యయమే అధికంగా ఉన్నాయి. మొత్తం కేటాయింపుల్లో రూ.4,88,822 కోట్లు అంటే 71శాతానికిపైగా వీటికే ఖర్చుకానున్నాయి. ఇందులో రూ.1,60,795 కోట్లు పెన్షన్ల కోసమే వ్యయం కానున్నాయి.

సరిహద్దుల్లో రోడ్ల నిర్మాణానికి రూ.7,146.5 కోట్లు

దేశ సరిహద్దుల్లో వ్యూహాత్మక రోడ్ల నిర్మాణానికి బడ్జెట్‌లో రూ.7,146.5 కోట్లు కేటాయించారు. చైనా, పాకిస్తాన్ సరిహద్దుల వెంట భద్రతా దళాల కదలికలు సులువుగా సాగేందుకు వీలుగా రోడ్లు, సొరంగాలు, వంతెనల నిర్మాణానికి ఈ నిధులను వినియోగిస్తారు.

మొత్తం బడ్జెట్‌లో **13.45%**

మన దేశ జీడీపీలో **1.91%**

ఆయుధాల కొనుగోళ్లు, అభివృద్ధికి **1,92,387 కోట్లు**

వేతనాలు, రోజువారీ వ్యయానికి రూ. **4,88,822 కోట్లు** (ఇందులో పెన్షన్లకు 1,60,795 కోట్లు)

దేశీయంగానే రక్షణ కొనుగోళ్లకు పెద్దపీట

రక్షణ రంగంలో స్వయం సమృద్ధి సాధించడంలో భాగంగా మూలధన వ్యయంలో 75 శాతాన్ని దేశీయంగానే ఖర్చు చేయనున్నట్టు బడ్జెట్‌లో పేర్కొన్నారు. దేశంలోని ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు సంస్థల నుంచే రక్షణ పరికరాలు, ఆయుధాలను కొనుగోలు చేస్తారు. ఈ మేరకు రూ.1,11,544 కోట్లను దేశీయంగా ఖర్చు చేయనున్నట్టు బడ్జెట్‌లో వెల్లడించారు. ఈ వ్యయంలో రూ.27,886 కోట్ల (25 శాతం)ను మన దేశంలోని ప్రవేటు రక్షణ, పరిశోధన సంస్థల నుంచి కొనుగోళ్ల కోసం వినియోగించనున్నట్టు తెలిపారు.

డీఆర్‌డీవోకు రూ.26,817 కోట్లు..

కీలకమైన 'రక్షణ పరిశోధన, అభివృద్ధి సంస్థ (డీఆర్‌డీవో)'కు ఈ బడ్జెట్‌లో రూ.26,817 కోట్లు కేటాయించారు. గత బడ్జెట్ కేటాయింపులు రూ.23,856 కోట్లతోపోలిస్తే సుమారు రూ.3 వేల కోట్లు అదనంగా ఇచ్చారు. దేశీయంగా రక్షణ పరికరాలు, ఆయుధాలపై పరిశోధన, అభివృద్ధి కోసం ఈ నిధులను వినియోగించనున్నారు.

సముద్రయాన పరిశ్రమ కోసం రూ.25,000 కోట్లతో మూలనిధి

న్యూఢిల్లీ: రూ. 25,000 కోట్లతో సముద్రయాన అభివృద్ధి మూలనిధిని ఏర్పాటుచేస్తున్నట్లు మంత్రి నిర్మల చెప్పారు. సముద్రమార్గంలో రవాణాకు సంబంధించి వస్తూత్పత్తుల సంస్థలకు మద్దతు పలకడం, వాటి మధ్య పోటీని ప్రోత్సహించడం కోసం ఈ మూలనిధిని వినియోగిస్తామని మంత్రి పేర్కొన్నారు. "సముద్రయాన పరిశ్రమ అభివృద్ధి కోసం అయ్యే వ్యయంలో కేంద్రప్రభుత్వం తన వాటాగా 49 శాతం నిధులిస్తుంది. మిగతా నిధులను నౌకాశ్రయాలు, ప్రైవేట్ రంగం నుంచి సమీకరిస్తాం. నౌకారంగం నుంచి 2030 ఏడాదికల్లా రూ.1.5 లక్షల కోట్ల పెట్టుబడులను సమీకరించే లక్ష్యంతో మేరిటైమ్ డెవలప్‌మెంట్ ఫండ్(ఎండీఎఫ్) పనిచేయనుంది. మరో పదేళ్లపాటు నౌకల తయారీలో వాడేందుకు విదేశాల నుంచి దిగుమతి చేసుకునే వస్తువులపై కస్టమ్స్ డ్యూటీని ఎత్తేస్తున్నాం. రాష్ట్రాల మధ్య నదీజలాల్లో తిరిగే చిన్ననౌకలకూ టోనేజ్ పన్ను ప్రయోజనాలను అందిస్తాం. దీంతో అంతర్గత నదీ జలాల్లో రవాణా పెరుగుతుంది" అని మంత్రి అన్నారు. భారతీయ షిప్‌యార్డ్‌లకు నేరుగా ఆర్థిక సబ్సిడీ దక్కేలా షిప్‌బిల్డింగ్ ఫైనాన్స్ అసిస్టెంట్ పాలసీ 2.0ను తీసుకొచ్చామని మంత్రి నిర్మల చెప్పారు. నిర్వహణ ఖర్చులను బడ్జెట్ ద్వారా ప్రభుత్వమే ఇవ్వడం ద్వారా విదేశీ రవాణా ఆర్డర్‌లను పెంచుకునేందుకు ప్రభుత్వం సాయపడుతోంది. ఇందుకోసం బడ్జెట్‌లో రూ.18,090 కోట్లు కేటాయించారు.

మరో 120 ప్రాంతాలకు విమానాలు

న్యూఢిల్లీ: దేశీయ పౌర విమానయాన రంగాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు ప్రారంభించిన 'ఉడే దేశ్ కా ఆమ్ నాగరిక్' (ఉడాన్) పథకంలో భాగంగా దేశంలోని మరో 120 ప్రాంతాలకు విమాన కనెక్టివిటీని విస్తరిస్తామని కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. 2025–26 వార్షిక బడ్జెట్‌లో ఆర్థికమంత్రి నిర్మలాసీతారామన్ ఈ మేరకు ప్రతిపాదించారు. వచ్చే పదేళ్లలో దేశీయ విమాన ప్రయాణికులను 4 కోట్లకు పెంచటమే లక్ష్యమని ప్రకటించారు. ఈ పథకం కింద ప్రస్తుతం 88 విమానాశ్రయాలు అనుసంధానమై ఉన్నాయి. 619 మార్గాల్లో విమానాలు రాకపోకలు సాగిస్తున్నాయి.

సివిల్ ఏవియేషన్‌కు రూ.2,400 కోట్లు

పౌర విమానయాన రంగానికి 2025–26 బడ్జెట్‌లో రూ.2,400.31 కోట్ల నిధులు ప్రతిపాదించారు. 2024–25 బడ్జెట్‌లో ఈ రంగానికి రూ.2,658.68 కోట్లు కేటాయించగా, తాజా బడ్జెట్‌లో దాదాపు 10 శాతం నిధుల కోత పెట్టారు. గత బడ్జెట్లో ఉడాన్ పథకానికి రూ.800 కోట్లు కేటాయించగా, తాజా బడ్జెట్లో 32 శాతం కోతపెట్టి.. రూ.540 కోట్లతో సరిపెట్టారు. డీజీసీఏతో పాటు బీసీఏఎస్‌కు రూ.330 కోట్లు కేటాయించారు. ఎయిర్‌పోర్ట్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా కార్గో లాజిస్టిక్స్ అండ్ అల్లైడ్ సర్వీస్ కంపెనీ లిమిటెడ్ (ఏఏఐసీఎల్ఏఎస్)కు రూ.142.75 కోట్లు, ఎయిర్ ఇండియా అసెట్ హోల్డింగ్ లిమిటెడ్‌కు రూ.1,025.51 కోట్లు ప్రతిపాదించారు.

కొత్త టెక్నాలజీలకు రాచబాట

కొత్త పరిశోధనలు, అభివృద్ధి కోసం శాస్త్ర–సాంకేతిక శాఖకు రూ.20 వేల కోట్లు
భవిష్యత్తు తరం స్టార్టప్‌లకు ప్రోత్సాహమిచ్చేలా 'డీప్ టెక్' ఫండ్ ఆఫ్ ఫండ్స్

న్యూఢిల్లీ: దేశంలో సరికొత్త టెక్నాలజీలకు రాచబాట వేసేలా కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను సమర్పించారు. ప్రైవేటు రంగంలో వినూత్న ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహించేందుకు చర్యలను ప్రకటించారు. ఇందుకోసం రూ.20 వేల కోట్లను కేటాయించారు. మొత్తంగా శాస్త్ర, సాంకేతిక రంగానికి సంబంధించి వివిధ విభాగాలకు మొత్తంగా రూ. 55,679 కోట్లను బడ్జెట్‌లో కేటాయించారు.

పెద్ద ఎత్తున పరిశోధనలకు ప్రోత్సాహం

దేశంలో ప్రైవేటు రంగంలో భారీ ఎత్తున పరిశోధనలను ప్రోత్సహించేందుకు రూ.లక్ష కోట్లతో కార్పస్ ఫండ్ ఏర్పాటు చేస్తామని గత బడ్జెట్ సమయంలోనే కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రకటించారు. డీప్ టెక్, సోలార్, ఇతర శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాల్లో పరిశోధనలు, అభివృద్ధికి ప్రోత్సాహం అందిస్తామని తెలిపారు. ఆ కార్పస్ ఫండ్ ఏర్పాటు కోసం తొలి విడతగా తాజా బడ్జెట్‌లో రూ.20 వేల కోట్లు కేటాయిస్తున్నట్టు నిర్మలా సీతారామన్ ప్రకటించారు. ఇందులో భవిష్యత్తు తరం స్టార్టప్‌లకు ప్రోత్సాహమిచ్చేలా రూ.10 వేల కోట్లతో 'డీప్ టెక్'ఫండ్ ఆఫ్ ఫండ్స్‌ను ఏర్పాటు చేస్తామని తెలిపారు.

ద్వితీయ శ్రేణి నగరాల్లో జీసీసీలు

దేశవ్యాప్తంగా ద్వితీయ శ్రేణి నగరాల్లో గ్లోబల్ కేపబులిటీ సెంటర్ల ఏర్పాటును ప్రోత్సహించేందుకు జాతీయ స్థాయిలో ఫ్రేమ్ వర్క్‌ను ఏర్పాటు చేస్తామని కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి తెలిపారు. అంతర్జాతీయ స్థాయిలో సరఫరా వ్యవస్థలతో ఆర్థిక వ్యవస్థ అనుసంధానాన్ని బలోపేతం చేస్తామన్నారు. దేశంలో ఉత్పత్తి రంగాన్ని బలోపేతం చేసేందుకు చర్యలు చేపడతామని ప్రకటించారు. అంతర్జాతీయ వాణిజ్యాన్ని సులభతరం చేసేలా 'భారత్ ట్రేడ్ నెట్'ఏర్పాటుకు ప్రణాళికలు రూపొందిస్తున్నట్టు తెలిపారు.

ప్రధాన విభాగాలకు గణనీయంగా కేటాయింపులు..

- కార్పస్ ఫండ్‌కు ఉద్దేశించిన నిధులు సహా తాజా బడ్జెట్‌లో శాస్త్ర, సాంకేతిక విభాగానికి రూ.28,508 కోట్లు కేటాయించారు.
- బయోటెక్నాలజీ విభాగానికి ఈసారి రూ.3,446 కోట్లు కేటాయించారు. ఇది గత బడ్జెట్ కేటాయింపులు రూ.2,275 కోట్లతో పోలిస్తే.. రూ.1,171 కోట్లు అదనం. ఇక పారిశ్రామిక పరిశోధనల విభాగానికి రూ.6,657 కోట్లు ఇచ్చారు.
- అణుశక్తి విభాగానికి గతంలో (రూ.24,968 కోట్లు) కన్నా స్వల్పంగా తగ్గించి రూ.24,049 కోట్లు కేటాయించారు.
- అంతరిక్ష పరిశోధనల విభాగానికి రూ.13,416 కోట్లు కేటాయించారు. భారత అంతరిక్ష పరిశోధన సంస్థ (ఇస్రో) స్పేస్ సెంటర్లలో కొనసాగుతున్న స్పేస్ ఫ్లైట్, లాంచ్ వెహికల్, శాటిలైట్ ప్రాజెక్టుల కోసం రూ.10,230 కోట్లను కేటాయించారు.

న్యూక్లియర్ ఎనర్జీ మిషన్‌కు రూ.20,000 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: వాతావరణ మార్పులను కట్టడిచేయడంతోపాటు పర్యావరణహిత సౌరవిద్యుత్ వంటి ప్రత్యామ్నాయ ఇంధన వనరుల వైపు మళ్లేందుకు కొత్త పథకాలను ప్రారంభిస్తామని ఆర్థిక మంత్రి నిర్మల చెప్పారు. "2047కల్లా 100 గిగావాట్ల అణువిద్యుత్ సామర్థ్యం లక్ష్యంగా పనిచేస్తున్నాం. దేశీయంగా సోలార్ ప్యానెళ్లు, సోలార్ పీవీ సెల్స్, ఈవీ బ్యాటరీలు, పవన విద్యుత్ టర్బైన్లు, హై ఓల్టేజీ ట్రాన్స్‌మిషన్ పరికరాలు, ఎలక్ట్రోలైజర్ల తయారీ కర్మాగారాలను ప్రోత్సహిస్తాం. చిన్న రియాక్టర్ల పరిశోధన, అభివృద్ధి కోసం కొత్త న్యూక్లియర్ ఎనర్జీ మిషన్‌ను తెస్తాం. ఇందుకోసం రూ.20,000 కోట్లు కేటాయిస్తాం. 2033 ఏడాదికల్లా ఐదు చిన్న మాడ్యులార్ రియాక్టర్లను ఏర్పాటుచేస్తాం" అని మంత్రి అన్నారు. "కోబాల్ట్ పొడి, లిథియం అయాన్ బ్యాటరీల వ్యర్థాలు, లెడ్, జింక్‌లతోపాటు అదనంగా 12 అరుదైన ఖనిజాలపై కస్టమ్స్ డ్యూటీని ఎత్తేస్తున్నాం" అని ప్రకటించారు.

హోంశాఖకు 2.33 లక్షల కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: బడ్జెట్‌లో కేంద్ర హోం శాఖకు రూ.2,33,210 కోట్లు కేటాయించారు. గత ఏడాది కేటాయించిన రూ. 2,19,643 కోట్లతో పోలిస్తే ఇది సుమారు రూ.13.4 వేల కోట్లు అదనం. ఇందులో దేశ అంతర్గత రక్షణ, ఉగ్రవాదులు, మావోయిస్టులతో పోరాటంలో కీలకమైన సీఆర్పీఎఫ్‌తోపాటు బీఎస్ఎఫ్, సీఐఎస్ఎఫ్ తదితర పారామిలటరీ బలగాలకు రూ.1,60,391 కోట్లను కేటాయించారు. కేంద్ర ఇంటెలిజెన్స్ బ్యూరోకు రూ.3,893 కోట్లు, కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలోనే ఉండే ఢిల్లీ పోలీసు వ్యవస్థకు రూ.11,931 కోట్లు.. రాష్ట్రపతి, ప్రధాని వంటి వీవీఐపీల రక్షణకు ఉద్దేశించిన స్పెషల్ ప్రొటెక్షన్ గ్రూప్ (ఎస్పీజీ)కి రూ.489 కోట్లు, ఎన్డీఆర్ఎఫ్‌కు రూ.1,922 కోట్లు కేటాయించారు. దేశంలో పోలీసు బలగాల ఆధునీకరణ కోసం రూ.4,069 కోట్లు ఇచ్చారు. పోలీసు మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి రూ.4,379 కోట్లు, మహిళల భద్రతకు సంబంధించిన పథకాలకు రూ.960 కోట్లు కేటాయించారు. దేశంలో జైళ్ల ఆధునీకరణ కోసం కేంద్ర హోంశాఖ బడ్జెట్‌లో రూ.300 కోట్లు కేటాయించారు.

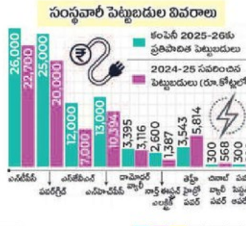
50 పర్యాటక స్థలాల అభివృద్ధి

న్యూఢిల్లీ: దేశీయ పర్యాటకానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం పెద్దపీట వేసింది. దేశంలోని 50 ప్రముఖ పర్యాటక ప్రాంతాలను రాష్ట్రాల సహకారంతో అభివృద్ధి చేయనున్నట్లు కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలాసీతారామన్ బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ప్రకటించారు. గత బడ్జెట్‌లో ఈ శాఖకు రూ.850.36 కోట్లు ఇవ్వగా, ఈసారి రూ.2,541.06 కోట్లు కేటాయించారు. ఇందులో మౌలిక వసతుల అభివృద్ధి పథకం 'స్వదేశ్ దర్శన్'కు రూ.1,900 కోట్లు ఇచ్చారు. పర్యాటక ప్రాంతాల్లో మౌలిక వసతుల కల్పన, దేశంలో అంతర్జాతీయంగా భారీగా ప్రచారంతో పర్యాటకులను ఆకర్షించటం, రవాణా సదుపాయాలు పెంచడంపై ప్రత్యేకంగా దృష్టి పెట్టనున్నట్లు మంత్రి వెల్లడించారు. ఎంపిక చేసే పర్యాటక ప్రాంతాల్లో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు భూమిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలే సమకూర్చాల్సి ఉంటుందన్నారు. దేశీయ పర్యాటక రంగాన్ని ఉపాధి, ఉద్యోగ కల్పనకు ప్రధాన చోదకంగా మారుస్తామని ప్రకటించారు. నైపుణ్యాభివృద్ధి కార్యక్రమాల ద్వారా యువతకు శిక్షణ ఇచ్చి పర్యాటక రంగంలో ఉపాధి కల్పిస్తామని నిర్మల తెలిపారు. అంతర్జాతీయ పర్యాటకులను ఆకర్షించేందుకు ఈ–వీసా, ఫీజు రహిత వీసా కార్యక్రమాలు కూడా ప్రవేశపెట్టనున్నట్లు తెలిపారు. దేశంలో హెల్త్ టూరిజాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు ప్రారంభించిన 'హీల్ ఇన్ ఇండియా'కార్యక్రమాన్ని మరింత ప్రోత్సహిస్తామని చెప్పారు.

విద్యుత్ పీఎస్‌యూల పెట్టుబడులు రూ.86,138 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: ప్రభుత్వరంగ విద్యుత్ సంస్థలు 2025–26లో 21 శాతం అధికంగా రూ.86,138 కోట్లను పెట్టుబడిగా పెట్టనున్నట్లు బడ్జెట్ 2025లో ప్రతిపాదించారు. 9 విద్యుత్ పీఎస్‌యూలు 2024–25లో రూ.67,286 కోట్లు ఇన్వెస్ట్ చేయనున్నట్లు గత బడ్జెట్‌లో పేర్కొనగా, తాజాగా దీన్ని రూ.71,278 కోట్లకు సవరించారు. విద్యుత్ శాఖకు 2025–26 కోసం రూ.21,847 కోట్లు కేటాయించారు. గత బడ్జెట్‌కు సంబంధించి సవరించిన కేటాయింపులు రూ.19,845 కోట్లుగా చూపారు.

సంస్థవారీ పెట్టుబడుల వివరాలు

కోదండరెడ్డి
రైతు కమిషన్ చైర్మన్

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో వ్యవసాయానికి రూ.1,71,437 కోట్లు ఇచ్చినట్లే ఇచ్చి.. అందులో మత్స్య శాఖను కూడా కలిపారు. వాస్తవానికి రూ.1,27,290 కోట్లు మాత్రమే వ్యవసాయ రంగానికి కేటాయించారు. గత బడ్జెట్ కన్నా కేవలం రూ.5 వేల కోట్లు మాత్రమే పెంచారు. మొత్తం బడ్జెట్‌లో వ్యవసాయానికి కేవలం 2.51 శాతమే కేటాయింపులు జరిగాయి. పప్పులు, వంట నూనెలు, చక్కెర, మసాలా దినుసులతో పాటు పసుపు పంటల విస్తీర్ణం పెంచేందుకు ఎలాంటి ప్రోత్సాహకాలు ఇవ్వలేదు.

పి.మోహన్‌రావు
- రిటైర్డ్ ప్రొఫెసర్

నిర్మలా సీతారామన్ ఇప్పటి వరకు ప్రవేశపెట్టిన 8 బడ్జెట్‌లలో ఈ బడ్జెట్ ఎంతో మెరుగైనది. వ్యవసాయానికి ప్రాముఖ్యతనిచ్చి రైతు పక్షపాతిగా అనిపించుకోవడానికి ప్రధాని మోదీ ప్రభుత్వం ప్రయత్నించింది. కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డులపై పరిమితిని రూ.5 లక్షలకు పెంచడం హర్షదాయకమైన విషయం. వైద్య విద్యలో మెడికల్ సీట్లు పెంచడం సకారాత్మక చర్య. అన్ని ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు బ్రాడ్‌బ్యాండ్ సౌకర్యాన్ని కల్పించడాన్ని పూర్తిగా స్వాగతిస్తున్నాం. జల్‌జీవన్ మిషన్ పథకాన్ని 2028 వరకు పొడిగించడం మంచి విషయం. చిన్న, సూక్ష్మ పరిశ్రమల అభివృద్ధికి బడ్జెట్‌లో పేర్కొన్న చర్యలు అభినందనీయం.

పేదలు, మధ్యతరగతి ప్రజలు, రైతుల సంక్షేమానికి బాటలు వేస్తూనే.. అన్ని వర్గాలకు సమన్యాయం చేసే 'డ్రీమ్ బడ్జెట్' ఇది. వికసిత్ భారత్ లక్ష్యాలను చేరుకునేలా రూపొందించారు. వ్యక్తిగత ఆదాయపు పన్ను పరిధిని రూ.12 లక్షలకు పెంచడం చాలా పెద్ద నిర్ణయం. సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమలు, చిన్న పరిశ్రమలకు ఆపన్నహస్తాన్ని అందించే బడ్జెట్.

- బీజేపీ అధ్యక్షుడు జి.కిషన్‌రెడ్డి

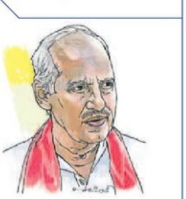
తెలంగాణ ఎదుర్కొంటున్న కీలక సమస్యల పరిష్కారంలో కేంద్ర బడ్జెట్ విఫలమైంది. రాష్ట్రాన్ని కేంద్రం పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేసింది. నిధుల కేటాయింపులో వివక్ష, రాష్ట్ర సాగు నీటి ప్రాజెక్టుల పట్ల నిర్లక్ష్యం వహించింది. రాష్ట్రాల ప్రత్యేక అవసరాలు, అభివృద్ధి ప్రాధాన్యాలను విస్మరించింది.

- డిప్యూటీ సీఎం, భట్టి విక్రమార్క

ఇది కేంద్ర బడ్జెట్‌లా లేదు..బిహార్ బడ్జెట్‌లా ఉంది. తెలంగాణకు ఒక్క పైసా కూడా ప్రత్యేక కేటాయింపు చేయలేదు. దేశమంటే మట్టి కాదోయ్ అంటూ గురజాడ సూక్తిని బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ఆర్థిక మంత్రి ఉటంకించారు.. మరి తెలంగాణలో ఉన్న ప్రజలు మనుషులు కారా ?

- టీపీసీసీ చీఫ్ మహేశ్‌కుమార్ గౌడ్

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో తెలంగాణ పట్ల వివక్ష స్పష్టంగా కన్పించింది. 8 లోక్‌సభ స్థానాలు బీజేపీ ఎంపీలు గెలిచినా రాష్ట్రానికి సాధించింది సున్నా. పదకొండేళ్లవుతున్నా విభజన హామీలను ఇప్పటికీ పూర్తి స్థాయిలో అమలు చేయలేదు. బీజేపీకి అండగా ఉన్న బిహార్, ఏపీలకే ప్రత్యేకంగా నిధులు కేటాయించారు.

- సీపీఐ రాష్ట్ర కార్యదర్శి కూనంనేని

బడ్జెట్ బడా కార్పొరేట్ల ప్రయోజనాలను కాపాడేదిగా ఉంది. ఈ బడ్జెట్‌లో సామాన్యులకు నేరుగా లబ్ధి చేకూరే ఎలాంటి పథకమూ లేదు. బడ్జెట్‌ను నిరసిస్తూ రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా నిరసనలు తెల్పాలని సీపీఎం తెలంగాణ రాష్ట్రకమిటీ పిలుపు నిస్తోంది. సీసీఐ ఫ్యాక్టరీ, రైల్వేకోచ్ ఫ్యాక్టరీ, ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ ఊసే లేదు.

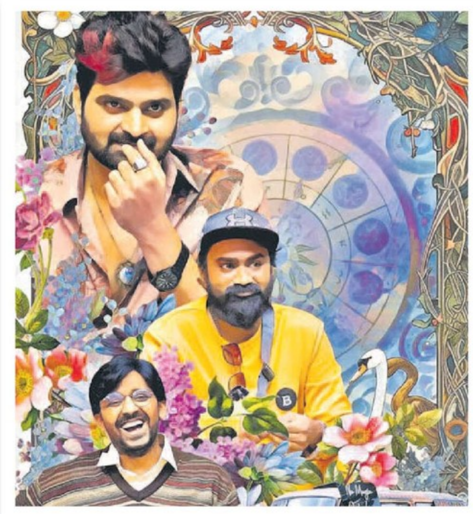
- సీపీఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శి జాన్‌వెస్లీ

రూ.1.65 లక్షల కోట్లు ఇవ్వాలని కోరినా.. బడ్జెట్‌లో ఒక్క రూపాయి కూడా ప్రత్యేక కేటాయింపు లేని తీరు

- ట్రిపుల్ ఆర్, మెట్రో రైలు, ఫ్యూచర్ సిటీ, రేడియల్ రోడ్లు, ఐఐఎంల ఊసెత్తని నిర్మలమ్మ
- గ్రీన్‌ఫీల్డ్ ఎయిర్‌పోర్టు, హైవే.. సీవరేజీ.. డ్రైనేజీ.. అన్నీ వినతులూ హుళక్కే
- పన్నుల వాటాలో స్వల్ప పెరుగుదల.. మౌలిక వసతుల్లో భాగంగానే రాష్ట్రానికి నిధులు

..: సాక్షి, హైదరాబాద్ :..

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో తెలంగాణకు మరోమారు మొండి చెయ్యే మిగిలింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టిన పలు ప్రతిష్టాత్మక ప్రాజెక్టులకు కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారం అవసరమని, రూ.1.65 లక్షల కోట్లు సాయం చేయాలని సీఎం, డిప్యూటీ సీఎం, మంత్రులు, ఎంపీలు చేసిన విజ్ఞప్తులన్నింటినీ కేంద్ర ప్రభుత్వం బుట్టదాఖలు చేసింది. కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ శనివారం ప్రవేశపెట్టిన కేంద్ర బడ్జెట్‌లో.. అన్ని రాష్ట్రాలకు ఇచ్చినట్లుగానే కేంద్ర పన్నుల్లో వాటా మినహా తెలంగాణకు ఎలాంటి ప్రత్యేక కేటాయింపులు ఇవ్వలేదు. అటు రాష్ట్ర పునర్విభజన హామీలు, ఇటు పెండింగ్ బకాయిలు, మరోవైపు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలు.. ఇలా దేనిని కూడా పట్టించుకోకుండా నిరాశనే మిగిల్చారనే అభిప్రాయం వ్యక్తమవుతోంది. ఈ అంశంపై సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి శనివారం మంత్రులు, ఆర్థిక శాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శితో సుదీర్ఘంగా చర్చించారు కూడా.

ఓం భీమ్ తుస్..

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలను పట్టించుకోని కేంద్ర ప్రభుత్వం

ఎన్నో విజ్ఞప్తులు చేసినా..

తెలంగాణకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి గణనీయంగా సాయం అవసరమని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పలుమార్లు విజ్ఞప్తి చేసింది. రాష్ట్రం చేపట్టే ప్రతిష్టాత్మక ప్రాజెక్టులకు సహకరించాలని ప్రతిపాదనలు పంపింది. తగినన్ని నిధులిస్తే కేంద్రం పెట్టుకున్న 5 ట్రిలియన్ డాలర్ల ఎకానమీ లక్ష్యంలో ఒక ట్రిలియన్ మేర తెలంగాణ రాష్ట్రమే సాధిస్తుందని సీఎం రేవంత్ పేర్కొన్నారు కూడా. రీజనల్ రింగు రోడ్డు, మూసీ ప్రాజెక్టు, మెట్రో విస్తరణ, హైదరాబాద్‌లో సీవరేజీ మాస్టర్‌ప్లాన్, వరంగల్‌లో అండర్‌గ్రౌండ్ డ్రైనేజీ, రేడియల్ రోడ్లు, గ్రీన్‌ఫీల్డ్ హైవే, ఇండస్ట్రియల్ హబ్‌లు, లాజిస్టిక్స్, రిక్రియేషన్ పార్కులు, ఫ్యూచర్ సిటీలో మౌలిక సదుపాయాల కల్పనకు నిధులు, పారిశ్రామిక కారిడార్ల ఏర్పాటు, కరీంనగర్, జనగామ జిల్లాల్లో లెదర్ పార్కులు, తెలంగాణలోని గోదావరి వ్యాలీ బొగ్గు బ్లాక్‌లు సింగరేణికి కేటాయింపు, సెమీకండక్టర్ మిషన్ కేంద్రంగా హైదరాబాద్ అభివృద్ధి, కొత్త కేంద్రీయ విద్యాలయాలు, జిల్లాకో నవోదయ పాఠశాల, పాలమూరు-రంగారెడ్డికి జాతీయ హోదాతోపాటు రాష్ట్రంలో ఇండియన్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్ (ఐఐఎం) ఏర్పాటు చేయాలని కేంద్రాన్ని కోరింది. 2019-20 నుంచి ఇప్పటివరకు బకాయి ఉన్న వెనుకబడిన జిల్లాల అభివృద్ధి నిధులు (బీఆర్‌జీఎఫ్) రూ.1,800 కోట్లను, ఇతర బకాయిలను చెల్లించాలని విజ్ఞప్తి చేసింది. మొత్తమ్మీద రూ.1.65 లక్షల కోట్ల మేర కేటాయింపులు చేయాలని కేంద్రాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోరింది. ఇలా దాదాపు 15 అంశాల్లో ఒక్కదానికి కూడా కేటాయింపులు చూపెట్టలేదు. దేశంలో రెండు స్కిల్ యూనివర్సిటీలు ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పిన కేంద్రం.. తెలంగాణలో ప్రారంభమైన స్కిల్ వర్సిటీకి సాయమేదీ ప్రకటించలేదు. ఇతర రాష్ట్రాల్లో గ్రీన్‌ఫీల్డ్ ఎయిర్‌పోర్టులకు గ్రీన్‌సిగ్నల్ ఇచ్చినా.. తెలంగాణలో వరంగల్, కొత్తగూడెం ఎయిర్‌పోర్టుల ఊసెత్తలేదు. ఎప్పటి నుంచో అడుగుతున్న మిర్చిబోర్డు మాటలేదు.

'గురజాడ' తప్ప మరో మాట లేదు

తెలుగింటి కోడలు, కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ శనివారం ప్రవేశపెట్టిన 2025-26 కేంద్ర బడ్జెట్‌లో తెలుగు కవి గురజాడ అప్పారావు రచించిన 'దేశమంటే మట్టికాదోయ్.. దేశమంటే మనుషులోయ్'అన్న పద్యం తప్ప తెలుగు రాష్ట్రాలకు సంబంధించి ఒక్క ప్రకటన కనిపించలేదు. ''తెలుగు మహా కవి, నాటక రచయిత గురజాడ అప్పారావు, 'దేశమంటే మట్టి కాదోయ్, దేశమంటే మనుషులోయ్'అన్నారు. దేశం అంటే దాని నేల మాత్రమే కాదు, దేశమంటే దాని ప్రజలు. దీనికి అనుగుణంగా వికసిత్ భారత్ లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించుకున్నాం..''అని నిర్మలా సీతారామన్ తన ప్రసంగంలో పేర్కొన్నారు. ఆ తర్వాత ఎక్కడా తెలంగాణ, ఏపీలకు సంబంధించి కానీ, ఆయా రాష్ట్రాలకు నిధులు, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలపై గానీ మాట మాత్రం ప్రస్తావన చేయలేదు.

అందరితో పాటు.. అరకొర లబ్ధి..

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో ప్రకటించిన కొన్ని విధానాల కారణంగా.. అందరితోపాటు తెలంగాణ ప్రజలకు కూడా ప్రయోజనం కలగనుంది. కొత్త ఆదాయ పన్ను మినహాయింపు రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు ఉద్యోగులు, ఐటీ ఉద్యోగులకు లబ్ధి చేకూర్చనుంది. ఎంఎస్ఎంఈలకు, స్టార్టప్‌లకు రుణ పరిమితి పెంపు రాష్ట్రంలో పారిశ్రామిక రంగానికి ఊతమివ్వనుంది. ఉపాధి హామీకి పెద్దగా నిధుల పెంపు లేకపోవడంతో గత ఏడాది తరహాలోనే ఈ పథకం అమలు కానుంది. రూ.లక్ష కోట్లతో ఏర్పాటు చేస్తామని ప్రకటించిన అర్బన్ చాలెంజ్ ఫండ్ నుంచి రాష్ట్రంలోని ట్రిపుల్ ఆర్, మెట్రో రైలు విస్తరణ వంటి ప్రాజెక్టులు నిధులు రావాలంటే... నిర్దేశిత సంస్కరణలు అమలు చేయాల్సి ఉంటుందని ఆర్థిక నిపుణులు స్పష్టం చేస్తున్నారు. ఇక కేంద్ర పన్నుల్లో రాష్ట్రానికి అందే వాటా ఈసారి స్వలంగా పెరిగింది. గత ఏడాది రూ.25వేల కోట్లకుపైగా ఉన్న ఈ వాటా.. ఈసారి రూ.29 వేల కోట్లకు చేరనున్నట్టు అంచనా. గ్రాంట్లు, కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల రూపంలో కొన్ని నిధులు సమకూరుతాయి. మొత్తమ్మీ విజ్ఞప్తులు హరీ.. ఊరటతోనే సరి అనే రీతిలో ఈసారి కేంద్ర బడ్జెట్ ఉందనే అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

తెలంగాణకు చిల్లిగవ్వ కూడా తీసుకురాలేదు

కేంద్ర బడ్జెట్ నుంచి తెలంగాణకు చిల్లిగవ్వ కూడా తీసుకురాలేకపోయిన సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి, కేంద్ర మంత్రులు, రాష్ట్రం నుంచి ఎన్నికైన కాంగ్రెస్, బీజేపీ ఎంపీలు తెలంగాణ సమాజానికి క్షమాపణలు చెప్పాలి. జాతీయ పార్టీలు ఎప్పటికీ రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను కాపాడలేవని మరోసారి కేంద్ర బడ్జెట్‌తో రుజువైంది. కాంగ్రెస్, బీజేపీ నుంచి చెరో ఎనిమిది మంది ఎంపీలను గెలిపించి పార్లమెంట్‌కు పంపిస్తే, 16 మంది ఎంపీలు తెలంగాణకు తెచ్చింది అక్షరాలా గుండుసున్నా. సీఎంగా ఉంటూ బీజేపీకి గులాంగిరీ చేస్తున్న బడేభాయ్- చోటేభాయ్ అనుబంధంతో తెలంగాణకు నయాపైసా లాభం లేదని తేలిపోయింది. తెలంగాణ ప్రయోజనాల కోసం కొట్లాడే బీఆర్ఎస్‌కు పార్లమెంట్‌లో ప్రాతినిధ్యం లేకుంటే జరిగే నష్టం ఏమిటో ప్రజల గమనిస్తున్నారు. పార్లమెంట్‌లో ప్రాంతీయ పార్టీలకు బలమున్న బిహార్, ఆంధ్రప్రదేశ్ వంటి రాష్ట్రాలకు దక్కిన ప్రాధాన్యం చూసిం జాతీయ పార్టీలను గెలిపిస్తే తెలంగాణను నిండా ముంచారని ప్రజలకు అర్థమైంది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలంగాణ అంటే ఎంత చిన్నచూపో మరోసారి పార్లమెంట్ సాక్షిగా ఈ బడ్జెట్ రుజువు చేసింది. దేశఖజానా నింపే దక్షిణాది రాష్ట్రాలపై కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేయడం సమాఖ్య స్ఫూర్తికి పూర్తిగా విరుద్ధం. సీఎం రేవంత్ 30 మార్లు ఢిల్లీకి వెళ్లింది నిధుల కోసం కాదని, ఢిల్లీకి మూటలు మోసేందుకు వెళ్లారని బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలతో తేటతెల్లమైంది. రాష్ట్రం నుంచి ఎనిమిది మంది బీజేపీ ఎంపీలు గెలిచి, అందులో ఇద్దరు కేంద్ర మంత్రులున్నా తెలంగాణకు నయాపైసా తీసుకురాలేకపోయారు.

- బీఆర్ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కేటీఆర్

ఇది బడ్జెట్ కాదు.. బీజేపీ మేనిఫెస్టో

రాష్ట్రానికి తీరని అన్యాయం : టీ కాంగ్రెస్ ఎంపీలు

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశపెట్టింది బడ్జెట్ కాదని...అది బీజేపీ మేనిఫెస్టో అని తెలంగాణ కాంగ్రెస్ ఎంపీలు విమర్శించారు. రూ.50 లక్షల కోట్ల బడ్జెట్‌లో తెలంగాణ ఊసేలేదని, రాష్ట్రానికి తీరని నష్టం జరిగిందని మండిపడ్డారు. శనివారం ఢిల్లీలోని తెలంగాణభవన్‌లో కాంగ్రెస్ ఎంపీలు విలేకరులతో మాట్లాడారు.

పాలమూరు-రంగారెడ్డి ఊసే లేదు

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో బిహార్ గురించి ఐదుసార్లు మాట్లాడారు. కానీ.. తెలంగాణ ఊసేలేదు. పాలమూరు-రంగారెడ్డి ఎత్తిపోతల ప్రాజెక్టుకు జాతీయ హోదా ఇవ్వాలని చాలాసార్లు కేంద్రాన్ని సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి కోరారు. కానీ ఆ ప్రస్తావన కూడా లేదు.

- మల్లు రవి

అడిగింది ఏదీ ఇవ్వలేదు

తెలంగాణకు మిర్చి బోర్డు, ఎయిర్‌పోర్టులు ఇవ్వాలని, సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి ఎన్నోసార్లు నిర్మలా సీతారామన్, కేంద్ర మంత్రులను కలిశారు. కానీ బడ్జెట్‌లో ఎలాంటి కేటాయింపులు లేవు.

- రామసహాయం రఘురామిరెడ్డి

ఇవి ఎన్నికల ప్రచార బడ్జెట్ సమావేశాలు

ఇవి ఎన్నికల ప్రచార బడ్జెట్ సమావేశాలు. రాజకీయ లబ్ధి, బీజేపీకి ప్రయోజనం చేకూర్చేలా బడ్జెట్ ఉంది. విభజన హామీలు, రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు, రైతులు, పేదలు, మహిళలు, నిరుద్యోగులను పూర్తిగా విస్మరించారు.

- చామల కిరణ్‌కుమార్‌రెడ్డి

ఇది బిహార్ బడ్జెట్

దేశమంటే మట్టి కాదోయ్. దేశమంటే మనుషులోయ్ అంటూ ప్రసంగించిన కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్.. దేశం అంటే కొన్ని రాష్ట్రాలు కాదు.. 29 రాష్ట్రాలు అని మర్చిపోయారు. ఇది దేశ బడ్జెట్ కాదు. బిహార్ బడ్జెట్. భారత రాజ్యాంగాన్ని తుంగలో తొక్కే విధంగా కేంద్ర బడ్జెట్ ఉంది. బడే భాయ్ అని ప్రధాని మోదీని రేవంత్ రెడ్డి మెచ్చుకుంటున్నారు. కానీ చోటే భాయ్‌ను బడే భాయ్ పట్టించుకోవడం లేదు. రాజకీయ అవసరాల కోసమే 2025-26 వార్షిక బడ్జెట్‌ను బీజేపీ ఉపయోగించుకుంది. తెలంగాణతో తమకు బంధం లేదని బడ్జెట్ ద్వారా బీజేపీ ప్రభుత్వం మరోసారి నిరూపించింది. ఏపీ పునర్విభజన చట్టం ప్రకారం ట్రైబల్ యూనివర్సిటీకి ఇవ్వాల్సిన నిధులివ్వకపోవడం బాధాకరం.

- మాజీ మంత్రి హరీశ్‌రావు

అందుబాటు గృహాలకు నిరాశ !

సాక్షి, హైదరాబాద్: బడ్జెట్ మరోసారి సామాన్య, మధ్య తరగతి ప్రజలను నిరాశ పరిచింది. అందుబాటు గృహాలకు ప్రత్యేక కేటాయింపులు లేకపోవడంపై కొనుగోలు, పెట్టుబడిదారులు పెదవి విరుస్తున్నారు. మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి, ఎంఎస్ఎంఈ, భవిష్యత్ నగ రాల వృద్ధి కోసం బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులతో రియల్ ఎస్టేట్ రంగానికి ప్రత్యక్ష, పరోక్ష ప్రయోజనాలు అందుతాయి. తాజా బడ్జెట్‌లో ఆర్థిక మంత్రి వార్షికంగా రూ.12 లక్షల వరకు సంపాదిస్తున్న వారికి జీరో ఆదాయపు పన్ను ప్రకటించింది. దీంతో వినియోగ వ్యయం పెరుగుతుంది. దీంతో సరసమైన గృహాలకు డిమాండ్ ఏర్పడుతుంది. పెట్టుబడిదారులు ఇప్పుడు కేవలం ఒకటి కాకుండా రెండు స్వీయ-ఆక్రమిత ఆస్తులకు నిల్ వాల్యుయేషన్‌ను క్లెయిమ్ చేయొచ్చు. అద్దెపై సరళీకృత టీడీఎస్ భారాన్ని తగ్గించడంతోపాటు భూ యజమానులకు లిక్విడిటీని పెంచుతుంది. ముఖ్యంగా మెట్రో నగరాల్లో అద్దె గృహాల మార్కెట్‌పై సానుకూల ప్రభావం చూపుతుంది. గతంలో గృహ యజమానులు ఒక స్వీయ ఆక్రమిత ఆస్తిని మాత్రమే పన్ను రహితంగా క్లెయిమ్ చేసే వీలు ఉండేది. తాజా బడ్జెట్‌లో రెండు క్లెయిమ్‌లకూ వీలు కల్పించారు. దుకోవచ్చు.

దేశ గతినే మార్చే అద్భుతమైన బడ్జెట్

దేశ గతినే మార్చే అద్భుతమైన బడ్జెట్. పేద, మధ్య తరగతి, యువత, రైతు సంక్షేమ బడ్జెట్. మధ్యతరగతి ఉద్యోగుల, వ్యాపారులకు ఈ బడ్జెట్ ఓ వరం. ఉద్యోగులకు రూ.12 లక్షల వరకు పన్ను మినహాయింపు విప్లవాత్మక నిర్ణయం. తెలంగాణలో 50 లక్షల మందికిపైగా రైతులకు రూ.5 లక్షల దాకా రుణం పొందే అవకాశం లభించనుంది. కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డుల కోసం రైతులంతా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. పలు రకాల పంట ఉత్పత్తులను పెంచి రైతులకు అధిక ఆదాయం వచ్చేలా నూతనంగా 'ధన ధాన్య కృషి యోజన పథకం'ను ప్రవేశపెట్టడం హర్షణీయం.

- బండి సంజయ్ కేంద్రమంత్రి

కేంద్ర బడ్జెట్‌పై సీఎం అసంతృప్తి !

- రాష్ట్రం పెట్టిన ప్రతిపాదనలు, బడ్జెట్ కేటాయింపులపై ఆర్థికశాఖ అధికారులతో సమీక్ష
- సమావేశంలో పాల్గొన్న మంత్రులు, ఆర్థికశాఖ ప్రత్యేక ప్రధానకార్యదర్శి రామకృష్ణారావు
- బడ్జెట్‌లో రాష్ట్రానికి జరిగిన అన్యాయంపై లేఖ రాసే యోచన
- రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బడ్జెట్ రూపకల్పనపైనా చర్చ

సాక్షి, హైదరాబాద్: కేంద్ర ప్రభుత్వం 2025-26 ఆర్థిక సంవత్సరానికి ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ పట్ల సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి అసంతృప్తి వ్యక్తం చేసినట్టు తెలిసింది. రాష్ట్రానికి ఆర్థిక సాయం అందించాలని కోరుతూ కేంద్ర ప్రభుత్వంతో పాటు కేంద్ర మంత్రులను కలిసి ఎన్నిసార్లు విజ్ఞప్తి చేసినా ఫలితం లేకుండా పోయిందని ఆయన ఆవేదన వ్యక్తం చేసినట్టు సమాచారం. శనివారం లోక్‌సభలో కేంద్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టిన నేపథ్యంలో హైదరాబాద్‌లోని కమాండ్ కంట్రోల్ సెంటర్‌లో ఆర్థికశాఖ ఉన్నతాధికారులతో సీఎం రేవంత్ ప్రత్యేకంగా సమావేశమయ్యారు. మంత్రులు భట్టి విక్రమార్క, ఉత్తమ్‌కుమార్ రెడ్డి, దామోదర రాజనర్సింహ, శ్రీధర్‌బాబు, పొన్నం ప్రభాకర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. సమావేశంలో భాగంగా రాష్ట్రం నుంచి కేంద్రానికి చేసిన ప్రతిపాదనలు, బడ్జెట్‌లో కేంద్రం చేసిన కేటాయింపులపై ఆర్థికశాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి రామకృష్ణారావు సీఎంతో పాటు మంత్రులకు వివరించారు. రాష్ట్రానికి ప్రత్యేక కేటాయింపులు ఏమీ లేవని, కేంద్ర పన్నుల్లో వాటా, గ్రాంట్లు, సీఎస్ఎస్ పథకాల ద్వారా నిధులు, అన్ని రాష్ట్రాలతోపాటు మౌలిక సౌకర్యాల కల్పనలో భాగంగా వచ్చే నిధులు మాత్రమే కేంద్ర బడ్జెట్ ద్వారా రాష్ట్రానికి వస్తాయని ఆయన వివరించినట్టు తెలిసింది. ఈ నేపథ్యంలో రాష్ట్రానికి జరిగిన అన్యాయంపై కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేఖ రాసే అంశాన్ని పరిశీలించాలని సీఎం కోరినట్టు సమాచారం. రాష్ట్రానికి ఏ ఒక్క పథకానికి నిధులు ప్రత్యేకంగా లేని అంశంపై పార్లమెంట్ సభ్యులు లోక్‌సభలో గట్టిగా నిలదీసే అంశాన్ని కూడా చర్చించినట్టు తెలిసింది. రాష్ట్రం నుంచి ఇద్దరు కేంద్ర మంత్రులుగా ఉన్న ఏ ఒక్క ప్రాజెక్టుకు నిధులు సమకూరేలా చర్యలు తీసుకోకపోవడంపై సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి తన అసంతృప్తి వ్యక్తం చేసినట్టు చెబుతున్నారు. సమావేశాలు ముగిసేలోగా రాష్ట్రానికి న్యాయం జరిగేలా లోక్‌సభలో ఎంపీలు పోరాటం సాగించాలన్న అభిప్రాయాన్ని సీఎం వ్యక్తం చేశారంటున్నారు. రాష్ట్రానికి జరిగిన అన్యాయంపై కేంద్రానికి లేఖ రాసే అంశాన్ని కూడా పరిశీలించినట్టు తెలిసింది.వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరానికిగాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తయారు చేయాల్సిన బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు, ఆర్థిక సంవత్సరంలో జరిగిన ఖర్చుల వివరాలను కూడా సీఎం, మంత్రులు అడిగి తెలుసుకున్నారు. రాష్ట్ర బడ్జెట్‌ను వాస్తవానికి అనుగుణంగా తయారు చేయాలని, సంక్షేమం, అభివృద్ధి లక్ష్యంగా తయారు చేయాలని సీఎం ఆర్థికశాఖ అధికారులను ఆదేశించారు.

కేంద్ర పన్నుల్లో పెరిగిన రాష్ట్ర వాటా నిధులు

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర పన్నుల్లో రాష్ట్ర వాటా కింద 2025-26 ఆర్థిక సంవత్సరంలో తెలంగాణకు రూ.29,899.77 కోట్ల నిధులు రానున్నాయి. కార్పొరేషన్ పన్ను కింద రూ.8,349.04 కోట్లు, ఆదాయపు పన్ను రూ.11,140.06 కోట్లు, సెంట్రల్ జీఎస్టీ రూ.8,704.59 కోట్లు, కస్టమ్స్ రూ.1,376.22 కోట్లు, కేంద్ర ఎక్సైజ్ డ్యూటీ రూ.285.91 కోట్లు, సర్వీస్ ట్యాక్స్ రూ.0.86 కోట్లు, ఇతర పన్నుల కింద రూ.43.09 కోట్లు రానున్నాయి. కాగా ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరానికి సవరించిన బడ్జెట్‌లో ఈ పద్దు కింద తెలంగాణకు రూ.27,050.25 కోట్లు కేంద్రం కేటాయించింది. దీనితో పోలిస్తే వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో రాష్ట్రానికి కేంద్ర పన్నుల్లో రాష్ట్ర వాటా కింద రూ.2,849.52 కోట్లు అదనంగా రానున్నాయన్న మాట.

రాష్ట్రంలోని సంస్థలకు నిధులిలా..

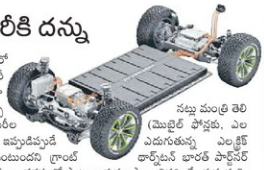
ప్రధానమంత్రి స్వాస్థ్య సురక్ష యోజనలో భాగంగా బీబీనగర్ ఎయిమ్స్, మంగళగిరి ఎయిమ్స్ సహా ఇతర ఎయిమ్స్‌లు అన్నింటికీ కలిపి రూ.2,200 కోట్లు కేంద్రం కేటాయించింది. గిరిజన యూనివర్సిటీకి కూడా దేశంలోని కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయాలతో కలిపే కేటాయింపులు చేశారు. హైదరాబాద్ ఐఐటీ (ఎక్స్‌టర్నల్లీ ఎయిడెడ్ ప్రాజెక్టులు)కు నిధుల కేటాయింపులో మొండి చెయ్యి చూపించారు. సింగరేణి కేలరీస్ సంస్థకు రూ.1,700 కోట్లు, హైదరాబాద్‌లోని అటమిక్ మినరల్స్ డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ ఎక్స్‌ప్లొరేషన్ అండ్ రీసెర్చ్ సంస్థకు రూ.387.50 కోట్లు, హైదరాబాద్ సహా దేశంలోని 7 నైపర్ సంస్థలకు కలిపి రూ.200.07 కోట్లు కేంద్రం కేటాయించింది. హైదరాబాద్‌లోని ఇస్కాయిస్‌కు రూ.29 కోట్లు, హైదరాబాద్ సహా మరో మూడు ప్రాంతాల్లో ఉన్న డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ హిందీ సంస్థలకు రూ.25.25 కోట్లు, హైదరాబాద్ సహా 12 నగరాల్లో ఉన్న సెంటర్ ఫర్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫ్ అడ్వాన్స్‌డ్ కంప్యూటింగ్(సీ-డాక్)కు రూ.275 కోట్లు, నేషనల్ ఫిషరీస్ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డుకు రూ.18 కోట్లు బడ్జెట్‌లో కేటాయించారు.

సమర యోధులకు, ఎన్ఐఆర్డీపీఆర్‌కి...: స్వాతంత్ర్య సమరయోధులకు, నిజాం సంస్థాన విలీనం కోసం పోరాడిన యోధులకు (పెన్షన్లు) రూ.588 కోట్లు, హైదరాబాద్ జాతీయ పోలీసు అకాడమీ సహా పోలీసు విద్య, ట్రైనింగ్, పరిశోధనలకు రూ.1,114.47 కోట్లు ప్రతిపాదించారు. హైదరాబాద్‌లోని నేషనల్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ రూరల్ డెవలప్‌మెంట్ అండ్ పంచాయతీరాజ్‌కు కేటాయింపుల్లో కోత విధించారు. తాజాగా నామమాత్రంగా రూ.0.01 కోట్లు కేటాయించింది. మణుగూరుతో పాటు కోటాలోని భార జల ప్లాంట్లకు రూ.1,733.07 కోట్లు ప్రతిపాదించారు.

మరిన్ని బడ్జెట్ వార్తలు సాక్షి ప్లస్‌లో..

బ్యాటరీల తయారీకి దన్ను

ఈవీ బ్యాటరీల తయారీకి సంబంధించి మరో 35 యంత్రపరికరాలు, మొబైల్ ఫోన్ బ్యాటరీ తయారీ విషయంలో అదనంగా 28 యంత్రపరికరాలను సుంకాల మినహాయింపు జాబితాలోకి చేర్చినట్లు మంత్రి తెలిపారు. దీనితో దేశీయంగా లిథియం అయాన్ బ్యాటరీల (మొబైల్ ఫోన్లకు, ఎలక్ట్రిక్ వాహనాలకు) తయారీకి ఊతం లభించనుంది. ఇప్పుడిప్పుడే ఎదుగుతున్న ఎలక్ట్రిక్ వాహనాల రంగానికి ఇది ప్రయోజనకరంగా ఉంటుందని గ్రాంట్ థార్న్‌టన్ భారత్ పార్ట్‌నర్ సాకేత్ మెహ్రా తెలిపారు. స్థానికంగా తయారీ వ్యయాలు తగ్గడంతో పాటు కార్యకలాపాలు విస్తరించేందుకు కంపెనీలకు ప్రోత్సాహంగా కూడా ఉంటుందని రివ్యాంప్ మోటో సహవ్యవస్థాపకుడు ప్రీతేష్ మహాజన్ చెప్పారు.

స్టాక్ మార్కెట్లో పెట్టుబడులకు ఊతం

పన్ను ప్రతిపాదనలు క్యాపిటల్ మార్కెట్లోకి పెట్టుబడులు వెల్లువెత్తేందుకు ఊతం ఇస్తాయి. ఉద్యోగులు రూ.12.75 లక్షల వరకు వేతనంపై రూపాయి కూడా పన్ను చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు. ఇది వినిమయం పెరిగేందుకు సహాయపడుతుంది. వినియమం పెరిగితే షేర్లలో పెట్టుబడులు సైతం పెరుగుతాయి. మూలధన వ్యయంలో 10 శాతం వృద్ధితో అధిక పెట్టుబడులు పెట్టడం ద్వారా వృద్ధికి ఊతమివ్వడమే బడ్జెట్ లక్ష్యం.

ఆశిష్ కుమార్ చౌహాన్
ఎండీ, సీఈవో, ఎన్ఎస్ఈ

EXPERT OPINION

బలమైన అడుగులు..

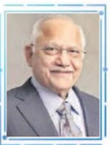
క్యాన్సర్ డే సెంటర్స్, వైద్య విద్య ద్వారా ఆరోగ్య సంరక్షణ మౌలిక సదుపాయాలలో పెరిగేందుకు బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు జరిగాయి. ప్రాణాధార ఔషధాలకు కస్టమ్స్ డ్యూటీ మినహాయింపులతోపాటు మెడికల్ టూరిజం, హీల్ ఇన్ ఇండియా కార్యక్రమాల ద్వారా ప్రోత్సాహం ప్రకటించారు. సాంకేతికత, మౌలిక రంగంలో పెట్టుబడి, పన్ను స్లాబ్‌లు, సుంకాల సరళీకరణ వంటి నిర్మాణాత్మక సంస్కరణలు దేశ నిర్మాణం వైపు బలమైన అడుగులు వేస్తుంది.

– సతీష్ రెడ్డి, చైర్మన్, డాక్టర్ రెడ్డీస్ ల్యాబొరేటరీస్.

వైద్య సంరక్షణ కేంద్రంగా..

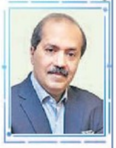
ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యవస్థలో ప్రపంచ నాయకత్వం వహించేలా ఎదగడానికి ఈ బడ్జెట్ ప్లాట్‌ఫామ్‌గా నిలవనుంది. ప్రైవేట్ రంగ భాగస్వామ్యాల ద్వారా మెడికల్ టూరిజాన్ని ప్రోత్సహించాలనే ప్రకటన ప్రపంచ రోగులను ఆకర్షించే స్థాయిలో సామర్థ్యాన్ని పెంపొందిస్తుంది. హీల్ ఇన్ ఇండియా మిషన్ కింద అందుబాటులో ప్రపంచ స్థాయి వైద్య సంరక్షణ కేంద్రంగా భారత్‌ను ఉంచుతుంది.

– ప్రతాప్ సి రెడ్డి, ఫౌండర్, అపోలో హాస్పిటల్స్.

పెట్టుబడులకు ఊతం..

వినియోగ ఆధారిత వృద్ధిని మధ్యతరగతి ప్రజలు నడిపిస్తారని మంత్రి విశ్వాసం ఉంచారు. వినియోగ డిమాండ్ పుంజుకోవడం మధ్యస్థ కాలంలో పెట్టుబడులను ప్రోత్సహిస్తుంది. పర్యాటకం, టెక్స్‌టైల్, హస్తకళలు, పాదరక్షలు, బొమ్మల వంటి ఉపాధి ఆధారిత రంగాలు తదుపరి స్థాయికి చేరేందుకు తక్షణ ప్రేరణనిచ్చారు.

– సంజయ్ నాయర్, ప్రెసిడెంట్, అసోచామ్.

వృద్ధికి ఇంధనం..

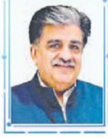
తయారీ, గ్రీన్ మొబిలిటీ, గ్రామీణ సాధికారతకు వెన్నుదన్నుగా భారత వృద్ధి వేదికలకు ఇంధనం ఇస్తుంది. ఆవిష్కరణ, ఉద్యోగ సృష్టి, ప్రపంచ నాయకత్వానికి బాటలు పరుస్తుంది. గ్రీన్ ఎనర్జీలో గణనీయ పెట్టుబడులు, ఇంధన నిల్వ పరిష్కారాలకు మద్దతు ఇచ్చే స్పష్ట విధానాలతో ఆటోమొబైల్ రంగం పురోగతికి సిద్ధంగా ఉంది. క్లీన్ మొబిలిటీ భవిష్యత్తు పరివర్తనను వేగవంతం చేస్తాయి. స్థిరత్వం, సాంకేతిక ఆవిష్కరణలకు దేశ నిబద్ధతను బలోపేతం చేస్తాయి.

– పవన్ ముంజాల్, ఎగ్జిక్యూటివ్ చైర్మన్, హీరో మోటోకార్ప్.

కస్టమర్లకు ఉపశమనం లేదు..

విడిభాగాలపై దిగుమతి సుంకం తగ్గింపు ప్రతిపాదన, అలాగే తయారీ రంగం వాడే యంత్ర పరికరాలపై (క్యాపిటల్ గూడ్స్) పన్ను మినహాయింపు దేశీయ మొబైల్ తయారీ వ్యయాన్ని తగ్గిస్తుంది. వినియోగదారులకు పెద్ద ఉపశమనం లభించే అవకాశం లేదు. బడ్జెట్‌లో ప్రకటించిన మొత్తం చర్యలు భారతదేశంలో పోటీతత్వాన్ని పెంచుతాయి.

పంకజ్ మొహింద్రూ, చైర్మన్, ఇండియా సెల్యులార్, ఎలక్ట్రానిక్స్ అసోసియేషన్.

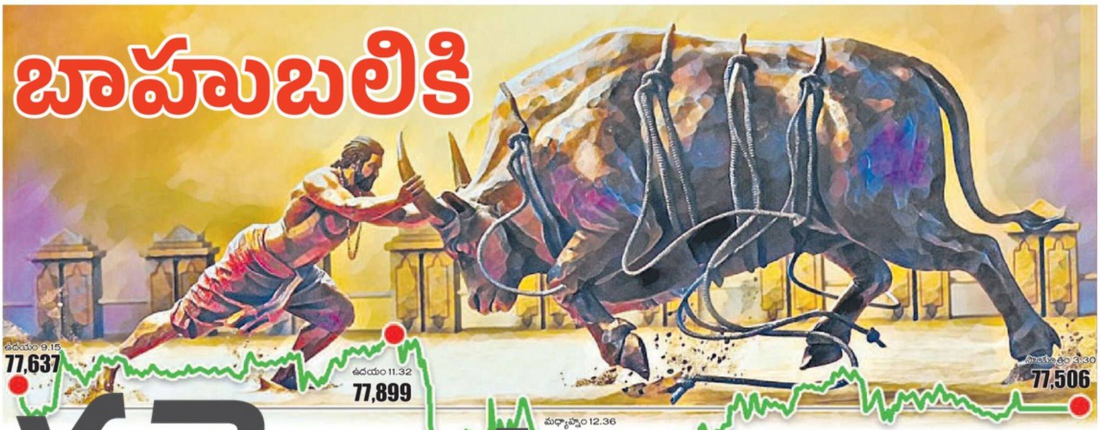
ఇంధన శక్తిలో అగ్రగామిగా..

ఇంధన పరివర్తనను వేగవంతం చేయడానికి ప్రైవేట్ రంగం నుండి ఆవిష్కరణలను పెంచుతూ.. స్థిర ఇంధన శక్తిలో దేశాన్ని ప్రపంచ అగ్రగామిగా ఉంచాలనే ప్రభుత్వ ఆశయాన్ని నొక్కి చెబుతోంది. విద్యుత్ పంపిణీ రంగాన్ని బలోపేతం చేయడం, స్థిర ఇంధన భవిష్యత్తును రూపొందించడానికి అవసరమైన స్మార్ట్ మీటరింగ్ వంటి క్లిష్ట సంస్కరణల అమలుకు రాష్ట్రాలను ప్రోత్సహించడం సానుకూలాంశం.

– నారా విశ్వేశ్వర రెడ్డి, సీఎండీ, షిర్డీ సాయి ఎలక్ట్రికల్స్.

బాహుబలికి కళ్లెం..!

- నిరాశపరిచిన మూలధన వ్యయ కేటాయింపులు
- కలిసొచ్చిన వ్యక్తిగత ఆదాయ పన్ను మినహాయింపు
- రోజంతా ఒడిదుడుకుల ట్రేడింగ్
- చివరికి ఫ్లాటుగా ముగిసిన సెన్సెక్స్, నిఫ్టీ

ముంబై: కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలమ్మ ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌పై స్టాక్ మార్కెట్ 'కొంచెం ఇష్టం కొంచెం కష్టం' అన్న చందంగా స్పందించింది. శనివారం జరిగిన ప్రత్యేక ట్రేడింగ్ సెషన్‌లో స్టాక్ సూచీలు తీవ్ర ఒడిదుడుకులు ఎదుర్కొని... చివరికి ఫ్లాటుగా ముగిశాయి. వినియోగంపైనే దృష్టి సారిస్తూ..., మూలధన వ్యయాల కేటాయింపు ఆశించిన స్థాయిలో లేకపోవడం మార్కెట్ వర్గాలను నిరాశపరిచింది. సెన్సెక్స్ అయిదు పాయింట్ల స్వల్ప లాభంతో 77,506 వద్ద స్థిరపడింది. నిఫ్టీ 26 పాయింట్లు కోల్పోయి 23,482 వద్ద నిలిచింది.

మార్కెట్లో మరిన్ని సంగతులు

- కొత్తగా ఆరు వ్యవసాయ పథకాల ప్రకటనతో పాటు కిసాన్ కార్డుల రుణ పరిమితిని రూ.3 లక్షల నుంచి రూ.5 లక్షలకు పెంచడంతో పాటు అగ్రికల్చర్ షేర్లకు భారీ డిమాండ్ లభించింది. కావేరీ సీడ్స్ , పారదీప్ పాస్ఫేట్, మంగళం సీడ్స్, నాథ్ బయో–జీన్స్, బేయర్ క్రాప్‌సైన్సెస్, పీఐ ఇండస్ట్రీస్ షేర్లు 7% నుంచి అరశాతం పెరిగాయి. మరోవైపు కెమికల్స్ రంగానికి సంబంధించి ఎలాంటి ప్రోత్సాహక చర్యలు లేకపోవడంతో చంబల్ ఫెర్టిలైజర్స్, ధమాకా అగ్రిటెక్, టాటా కెమికల్స్, కోరమాండల్ షేర్లు 3% నుంచి అరశాతం నష్టపోయాయి.
- ఒక వ్యక్తి గరిష్టంగా రెండు ఇళ్లనూ సొంతానికి వినియోగిస్తున్నట్లు ప్రకటించడం ద్వారా ఎలాంటి పన్ను చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదంటూ బడ్జెట్‌లో ప్రతిపాదనతో రియల్టీ రంగ షేర్లు పరుగులు పెట్టాయి. ప్రస్తుతం ఒక ఇంటికే ఈ ప్రయోజనం అమల్లో ఉంది. ఫినిక్స్ మిల్స్, మాక్రోటెక్, ప్రెస్టేజ్ ఎస్టేట్స్ ప్రాపర్టీస్, శోభ షేర్లు 7% నుంచి 4 శాతం లాభపడ్డాయి. సిగ్నేచర్ గ్లోబల్, డీఎల్ఎఫ్, ఒబెరాయ్ రియల్టీ, గోద్రేజ్ ప్రాపర్టీస్ షేర్లు 3 నుంచి ఒకశాతం పెరిగాయి.
- లెదర్ రంగంలో ఉత్పత్తి, నాణ్యత, పోటీతత్వాన్ని పెంచేందుకు త్వరలో ఒక ప్రత్యేక పథకాన్ని ప్రవేశపెడతామంటూ కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి ప్రకటనతో ఫుట్‌వేర్ షేర్లు పరుగులు తీశాయి. మీర్జా ఇంటర్నేషనల్ 20% ఎగసి అప్పర్ సర్క్యూట్ తాకింది. క్యాంపస్ ఆక్టివేర్ 7%, బాటా ఇండియా 6%, మెట్రో బ్రాండ్స్ 4%, లెహర్ ఫుట్‌వేర్స్ 3%, రిలాక్సో ఫుట్‌వేర్స్ ఒకశాతం పెరిగాయి.

ట్రేడింగ్ సాగిందిలా...

స్టాక్ సూచీలు ఉదయం సానుకూలంగా మొదలయ్యాయి. సెన్సెక్స్ 136 పాయింట్లు పెరిగి 77,501 వద్ద, నిఫ్టీ 21 పాయింట్ల లాభంతో 23,529 వద్ద మొదలయ్యాయి. బడ్జెట్‌పై భారీ ఆశలతో కేంద్ర మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రసంగం ప్రారంభమయ్యే వరకు లాభాల్లోనే కదలాడింది. ఒక దశలో సెన్సెక్స్ 400 పాయింట్లు లాభపడి 77,899 వద్ద, నిఫ్టీ 124 పాయింట్లు ఎగసి వద్ద గరిష్టాలు తాకాయి. బడ్జెట్ ప్రసంగం మొదలైన కొద్ది సేపటికి నష్టాల్లోకి జారుకున్నాయి. సెన్సెక్స్ గరిష్టం నుంచి ఏకంగా దాదాపు 893 పాయింట్లు కోల్పోయి 77,006 వద్దకు చేరింది. నిఫ్టీ ఇంట్రాడే గరిష్టం 314 పాయింట్లు పతనమై 23,318 వద్ద కనిష్టాలు తాకాయి. ప్రసంగం పూర్తయిన తర్వాత తిరిగి కొనుగోళ్లు నెలకొనడంతో నష్టాలు భర్తీ చేసుకున్న సూచీలు మిశ్రమంగా ముగిశాయి.

వినిమయ షేర్లు పరుగులు

ప్రజల వినియోగ శక్తి పెంపు లక్ష్యంలో భాగంగా కేంద్రం వేతన జీవుల వ్యక్తిగత ఆదాయపన్ను రూ.12 లక్షల వరకు మినహాయింపు ఇచ్చింది. దీంతో వినిమయ సంబంధిత రంగాలైన రియల్టీ, టూరిజం, ఎఫ్ఎంసీజీ, కన్జూమర్ డ్యూరబుల్, మీడియా, రవాణా–లాజిస్టిక్స్, ఆటో, ఈవీ–కొత్త తరం ఆటోమోటివ్ షేర్లు పరుగులు పెట్టాయి.

- వినిమయ సంబంధిత రంగాల్లో కన్జూమర్ డ్యూరబుల్స్ షేర్లలో అత్యధికంగా బ్లూ స్టార్ 13% పెరిగింది. క్రాంప్టన్ గ్రీవ్స్ 8%, హావెల్స్ 6%, వోల్టాస్ 5%, లాభపడ్డాయి. ఏబీ ఫ్యాషన్, వర్ల్‌పూల్ 3% చొప్పున, టైటాన్ 2% ఎగిశాయి.
- ఎఫ్ఎంసీజీ షేర్లలో ఐటీసీ, టాటా కన్జూమర్, హెచ్‌యూఎల్, డాబర్, మారికో, ఐటీసీ హోటల్స్, బ్రిటానియా షేర్లు 5% వరకు రాణించాయి.
- ఆటో రంగ షేర్లలో మారుతీ సుజుకీ 5%, టీవీఎస్ మోటార్స్ 4%, ఐషర్ మోటార్స్ 3.50%, బజాజ్ ఆటో, మహీంద్రా షేర్లు 3% చొప్పున పెరిగాయి.

మౌలిక రంగ షేర్లు డీలా

ప్రతిసారి మౌలిక వసతుల కల్పనకు పెద్దపీట వేస్తూ వచ్చిన ఎన్‌డీఏ ప్రభుత్వం ఈసారి బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు పరిమితం చేసింది. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.11.21 లక్షల కోట్ల ఖర్చు చేయాలని ప్రతిపాదించారు. మూలధన వ్యయ కేటాంపులు అంచనాల కంటే తక్కువగా ఉండటంతో రైల్వేలు, రక్షణ, మౌలిక, ఇంధన ఆయిల్‌అండ్‌గ్యాస్, మెటల్, హౌసింగ్, ఫార్మా, బ్యాంక్ షేర్లు డీలాపడ్డాయి. .

- రైల్వే రంగ షేర్లైన టెక్స్‌మాకో రైల్ ఇంజనీరింగ్స్, జుపిటర్ వేగన్స్ , టిటాఘర్ రైల్ సిస్టమ్స్ షేర్లు 6–10% క్షీణించాయి. ఇర్కాన్ ఇంటర్నేషనల్, ఇండియన్ రైల్వే ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్, రైల్ వికాస్ నిగమ్ షేర్లు 7–10% పతనమయ్యాయి. ఐఆర్‌సీటీసీ, రీట్స్ షేర్లు 3% నష్టపోయాయి.
- రోడ్లు, కన్‌స్ట్రక్షన్ షేర్లు ఎన్‌సీసీ 8%, ఎన్‌బీసీసీ, పీఎన్‌సీ ఇన్ఫ్రాటెక్, జీఆర్ ఇన్ఫ్రా, ఐఆర్‌బీ ఇన్ఫ్రా షేర్లు 2–5% పడ్డాయి. క్యాపిటల్ గూడ్స్ విభాగంలో ఏబీబీ, సిమెన్స్, భెల్, ఎల్ అండ్‌టీ, అజాద్ ఇంజనీరింగ్స్ షేర్లు 3–6% క్షీణించాయి.

ఎన్‌పీఎస్ వాత్సల్యకూ పన్ను ఊరట

రూ.50,000 పెట్టుబడికి మినహాయింపు • పాత విధానానికే పరిమితం

న్యూఢిల్లీ: చిన్నారుల రిటైర్మెంట్‌కు గణనీయమైన నిధిని సమకూర్చుకునే ఉద్దేశ్యంతో తీసుకొచ్చిన పీఎం వాత్సల్య ఎన్‌పీఎస్ పథకానికి తాజా బడ్జెట్‌లో రూ.50,000 పెట్టుబడులపై పన్ను ఆదా ప్రయోజనం కల్పించారు. తొలిసారిగా 2024–25 బడ్జెట్‌లో ఈ పథకాన్ని ప్రకటించడం గుర్తుండే ఉంటుంది. మైనర్ల పేరిట తల్లిదండ్రులు లేదా సంరక్షకులు ఎన్‌పీఎస్ వాత్సల్య ఖాతా ప్రారంభించి ఇన్వెస్ట్ చేయవచ్చు. చిన్నారులు 18 ఏళ్లు నిండిన తర్వాత రెగ్యులర్ ఖాతా కింద మార్చుకుని, అప్పుడు వారు స్వయంగా ఇన్వెస్ట్ చేసుకోవడానికి వెసులుబాటు ఉంది. దీని కింద ఇప్పటికే రూ.89,475 ఖాతాలు ప్రారంభమయ్యాయి. వీటి పరిధిలో రూ.62 కోట్ల పెట్టుబడులు సైతం సమకూరాయి. ఈ పథకానికి మరింత ఆదరణ కల్పించే ఉద్దేశ్యంతో తాజాగా పన్ను మినహాయింపు ప్రయోజనాన్ని ఆర్థిక మంత్రి కల్పించారు. సాధారణ ఎన్‌పీఎస్ ఖాతాకు ఉన్నట్టుగానే ఎన్‌పీఎస్ వాత్సల్యకు ఒకే విధమైన పన్ను విధానాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నట్టు చెప్పారు. కాకపోతే చట్టం పరిధిలో ప్రస్తుతమున్న గరిష్ట ప్రయోజనాల పరిధిలోనే ఇది ఉంటుందన్నారు. సెక్షన్ 80 సీసీడీ(1బి) కింద సాధారణ ఎన్‌పీఎస్‌కు ఒక ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.50 వేల జమలపై పన్ను మినహాయింపు ప్రయోజనం ప్రస్తుతం పాత పన్ను విధానం కింద అమల్లో ఉంది.

విలీనాలకు వేగంగా అనుమతులు

ఫాస్ట్‌ట్రాక్ విలీనాల ప్రాసెస్ సరళతరం

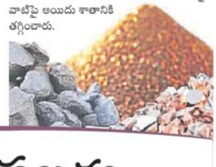

న్యూఢిల్లీ: కంపెనీల మధ్య విలీనాలకు మద్దతుగా ప్రభుత్వం ఇకపై వేగవంత అనుమతులకు తెరతీయనుంది. ఇందుకు అనుగుణంగా నిబంధనలు, విధానాలను క్రమబద్ధీకరించేందుకు తాజా బడ్జెట్‌లో ఆర్థిక శాఖ ప్రతిపాదించింది. తద్వారా సులభతర వ్యాపార నిర్వహణకు దారి చూపనుంది. దీంతో ఫాస్ట్‌ట్రాక్ విలీనాలకు అధిక అవకాశాలు ఏర్పడనున్నాయి. కంపెనీల మధ్య విలీనాలకు అవసరమయ్యే నిబంధనలు, విధానాలను క్రమబద్ధీకరించడం ద్వారా ప్రభుత్వం వేగంగా అనుమతులు మంజూరు చేయనుంది. ఈ బాటలో ఫాస్ట్‌ట్రాక్ విలీనాలకు సైతం విధానాలను సరళతరం చేసేందుకు బడ్జెట్‌లో ప్రతిపాదించింది.

కీలక ఖనిజాలపై సుంకాల రద్దు

36 ప్రత్యేక ఔషధాలపై కూడా

న్యూఢిల్లీ: కీలకమైన 12 ఖనిజాలు, లిథియం అయాన్ బ్యాటరీల స్క్రాప్, సీసం, కొబాల్ట్ ఉత్పత్తులు, జింకు మొదలైన వాటితో పాటు క్యాన్సర్, ఇతరత్రా అరుదైన వ్యాధుల చికిత్సలో ఉపయోగించే 36 ఔషధాలపై దిగుమతి సుంకాలను రద్దు చేస్తున్నట్లు కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ బడ్జెట్‌లో ప్రకటించారు. కీలక ఖనిజాలపై సుంకాల తగ్గింపుతో వాటి ప్రాసెసింగ్, రిఫైనింగ్‌కి ఊతం లభిస్తుందని, వాటిపై ఆధారపడిన రంగాలకు సదరు ఖనిజాల లభ్యత మెరుగుపడుతుందని పేర్కొన్నారు. సెస్సు వర్తించే 82 ఉత్పత్తుల కేటగిరీలపై సామాజిక సంక్షేమ సర్‌చార్జిని తొలగిస్తున్నట్లు పేర్కొన్నారు. ఒకటికి మించి సెస్సు లేదా సర్‌చార్జీని విధించకుండా ప్రతిపాదన చేశారు. నౌకా నిర్మాణ సంబంధిత ప్రయోజనాలు అందడానికి సుదీర్ఘ సమయం పడుతుంది కాబట్టి ముడి వస్తువులు, విడిభాగాలపై ప్రాథమిక కస్టమ్స్ డ్యూటీ (బీసీడీ) మినహాయింపును మరో పది సంవత్సరాలు పొడిగించారు. క్యాన్సర్, అరుదైన వ్యాధులు, ఇతర తీవ్ర వ్యాధులతో సతమతమవుతున్న పేషంట్లకు ఊరటనిచ్చేలా బీసీడీ నుంచి పూర్తిగా మినహాయింపు ఉండే ఔషధాల జాబితాలోకి 36 ఔషధాలను చేరుస్తున్నట్లు మంత్రి తెలిపారు. ఇంటరాక్టివ్ ఫ్లాట్ ప్యానెల్ డిస్‌ప్లేపై బీసీడీని 10 శాతం నుంచి 20 శాతానికి పెంచగా, ఓపెన్ సెల్ మొదలైన వాటిపై అయిదు శాతానికి తగ్గించారు.

బీమాకు 100% దన్ను

ఎఫ్‌డీఐలకు తలుపులు బార్లా

త్వరలో డ్రాఫ్ట్ బిల్లు

న్యూఢిల్లీ: ఆర్థిక మంత్రి సీతారామన్ తాజా బడ్జెట్‌లో బీమా రంగానికి పూర్తిస్థాయిలో మద్దతిచ్చారు. బీమా రంగంలో 100 శాతం విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల(ఎఫ్‌డీఐలు)ను అనుమతించేందుకు ప్రతిపాదించారు. ప్రస్తుతం బీమాలో 74 శాతంవరకూ ఎఫ్‌డీఐలకు అనుమతి ఉంది. ఆధునికతరం ఫైనాన్షియల్ రంగ సంస్కరణలలో భాగంగా ఇందుకు తెరతీశారు. అయితే మొత్తం ప్రీమియంను దేశీయంగా ఇన్వెస్ట్ చేసే కంపెనీలకు మాత్రమే పెంచిన పరిమితి వర్తించనున్నట్లు సీతారామన్ పేర్కొన్నారు. వెరసి విదేశీ పెట్టుబడుల పరిమితులను సమీక్షించడంతోపాటు సరళతరం చేసినట్లు వెల్లడించారు. ఎఫ్‌డీఐ పరిమితి పెంపునకు వీలుగా ప్రభుత్వం బీమా చట్టం 1938, జీవిత బీమా చట్టం 1956, బీమా నియంత్రణ, అభివృద్ధి అధీకృత చట్టం 1999లకు సవరణలు చేయనుంది. మరిన్ని సంస్థలు ప్రవేశించడం ద్వారా బీమా విస్తృతి పెరగడంతోపాటు భారీ ఉద్యోగ అవకాశాలకు తెరలేవనుంది. కొన్ని నిబంధనలు, విధానాలను సరళతరం చేసే ముసాయిదా బిల్లు త్వరలో పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశపెట్టనున్నట్లు వెల్లడించారు. ప్రస్తుతం 25 జీవిత బీమా, 34 సాధారణ బీమా కంపెనీలు దేశీయంగా కార్యకలాపాలు నిర్వహిస్తున్నాయి. కాగా.. ఇంతక్రితం 2021లో బీమా రంగంలో ఎఫ్‌డీఐల పరిమితిని 49 శాతం నుంచి 74 శాతానికి ప్రభుత్వం హెచ్చించింది. అంతకుముందు 2015లో 26 శాతం నుంచి 49 శాతానికి పెంచేందుకు అనుమతించింది.

చిన్న సంస్థలకు.. భారీ బూస్ట్

- పెట్టుబడులు, టర్నోవరు పరిమితుల్లో మార్పులు
- వృద్ధి, ఉద్యోగ కల్పనకు ఊతం

న్యూఢిల్లీ: దేశానికి వెన్నెముకగా ఉంటున్న సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్య తరహా సంస్థలకు (ఎంఎస్ఎంఈ) మరింత ఊతమిచ్చే విధంగా కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ బడ్జెట్‌లో పలు సంస్కరణలను ప్రతిపాదించారు. ఎంఎస్ఎంఈల వర్గీకరణకు సంబంధించి పెట్టుబడి, టర్నోవరు పరిమితులను పెంచడం, రుణ హామీ పథకం కవరేజీని పెంచడం, ఉద్యమ్ పోర్టల్‌లో నమోదు చేసుకున్న సూక్ష్మ సంస్థలకు కస్టమైజ్ చేసిన క్రెడిట్ కార్డులు అందించడం మొదలైనవి వీటిలో ఉన్నాయి. వర్గీకరణకు సంబంధించి పెట్టుబడి, టర్నోవరు పరిమితులను వరుసగా రెండున్నర రెట్లు, రెండు రెట్లు పెంచుతూ బడ్జెట్‌లో మంత్రి ప్రతిపాదనలు చేశారు. వీటి ప్రకారం రూ. 2.5 కోట్ల వరకు పెట్టుబడులు, రూ. 10 కోట్ల వరకు టర్నోవరు ఉన్న సంస్థలను 'సూక్ష్మ' సంస్థలుగా వర్గీకరిస్తారు. రూ. 25 కోట్ల వరకు పెట్టుబడి, రూ. 100 కోట్ల వరకు టర్నోవరు ఉన్నవి 'చిన్న' తరహా సంస్థలుగా, రూ. 125 కోట్ల వరకు పెట్టుబడులతో రూ. 500 కోట్ల లోపు టర్నోవరు ఉన్న సంస్థలను 'మధ్య' తరహా సంస్థలుగా వ్యవహరిస్తారు. ఎంఎస్ఎంఈల విషయంలో ప్రకటించిన చర్యలను పరిశ్రమ స్వాగతించింది. దేశ ఎకానమీలో తయారీ రంగ వాటాను పెంచే దిశగా ఇది కీలకమైన అడుగని జేఎస్‌డబ్ల్యూ గ్రూప్ సీఎండీ సజ్జన్ జిందాల్ తెలిపారు.

కీలకమైన రెండో ఇంజిన్..

దేశాభివృద్ధికి కీలకమైన రెండో ఇంజిన్‌గా ఎంఎస్ఎంఈలను నిర్మలా సీతారామన్ అభివర్ణించారు. ఉత్పత్తి సామర్థ్యాలను పెంచుకునేందుకు, టెక్నాలజీని మెరుగుపర్చుకునేందుకు, మరింతగా పెట్టుబడులను సమకూర్చుకునేందుకు తాజా ప్రతిపాదనలు ఉపయోగపడతాయని మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ తెలిపారు. కార్యకలాపాలను విస్తరించేందుకు, యువతకు మరిన్ని ఉద్యోగాలు కల్పించేందుకు లఘు సంస్థలకు ధీమా లభిస్తుందని పేర్కొన్నారు. ప్రస్తుతం కోటి పైగా ఉన్న రిజిస్టర్డ్ ఎంఎస్ఎంఈలు, సుమారు 7.5 కోట్ల మందికి ఉపాధి కల్పిస్తున్నాయి. తయారీ రంగంలో వీటి వాటా 36 శాతంగాను, ఎగుమతుల్లో దాదాపు 45%గా ఉంది.

మరిన్ని విశేషాలు..

- 5 లక్షల మంది మహిళలు, షెడ్యూల్డ్ కులాలు, తెగల ఎంట్రప్రెన్యూర్లకు ప్రయోజనం చేకూర్చేలా మంత్రి కొత్త ప్రతిపాదన ప్రకటించారు. వచ్చే అయిదేళ్లలో రూ.2 కోట్ల వరకు టర్మ్ లోన్‌లు అందించేందుకు తోడ్పడుతుంది.
- లఘు, చిన్న సంస్థలకు రుణ హామీ కవరేజీని రూ. 5 కోట్ల నుంచి రూ. 10 కోట్లకు పెంచారు. దీనితో వచ్చే అయిదేళ్లలో రూ. 1.5 లక్షల కోట్ల అదనపు రుణాలు లభిస్తాయి.
- స్టార్టప్‌లకు క్రెడిట్ గ్యారంటీ కవరేజీని రూ. 10 కోట్ల నుంచి రూ. 20 కోట్లకు పెంచారు.
- ఉద్యమ్ పోర్టల్‌లో నమోదు చేసుకున్న సూక్ష్మ సంస్థలకు రూ. 5 లక్షల పరిమితితో కస్టమైజ్డ్ క్రెడిట్ కార్డులు అందించనున్నారు. తొలి ఏడాదిలో 10 లక్షల కార్డులు జారీ చేస్తారు.
- మేడిన్ ఇండియా ఆటబొమ్మలకు గ్లోబల్ హబ్‌గా భారత్‌ను తీర్చిదిద్దే దిశగా ఇంటర్నేషనల్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ మిషన్ ఏర్పాటు.

బడ్జెట్ 2025
ఆదివారం । 2 । ఫిబ్రవరి । 2025 । ముంబై ।
www.sakshi.com
సాక్షి

వచ్చే ఐదేళ్లలో 75,000 మెడికల్ సీట్లు పెంచనున్నట్టు ప్రకటించడం స్వాగతించదగిన నిర్ణయం. వైద్య విద్య, ఆరోగ్య సంరక్షణలో పరిశోధన, మౌలిక వసతుల అభివృద్ధిపై దృష్టి సారించాల్సిన అవసరం ఉంది. తద్వారా విద్యార్థులు నాణ్యమైన ఆరోగ్య సంరక్షణను అందించడానికి అవసరమైన నైపుణ్యాలు అందుకుంటారు. అప్పుడే పెరిగిన మెడికల్ సీట్ల ప్రయోజనాలను నిజంగా పొందగలం.

కామినేని శశిధర్
ఎండి, కామినేని హాస్పిటల్స్

EXPERT OPINION

స్టాక్ మార్కెట్లు

దేశీ సూచీలు		
సెన్సెక్స్	▲ 5	77,560
నిఫ్టీ	▼ 26	23,482

విదేశీ సూచీలు (శుక్రవారం ముగింపు)

సూచీ	విలువ	మార్పు
నాస్‌డాక్	19,627	▼ 54
డోజోన్స్	44,545	▼ 337
ఎఫ్‌టీఎస్ఈ 100	8,674	▲ 27
డాక్స్	21,732	▲ 5
షాంఘై	3,251	▼ 2
నికాయ్	39,514	▲ 99

• అమెరికా • బ్రిటన్ • జర్మనీ • చైనా • జపాన్

ఫారెక్స్ రేట్లు రూ. లలో

			కొనుగోలు	అమ్మకం
$	యూఎస్ డాలర్	ఎస్‌బీఐ	86.05	87.07
£	బ్రిటన్ పౌండ్	ఎస్‌బీఐ	105.20	108.00
€	యూరో	ఎస్‌బీఐ	88.77	91.39
¥	జపాన్ ఎన్ (100)	ఎస్‌బీఐ	54.62	55.98
AU$	ఆస్ట్రేలియా డాలర్	ఎస్‌బీఐ	53.19	55.39
S$	సింగపూర్ డాలర్	థామస్‌కుక్	60.95	65.62
SAR	సౌదీ రియాల్	థామస్‌కుక్	22.13	23.69
UAE D	యూఏఈ దిర్హామ్	థామస్‌కుక్	22.19	23.74
¥	చైనా యువాన్	థామస్‌కుక్	11.01	12.83

అద్దె చెల్లింపులపై ఊరట

టీడీఎస్ ఖుషి

రూ.6 లక్షలకు పరిమితి పెంపు

- వ్యాపార సంస్థలకు ప్రయోజనం
- విదేశీ రెమిటెన్స్‌లపై టీసీఎస్‌లో ఉపశమనం
- విదేశీ విద్యకు టీసీఎస్ పూర్తిగా తొలగింపు

న్యూఢిల్లీ: వ్యక్తిగత ఆదాయపన్ను పరంగా భారీ ఊరటనిచ్చిన కేంద్ర సర్కారు, మరోవైపు అద్దె చెల్లింపులపై టీడీఎస్, విదేశీ రెమిటెన్స్‌ల్లోనూ ఊరట కల్పించింది. ఆదాయపన్ను చట్టంలోని సెక్షన్ 194–ఐ కింద ఒక ఆర్థిక సంవత్సరంలో సంస్థల మధ్య అద్దె చెల్లింపులు రూ.2.40 లక్షలు మించితే కిరాయిదారు మూలం వద్దే పన్ను (టీడీఎస్) మినహాయించాల్సి ఉంటుంది. తాజాగా ఈ పరిమితిని రూ.6 లక్షలకు (నెలవారీ అయితే రూ.50,000) పెంచుతున్నట్టు ఆర్థిక మంత్రి సీతారామన్ ప్రకటించారు.

ఎవరికి ప్రయోజనం..?

తాజా ప్రతిపాదన ప్రధానంగా వ్యాపార **సంస్థలకు ఊరట**గా చెప్పుకోవాలి. ప్రస్తుతం వ్యక్తులు, హెచ్**యూఎఫ్‌లకు** కిరాయి చెల్లింపులు నెలవారీ రూ.50,000 (**వార్షికంగా** రూ.6లక్షలు) మించినప్పుడు 5 శాతం టీడీఎస్ **అమ**లవుతోంది. అదే వ్యాపార సంస్థలు/ట్రస్ట్‌లు/**ఎన్**జీవోలు తదితర వర్గాలకు వార్షిక అద్దె రూ.**2.4** లక్షలు మించినప్పుడే టీడీఎస్ అమలవుతోంది. ఇప్పుడు వ్యక్తులు, హెచ్‌యూఎఫ్‌ల మాదిరే సంస్థలకూ టీడీఎస్ అమలు పరిమితిని నెలవారీ రూ.50,000కు పెంచారు. మరింత స్పష్టత, ఏకరూపత కోసం ఈ చర్య తీసుకున్నట్టు మంత్రి సీతారామన్ తెలిపారు. ''భూమి లేదా మెషినరీని కొన్ని నెలల కోసం అద్దెకు ఇచ్చినప్పుడు, నెలవారీ **అద్దె** రూ.50,000 మించితే టీడీఎస్‌లు అమ**లు** చేయాల్సి వస్తుంది''అని డెలాయిట్ ఇండియా **ఆర్థి**రాటే తెలిపారు. తక్కువ పన్ను చెల్లించే **వారు,** భూ/భవన యజమానులకు ఈ పెంపు **ప్రయోజనం** కల్పిస్తుందని క్రెడాయ్–ఎంసీహెచ్ఐ ప్రెసిడెం**ట్ డొమినిక్** రామెల్ అభిప్రాయపడ్డారు.

ఆర్‌బీఐ లిబరలైజ్డ్ రెమిటెన్స్ స్కీమ్ కింద విదేశాలకు పంపుకునే నిధుల(రెమిటెన్స్/చెల్లింపులు)పై టీసీఎస్‌లో మార్పు చోటుచేసుకుంది. ఏడాదిలో రూ.7లక్షలు మించితే మూలం వద్దే పన్ను వసూలు (టీసీఎస్) ప్రస్తుతం అమల్లో ఉండగా, దీన్ని రూ.10 లక్షలకు పెంచుతున్నట్టు ఆర్థిక మంత్రి ప్రకటించారు. నిర్దేశిత ఫైనాన్షియల్ ఇనిస్టిట్యూషన్ నుంచి రుణం తీసుకుని విదేశీ విద్య కోసం పంపుకునే రెమిటెన్స్‌లపై టీసీఎస్‌ను తొలగిస్తున్నట్టు చెప్పడం విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులకు మరింత ఊరటనిచ్చేదే. విదేశాల్లో చదువు కోసం, ఇతర అవసరాల కోసం వెళ్లిన వారికి నిధుల అవసరం ఏర్పడొచ్చు. అలాంటప్పుడు స్వదేశం నుంచి వారికి సులభంగా నిధులు పంపుకునేందుకు ఆర్‌బీఐ లిబరలైజ్డ్ రెమిటెన్స్ స్కీమ్ వీలు కల్పిస్తుంది.

రూ.10 లక్షలు మించితేనే రెమిటెన్స్‌లపై టీసీఎస్

కోటి మంది పన్ను కట్టక్కర్లేదు: సీతారామన్

ఐటీ శ్లాబుల్లో మార్పులు చేయడం ద్వారా ప్రజల చేతుల్లో పెద్ద ఎత్తున **ఆదాయాన్ని** మిగిల్చినట్టు ఆర్థిక మంత్రి సీతారామన్ వ్యాఖ్యానించారు. ''**రూ.12** లక్షలకు ఆదాయపన్ను మినహాయింపును పెంచడం వల్ల **మరో** కోటి మంది ప్రజలు పన్ను చెల్లించాల్సిన అవసరం ఉం**డదు.** ప్రజల డిమాండ్లకు ప్రభుత్వం స్పందన ఇది. మధ్య తర**గతికి** ప్రయోజనం కల్పించేందుకు పన్ను రేట్లను తగ్గించాం''అని మంత్రి ప్రకటించారు.

కొత్తగా సులభతర ఆదాయపన్ను చట్టం

కొత్త ఆదాయపన్ను బిల్లును వచ్చే వారం పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశపెట్టనున్నట్టు మంత్రి సీతారామన్ తెలిపారు. ప్రస్తుతమున్న ఆరు దశాబ్దాల క్రితం నాటి 'ఆదాయపన్ను చట్టం 1961' స్థానంలో దీన్ని తీసుకొస్తున్నట్టు చెప్పారు. 'ముందు విశ్వసించండి. తర్వాత పరిశీలించండి' అన్న **భావనతో** 'న్యాయ' స్ఫూర్తితో ఈ బిల్లు ఉంటుందన్న సం**కేతం** ఇచ్చారు. ''కొత్త బిల్లు చాలా స్పష్టతతో, చాప్టర్లు, **పదాల** పరంగా ప్రస్తుత చట్టంతో పోల్చి చూసినప్పుడు సగం **పరిమాణం**లోనే ఉంటుంది. పన్ను చెల్లింపుదారులు, పన్ను అధికా**రులు అర్థం** చేసుకునేంత సరళంగా ఉంటుంది. ఫలితంగా పన్నుల **స్పష్టత ఏర్పడి,** వివాదాలు తగ్గిపోతాయి''అని మంత్రి వివరించారు. కొత్త **ఆదాయపన్ను బిల్లు**ను స్టాండింగ్ కమిటీ పరిశీలనకు పంపిస్తామని చెప్పారు.

జీఎస్టీలో కొత్త సవరణలు..

పన్నులు ఎగవేసేందుకు ఆస్కారమున్న ఉత్పత్తులను ట్రాక్ చేసేందుకు ఉపయోగపడేలా 'ట్రాక్ అండ్ ట్రేస్' నిబంధన సహా వస్తు, సేవల పన్నుల (జీఎస్టీ) విధానంలో కేంద్ర బడ్జెట్ పలు సవరణలు ప్రతిపాదించింది. ఈ నిబంధన అమలు కోసం విశిష్ట గుర్తింపు మార్కింగ్‌కు నిర్వచనం ఇస్తూ సెంట్రల్ జీఎస్టీ చట్టంలో కొత్త నిబంధన చేర్చింది. ప్రత్యేకమైన, సురక్షితమైన, తొలగించడానికి వీలుకాని విధంగా ఉండే డిజిటల్ స్టాంప్, డిజిటల్ మార్క్ లేదా ఆ కోవకు చెందిన ఇతరత్రా గుర్తులు 'విశిష్ట గుర్తింపు మార్కింగ్' కిందికి వస్తాయి. సరఫరా వ్యవస్థను మెరుగ్గా పర్యవేక్షించడానికి, వ్యాపారవర్గాలను డిజిటైజేషన్ వైపు మళ్లించడానికి ఇలాంటి చర్యలు దోహదపడగలవని ఏఎంఆర్‌జీ అండ్ అసోసియేట్స్ సీనియర్ పార్ట్‌నర్ రజత్ మోహన్ తెలిపారు.

ఐఎఫ్ఎస్‌సీలో కార్యకలాపాలకు ఊతం..

ఇంటర్నేషనల్ ఫైనాన్షియల్ సర్వీసెస్ సెంటర్‌లో (ఐఎఫ్ఎస్‌సీ) కార్యకలాపాలకు ఊతమిచ్చే విధంగా ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ బడ్జెట్‌లో పలు ప్రతిపాదనలు చేశారు. షిప్ లీజింగ్ యూనిట్లు, అంతర్జాతీయ కంపెనీలు ఏర్పాటు చేసే బీమా ఆఫీసులు, ట్రెజరీ కార్యాలయాలకు ప్రయోజనాలను కల్పించే ప్రణాళికలు వీటిలో ఉన్నాయి. పలు పన్ను మినహాయింపుల గడువును 2030 మార్చి వరకు వరకు పొడిగించారు. వాస్తవానికి కొన్ని మినహాయింపులు ప్రస్తుత, వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో ముగిసిపోనున్నాయి. మరోవైపు, ఐఎఫ్ఎస్‌సీలోని ట్రెజరీ సెంటర్లకు సంబంధించి డివిడెండ్ నిర్వచనం క్రమబద్ధీకరణ, ఫండ్ మేనేజర్లకు సరళతరమైన విధానాలను కూడా బడ్జెట్‌లో కేంద్రం ప్రతిపాదించింది. అంతర్జాతీయంగా ఆర్థిక సేవల రంగంలో భారత్ పురోగమించేందుకు ఇవి దోహదపడగలవని గిఫ్ట్ సిటీ ఎండీ తపన్ రే తెలిపారు. పన్ను ప్రయోజనాల గడువు పొడిగించడం వల్ల ఇన్వెస్టర్లకు దీర్ఘకాలికంగా ఒక స్పష్టత లభిస్తుందని ధ్రువ అడ్వైజర్స్ పార్ట్‌నర్ ఆదిత్య హన్స్ చెప్పారు.

కస్టమ్స్ టారిఫ్‌లు ఇక 'ఎనిమిదే'

గందరగోళానికి తెర

బేసిక్ కస్టమ్స్ డ్యూటీలను కేవలం 'ఎనిమిదింటికి' పరిమితం చేస్తున్నట్టు బడ్జెట్‌లో ఆర్థిక మంత్రి సీతారామన్ ప్రతిపాదించారు. అయినప్పటికీ సెస్సును సర్దుబాటు చేయడం ద్వారా చాలా వస్తువులపై నికర సుంకాలను ప్రస్తుతం మాదిరే కొనసాగించే విధంగా ఈ మార్పులు చేయడం గమనార్హం. 2025–26 బడ్జెట్‌లో మొత్తం మీద ఏడు టారిఫ్‌లను తొలగించారు. 2023–24లోనూ ఇదే మాదిరిగా ఏడు టారిఫ్‌లను ఎత్తివేశారు. దీంతో ఇప్పుడు 'సున్నా' రేటు సహా మొత్తం ఎనిమిది రేట్లే మిగిలాయి. ఇది సులభతర వ్యాపార నిర్వహణకు అనుకూలిస్తుందన్నది ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యంగా ఉంది. దీంతో పెద్ద సంఖ్యలో ఉన్న టారిఫ్‌ల గందరగోళానికి తెరదించినట్టయింది. డెలాయిట్ ఇండియా పార్ట్‌నర్ హర్‌ప్రీత్ సింగ్ స్పందిస్తూ.. బడ్జెట్‌లో 25 శాతం, 30 శాతం, 35 శాతం, 40 శాతం టారిఫ్‌లను విలీనం చేసి 20 శాతానికి మార్చినట్టు.. సబ్బులు, ప్లాస్టిక్, కెమికల్స్, పాదరక్షలకు ఇది వర్తిస్తుందని చెప్పారు. అలాగే 100 శాతం, 125 శాతం, 150 శాతం టారిఫ్‌లను 70 శాతం టారిఫ్‌లో విలీనం చేసినట్టు తెలిపారు. లేబరేటరీ కెమికల్స్, ఆటోమొబైల్స్‌కు ఇది అమలవుతుందన్నారు.

ప్రైవేట్ రంగానికి పీఎం గతి శక్తి డేటా..

చివరి అంచె వరకు డెలివరీ సేవలు అందేలా చూసేందుకు, మౌలిక సదుపాయాల ఆధారిత యాప్‌లను రూపొందించేందుకు ఉపయోగపడేలా పీఎం గతి శక్తి పోర్టల్‌లోని నిర్దిష్ట డేటా, మ్యాప్‌లను ప్రైవేట్ రంగానికి అందించే దిశగా బడ్జెట్‌లో కేంద్రం ప్రతిపాదన చేసింది. ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యాన్ని పటిష్టం చేసేందుకు, ప్రాజెక్ట్ ప్లానింగ్‌లో ప్రైవేట్ రంగానికి తోడ్పడేందుకు ఇది ఉపయోగపడుతుందని ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ తెలిపారు. వివిధ శాఖలు అందించే రైల్వే స్టేషన్లు, గూడ్ షెడ్లు, జాతీయ.. రాష్ట్ర రహదారులు, గిడ్డంగులు, విమానాశ్రయాలు, ఎంఎంఎల్‌పీలు (మల్టీ మోడల్ లాజిస్టిక్స్ పార్కులు) మొదలైన డేటా, ప్రైవేట్ రంగం లాస్ట్ మైల్ డెలివరీ సేవలను మెరుగ్గా అందించేందుకు ఉపయోగపడనుంది. అలాగే, స్మార్ట్ సిటీ సొల్యూషన్స్‌ను రూపకల్పన, టెక్ ఆధారిత లాజిస్టిక్స్ నిర్వహణ తదితర అవసరాలకు కూడా ఈ వివరాలు ఉపయోగపడతాయి.

స్టార్టప్‌లకు బూస్ట్

రూ.10 వేల కోట్ల కార్పస్‌తో ఎఫ్ఎఫ్ఎస్ పథకం

దేశంలో స్టార్టప్‌లను ప్రోత్సహించే దిశగా బడ్జెట్‌లో కేంద్రం పలు కార్యక్రమాలు ప్రకటించింది. ఇందులో భాగంగా రూ.10 వేల కోట్ల కార్పస్‌తో నిధుల నిధి (ఫండ్ ఆఫ్ ఫండ్స్ (ఎఫ్ఎఫ్ఎస్) పథకాన్ని ఏర్పాటు చేయనున్నట్టు తెలిపింది. అర్హత కలిగిన స్టార్టప్‌లకు పన్ను రాయితీలు కల్పించేందుకు సంబంధించిన విలీన కాలపరిమితిని (ఇన్‌కార్పొరేషన్ పీరియడ్) ఐదేళ్లు పొడిగిస్తున్నట్టు పేర్కొంది. ఔత్సాహిక పారిశ్రామికవేత్తలను ప్రోత్సహించే లక్ష్యంతో ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. 2016లో కూడా కేంద్రం రూ.10 వేల కోట్ల కార్పస్‌తో ఎఫ్ఎఫ్ఎస్ తరహా పథకాన్ని ప్రారంభించింది. వెంచర్ మూలధన పెట్టుబడులను ఆకర్షించే లక్ష్యంతో దీనిని నెలకొల్పారు. సెక్యూరిటీ అండ్ ఎక్స్ఛేంజ్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఇండియా (సెబీ)లో రిజిస్టర్ అయిన ప్రత్యామ్నాయ పెట్టుబడి నిధులకు (ఏఐఎఫ్‌లకు) పెట్టుబడి సమకూర్చే చిన్న పరిశ్రమల అభివృద్ధి బ్యాంకు (సిడ్బీ) దీనిని నిర్వహిస్తుంది. కాగా ఈ ఏఐఎఫ్‌లు తిరిగి స్టార్టప్‌లలో పెట్టుబడి పెడతాయి. స్టార్టప్‌ల కోసం ఉద్దేశించిన ఈ ఏఐఎఫ్‌లు రూ.91 వేల కోట్లకు పైగా విలువైన ఒప్పందాలను కలిగి ఉన్నట్టు కేంద్ర ఆర్థికశాఖ మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ చెప్పారు. రూ.10 వేల కోట్ల ప్రభుత్వ కార్పస్‌తో కూడిన నిధుల నిధి పథకం వీటికి దన్నుగా నిలుస్తుందని తెలిపారు. తాజాగా మరో రూ.10 వేల కోట్ల సహాయంతో ఓ కొత్త నిధుల నిధి పథకాన్ని ఏర్పాటు చేయనున్నట్టు ఆర్థిక మంత్రి ప్రకటించారు. పరిశ్రమలను, అంతర్గత వాణిజ్య ప్రోత్సాహక విభాగం (డీపీఐఐటీ)తో భేటీలో ఏఐఎఫ్‌లు ఈ పథకం కింద మరిన్ని నిధుల కోసం డిమాండ్ చేశాయి. ఎఫ్ఎఫ్ఎస్ సహకారం పొందుతున్న ప్రముఖ స్టార్టప్ పెట్టుబడి సంస్థల్లో చిరాటే వెంచర్స్, ఇండియా కోషియెంట్, బ్లూమ్ వెంచర్స్, ఐవై క్యాప్ తదితరాలున్నాయి. ఎఫ్ఎఫ్ఎస్ కింద ప్రయోజనం పొందే ఏఐఎఫ్‌లు..తాము అంగీకరించిన మొత్తానికి కనీసం రెండింతలు స్టార్టప్‌లలో పెట్టుబడి పెట్టాల్సి ఉంటుంది. 2024 అక్టోబర్ నాటికి ఏఐఎఫ్‌లు రూ.20,572 కోట్ల మేర స్టార్టప్‌లలో పెట్టుబడులు పెట్టాయి.

కంపెనీల హర్షం

ఎఫ్ఎఫ్ఎస్ పథకంపై పలు కంపెనీలు హర్షం వ్యక్తం చేశాయి. బడ్జెట్ భారత్‌ను ప్రపంచ ఆవిష్కరణల పవర్‌హౌస్ గా నిలబెడుతుందని పేర్కొన్నాయి. రూ.10 వేల కోట్ల తాజా కార్పస్‌తో స్టార్టప్‌లకు అవసరమైన పెట్టుబడులు అందుబాటులోకి వస్తాయని భారత్ పే వ్యవస్థాపకుడు శాశ్వత్ నకరాని చెప్పారు. కొత్త స్టార్టప్‌లకు తాజా ఎఫ్ఎఫ్ఎస్ పథకం కీలకమైన ఆర్థిక మద్దతును అందజేస్తున్నదని స్టార్టప్ పాలసీ ఫోరం (ఎస్‌పీఎఫ్) అధ్యక్షుడు, సీఈఓ రాజ్‌పాల్ కోహ్లి పేర్కొన్నారు.

సిమెంట్ రంగ వృద్ధికి..

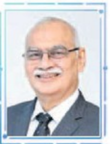
హౌసింగ్, ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ప్రాజెక్టులపై పెరిగిన కేటాయింపులు నిర్మాణ సామగ్రికి డిమాండ్‌ను పెంచుతాయి. అలాగే సామర్థ్య విస్తరణకు దారితీస్తుంది. రాష్ట్రాల్లో మౌలిక సదుపాయాలపై పెరిగిన పెట్టుబడులతో సిమెంట్ రంగ వృద్ధికి అవకాశాలు విస్తరిస్తాయి. సవాళ్లు ఉన్నప్పటికీ సిమెంట్ పరిశ్రమ స్థాపిత తయారీ సామర్థ్యం ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో 6 శాతం కంటే ఎక్కువ స్థిర వార్షిక వృద్ధి రేటును సాధించడానికి ఈ చర్యలు మద్దతు ఇస్తాయి.

– నీరజ్ అఖౌరీ, ప్రెసిడెంట్, సిమెంట్ మాన్యుఫ్యాక్చరర్స్ అసోసియేషన్.

మెడికల్ టూరిజంకు బూస్ట్..

దేశీయంగా ఆరోగ్య సంరక్షణ మౌలిక సదుపాయాలను పటిష్టం చేసే దిశగా బడ్జెట్‌లో ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి. మెడికల్ టూరిస్టులకు వీసా–ఆన్–అరైవల్ సదుపాయాన్ని ప్రవేశపెట్టడంతో హెల్త్‌కేర్ గమ్యస్థానంగా భారత్ బలోపేతం అవుతుంది. ప్రజారోగ్యం, ఆర్థిక వృద్ధిపై చిత్తశుద్ధిని ప్రతిబింబించేలా బడ్జెట్ ఉంది.

– బి. భాస్కర్ రావు, సీఎండీ, కిమ్స్

పోటీతత్వాన్ని పెంచడానికి..

ప్రైవేట్ రంగంలో మూలధనాన్ని సానుకూల దిశలో కేటాయించడాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది. ప్రపంచం కోసం మేక్ ఇన్ ఇండియా అనే అంశం ఈ బడ్జెట్‌లో కీలకంగా ఉంది. తయారీ ఖర్చులను తగ్గించే ప్రయత్నాలు దేశం యొక్క ప్రపంచ పోటీతత్వాన్ని గణనీయంగా పెంచడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి.

– అనీష్ షా, సీఈఓ, ఎండీ, మహీంద్రా గ్రూప్.

ఈవీల ఉత్పత్తికి బాసట..

బ్యాటరీ తయారీకి కీలక ముడిపదార్థాలపై దిగుమతి సుంకాలు తొలగించడం దేశీయంగా ఎలక్ట్రిక్ వాహనాల ఉత్పత్తిని పెంచుతుంది. స్థిర పర్యావరణ వ్యవస్థను ప్రోత్సహిస్తుంది. పర్యావరణ అనుకూల ఆర్థిక వ్యవస్థకు భారతదేశాన్ని మార్చడానికి ఒక వ్యూహాత్మక చర్య.

– గిరీష్ వాఘ్, ఈడీ, టాటా మోటార్స్.

ఉద్యోగాలను సృష్టించడానికి..

వృద్ధిని పెంపొందించడానికి, ఉద్యోగాలను సృష్టించడానికి బలమైన, నమ్మకమైన వేదికను అందిస్తుంది. రాష్ట్రాల సహకారంతో ఆరు విభాగాలలో సంస్కరణల ద్వారా వ్యవసాయం, ఎంఎస్ఎంఈ, పెట్టుబడి, ఎగుమతుల వంటి శక్తివంతమైన ఇంజిన్‌లను పటిష్టం చేయడానికి చేసిన విధాన ఎంపికలు స్వాగతించదగినవి.

– సంజీవ్‌పురి, ప్రెసిడెంట్, సీఐఐ

పట్టణ సంస్కరణలకు.. ఊతం

ప్రతి మంత్రిత్వ శాఖకు 3 సంవత్సరాల పైప్‌లైన్ ప్రాజెక్ట్‌లను రూపొందించడం ద్వారా పబ్లిక్–ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధిలో ప్రైవేట్ రంగ ప్రమేయాన్ని ప్రభావితం చేసే స్పష్టమైన ఉద్దేశాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది. దీనికి ఇండియా ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ప్రాజెక్ట్ డెవలప్‌మెంట్ ఫండ్ మరింత మద్దతునిస్తుంది. రూ. లక్ష కోట్ల అర్బన్ ఛాలెంజ్ ఫండ్ పట్టణ సంస్కరణలకు అంకితం.

– వై.ఆర్.నాగరాజా, ఎండీ, రామ్‌కీ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్.

డివిడెండ్

@ రూ.2.56 లక్షల కోట్లు

2025–26కు అంచనాలు

కేంద్ర బ్యాంకు ఆర్‌బీఐసహా ప్రభుత్వ రంగ ఫైనాన్షియల్ సంస్థల నుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరం (2025–26)లో రూ. 2.56 లక్షల కోట్లు డివిడెండ్‌గా అందనున్నట్లు తాజా బడ్జెట్ అంచనా వేసింది. ప్రస్తుత ఏడాది(2024–25)లో డివిడెండ్, మిగులు ద్వారా రూ. 2.34 లక్షల కోట్లమేర లభించనున్నట్లు అభిప్రాయపడింది. గత అంచనాల కంటే ఇది రూ. 1,410 కోట్లు ఎక్కువకాగా.. వచ్చే ఏడాది ఇవి మరింత బలపడనున్నట్లు ఆర్థిక శాఖ భావిస్తోంది. ఇక ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు, ఇతర పెట్టుబడుల ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అందనున్న మొత్తం వసూళ్లు రూ. 3.25 లక్షల కోట్లను తాకనున్నట్లు అంచనా. గతంలో నమోదైన రూ. 2.89 లక్షల కోట్లను దాటనున్నాయి.

ఎలక్ట్రానిక్స్ ప్రాజెక్టులకు కేటాయింపులు..

రూ. 18,000 కోట్లు

వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో కీలకమైన టెక్నాలజీ ప్రాజెక్టులకు కేటాయింపులను 84 శాతం అధికంగా రూ. 18,000 కోట్లకు పెంచినట్లు ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ తెలిపారు. మొబైల్ ఫోన్లు, ఐటీ హార్డ్‌వేర్, సెమీకండక్టర్లు మొదలైన వాటి తయారీని ప్రోత్సహించేందుకు ఉద్దేశించిన ఉత్పత్తి ఆధారిత ప్రోత్సాహక (పీఎల్ఐ) పథకం, ఇండియాఏఐ మిషన్ మొదలైనవి వీటిలో ఉన్నాయి. మొత్తం మీద ఎలక్ట్రానిక్స్, ఐటీ శాఖకు కేటాయింపులు 48 శాతం పెరిగి రూ. 17,566 కోట్ల నుంచి రూ. 26,026 కోట్లకు చేరాయి. అత్యధికంగా మొబైల్ ఫోన్ల తయారీకి సంబంధించిన లార్జ్ స్కేల్ ఎలక్ట్రానిక్స్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ పీఎల్ఐకి రూ. 8,885 కోట్లు కేటాయించారు. యాపిల్ ఉత్పత్తుల తయారీ సంస్థలు ఫాక్స్‌కాన్, టాటా ఎలక్ట్రానిక్స్ మొదలైనవి ఈ పథకం లబ్ధిదార్లుగా ఉన్నాయి. మరోవైపు, సెమీ కండక్టర్ ప్రాజెక్టులకు కేటాయింపులు, సవరించిన అంచనాలకు దాదాపు రెట్టింపై, దాదాపు రూ. 2,500 కోట్లకు చేరాయి. ఇండియాఏఐ మిషన్‌కి కేటాయింపులు 11 రెట్లు పెరిగి రూ. 2,000 కోట్లకు చేరాయి. డిజైన్ ఆధారిత ప్రోత్సాహక పథకానికి రెట్టింపు స్థాయిలో రూ. 200 కోట్లు కేటాయించారు. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం ఎలక్ట్రానిక్ రంగ ప్రాజెక్టులకు కేటాయింపులను రూ. 9,766 కోట్లకు సవరించారు.

డిజిన్వెస్ట్‌మెంట్

@ రూ.47,000 కోట్లు

కేంద్ర ప్రభుత్వం తాజా బడ్జెట్‌లో వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరానికి డిజిన్వెస్ట్‌మెంట్ ద్వారా రూ. 47,000 కోట్ల సమీకరణ లక్ష్యాన్ని ప్రతిపాదించింది. అయితే డిజిన్వెస్ట్‌మెంట్, ఆస్తుల మానిటైజేషన్ తదితర మూలధన వసూళ్లకింద ఈ మొత్తాన్ని అంచనా వేసింది. వెరసి రూ. 47,000 కోట్ల మిస్‌లేనియస్ క్యాపిటల్ రిసీప్ట్స్ లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించుకుంది. వెరసి పీఎస్‌యూలలో వాటాల విక్రయం ద్వారా నిధుల సమీకరణ(డిజిన్వెస్ట్‌మెంట్)ను ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించకుండా ఏడాది మూలధన సమీకరణగా పేర్కొంది. 2024–25లో ప్రభుత్వం వార్షిక డిజిన్వెస్ట్‌మెంట్ లక్ష్యాల నుంచి దూరం జరిగింది. పీఎస్‌యూలలో వాటాల విక్రయం, ఆస్తుల మానిటైజేషన్ తదితర మిస్‌లేనియస్ క్యాపిటల్ రిసీప్ట్స్ ద్వారా రూ. 50,000 కోట్ల లక్ష్యాన్ని ప్రకటించింది. దీనిలో భాగంగా ఎంఎస్‌టీసీసహా పలు ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల ఐపీవోలకు దీపమ్ ప్రణాళికలు వేసింది. పీఎస్‌యూ దిగ్గజాలు హెచ్ఏఎల్, కోల్ ఇండియా, ఆర్‌వీఎన్ఎల్, ఎస్‌జేవీఎన్, హడ్కోలలో మైనారిటీ వాటాల విక్రయం(ఓఎఫ్ఎస్)ను సైతం చేపట్టింది. తద్వారా రూ. 13,728 కోట్లు సమకూర్చుకుంది. అయితే ఐడీబీఐ బ్యాంక్ ప్రయివేటైజేషన్‌సహా వ్యూహాత్మక వాటాల విక్రయం పట్టాలెక్కలేదు. 2021 అక్టోబర్‌లో టాటా గ్రూప్‌నకు విమానయాన దిగ్గజం ఎయిరిండియా విక్రయం తదుపరి ప్రధాన డీల్స్‌కు చెక్‌పడింది.

2025–26లో ద్రవ్యలోటు 4.4 శాతానికి కట్టడి

@ రూ. 15,68,936 కోట్లు

ప్రభుత్వ ఆదాయాలు–వ్యయాలకు మధ్య నికర వ్యత్యాసం–ద్రవ్యలోటును 2024–25లో అనుకున్న ప్రకారం 4.8% వద్ద (జీడీపీ విలువలో) కేంద్రం కట్టడి చేయగలిగింది. విలువల్లో ఇది రూ. 15,68,936 కోట్లు. 2025–26లో 4.4%కి తీసుకురావాలని నిర్దేశించుకుంది. గణాంకాల్లో చూస్తే, ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం రూ.15.70 లక్షల కోట్ల ద్రవ్యలోటు అంచనా వేయగా, అంతకన్నా తక్కువగా రూ.15.69 లక్షల కోట్లకు చేరడం గమనార్హం. తాజా ద్రవ్యలోటును పూడ్చుకోడానికి రూ.11.54 లక్షల కోట్ల మార్కెట్ రుణాన్ని సమీకరించాలని కొత్త బడ్జెట్ లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. మిగిలిన మొత్తాలను చిన్న తరహా పొదుపు మార్గాల ద్వారా సమీకరించాలని బడ్జెట్ నిర్దేశించింది. స్థూలంగా రూ.14.82 లక్షల కోట్ల మార్కెట్ రుణాలను స్వీకరించాలన్నది లక్ష్యం.

సచిన్‌కు బీసీసీఐ 'జీవిత సాఫల్య' పురస్కారం

మాస్టర్ బ్లాస్టర్ సచిన్ టెండూల్కర్‌కు భారత క్రికెట్ నియంత్రణ మండలి (బీసీసీఐ) 'జీవిత సాఫల్య' పురస్కారం అందజేసింది. ముంబైలో శనివారం జరిగిన బీసీసీఐ వార్షిక అవార్డుల కార్యక్రమంలో అంతర్జాతీయ క్రికెట్ కౌన్సిల్ (ఐసీసీ) అధ్యక్షుడు జై షా చేతుల మీదుగా సచిన్ ఈ పురస్కారాన్ని అందుకున్నాడు. క్రికెట్లో దేశానికి అందించిన విశేష సేవలకు గుర్తింపుగా భారత తొలి కెప్టెన్ కల్నల్ సీకే నాయుడు పేరు మీదుగా 1994 నుంచి ఈ 'లైఫ్‌టైమ్ అచీవ్‌మెంట్' అవార్డును ప్రదానం చేస్తున్నారు.

పసిడి పతకం నెగ్గిన పల్లవి

డెహ్రాడూన్: జాతీయ క్రీడల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు రెండో స్వర్ణ పతకం లభించింది. శనివారం జరిగిన మహిళల వెయిట్‌లిఫ్టింగ్ 71 కేజీల విభాగంలో సనాపతి పల్లవి పసిడి పతకం సొంతం చేసుకుంది. పల్లవి మొత్తం 212 కేజీల బరువెత్తి అగ్రస్థానంలో నిలిచింది. పల్లవి స్నాచ్‌లో 94 కేజీలు, క్లీన్ అండ్ జెర్క్‌లో 118 కేజీలు బరువెత్తింది. శుక్రవారం పురుషుల 67 కేజీల విభాగంలో నీలంరాజు ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు తొలి బంగారు పతకాన్ని అందించాడు.

కేలా రెనెకె
నికీ ప్రసాద్

ఒకటే లక్ష్యం... రెండో ప్రపంచకప్

కౌలాలంపూర్: రెండేళ్ల క్రితం దక్షిణాఫ్రికా గడ్డపై జరిగిన మొట్టమొదటి అండర్–19 టి20 ప్రపంచ కప్‌లో భారత అమ్మాయిల జట్టు జగజ్జేతగా అవతరించింది. రెండేళ్ల తర్వాత అదే ప్రపంచకప్‌ను నిలబెట్టుకునేందుకు ఈసారి దక్షిణాఫ్రికా జట్టుతో టీమిండియా ఫైనల్ సంగ్రామానికి సిద్ధమైంది. అజేయంగా తుది పోరుకు అర్హత సాధించిన నికీ ప్రసాద్ నాయకత్వంలోని భారత అమ్మాయిల జట్టు విజయవంతంగా 'రెండో ప్రపంచకప్ మిషన్' పూర్తి చేయాలనే లక్ష్యంతో ఉంది. భారత్ మాదిరిగానే ఓటమి లేకుండా ఫైనల్ చేరిన దక్షిణాఫ్రికా జట్టు వరల్డ్‌కప్ ముచ్చట తీర్చుకోవాలనే పట్టుదలతో ఉంది. ఈ నేపథ్యంలో జోరు మీదున్న రెండు అజేయ జట్ల మధ్య నేడు జరిగే అండర్–19 ప్రపంచకప్ టైటిల్ పోరుపై అందరి దృష్టి కేంద్రీకృతమైంది. ఈసారీ భారత్ జైత్రయాత్ర కొనసాగుతుందా! లేదంటే కొత్త చాంపియన్ ఆవిర్భవిస్తుందా! మరి కొన్ని గంటల్లో తేలిపోతుంది. అటు బ్యాటింగ్, ఇటు బౌలింగ్ వనరులతో పూర్తిస్థాయి ఆల్‌రౌండ్ సామర్థ్యంతో ఉన్న టీనేజ్ టీమిండియాను ఎదుర్కోవడమే ఎవరికైనా అతిపెద్ద సవాల్. ఇక అలాంటి అబేధ్యమైన జట్టును ఓడించాలంటే మాత్రం దక్షిణాఫ్రికా మైదానంలో పెద్ద 'ప్రపంచ' యుద్ధమే చేయాలనడంలో అతిశయోక్తి లేదు!

నేడు మహిళల అండర్–19 టి20 ప్రపంచకప్ టైటిల్ పోరు
- దక్షిణాఫ్రికాతో భారత్ 'ఢీ'
- ఓటమి లేకుండానే రెండు జట్లు ఫైనల్లోకి
- త్రిష, కమలినిలపై దృష్టి
- మధ్యాహ్నం 12 గంటల నుంచి స్టార్ స్పోర్ట్స్‌లో ప్రత్యక్ష ప్రసారం

ఆ ఇద్దరిని కట్టడి చేస్తే...

తెలంగాణ స్టార్ బ్యాటర్ గొంగడి త్రిష! మహిళల ప్రీమియర్ లీగ్ (డబ్ల్యూపీఎల్) వేలంలో తనను విస్మరించిన ఫ్రాంచైజీల కళ్లకు కట్టుకున్న గంతల్ని తన అసాధారణ బ్యాటింగ్‌తో విప్పేసింది. ఇప్పుడు 'ఫైనల్ మిషన్' ముంగిట అందరి దృష్టి ఆమెపైనే ఉంది. ఈ టోర్నీలో ఓపెనర్ త్రిష ఫామ్, క్రీజులో ఆమె కనబరుస్తున్న పోరాటపటిమ ప్రత్యర్థి బౌలర్లకు కఠిన సవాళ్లు విసురుతున్నాయి. మరో ఓపెనర్ కమలిని, సనిక చాల్కెలతో కూడిన భారత బ్యాటింగ్ విభాగం పటిష్ఠంగా ఉంది. దక్షిణాఫ్రికా విజయంపై ఆశలు పెంచుకోవాలంటే మాత్రం ముఖ్యంగా త్రిష, కమలినిలను తక్కువ స్కోరుకు పరిమితం చేయాల్సి ఉంటుంది. ఈ టోర్నీలో త్రిష 265 పరుగులతో టాప్ స్కోరర్‌గా ఉండగా... కమలిని 135 పరుగులతో మూడో స్థానంలో ఉంది. ఆ తర్వాత భారత్ నుంచి అత్యధిక పరుగులు సనిక చాల్కె (6 మ్యాచ్‌ల్లో 69) చేసింది. భారత బౌలింగ్ విభాగాన్ని కొస్తే ఆయుశి శుక్లా, పారుణిక సిసోడియా, వైష్ణవి శర్మలతో కూడిన స్పిన్ త్రయం విశేషంగా రాణిస్తోంది. సహజంగానే సఫారీలకు స్పిన్ అంటేనే కష్టం. అలాంటి జట్టుపై ఫామ్‌లో ఉన్న ఈ ముగ్గురు స్పిన్నర్లు తప్పకుండా ప్రభావం చూపిస్తారు. అలాగని ఫైనల్‌కు చేరిన సఫారీ జట్టును తక్కువ అంచనా వేయలేం. కేలా రెనెకె కెప్టెన్సీలో దక్షిణాఫ్రికా జట్టు సెమీఫైనల్లో గట్టి ప్రత్యర్థి ఆస్ట్రేలియాను బౌలింగ్‌తో కట్టడి చేసి... బ్యాటింగ్‌తో చుట్టేసింది. జెమ్మా బోతా, లౌరెన్స్, కరబొ మెసోలతో కూడిన బ్యాటింగ్ లైనప్, ఆష్లే వాన్‌విక్, ఎన్‌తబిసెంగ్ నిని, శేషిని నాయుడులతో కూడిన బౌలింగ్ దళం కూడా మెరుగ్గా ఉంది.

పిచ్, వాతావరణం

భారత్‌కు బాగా అలవాటైన పిచ్. అటు బౌలింగ్‌కు, ఇటు బ్యాటింగ్‌కు అనుకూలించే అవకాశం ఉంది. సాధారణ వాతావరణమే. వాన ముప్పు దాదాపుగా లేదు.

ఆధిక్యం కోసం ఆఖరి పోరు

ముంబై: ఇప్పటికే సిరీస్ భారత్ చేతికందింది. ఇక మిగిలిందల్లా ఆధిక్యం పెంచుకోవడమే! మూడు వన్డేల సిరీస్‌కు ముందు ఈ చివరి మ్యాచ్ గెలిచి... 4–1తో ఆధిక్యం, ఆత్మవిశ్వాసంతో వెళ్లాలని టీమిండియా భావిస్తోంది. ఇక ఇంగ్లండ్ పరిస్థితి దీనికి భిన్నం. చేజారిన సిరీస్‌తో ఒత్తిడిలో ఉన్న బట్లర్ బృందం ఇప్పుడు భారత్ ఆధిపత్యానికి గండి కొట్టాలని... ఈ పొట్టి సిరీస్‌లో ఆతిథ్య జట్టు శుభారంభమివ్వగా... విజయంతో ముగింపు తమది కావాలని ఇంగ్లండ్ జట్టు గట్టిగా ఆశిస్తోంది. ఈ నేపథ్యంలో ఆఖరి పోరులో పైచేయి సాధించేందుకు పర్యాటక జట్టు సర్వశక్తులు ఒడ్డేందుకు సిద్ధమైంది. మొత్తంమీద ఇరుజట్ల మధ్య మరో రసవత్తర పోరుకు నేడు వాంఖెడే స్టేడియం వేదిక కానుంది.

నేడు ఇంగ్లండ్‌తో భారత్ ఐదో టి20 మ్యాచ్
- సంజూ సామ్సన్, సూర్యకుమార్‌లకు మరో అవకాశం
- ఒత్తిడిలో బట్లర్ బృందం
- రాత్రి 7 గంటల నుంచి స్టార్ స్పోర్ట్స్‌లో ప్రత్యక్ష ప్రసారం

సంజూ... మెరిపించు!

ఈ సిరీస్‌లో ఓపెనర్ అభిషేక్ శర్మ ఆడాడు. తిలక్ వర్మ గెలిపించే 'షో' చేశాడు. హార్దిక్ పాండ్యా అసలైన ఆటను గత మ్యాచ్‌లో బయటికి తెచ్చాడు. అక్షర్ పటేల్ బంతితో లేదంటే బ్యాటింగ్‌తో జట్టుకు అక్కరకొస్తున్నాడు. అంతెందుకు అరకొరగా... అంటే శివమ్ దూబే 'కన్‌కషన్'తో తుది జట్టులోకి వచ్చిన హర్షిత్ రాణా కూడా మ్యాచ్ గెలిపించే బౌలింగ్ ప్రదర్శన కనబరిచాడు. కానీ టాప్–4లో ఓపెనర్ సంజూ సామ్సన్, కెప్టెన్ సూర్యకుమార్‌ల తోనే జట్టు మేనేజ్‌మెంట్ కలవరపడుతోంది. తర్వాతి ప్రపంచకప్ వేటకు కోచ్ గంభీర్ కోర్ గ్రూపులోని ఆటగాళ్లు ఇలా వరుసగా విఫలమవడం జట్టుకు ప్రతికూలంగా మారింది. బౌలింగ్‌లో అర్ష్‌దీప్, పాండ్యాలు వెన్నుదన్నుగా నిలుస్తుంటే స్పిన్నర్ వరుణ్ చక్రవర్తి ఉన్నపళంగా మ్యాచ్‌ను మలుపుతిప్పే మాయాజాలంతో ఆకట్టుకుంటున్నాడు. రవి బిష్ణోయ్ కూడా ప్రత్యర్థి బ్యాటర్లను ఇబ్బంది పెడుతున్నాడు.

2–3 లక్ష్యంతో ఇంగ్లండ్

సిరీస్‌ను కోల్పోయిన ఇంగ్లండ్‌కు ఇప్పుడు ఆఖరి పంచ్ మాత్రమే మిగిలుంది. ఇందులో తమ పవర్ చాటుకొని తదుపరి వన్డే సిరీస్‌ను తాజాగా ప్రారంభించాలని బట్లర్ జట్టు అనుకుంటుంది. సాల్ట్ గత మ్యాచ్‌లో టచ్‌లోకి వచ్చినా కొద్దిసేపే క్రీజులో ఉన్నాడు. ఇప్పుడు లయను అందుకుంటే బెన్ డకెట్‌తో ఓపెనింగ్ వికెట్‌కు భారీ ఆరంభం ఇవ్వగలడు. ఇదే జరిగితే... తదుపరి పరుగుల ప్రవాహాన్ని బట్లర్, హ్యారీ బ్రూక్, లివింగ్‌స్టోన్, జాకబ్ బెథెల్, బ్రైడన్ కార్స్‌లు తీసుకెళ్తారు. ఆర్చర్, సకిబ్ మహమూద్ పేస్‌తో ఆకట్టుకుంటుండగా, స్పిన్‌తో ఆదిల్ రషీద్ నిలకడను ప్రదర్శిస్తున్నాడు. సిరీస్ చేజారినా... సమరంలో పట్టు కోల్పోరాదని ఐదో టి20లో నిరూపించుకోవాలని ఇంగ్లండ్ బృందం చూస్తోంది.

5 వాంఖెడే మైదానంలో ఇప్పటి వరకు భారత జట్టు ఐదు టి20 మ్యాచ్‌లు ఆడింది. ఇందులో మూడింటిలో గెలిచి, రెండింటిలో ఓడిపోయింది. చివరి మూడు మ్యాచ్‌ల్లో భారత జట్టే నెగ్గింది.

పిచ్, వాతావరణం

వాంఖెడే బ్యాటింగ్‌కు అచ్చొచ్చే పిచ్. చాలా మ్యాచ్‌ల్లో, ప్రత్యేకించి టి20ల్లో చేజింగ్ జట్లకు విజయ అవకాశాలిచ్చింది. అలాగని బౌలింగ్ తేలిపోదు. స్పిన్నర్లు ప్రభావం చూపొచ్చు. వాన ముప్పు లేదు.

బడ్జెట్‌లో క్రీడలకు రూ.3,794 కోట్లు

గతం కంటే 351.98 కోట్లు పెంపు

న్యూఢిల్లీ: భారత ప్రభుత్వం కొత్త బడ్జెట్‌లో క్రీడలు, యువజన సర్వీసుల శాఖకు రూ. 3,794.30 కోట్లు కేటాయించింది. 2025–26 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ శనివారం పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌లో ఆ మేరకు నిధుల్ని కేటాయించారు. గత బడ్జెట్‌లో రూ. 3442.32 కోట్లు ఇవ్వగా... తాజాగా రూ.351.98 కోట్లు పెంచింది. కేంద్ర క్రీడాశాఖ ప్రతిష్టాత్మకంగా నిర్వహిస్తున్న 'ఖేలో ఇండియా' కార్యక్రమానికే ఈ క్రీడా బడ్జెట్లో ప్రాధాన్యం దక్కింది. గతంలో రూ. 800 కోట్లు కేటాయించగా ఈసారి ఆ మొత్తాన్ని రూ. 1000 కోట్లకు పెంచింది. నికరంగా రూ. 200 కోట్లను హెచ్చింపు చేసింది. జాతీయ క్రీడా సమాఖ్యలకు ఇచ్చే గ్రాంట్లను కూడా పెంచింది. గతంలో సమాఖ్యలకు రూ. 340 కోట్లు ఇవ్వగా తాజా ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ. 400 కోట్లు కేటాయించారు. భారత స్పోర్ట్స్ అథారిటీకి రూ. 830 కోట్లు (గత బడ్జెట్ కంటే రూ. 15 కోట్లు అదనం) ఇవ్వనున్నారు. అథ్లెట్ల పారదర్శకత పోటీ కోసం పాటుపడుతున్న జాతీయ డోపింగ్ నిరోధక సంస్థ (నాడా) లాబోరేటరీకి రూ. 23 కోట్లు (గతంలో రూ. 18.70 కోట్లు) కేటాయించింది. 1998లో ఏర్పాటు చేసిన జాతీయ స్పోర్ట్స్ అభివృద్ధి నిధి కోసం రూ. 18 కోట్లను యథాతథంగా కొనసాగించినప్పటికీ... క్రీడాకారులకు ఇచ్చే ప్రోత్సాహకాలకు స్వల్పంగా కోత పెట్టింది. పోయిన ఏడాది రూ. 42.65 కోట్లు ఇస్తే ఈసారి రూ. 37 కోట్లకు పరిమితం చేసింది. యువజన సర్వీసులకు భారీగా కోత పెట్టింది. గత బడ్జెట్లో రూ. 55 కోట్లు కేటాయిస్తే ఈసారి కేవలం రూ. 11.70 కోట్లే విదిలించింది. జమ్మూకశ్మీర్‌లో క్రీడా సదుపాయల కల్పన కోసం రూ. 20 కోట్లు ఇవ్వనుంది. గతం కంటే రూ. 14 కోట్లు ఎక్కువగా కశ్మీర్‌లో మౌలిక సౌకర్యాలకు వెచ్చించనుంది.

టోగోపై 2–0 ఆధిక్యంలో భారత్

న్యూఢిల్లీ: డేవిస్‌కప్ ప్రపంచ టీమ్ టెన్నిస్ వరల్డ్ గ్రూప్–1 ప్లే ఆఫ్ మ్యాచ్‌లో భారత్ శుభారంభం చేసింది. టోగో జట్టుతో శనివారం మొదలైన ఈ పోటీలో తొలి రోజు జరిగిన రెండు సింగిల్స్‌లోనూ భారత ఆటగాళ్లు ఆడుతూ పాడుతూ విజయం సాధించారు. ఫలితంగా భారత్ 2–0తో ఆధిక్యంలోకి వెళ్లింది. తొలి సింగిల్స్‌లో శశికుమార్ ముకుంద్ 6–2, 6–1తో లియోవా (టోగో)పై నెగ్గగా... రెండో సింగిల్స్‌లో రామ్‌కుమార్ 6–0, 6–2తో సెటోడ్జి (టోగో)ను ఓడించాడు.

మరిన్ని క్రీడా వార్తలు సాక్షి ప్లస్ స్పోర్ట్స్ ఈ-పేపర్‌లో

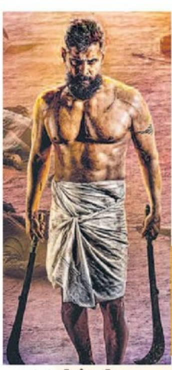
సాక్షి సినిమా

● 'దిల్' రాజు, అనిల్ రావిపూడి, శిరీష్

ఈ సక్సెస్ చాలా పాఠాలు నేర్పింది

–'దిల్' రాజు

''ఇండస్ట్రీలో బడ్జెట్ కాదు.. కథే ముఖ్యం. మేము కూడా కథలని నమ్ముకుని సినిమాలు నిర్మించాం. కొత్త దర్శకులతో తీసినప్పుడు ఎన్ని విజయాలు వచ్చాయో అందరికీ తెలిసిందే. అయితే కాంబినేషన్స్ అంటూ నాలుగైదేళ్లుగా మేం తడబడుతున్నాం. 'సంక్రాంతికి వస్తున్నాం' హిట్‌తో అనిల్ మళ్లీ మాకు ఒక రహదారి వేసి ఇచ్చాడు. ఈ సక్సెస్ నాకు కూడా చాలా పాఠాలు నేర్పించింది'' అని నిర్మాత 'దిల్' రాజు అన్నారు. వెంకటేశ్ హీరోగా అనిల్ రావిపూడి దర్శకత్వం వహించిన చిత్రం 'సంక్రాంతికి వస్తున్నాం'. మీనాక్షీ చౌదరి, ఐశ్వర్యా రాజేశ్ హీరోయిన్లుగా నటించారు. 'దిల్' రాజు సమర్పణలో శిరీష్ నిర్మించిన ఈ సినిమా సంక్రాంతి కానుకగా జనవరి 14న విడుదలైంది. ఈ సందర్భంగా హైదరాబాద్‌లో నిర్వహించిన డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ గ్రాటిట్యూడ్ మీట్‌లో 'దిల్' రాజు మాట్లాడుతూ– ''సాధారణంగా డిస్ట్రిబ్యూటర్స్‌కి బ్రేక్ ఈవెన్ అయితేనే సూపర్ హిట్. అయితే వాళ్లు నష్టపోయినప్పుడు కూడా సినిమా సూపర్ హిట్ పోస్టర్స్ పడుతుంటాయి. 90 శాతం ఫెయిల్యూర్స్, కేవలం 10 శాతం మాత్రమే సక్సెస్ ఉండే ఇండస్ట్రీ ఇది. 20 ఏళ్లుగా మాతో ప్రయాణం చేస్తున్న డిస్ట్రిబ్యూటర్స్‌కి ధన్యవాదాలు'' అని చెప్పారు. అనిల్ రావిపూడి మాట్లాడుతూ– ''సంక్రాంతికి వస్తున్నాం' ఆరు రోజుల్లోనే రూ.100 కోట్లు షేర్ రాబట్టింది. ఓ రీజినల్ ఫిలింకి చూడలేనేమో అనుకున్న రూ. 300 కోట్ల గ్రాస్ నంబర్ మా మూవీతో చూడబోతున్నందుకు హ్యాపీ'' అని తెలిపారు. ''20 ఏళ్ల క్రితం డిస్ట్రిబ్యూటర్‌కి ఉన్న విలువ ఇప్పుడు లేదు. ఇలాంటి సమయంలో వాళ్లు తలెత్తుకునేలా చేసిన సినిమా 'సంక్రాంతికి వస్తున్నాం'' అని శిరీష్ పేర్కొన్నారు. డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ సాయికృష్ణ, రాజేశ్, హరి, శోభన్, ఎల్వీఆర్ మాట్లాడారు.

● 'తంగలాన్'లో విక్రమ్

● 'గామి'లో విశ్వక్ సేన్

అరుదైన గౌరవం

విశ్వక్ సేన్ హీరోగా నటించిన 'గామి', విక్రమ్ కథానాయకుడిగా చేసిన 'తంగలాన్' సినిమాలకు అరుదైన గౌరవం దక్కింది. 'ఇంటర్నేషనల్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్ రోటర్‌డామ్ 2025'లో ప్రదర్శనకి ఈ చిత్రాలు ఎంపికయ్యాయి. నెదర్లాండ్స్ వేదికగా ఈ నెల 9 వరకూ జరగనున్న ఈ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్‌లో భారత సినిమాలకు చోటు దక్కడం విశేషం. విశ్వక్ సేన్ హీరోగా, చాందినీ చౌదరి హీరోయిన్‌గా రూపొందిన తెలుగు చిత్రం 'గామి'. ఈ చిత్రంతో విద్యాధర్ కాగిత దర్శకుడిగా పరిచయమయ్యారు. కార్తీక్ శబరీష్ నిర్మించిన ఈ చిత్రం 2024 మార్చి 8న విడుదలైంది. ఈ సినిమాలో విశ్వక్ సేన్ అఘోరాగా నటించారు. ఆయన నటనకు ప్రేక్షకుల నుంచి మంచి మార్కులు పడ్డాయి. అదే విధంగా విక్రమ్ హీరోగా నటించిన తమిళ చిత్రం 'తంగలాన్'. పా. రంజిత్ దర్శకత్వం వహించిన ఈ మూవీలో మాళవికా మోహనన్, పార్వతీ తిరువోతు కీలక పాత్రల్లో నటించారు. కేఈ జ్ఞానవేల్ రాజా నిర్మించిన ఈ సినిమా 2024 ఆగస్టు 15న తమిళంతో పాటు తెలుగులోనూ విడుదలైంది. కోలార్ గోల్డ్ ఫీల్డ్స్‌లో జరిగిన సంఘటనల ఆధారంగా ఈ చిత్రం రూపొందింది. ఈ సినిమాలో మరోసారి తన నట విశ్వరూపం చూపించారు విక్రమ్. ఇక 'గామి, తంగలాన్'లు 'ఇంటర్నేషనల్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్ రోటర్‌డామ్ 2025' ప్రదర్శనకు ఎంపిక కావడంపై పలువురు అభినందనలు తెలుపుతున్నారు.

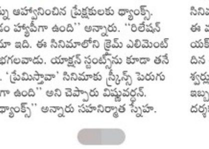
పల్లెటూరి డిటెక్టివ్

● కిశోర్ శ్రీకృష్ణ, తనికెళ్ల భరణి, మిధున ప్రియ

తనికెళ్ల భరణి ప్రధాన పాత్రలో 'అసుర సంహారం' అనే చిత్రం రూపొందనుంది. కిశోర్ శ్రీకృష్ణ దర్శకత్వం వహించనున్న ఈ సినిమాలో మిధున ప్రియ కీలక పాత్ర చేయనున్నారు. శ్రీ సాయి ప్రవర్తిక బోయళ్ల సమర్పణలో శ్రీ సాయి తేజో సెల్యులాయిడ్స్ బ్యానర్‌పై సాయి శ్రీమంత్, శబరీష్ బోయళ్ల నిర్మించనున్న ఈ చిత్రాన్ని శనివారం ప్రకటించారు. 'క్రైమ్, సస్పెన్స్, థ్రిల్లర్ చిత్రాలకు ఎప్పుడూ డిమాండ్ ఉంటుంది. ప్రస్తుతం కాన్సెప్ట్, కంటెంట్ ఓరియెంటెడ్ చిత్రాలకి ప్రేక్షకాదరణ ఉంటోంది. ఈ క్రమంలోనే విలేజ్ క్రైమ్ డ్రామాగా 'అసుర సంహారం' రూపొందనుంది. ఈ మూవీలో తనికెళ్ల భరణి విలేజ్ డిటెక్టివ్‌గా ఓ విభిన్నమైన పాత్రలో ప్రేక్షకులను అలరించనున్నారు. త్వరలోనే షూటింగ్ ప్రారంభిస్తాం'' అని చిత్రయూనిట్ పేర్కొంది. ఈ చిత్రానికి ఎగ్జిక్యూటివ్ ప్రొడ్యూసర్: మిధున ప్రియ, కెమెరా: బాలు ఏబీసీడీ, సంగీతం: కరీం అబ్దుల్.

స్క్రీన్స్ పెరగడం ఆనందం

– విష్ణువర్ధన్

● విష్ణువర్ధన్, ఆకాశ్ మురళి, స్నేహ

ఆకాశ్ మురళి, అదితీ శంకర్ జంటగా 'పంజా' ఫేమ్ విష్ణువర్ధన్ దర్శకత్వంలో రూపొందిన తమిళ సినిమా 'నెసిప్పాయ'. ఈ రొమాంటిక్ యాక్షన్ థ్రిల్లర్ జనవరి 14న విడుదలైంది. ఈ సినిమాను 'ప్రేమిస్తావా' టైటిల్‌తో మైత్రీ మూవీ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ సంస్థ జనవరి 31న తెలుగులో విడుదల చేసింది. శనివారం హైదరాబాద్‌లో జరిగిన ఈ చిత్రం సక్సెస్‌మీట్‌లో ఆకాశ్ మురళి మాట్లాడుతూ–''తెలుగు పరిశ్రమకు నన్ను ఆహ్వానించిన ప్రేక్షకులకు థ్యాంక్స్. మా సినిమా తెలుగు ప్రేక్షకులకూ నచ్చడం హ్యాపీగా ఉంది'' అన్నారు. ''రిలేషన్‌షిప్ నేపథ్యంలో జరిగే రొమాంటిక్ డ్రామా ఇది. ఈ సినిమాలోని క్రైమ్ ఎలిమెంట్ అందర్నీ సర్‌ప్రైజ్ చేస్తుంది. ఆకాశ్ ప్రతిభగలవాడు. యాక్షన్ స్టంట్స్‌ను కూడా తనే చేశాడు. అదితి అద్భుతంగా నటించింది. 'ప్రేమిస్తావా' సినిమాకు స్క్రీన్స్ పెరుగుతున్నాయని మైత్రీవారు చెప్పడం హ్యాపీగా ఉంది'' అని చెప్పారు విష్ణువర్ధన్. ''ఈ సినిమాని ఆదరిస్తున్న ప్రేక్షకులకు థ్యాంక్స్'' అన్నారు సహనిర్మాత స్నేహ.

సస్పెన్స్

● ఆర్పీ పట్నాయక్, సురేశ్

రాంప్రసాద్, జెమినీ సురేశ్, కిరీటి, సాయి ప్రసన్న, సాయి కిరణ్, నజియా ఖాన్, అద్వైత చౌదరి ముఖ్య తారలుగా రూపొందిన చిత్రం 'వైఫ్ ఆఫ్ అనిర్వేష్'. గంగ సప్తశిఖర దర్శకత్వం వహించారు. మహేంద్ర గజేంద్ర సమర్పణలో వెంకటేశ్వర్లు మెరుగు, శ్రీ శ్యామ్ గజేంద్ర నిర్మించారు. ఈ సినిమా ఎస్‌కేఎంఎల్ మోషన్ పిక్చర్స్ ద్వారా తెలుగులో రిలీజ్ కానుంది. ఈ మూవీ ఫస్ట్ లుక్ పోస్టర్‌ను దర్శకుడు, మ్యూజిక్ డైరెక్టర్ ఆర్పీ పట్నాయక్ విడుదల చేసి, మాట్లాడుతూ– ''అద్భుతమైన స్క్రీన్‌ప్లేతో రూపొందిన ఈ సస్పెన్స్ థ్రిల్లర్ మంచి విజయం సాధిస్తుంది'' అన్నారు. వెంకటేశ్వర్లు మెరుగు, శ్రీ శ్యామ్ గజేంద్ర మాట్లాడుతూ–''ఓ మిమిక్రీ ఆర్టిస్ట్ తన ఇబ్బందులను తనకు తెలిసిన కళతో ఎలా పరిష్కరించాడు? అనేది దర్శకుడు ఆసక్తిగా తెరకెక్కించారు'' అని తెలిపారు.

సూర్యాపేట్ నేపథ్యంలో....

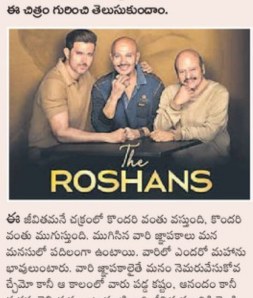

● ఈశ్వర్, నైనా

'కొత్తగా మా ప్రయాణం' మూవీ ఫేమ్ ఈశ్వర్ హీరోగా, నైనా సర్వర్ హీరోయిన్‌గా నటించిన చిత్రం 'సూర్యాపేట్ జంక్షన్'. రాజేశ్ నాదెండ్ల దర్శకత్వం వహించిన ఈ చిత్రంలో అభిమన్యు సింగ్ ప్రధాన పాత్ర పోషించారు. అనిల్‌కుమార్ కాట్రగడ్డ, ఎన్. శ్రీనివాసరావు నిర్మించారు. హైదరాబాద్‌లో నిర్వహించిన ఈ సినిమా ట్రైలర్ విడుదల వేడుకలో ఈశ్వర్ మాట్లాడుతూ– ''సూర్యాపేట్ జంక్షన్'కి నేను కథ రాశాను. సూర్యాపేట పరిసరాల్లో జరిగే కథ ఇది. ప్రభుత్వం నుంచి ఉచితాలు తీసుకోవడం వల్ల మధ్య తరగతి ప్రజలు ఎలాంటి ఇబ్బందుల్లో ఇరుక్కుంటున్నారో మా చిత్రంలో చూపిస్తున్నాం'' అన్నారు. ''మా సినిమా పోస్ట్ ప్రొడక్షన్ పనులు జరుపుకుంటోంది. రోషన్ సాలూరి, గౌర హరి మంచి సంగీతం ఇచ్చారు'' అన్నారు అనిల్ కుమార్.

ఓటీటీ ఇది చూడొచ్చు

చూసి తెలుసుకోదగ్గ డాక్యుమెంటరీ

ఓటీటీలో ఇది చూడొచ్చు అనే ప్రాజెక్ట్స్ చాలా ఉంటాయి. ప్రస్తుతం స్ట్రీమ్ అవుతున్న వాటిలో బాలీవుడ్ చిత్రం ది రోషన్స్ ఒకటి. ఈ చిత్రం గురించి తెలుసుకుందాం.

ఈ జీవితమనే చక్రంలో కొందరి వంతు వస్తుంది, కొందరి వంతు ముగుస్తుంది. ముగిసిన వారి జ్ఞాపకాలు మన మనసులో పదిలంగా ఉంటాయి. వారిలో ఎందరో మహానుభావులుంటారు. వారి జ్ఞాపకాలైతే మనం నెమరువేసుకోవచ్చేమో కానీ ఆ కాలంలో వారు పడ్డ కష్టం, ఆనందం కానీ మనకు తెలియవు. అటువంటి వారి జీవిత చక్రానికి వెండి తెర రూపమిస్తే మన ఆనందం అవధులు దాటుతుంది. ఆ కోవకు చెందినదే నెట్‌ఫ్లిక్స్ వేదికగా స్ట్రీమ్ అవుతున్న 'ది రోషన్స్' టీవీ షో. ఇదో డాక్యుమెంటెడ్ మినీ సిరీస్. ఒకే కుటుంబానికి చెందిన నలుగురి జీవిత చక్రాలకు తెర రూపమే ఈ షో. బాలీవుడ్ దిగ్గజ రోషన్ కుటుంబానికి చెందిన నాటి సంగీత కళాకారులు రోషన్ లాల్ నాగ్రత్ నుండి నేటి తరం నటుడు హృతిక్ రోషన్ వరకు... వారి జీవిత ప్రయాణాన్ని ఎంతో అందంగా చూపించారు ఈ డాక్యుమెంటరీలో. ఓ రకంగా చెప్పాలంటే మనం ఈ షో ద్వారా నాలుగు తరాలు ప్రయాణిస్తాం. ముందుగా రోషన్ కుటుంబం నుండి రోషన్ లాల్ నాగ్రత్ సంగీత ప్రయాణంతో ఈ షో ప్రారంభమై ఆ పై అతని కొడుకు రాజేష్ రోషన్ బాలీవుడ్ ప్రయాణంతో సాగి, ఆ తరువాత ఆయన కొడుకు రాకేశ్ రోషన్ నటనా ప్రయాణంతో పాటు ప్రొడ్యూసర్‌గా ఎలా రాణించారు? అన్నది చూపిస్తూ నేటి తరం కథానాయకుడు హృతిక్ రోషన్ బాలీవుడ్ ప్రయాణంతో షో ముగుస్తుంది. ఈ షో ద్వారా నాటి బాలీవుడ్ సంగీతం నుంచి నేటి తరం సినిమాల వరకు మనకు తెలియని ఎన్నో రహస్యాలతో పాటు హిందీ చిత్ర పరిశ్రమలోని అప్పటి ఒడిదుడుకులను ఇప్పటి పట్టు విడుపులను సవివరంగా చూపించారు. ఈ రోషన్ కుటుంబానికి బాలీవుడ్ పరిశ్రమలో ఉన్న నాటి, నేటి దిగ్గజాలు తమ అనుబంధాన్ని గుర్తు చేసుకుంటూ ప్రేక్షకులకు చెప్పడం మరింత బావుంది. అందుకే 'ది రోషన్స్' చూసి నేర్చుకోదగ్గ, తెలుసుకోదగ్గ డాక్యుమెంటరీ. ఇది ప్రతి సినిమా ప్రేక్షకుడు తమ వ్యక్తిగత లైబ్రరీలో భద్రపరుచుకోదగ్గ డాక్యుమెంటెడ్ మినీ సిరీస్. వర్త్‌ఫుల్ టు వాచ్.

– ఇంటూరు హరికృష్ణ

గమనిక

సాక్షి పెళ్ళిచూపులు ఒక వివాహ వేదిక మాత్రమే. ప్రకటనదారులకు సంబంధించి ఎటువంటి హామీలకు పత్రిక సాక్ష్యం కాదు. ఈ వేదికలో వచ్చే ప్రకటనల సాధ్యాసాధ్యాలు, వధూవరుల వివరాలను పెండ్లి పెద్దలు స్వయముగా వెళ్ళి పరిశీలించిన తరువాత నిర్ణయాలు తీసుకోవాలి. బ్యాంక్ అకౌంట్ల ద్వారా డబ్బులు ట్రాన్స్‌ఫర్ / డిపాజిట్ చేయవద్దు. కావున పాఠకులు ఈ విషయాన్ని గమనించి మీకు తగిన సంబంధాన్ని నిర్ణయించుకోండి.

వధువు కావలెను

యాదవ/ M.Tech, IIT / C.Govt. సైంటిస్ట్/DRDO/1 Lakh PM/ 5'11" ఎత్తు/30 సం॥ల అందమైన వరునికి వధువు కావలెను. Ph: 8297439565 [HA-15426]

యాదవ/2nd / 50Y / 5'4" / BA, Pvt. Job, 45000/-PM / Hyd, BC వరుడికి చదువుకున్న స్త్రీ కావలెను నో బ్రోకర్స్ Whtsapp/Call. డైరెక్ట్ Ph: 8978107566 [HA-15426]

37 సం. గల బిజినెస్ చేసే వరునికి 1వ లేదా 2వ సంబంధం వధువు కావలెను. పిల్లలు ఉన్నా పర్వాలేదు. కుల ప్రసక్తి లేదు. నో డౌరీ. Ph: 9866724586, 6301943220 [H-783411]

క్రైస్తవ మాల 34 సం॥ 5'10" MD, GM Govt డాక్టర్ వెల్ సెటిల్డ్ ఫ్యామిలీ గల వరుడుకు MBBS or PG Unmarried / డైవర్సీ డాక్టర్ వధువు కావలెను. No డౌరీ. డైరెక్ట్ సంప్రదించండి. సెల్ : 9441981671 [SCA25001031]

కాపు, డైవర్స్, కెనడా సిటిజన్, USA గ్రీన్‌కార్డ్ గల వరుడుకి 1 & 2 మ్యారేజి (కిడ్స్ లేని) వధువు కావలెను. కుల/ ఆస్తి పట్టింపు లేదు. 98481 88297. [B-782091]

కాపు విడో(50) ఒంటరి. సొంత వ్యాపారాలు, ఆస్తులు కలిగిన వెల్‌సెటిల్డ్ వరునికి కుల, కట్న ప్రసక్తి లేని వధువు కావలెను. పిల్లలున్నా Ok. No Brokers, Direct ✆ 63030 46430 [G-824612]

కుల పట్టింపు లేదు: Ag 58, సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ జాబ్, సొంత ఇల్లు కలిగిన వరునికి మంచి సాంప్రదాయమైన, విడో, పిల్లలు ఉన్న ఏ బాదర బందీ లేని వధువు కావలెను. సంప్ర॥ 94999 47658. [MH-13081]

★

మున్నూరు కాపు /32yrs, H: 5'8", హోటల్ మేనేజ్‌మెంట్ ఫ్యాకల్టీ, Hyd, 60K PM, 2Cr, ఆస్తి వరునికి any BC చదువు/జాబ్ ఉన్న వధువు కావలెను. డైరెక్ట్. Ph: 9440122661 [HA-33782]

రెడ్డి/లేట్ మ్యారేజ్ /34y/1L P.M/Hydలో సొంత ఇల్లు, వికారాబాద్‌లో 5 ఎకరాల వ్యవసాయ భూమి గల హైదరాబాద్ వరుడికి ఒట్టి తెలంగాణ వధువు కావలెను. పిల్లలు లేకుంటే డైవర్స్ /విడో ఓకె కుల, కట్న ప్రసక్తి లేదు. డైరెక్ట్ Ph: 7989079290 [H-782730]

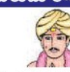
★★

Christian / 53 సం॥లు (భార్య లేదు) నెలకు 40 వేలు సంపాదన గల వరునికి Christian రక్షణ పొందిన వధువు కావలెను. ✆ 93466 28530 [B-471]

డైరెక్ట్/45/ ప్రభుత్వ ఉద్యోగము చేయుచున్న వరుడికి కుల, మత, వయసు, ఆస్తి, ప్రసక్తి లేని వధువు పెళ్లి లేదా తోడు కొరకు కావలెను. డైరెక్ట్-Ph: 85199 34926 [L-794731]

A.P. SMP Settled in Hyd. invite alliance for their son 2nd marriage 32y, 5'.9" B.Tech, MBA, working in MNC as Manager req. fair, well educated below 30y can ✆ Shariff 9869223554 [B-7846]

వరుడు కావలెను

రెడ్డి /2nd మ్యారేజ్/కుల, ఆస్తి పట్టింపు లేదు/వయస్సు : 30, H:5'4"/ సొంత బిజినెస్, అందమైన వధువుకి వరుడు కావలెను 1st/2nd అన్ని కులాలు & వయస్సుల వారికి సంబంధాలు కలవు (ఇల్లరికం OK) Ph: 8143011223 [H-783612]

వడ్డెర /B.Tech/C.Govt.Jr. ఇంజనీర్/ రైల్వే /60,000/-PM / 5'4"ఎత్తు/25 సం॥ల అందమైన వధువుకు వరుడు కావలెను. Ph: 8341650195 [HA-15426]

రెడ్డి /38yr/5'5"/ ఫెయిర్/కుల పట్టింపు లేదు/ PG/Govt.ఎంప్లాయ్/90K (PM) & వెల్ సెటిల్డ్, సొంత ఇల్లు కలిగిన వధువుకి వరుడు కావలెను (ఇల్లరికం & పిల్లలు ఉన్నా OK) సంప్ర : 9133672661 [HA-15429]

పద్మశాలి/M.Com / Govt. స్టాటిస్టికల్ ఆఫీసర్ / MRO ఆఫీస్/62000/-PM/ 5'4" ఎత్తు/26 సం॥ల అందమైన వధువుకు వరుడు కావలెను. Ph: 8297439565 [HA-15426]

గౌడ / CA / చార్టెడ్ అకౌంటెంట్/ 9 Lakhs. PA/5'5" ఎత్తు/25 సం॥ల అందమైన వధువుకు తగిన వరుడు కావలెను. Ph: 9618008271 [HA-15426]

SC హిందూ మాల / M.Tech, NIT / C. Govt. డిప్యూటీ మేనేజర్/రైల్వేస్ సిగ్నల్ Dept/ 60,000/-PM/5'4" ఎత్తు/25 సం॥ల అందమైన వధువుకు వరుడు కావలెను. Ph: 9908222406 [HA-15426]

క్రిస్టియన్ /29/5'5"/MBBS, MD/డాక్టర్ అందమైన వధువుకు Any డాక్టర్ or సాఫ్ట్‌వేర్ అర్జెంటుగా కావలెను. Ph: 8919759359 [HA-15426]

K.C. రెడ్డి మ్యారేజ్ బ్యూరో ప్రై॥ లి॥

రెడ్డి మ్యారేజ్ బ్యూరో India, Abroad Matches Fast Settlement: Deals with all regions in A.P. & Telangana (For Reddy's only) Contact : K.C. Reddy, Hyderabad. Ph : 9849321309 / 9347807015. Please Check my Whatsapp Status. Email: kcreddy43@gmail.com, Facebook.com / Subscribe Telegram Channel- kcreddymarriagebureau

వధువు కావలెను

Reddy/ CHTHOLIC * USA Citizen * B.Tech/MS/1986/5'7"/200K *96/6'/100K *90/6'/90K/15Cr. *Cont: K.C. Reddy-Hyd. Ph: 9347807015/ 9849321309

Reddy/Divorcee/Now in Hyd/ B.Tech/ MS / H1 / USA / Handsome Boy / 1990/ 5'10"/200K/100Cr *Cont: K.C. Reddy - Hyd- Ph: 9849321309/9347807015

Reddy/B.Tech/ MS/ H1/USA/1998/6'/ 300Cr *97/5'9"/60Cr *95/5'10"/100Cr *91/5'11"/300Cr * Cont. K.C. Reddy-Hyd-Ph: 9347807015/9849321309

Reddy/B.Tech /MS/ Business/Hyd/ 1994 / 6'/1000Cr *95 / 5'7" / 2000Cr * Cont : K.C. Reddy- Mar-Bureau Pvt Ltd-Hyd. Ph: 9849321309/9347807015

Reddy/IIT/B.Tech /SWE /India / *1994/ 5'11" / 70L/yr/25Cr *94/5'9"/1Cr/yr/30Cr *96/ 5'7"/50L/yr/20Cr * Cont: K.C. Reddy -Hyd-Ph: 9347807015/9849321309

Reddy / IIT/B.Tech/MS/USA *1996/6'/ 25Cr *94/5'11"/400K/30Cr *93/6'/350K/ 100Cr *93/5'9"/230K/20Cr * Cont : K.C. Reddy -Hyd. Ph : 9347807015/9849321309

Reddy/MBBS /USA - Doctor / MD/ Handsome Boy / USA - Citizen/ 1992 / 6'/Rich * Cont : K.C. Reddy-Mar-Bureau-Hyd. Ph: 9347807015

Reddy/B.Tech/LLM/Handsome Boy/1990/5'11"/Parctce & Business-Hyd/50Cr * Cont: K.C. Reddy-Hyd. Ph: 9347807015/ 9849321309

Reddy/Divorcee *B.Tech/SWE/ Hyd/1986/ 5'11"/70L/yr/15Cr *MBBS/ MD(USA)/ 1988/ 5'7"/700K *H1/ USA/ 1990/ 5'9"/ 300K/ 40Cr. * Cont: K.C. Reddy-Hyd- Ph: 9347807015

Reddy/Catholic *V. Handsome Boy/ B.Tech/MBA/30L/yr/10Cr/1987/5'11"/ * Cont: K.C. Reddy -Mar-Bureau-Hyd. Ph: 9849321309/9347807015

వరుడు కావలెను

Reddy/B.Com/Own Business/ Hyd/ 1994 / 5'7"/ 50Cr / *B.Tech / 97 / 5'7"/ 10Cr * Cont:K.C.Reddy-Mar-Bureau-Hyd-Ph: 9347807015 /9849321309

Reddy/MDS/Own Hospital/Most Beautiful /1996 / 5'8"/20Cr * 1995/ 5'5"/5Cr *BDS/95/5'5"/ * Cont: K.C. Reddy-Hyd-Ph: 9849321309

Reddy/MBBS/MS (Gen. Surgeon) Most Beautiful/1995/5'7"/20Cr *MD/ 1998/5'7"/100Cr *94/5'10"/50Cr * Cont: K.C.Reddy-Hyd. Ph: 9347807015

Reddy/IIT/B.Tech/SWE/India * 1996/ 5'4" *2000/5'7"/45L/yr/10Cr *2001/ 5'5" *96/5'2"/40L/yr * Cont: K.C. Reddy-Hyd. Ph: 9347807015/9849321309

Reddy/B.Tech / MS/H1/USA/1996/5'3"/ 115K/30Cr *98/5'4"/10Cr *99/5'6"/100Cr *97/5'4"/100Cr *89/5'6"/170K/30Cr * Cont : K.C. Reddy -Hyd- Ph: 9347807015

Reddy/B.Tech/MS/H1/USA *1997/ 5'5"/ 60Cr *96/5'7" *97/5'5"/10Cr *96/5'8"/15Cr *95/5'6"/200K *96/5'5"/15Cr * Cont. K.C. Reddy-Hyd. Ph: 9849321309/9347807015

Reddy/B.Tech/Most Beautiful *1999/ 5'7"/100Cr *1993/5'3"/500Cr *95/5'5"/ 70Cr * 97 / 5'4"/ 150Cr *94/5'3"/300Cr * Cont: K.C. Reddy -Hyd-Ph: 9347807015

Reddy/B.Tech/Most Beautiful / 1999/ 5'8"/25Cr *96/5'7"/50Cr *95/5'3"/75Cr *88/ 5'3"/300Cr *Cont: K.C. Reddy-Hyd.Ph: 9849321309/9347807015

Reddy/Divorcee *MBBS/MD/ 1994/ 5'5"/ 50Cr *93/5'8"/40Cr *87/5'3"/10Cr *92/ 5'3"/ 10Cr *86/5'6"/50Cr * Cont: K.C. Reddy-Hyd. Ph: 9347807015/9849321309

Reddy/Divorcee/B.Tech/1993/5'4"/10Cr *88/5'6"/30Cr *91/5'4"/10Cr *93/5'7"/15Cr *85/5'5"/400Cr *85/5'6"/15Cr* Cont : K.C. Reddy- Hyd-Ph: 9849321309

[D-563]

ముదిరాజ్/B.Tech/Govt.Asst. ఇంజనీర్/ ట్రాన్స్‌కో /80,000/-PM/5'4" ఎత్తు/25 సం॥ల అందమైన వధువుకు వరుడు కావలెను. Ph: 9618007652 [HA-15426]

SC మాల & క్రిస్టియన్ /B.Tech/ Govt. AEE/ట్రాన్స్‌కో /1,30,000/-PM / 5'4" ఎత్తు /25 సం॥ల అందమైన వధువుకు వరుడు కావలెను. Ph: 9676995093 [HA-15426]

అవినాష్ రెడ్డి మ్యారేజెస్ (D.V. కోటి రెడ్డి)

రెడ్డిలకు మాత్రమే. D.V. కోటిరెడ్డి, 690, Road No:-3, Banjara Hills (TV-9, Opp: Colony) (IOC Petrol Bunk Side Road) Hyd. +91 9848011818 / +91 9393311818 (Tuesday Holiday) Timings : 10 am - 6 pm. www.avinashreddy.com, e-mail: avinash11818@gmail.com

వధువు కావలెను

రెడ్డి MBBS, MD, DM, 27, 5' 11", PG Doctor, Hyderabad, Rich Family. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి Citizen, BS, MS, 33, 5'7", Director, 200 K, 25 Crores, USA. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No. 3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి BE, MS (USA), MBA (ISB), 30, 5' 11", Manager, 36 L P/A, Hyd. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి BE, MS, 29, 5' 10", Bank Of America, SWE, 200 Crores, H1, USA. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

వరుడు కావలెను

రెడ్డి Citizen, BS, 28, 5' 6", SWE, 50 Crores, USA, Fair & Slim. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి Citizen, BS, MS, 27, 5' 2", 100 Crores, USA, Fair & Slim. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి BE (NIT), MS, 26, 5' 6", SWE, 100 K, H1, Rich Family, USA. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి Canada, BE, MS, 28, 5' 7", Data Engineer, 3 Crores, Fair & Slim. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

www.avinashreddy.com
అవినాష్ రెడ్డి మ్యారేజెస్
(రెడ్డిలకు మాత్రమే)
690, Road No.3, Banjara Hills, (TV 9 : Opp. Colony) Hyderabad
D.V. Koti Reddy
98480 11818, 93933 11818

రెడ్డి Australia, BE, MS, 30, 5' 8", Business Analyst, 90 K, Handsome. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి BS (USA), 34, 5' 10", Manager, 50 L P/A, Hyderabad, Handsome. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి MBBS, MD, 29, 6' 1", PG Doctor, Rich Family, Hyderabad, Handsome. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి Bengaluru, BE (IIT), MBA (IIM), 35, 5' 10", 34 L P/A, Handsome Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి BDS, MDS, 29, 5' 6", Dental Doctor, 2 Crores, Hyderabad. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి Europe, BE (NIT), MS, 28, 5' 2", SWE, Rich Family, Fair & Slim. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి MBBS, MD, 25, 5' 5", PG Doctor, 60 Crores, Fair & Slim. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

రెడ్డి Divorce, BE, MBA, 31, 5' 6", 16 L P/A, Hyd, Rich Family, Fair. Avinash Reddy Marriages, 690, Road No.3, Banjara Hills, Hyd. 9393311818, 9848011818.

LETTER

SC మాదిగ /B.Tech/C.Govt. Asst. మేనేజర్/ యూనియన్ బ్యాంక్/55000/-PM/ 5'4" ఎత్తు/25 సం॥ల అందమైన వధువుకు వరుడు కావలెను. Ph: 9676995093 [HA-15426]

ఆర్యవైశ్య /21y&23y&25y&27y &28y&30y & 32y&34y&35y&36y&38y & 39y&40y& 42y& 43y&45y&46y&48y&50y/ది. సుప్రజా గుప్తా "మా సేవ" (Since 1998): PH/WA: 9291503949 [HA-15429]

చౌదరి /48/విడో/5'8"/MBA/C.Govt Job/ VRS / 90K PM/Own Business/30 ఎకరాల పొలం/ సొంత ఇల్లు/గ్రానైట్ బిజినెస్ గల అందమైన వధువుకు వరుడు కావలెను. 9642589295 [HA-15429]

రెడ్డి /విడో/ 39y/5'3"డిగ్రీ సొంత ఇల్లు 20 ఎకరాల పొలం కలిగి పిల్లలు లేని వధువుకు వరుడు కావలెను (ఆస్తి కుల పట్టింపు లేదు/మీ ఫోటోలు వాట్సాప్‌లో పంపించండి. 9885463158 [HA-15429]

యాదవ /B.Tech, IT/C.Govt.డిప్యూటీ. మేనేజర్/SBI/60000/-PM/ 5'5" ఎత్తు/25 సం॥ల అందమైన వధువుకి వరుడు కావలెను. Ph: 9515755529 [HA-15429]

2వ పెళ్లి /Govt.Emp, 4,00,000 PM, బాగా స్థిరపడి కోట్ల ప్రాపర్టీ కల్గి, ఎలాంటి కుల లేదా వృత్తితో సంబంధం లేదు, పిల్లలు ఉన్నా OK. ఇల్లరికం, Ph: 9381696641 [H-783612]

రెడ్డి /విడో/కుల, ఆస్తి ప్రసక్తి లేదు/Age: 35/Qly: B.Com/Pvt Job గల అందమైన వధువుకి వరుడు కావలెను (ఇల్లరికం అయినా OK) All Caste marriages Available. Ph: 8121347478 [H-783612]

రెడ్డి /2nd మ్యారేజ్ (కుల/ఆస్తి) పట్టింపు లేదు/ 32Y/B.Com, Own Business & Lands వధువుకి వరుడు కావలెను (ఇల్లరికం OK) అన్ని వయస్సుల వారికి 1వ, 2వ సంబంధాలు కలవు. Ph: 9030062353 [H-783612]

FC/విడో /ప్రభుత్వ ఉద్యోగం / రెండు ఇల్లులు/వెల్ సెటిల్డ్ వధువుకు స్నేహ పూర్వకమైన వరుడు కావలెను. కులప్రసక్తి లేదు. 9390084390 [H-783521]

వైశ్య/ 50y / విడో/5'4"/మార్బల్ గ్రానైట్ బిజినెస్ /1L/-PM/సొంత ఇల్లు & రెంట్స్/ 50000/-PM/పిల్లలు లేని వధువుకి వరుడు కావలెను. కుల ప్రసక్తి లేదు. 9573060401 [H-783521]

వైశ్య/విడో/50y/డిగ్రీ/సొంత ఇల్లు & బిజినెస్ /9 ఎకరాల ల్యాండ్ గల వధువుకు కుల, ఆస్తి పట్టింపు లేని వరుడు కావలెను. 9705499686 [H-7 83521]

రెడ్డి/విడో/50y/ప్రాపర్ నెల్లూరు / Hydలో సొంత అపార్ట్‌మెంట్స్/సొంత షాప్స్/రెంట్స్/మంచి ఆస్తి గల వధువుకి కుల, ఆస్తి ప్రసక్తి లేని వరుడు కావలెను (అర్జెంట్) నో బ్రోకర్స్ (ఇల్లరికం OK). 7799083500/7386660643 [H-783521]

గౌడ్/31/5'4"/MBBS, Emergency Medicne *34/5'6"*BDS/Pune *26/5'5"/M.Sc, B.Ed/ Asst. Prof / Hyd * 48/5'1"/BA/Teacher Hyd/ 30/5'0"/ B.Tech/Technical /Asst Hyd గౌడ్ అమ్మాయిలకు తగిన వరులు కావలెను. సంప్ర॥ శుభమస్తు DSNR, Hyd. S.రాములు గౌడ్. Ph: 8790690309 [H-783520]

★

డైరెక్ట్, నో బ్రోకర్స్, 38Y, 5.5", కలర్, హైదరాబాద్‌లో జాబ్ చేస్తున్న డైవర్స్ అందమైన వధువుకు ఫ్రెండ్లీ ఆర్థిక స్తోమత గల లేటు, డైవర్స్, విడోయర్ ఒంటరి వరుడు కావలెను. Age/CNB ✆ 73827 77101 [B-1170382]

వేదికలు

కుల పట్టింపు లేని అన్ని కులాల వారికి, 1వ/2వ/లేట్/విడో/విడోయర్స్/పెన్షనర్స్ వ॥ 21-80 సం॥ త్వరగా సంబంధాలు చూడబడును (స్త్రీలకు ఫ్రీ రిజిస్ట్రేషన్) సంప్ర :7093944378 [H-783612]

మాదిగ వివాహ పరిచయ వేదిక. ఆదివారం తేది : 9/2/2025 హైదరాబాద్‌లో నిర్వహణ : స్వప్న వివాహ వేదిక. 9347046175 [H-783521]

Brahmin పెళ్ళి సంబంధాలకై సంప్ర: Verified Profilesతో నమ్మకమైన సంస్థ. Srinivas, Ph: 7093969457 / Blue Trend Matrimonial (P) Ltd. [HA-15428]

Kapu పెళ్ళి సంబంధాలకైసంప్ర: Verified Profilesతో నమ్మకమైన సంస్థ. Shyam, Ph: 7032018248 / Blue Trend Matrimonial (P) Ltd. [HA-15428]

Reddy పెళ్ళి సంబంధాలకై సంప్ర: Verified Profilesతో నమ్మకమైన సంస్థ. Srinivas, Ph: 7093969457 / Blue Trend Matrimonial (P) Ltd. [HA-15428]

Madiga - Mala పెళ్ళి సంబంధాలకై సంప్ర: Verified Profilesతో నమ్మకమైన సంస్థ. Shyam, Ph: 7032018248/ Blue Trend Matrimonial (P) Ltd. [HA-15428]

Christian పెళ్ళి సంబంధాలకై సంప్ర: Verified Profilesతో నమ్మకమైన సంస్థ. Srinivas, Ph: 7093969457/ Blue Trend Matrimonial (P) Ltd. [HA-15428]

మాల, మాదిగ స్పెషల్ IAS, IPS, IFS, IRS, గ్రూప్-I, II, PG, డాక్టర్స్, బ్యాంక్ PO, Govt. ఆఫీసర్స్, USA, UK. Ph: 7396915712 [HA-15399]

ఫ్రీ రిజిస్ట్రేషన్: 16వ॥ అన్ని కులాల వారికి తగిన సంబంధాలు చూపించగల పెద్ద సంస్థ రోహిణి మ్యారేజి లైన్స్. ✆ 94418 29644, 98490 58673, 9493 661 288. వాట్సప్ [B-621]

★

బ్రాహ్మణ వధూ-వరుల స్వయంవరం Free Register 13/April/2025న Kamala Nagar Welfare Office, ECIL, Hyd. Ph: 9704656103/9533608887 Whatsapp. No. [HA-1314]

★★

మారుమనస్సు పొందిన అన్ని కులముల క్రైస్తవ వధూవరులకు మొదటి రెండవ వివాహముల కొరకు సంప్ర. ది హోలీ కమ్యూనిటీ మ్యారేజ్ బ్యూరో ✆ 73999 93599, 73999 93699 [B-1014387]

మాల (క్రైస్తవ, హిందూ) B.Tech, M.Tech, MS, MBA, MBBS చదువులతో డాక్టర్స్, సాఫ్ట్‌వేర్, బ్యాంక్ జాబ్ చేస్తున్న వధూవరుల వివరాలకు kalyanamala.org ✆ 9440545049 [B-1268407]

జాతీయం / అంతర్జాతీయం

విమానం కూలిన ప్రాంతంలో పెద్ద ఎత్తున చెలరేగిన మంటలు

అమెరికాలో మరో విమాన ప్రమాదం

- టేకాఫ్ అయిన నిమిషంలోనే కూలిపోయిన ఎయిర్ అంబులెన్స్
- ఏడుగురు మృతి.. పలువురికి గాయాలు
- మృతులంతా మెక్సికన్ వాసులు

ఫిలడెల్ఫియా: అమెరికాలో మరో విమాన ప్రమా దం జరిగింది. ఫిలడెల్ఫియాలోని ఎయిర్ అంబు లెన్స్ టేకాఫ్ అయిన కొద్దిసేపటికే కుప్పకూలింది. విమానంలో ఉన్న ఆరుగురు మృతి చెందారు. రద్దీ ఎక్కువగా ఉండే రూజ్‌వెల్ట్ మాల్ సమీపంలో విమానం కూలిపోవడంతో కార్లు, ఇళ్లు దగ్ధమయ్యాయి. కారులో ఉన్న ఒకరు చనిపోయారు. ప్రాణాపాయ స్థితిలో ఉన్న చిన్నారికి ఫిలడెల్ఫియాలోని ష్రైన్స్ చిల్డ్రన్ హాస్పిటల్‌లో చికిత్స అనంతరం మెక్సికోకు తరలిస్తుండగా ప్రమాదం జరిగింది. చిన్నారితోపాటు ఆమె తల్లి, డాక్టర్, పారా మెడిక్, పైలట్, కో-పైలట్ విమానంలో ఉన్నారు. ఫిలడెల్ఫియా నుంచి బయలుదేరిన విమానం విమానం మిస్సోరి వెళ్లి, అక్కడి నుంచి టిజువా నాకు చేరుకోవాల్సి ఉంది. టేకాఫ్ అయిన కొద్దిసే పటికే రూజ్‌వెల్ట్ మాల్ సమీపంలోని రద్దీ కూడలిలో కూలిపోయింది. కూలిపోవడానికి ముందు కేవలం ఒక నిమిషం మాత్రమే గాల్లో ఉంది. విమానం కు ప్పకూలడంతో ఇళ్లకు మంటలు అంటుకున్నాయని, పార్కింగ్ స్థలాల్లో, వీధుల్లో, కార్లలో, ఇళ్లలో చాలా మంది గాయపడ్డారని ఫిలడె ల్ఫియా మేయర్ తెలిపారు. తీవ్ర గాయాలతో ఒక రు చనిపోగా, 19 మంది చికిత్స పొందుతున్నా రన్నారు. ఈ నేపథ్యంలో ఈశాన్య ఫిలడెల్ఫియా విమానాశ్రయాన్ని తాత్కా లికంగా మూసి వేసి, తరువాత తెరిచారు. ప్రమాదం జరిగిన వెంటనే రూజ్‌వెల్ట్ మాల్‌ను ఖాళీ చేయించారు. మాల్‌లో ఉన్న వారికెలాంటి గాయాలు కాలేదన్నారు.

ఇరు దేశాధ్యక్షుల సంతాపం

ప్రమాదంపై అమెరికా అధ్యక్షుడు డోనాల్డ్ ట్రంప్, మెక్సికో అధ్యక్షురాలు క్లాడియా షీన్‌బామ్ స్పందించారు. మరికొంత మంది అమాయకులు ప్రాణాలు కోల్పోయారంటూ ట్రంప్ సోషల్ మీడియా ప్లాట్ఫామ్ ట్రూత్ సోషల్లో పోస్ట్ చేశారు. తమ సిబ్బంది సహాయక చర్యల్లో నిమగ్నమై ఉన్నారని పేర్కొన్నారు. మెక్సికో అధ్యక్షురాలు క్లాడియా షీన్‌బామ్ మృతుల కుటుంబాలకు ప్రగాఢ సాను భూతి ప్రకటించారు. ఆయా కుటుంబాలతో కాన్సు లర్ అధికారులు సంప్రదింపులు జరుపుతున్నారని, అవసరమైన సహాయాన్ని అందించాలని విదేశాంగ మంత్రిత్వ శాఖను కోరానని ఎక్స్‌లో పేర్కొన్నారు. చిన్నారికి చికిత్స అందించిన ష్రైన్స్ ఆస్పత్రి సిబ్బంది ప్రమాదం గురించి తెలియగానే దిగ్భ్రాంతికి గురయ్యారు. చికిత్స పూర్తయిన అనంతరం చిన్నారి సంతోషంగా వెళ్లిందని, ప్రాణాంతక వ్యాధి నుంచి బయటపడిన చిన్నారి ఇలా ప్రాణాలు కోల్పోవడం బాధాకరంగా ఉందన్నారు.

ఆప్ ఆశలపై ఐటీ దెబ్బ!

భారీ ఐటీ మినహాయింపు ప్రకటనతో ఆప్ శిబిరంలో ప్రకంపనలు

- ఢిల్లీలో 67 శాతమున్న మధ్యతరగతిపై గట్టి ప్రభావం!
- మూడు రోజుల్లోనే అసెంబ్లీ ఎన్నికల పోలింగ్
- కేజ్రీవాల్ 'హ్యాట్రిక్' ఆశలకు గండి?

నిర్మలా సీతారామన్ / కేజ్రీవాల్

ఢిల్లీ అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో ఆప్ సారథి అరవింద్ కేజ్రీవాల్ హ్యాట్రిక్ ఆశలకు ఎలాగైనా గండి కొట్టేందుకు కృతనిశ్చయంతో ఉన్న మోదీ సర్కారు ప్రచారం చివరి దశకు చేరిన వేళ తురుపుముక్కను గురి చూసి మరీ వదిలింది. రాజధానిలో మూడొంతుల దాకా ఉన్న వేతన జీవులను ఆకట్టుకునేలా 'ఐటీ మినహాయింపుల' అస్త్రాన్ని ప్రయోగించింది! వారికి ఆదాయ పన్ను మినహాయింపు పరిధిని ఎవరూ ఊహించని విధంగా ఏకంగా రూ.12 లక్షలకు పెంచింది. శనివారం నాటి కేంద్ర బడ్జెట్లో ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ఈ మేరకు చేసిన ప్రకటన ఆప్ శిబిరంలో ప్రకంపనలు సృష్టిస్తోంది. ఇది నిజంగా మోదీ మాస్టర్‌స్ట్రోకేనని రాజకీయ విశ్లేషకులు అభిప్రాయపడుతున్నారు. మరో మూడు రోజుల్లో (బుధవారం) జరగనున్న ఢిల్లీ ఎన్నికల పోలింగ్‌లో ఐటీ మినహాయింపు ప్రభావం గట్టిగానే ఉండగలదని వారంటున్నారు.

మాస్టర్ స్ట్రోక్!

ఆమ్ ఆద్మీ పార్టీ, బీజేపీ మధ్య ప్రతిష్ఠాత్మక పోరుకు ఢిల్లీ అసెంబ్లీ ఎన్నికలు వేదికగా మారాయి. పాతికేళ్ల తర్వాత ఎలాగైనా గెలుపు ముఖం చూసేందుకు కాషాయ పార్టీ, వరుసగా మూడో విజయం కోసం ఆప్ ఇప్పటికే ఓటర్లకు లెక్కలేనన్ని వాగ్దానాలు చేశాయి. రాజధాని జనాభాలో 97 శాతం నగర, పట్టణ ప్రాంతాల్లోనే నివసిస్తున్నారు. వారిలోనూ మధ్య తరగతి వర్గం ఏకంగా 67 శాతానికి పైగా ఉంది. దాంతో వాళ్లను ఆకట్టుకోవడానికి రెండు పార్టీలూ శాయశక్తులా ప్రయత్నిస్తున్నాయి. పదేళ్లపాటు సామాన్యులు, అల్పాదాయ వర్గాలే లక్ష్యంగా సంక్షేమ, అభివృద్ధి పథకాలు అమలు చేస్తూ వచ్చిన ఆప్ ఈసారి ప్రభుత్వ వ్యతిరేకత, కేజ్రీవాల్‌పై అవినీతి మచ్చ తదితరాలతో సతమతమవుతోంది. ఈ ప్రతికూలతలను అధిగమించేందుకు మిడిల్‌క్లాస్‌పై గట్టిగా దృష్టి సారించింది. తన మేనిఫెస్టోను కూడా మధ్యతరగతి పేరిటే విడుదల చేసింది. ఆ సందర్భంగా మాట్లాడిన కేజ్రీవాల్, ఐటీ మినహాయింపు పరిధిని రూ.10 లక్షలకు పెంచాలని కేంద్రాన్ని డిమాండ్ చేశారు. తద్వారా వేతన జీవులను ఆకట్టుకోవచ్చని భావించారు. కానీ ఆ పరిధిని ఏకంగా రూ.12 లక్షలకు పెంచుతూ మోదీ సర్కారు అనూహ్య నిర్ణయం తీసుకుంది. కేజ్రీవాల్ కంటే రెండాకులు ఎక్కువే చదివానని నిరూపించుకుంది. ఢిల్లీ ఓటర్లలో వేతన జీవులు చాలా ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉంటారు. వారందరినీ ఇది బాగా ప్రభావితం చేసేలా కనిపిస్తోంది. దీనికి తోడు బీజేపీ వ్యతిరేక ఓటు ఈసారి ఆప్‌కు బదులు కాంగ్రెస్‌కు పడొచ్చన్న విశ్లేషణలు కేజ్రీవాల్ పార్టీని మరింతగా ఆందోళనకు గురి చేస్తున్నాయి. బీజేపీతో హోరాహోరీ పోరు జరిగే నియోజకవర్గాల్లో ఇది తీవ్రంగా దెబ్బ తీయవచ్చని ఆప్ భావిస్తోంది. గత ఎన్నికల్లో 15కు పైగా స్థానాల్లో 10 వేల లోపు మెజారిటీ నమోదవడం గమనార్హం.

- సాక్షి, నేషనల్ డెస్క్

కేజ్రీవాల్‌కూ ఎదురీతే!

ఆప్‌తో పాటు దాని సారథి కేజ్రీవాల్ కూడా కష్ట కాలంలో ఉన్నట్టు కనిపిస్తోంది. ఆయన కంచుకోట అయిన న్యూఢిల్లీ నియోజకవర్గంలో ఈసారి ఎదురీత తప్పేలా లేదు. ఈ స్థానం పరిధిలో ప్రభుత్వోద్యోగులు, గ్రేడ్ ఏ, బీ అధికారులు ఎక్కువగా ఉండటమే ఇందుకు కారణం. తాజా బడ్జెట్లో ప్రకటించిన ఐటీ వరంతో వీరిలో అత్యధికులు లబ్ధి పొందనున్నారు. అవినీతి ఆరోపణలు, అధికార నివాసం కోసం కోట్లాది రూపాయల ప్రజా ధనాన్ని మంచినీళ్లలా వెచ్చించారంటూ బీజేపీ చేస్తున్న ప్రచారం ఇప్పటికే కేజ్రీవాల్‌కు తల బొప్పి కట్టిస్తున్నాయి. వీటికి తోడు మౌలిక సదుపాయాలు మెరుగు పరుస్తానన్న హామీని నిలబెట్టుకోలేదంటూ ఓటర్లు పెదవి విరుస్తున్నారు. 2013లో తొలిసారి ఎన్నికల బరిలో నిలిచిన ఆయన ఏకంగా నాటి సీఎం అయిన కాంగ్రెస్ సీనియర్ షీలా దీక్షిత్‌నే మట్టికరిపించారు. నాటి నుంచీ అక్కడ వరుసగా గెలుస్తూ వస్తున్నారు. ఈసారి మాత్రం బీజేపీ నుంచి సాహెబ్‌సింగ్ వర్మ కుమారుడు పర్వేశ్ వర్మ, కాంగ్రెస్ నుంచి షీలా కుమారుడు సందీప్ దీక్షిత్ రూపంలో ఏకంగా ఇద్దరు మాజీ సీఎంల వారసులు ఆయనకు గట్టి సవాలు విసురుతున్నారు. కేజ్రీ ఓట్లకు సందీప్ భారీగా గండి కొడతారని, ఇది అంతిమంగా పర్వేశ్‌కు లాభిస్తుందని పరిశీలకులు విశ్లేషిస్తున్నారు.

బీజేపీలో చేరిన ఆ 8 మంది ఎమ్మెల్యేలు

న్యూఢిల్లీ: టికెటివ్వలేదనే అసంతృప్తితో శుక్రవారం ఆప్‌కు రాజీనామా చేసిన 8 మంది ఎమ్మెల్యేలు శనివారం బీజేపీ తీర్థం పుచ్చుకున్నారు. ఢిల్లీ అసెంబ్లీకి మరో నాలుగు రోజుల్లో ఎన్నికలు జరుగనున్న వేళ ఈ పరిణామం చోటుచేసుకోవడం గమనార్హం. తమతోపాటు మరికొందరు ఆప్ నేతలు కూడా కాషాయ కండువా కప్పుకున్నారని ఆప్ మాజీ ఎమ్మెల్యే విజేందర్ గర్గ్ చెప్పారు. ఈ సందర్భంగా జరిగిన కార్యక్రమంలో బీజేపీ ఢిల్లీ ఇన్‌చార్జి బైజయంత్ పాండా, పార్టీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు విజేంద్ర సచ్‌దేవ వీరికి ఘన స్వాగతం పలికారు. రాజీనామా లేఖలను అసెంబ్లీ స్పీకర్‌కు పంపామని ఎమ్మెల్యేలు తెలిపారు. ఆప్ ప్రాథమిక సభ్యత్వాలకు సైతం రాజీనామా చేసినట్లు ప్రకటించారు. ఆమ్ ఆద్మీ పార్టీ తన ప్రాథమిక సిద్ధాంతాలను పక్కనబెట్టి, అవినీతిలో కూరుకుపోయిందని వీరు ఆరోపించారు.

ముగ్గురు బందీలకు స్వేచ్ఛ

ఖాన్ యూనిస్: ఇజ్రాయెల్, హమాస్ మధ్య కుదిరిన కాల్పుల విరమణ, బందీల విడుదల ఒప్పందం సజావుగా సాగుతోంది. హమాస్ శ్రేణులు 2023 అక్టోబర్ 7న అపహరించుకు వెళ్లిన వారిలో మరో ముగ్గురిని శనివారం విడుదల చేశాయి. అమెరికన్-ఇజ్రాయెలీ కీత్ సీగెల్(65), యర్డెన్ బిబాస్(34)లను దక్షిణ గాజాలోని ఖాన్‌యూనిస్‌లో, ఫ్రెంచి-ఇజ్రాయెలీ ఒఫెర్ కల్డెరోన్(54)ను గాజా సిటీలో రెడ్ క్రాస్ బృందాలకు అప్పగించాయి. బదులుగా ఇజ్రాయెల్ తమ జైళ్లలో ఉన్న 183 మంది పాలస్తీనియన్లను విడుదల చేసింది. మరో వైపు ..తీవ్ర అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్న, 50 మంది చిన్నారులతోపాటు వారి 61 మంది సంరక్షకులను రఫా క్రాసింగ్ పాయింట్ మీదుగా ఈజిప్టుకు వెళ్లేందుకు ఇజ్రాయెల్ అనుమతించింది.

ఛత్తీస్‌లో మళ్లీ ఎన్‌కౌంటర్ 8 మంది మావోయిస్టులు మృతి

చర్ల: ఛత్తీస్‌గఢ్ అడవుల్లో మరోసారి తుపాకీ కాల్పులు ప్రతిధ్వనించాయి. శనివారం బీజాపూర్‌లో జిల్లాలో జరిగిన ఎదురుకాల్పుల్లో 8 మంది మావోయిస్టులు చనిపోయారు. కూంబింగ్ జరుపుతున్న భద్రతా బలగాలకు గంగలూర్ పోలీస్‌స్టేషన్ పరిధిలోని అటవీ ప్రాంతంలో ఉదయం 8.30 గంటల సమయంలో మావోయిస్టులు తారసపడ్డారు. ఈ సందర్భంగా జరిగిన కాల్పుల్లో 8 మంది మావోయిస్టులు చనిపోయారు. ఘటనాస్థలి నుంచి ఒక ఇన్సాస్ రైఫిల్, బారెల్ గ్రెనేడ్ లాంఛర్(బీజీఎల్) తదితర ఆయుధాలను స్వాధీనం చేసుకున్నామని బస్తర్ రేంజ్ ఐజీ సుందర్ రాజ్ చెప్పారు. తప్పించుకుపోయిన వారి కోసం గాలింపు ఉధృతం చేశామన్నారు.

సోమాలియాలో అమెరికా వైమానిక దాడులు

పలువురు ఐసిస్ ఉగ్రవాదులు హతం

వాషింగ్టన్: సోమాలియాలో కార్యకలాపాలు సాగిస్తున్న ఇస్లామిక్ స్టేట్(ఐఎస్) లక్ష్యంగా అమెరికా మిలటరీ శనివారం వైమానిక దాడులకు పాల్పడింది. అమెరికా అధ్యక్షుడిగా ట్రంప్ రెండోసారి బాధ్యతలు చేపట్టాక సోమాలియాలో జరిగిన మొట్టమొదటి దాడి ఇది. అధ్యక్షుడు ట్రంప్ ఆదేశాల మేరకు సోమాలియా ప్రభుత్వ సహకారంతో యూఎస్ ఆఫ్రికా కమాండ్ ఈ దాడులు చేపట్టిందని రక్షణ మంత్రి పీట్ హగ్సెత్ తెలిపారు. వైమానిక దాడిలో పలువురు ఉగ్రవాదులు మృతి చెందినట్లు రక్షణ శాఖ పెంటగాన్ ప్రకటించింది. అయితే, పౌరులెవరికీ ఎలాంటి హాని కలగలేదని తెలిపింది. సీనియర్ ఐసిస్ నేతతోపాటు మరికొందరు లక్ష్యంగా ఈ దాడులు చేపట్టినట్లు అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ సైతం సోషల్ మీడియాలో ప్రకటించారు. ఆ సీనియర్ నేత కోసం అమెరికా చాలా ఏళ్లుగా గాలిస్తోందన్నారు. బైడెన్ ప్రభుత్వం మాత్రం ఇతడి అడ్డు తొలగించడంలో ఎంతో అలస్యం చేసిందని విమర్శించారు. ఆ పని తాము చేశామని ట్రంప్ ప్రకటించుకున్నారు. తాజా దాడిలో చాలా మంది ఉగ్రవాదులు హతమయ్యారని, వారు దాక్కున్న గుహలు నామరూపాల్లేకుండాపోయాయని తెలిపారు. అయితే, ఈ దాడుల్లో సదరు ఐఎస్ నేత ఎవరు? అతడు హతమయ్యాడా లేదా? అనే విషయాలను ఆయన వెల్లడించలేదు. అమెరికన్లపై దాడులకు పాల్పడే ఐసిస్ తదితర గ్రూపులకు నా హెచ్చరిక 'మీరెక్కడున్నా కనిపెట్టి, మట్టుబెడతాం'అని ఆయన ప్రకటించారు. సోమాలియా ఉత్తర ప్రాంతంలో దాక్కున్న ఐసిస్ నాయకత్వం విదేశీయులను కిడ్నాప్ చేయడం, డ్రోన్ల దృష్టిలో పడకుండా తప్పించుకోవడం, యుద్ధ తంత్రాలపై తమ శ్రేణులకు తర్ఫీదు నిస్తున్నాయని అమెరికా సైనికాధికారులు అంటున్నారు.

మార్కెట్‌పై దాడి.. 54 మంది హతం
సూడాన్‌లో పారామిలటరీ దారుణం

కైరో: సూడాన్‌లో మిలటరీతో హోరాహోరీ పోరు సాగిస్తున్న పారామిలటరీ బలగాలు మరోసారి రక్తపాతం సృష్టించాయి. ఇటీవలే దార్ఫుర్‌లోని ఎల్ ఫషెర్‌లోని ఆస్పత్రిపై దాడి చేసి 70 మంది అమాయకుల్ని బలి తీసుకున్న వీరు శనివారం మార్కెట్‌పై దాడి చేసి 54 మందికి పైగా చంపేశారు. ఒంబుర్మన్ నగరంలోని సబ్రెయిన్ మార్కెట్‌లో ఈ దారుణం జరిగింది. ఘటనలో మరో 158 మంది గాయపడినట్లు ఆరోగ్య శాఖ తెలిపింది. మృతుల్లో మహిళలు, చిన్నారులు కూడా ఉన్నారంది. ఘటనపై పారా మిలటరీ బలగాలు స్పందించలేదు. మిలటరీ, పారామిలటరీ బలగా లు ఆధిపత్యం కోసం 2023 ఏప్రిల్ నుంచి ముఖాముఖి పోరు సాగిస్తున్నాయి. అయితే, ఇటీవలి కాలంలో జరిగిన పలు ఘటనల్లో రాజధాని ఖార్టూమ్‌తోపాటు పొరుగునే ఉన్న ఒంబుర్మన్, తూర్పు, సెంట్రల్ ప్రావిన్స్‌ల్లోని పలు ప్రాంతాల్లో మిలటరీ పైచేయి సాధించింది. దేశంలోనే అతిపెద్ద ఆయిల్ రిఫైనరీ ఉన్న గెజిరా ప్రావిన్స్ రాజధాని వాద్ మెదానీని కూడా సైన్యం తిరిగి స్వాధీనం పర్చుకుంది.

క్లుప్తంగా...

నాణ్యతతో రోడ్లు, ఆస్పత్రి భవనాల నిర్మాణం

మంత్రి కోమటిరెడ్డి ఆదేశం

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న రోడ్లు, భవన నిర్మాణాల్లో నాణ్యత ఉండేలా చర్యలు తీసుకోవాలని రోడ్లు, భవనాల శాఖ చీఫ్ ఇంజనీర్లను ఆ శాఖ మంత్రి కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి ఆదేశించారు. ఆ శాఖలో ఐదుగురు చీఫ్ ఇంజనీర్లకు కొత్తగా విభాగాలను కేటాయించిన నేపథ్యంలో.. వారితో శనివారం తన నివాసంలో భేటీ అయ్యారు. పదేళ్లలో రాష్ట్రంలో రోడ్ల విషయంలో నిర్లక్ష్యం కొనసాగినందున, వెంటనే వాటిని మెరుగుపరచాల్సిన అవసరం ఉందని పేర్కొన్నారు. నక్సల్స్ ప్రభావిత ప్రాంతాల్లో నిర్మించే రోడ్లపై మరింత దృష్టి సారించాలని స్పష్టం చేశారు. చీఫ్ ఇంజనీర్లు తిరుమలకు అడ్మినిస్ట్రేషన్, జయభారతికి వామపక్ష తీవ్రవాద ప్రభావిత ప్రాంత రోడ్ల నిర్మాణం, రాజేశ్వరరెడ్డికి పీపీపీ ప్రాజెక్టులు, రైల్వే సేఫ్టీ వర్క్స్, సీఆర్ఐఎఫ్ వర్క్స్, చిన్న పుల్లదాసుకు మెంబర్ ఆఫ్ కమిషనరేట్ ఆఫ్ టెండర్స్, శ్యామ్ కుమార్‌కు గ్రామీణ రహదారుల విభాగాలను అప్పగించారు. మరో 118 మంది ఏఈఈలకు డీఈఈలుగా పదోన్నతి కల్పించారు.

వేసవిలో 17 వేల మెగావాట్ల డిమాండ్

ఇంధన శాఖ కార్యదర్శి సందీప్‌కుమార్

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో విద్యుత్ డిమాండ్ రికార్డు స్థాయిలో పెరిగిందని, వచ్చే వేసవిలో మరింతగా పెరిగే అవకాశం ఉందని ఇంధన శాఖ ముఖ్యకార్యదర్శి సందీప్‌కుమార్ సుల్తానియా చెప్పారు. గతేడాది మార్చి 8న రాష్ట్రంలో నమోదైన 15,623 మెగావాట్లు ఇప్పటి వరకు రాష్ట్రంలో అత్యధిక గరిష్ట విద్యుత్ డిమాండ్ అని, వచ్చే వేసవిలో 17,000 మెగావాట్లకు పెరిగే అవకాశం ఉందని తెలిపారు. పెరిగే డిమాండ్‌కు తగ్గట్టు విద్యుత్ సరఫరా చేసేందుకు సర్వ సన్నద్ధతతో ఉన్నామన్నారు. విద్యుత్ సరఫరాపై శనివారం ఆయన దక్షిణ తెలంగాణ విద్యుత్ పంపిణీ సంస్థ (టీజీఎస్పీడీసీఎల్) ప్రధాన కార్యాలయంలో సమీక్ష నిర్వహించారు. గతేడాది జనవరిలో రోజువారీ గరిష్ట విద్యుత్ డిమాండ్ 13,810 మెగావాట్లుగా నమోదు కాగా.. ఈ ఏడాది జనవరి 31న రికార్డు స్థాయిలో పెరిగి 15,205 మెగావాట్లకు పెరిగిందని సందీప్ వెల్లడించారు. గ్రేటర్ హైదరాబాద్ పరిధిలో గరిష్ట డిమాండ్ 3,018 మెగావాట్ల నుంచి 3,334 మెగావాట్లకు చేరిందన్నారు. టీజీఎస్పీడీసీఎల్ పరిధిలో 10,000 మెగావాట్లు, జీహెచ్ఎంసీ పరిధిలో 5,000 మెగావాట్లకు గరిష్ట డిమాండ్ పెరగనుందని అంచనా వేశామని చెప్పారు. ఈ మేరకు విద్యుత్ సరఫరా చేసేందుకు అన్ని రకాల చర్యలు చేపట్టామని, ప్రతి జిల్లాకు సీనియర్ ఇంజనీర్‌ను నోడల్ అధికారిగా నియమించామన్నారు. సమీక్షలో టీజీఎస్పీడీసీఎల్ సీఎండీ ముషారఫ్ అలీ ఫారూఖీ పాల్గొన్నారు.

సింగరేణి సీఎండీగా మరో ఏడాది బలరామ్

పదవీ కాలాన్ని పొడిగిస్తూ ఉత్తర్వులు

సింగరేణి (కొత్తగూడెం): సింగరేణి చైర్మన్ అండ్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ (సీఎండీ)గా ఎన్.బలరామ్ డిప్యుటేషన్ పదవీకాలాన్ని మరో ఏడాదిపాటు పొడిగిస్తూ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. 2010 బ్యాచ్‌కు చెందిన ఐఆర్ఎస్ అధికారి బలరామ్ గత ఐదేళ్లుగా డైరెక్టర్ (ఫైనాన్స్)గా పనిచేస్తున్నారు. రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఏర్పాటయ్యాక 2024 జనవరి 1న సీఎండీగా నియమించారు. ఆయన పదవీ కాలం గతేడాది డిసెంబర్ 24వ తేదీనే ముగిసింది. అయితే తిరిగి మరో ఏడాదిపాటు పొడిగిస్తూ శుక్రవారం రాత్రి ఉత్తర్వులు వెలువడ్డాయి. ఆయన ఈ ఏడాది డిసెంబర్ 24 వరకు సీఎండీగా కొనసాగనున్నారు. ఆయన పదవీ కాలం పెంపుపై ఐఎన్‌టీయూసీ సెక్రటరీ జనరల్ బి.జనక్‌ప్రసాద్ శనివారం సింగరేణిభవన్‌లో కలిసి శుభాకాంక్షలు తెలిపారు. సీఎండీ సేవలను గుర్తించిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆయన పదవీ కాలాన్ని పొడిగించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరగా.. మరో ఏడాది పెంచుతూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసిందని పేర్కొన్నారు. కార్యక్రమంలో ఐఎన్‌టీయూసీ సెక్రటరీ వికాస్‌కుమార్ యాదవ్ పాల్గొన్నారు.

వివక్ష బడ్జెట్‌పై టీపీసీసీ నిరసనలు నేడు

సాక్షి, హైదరాబాద్: కేంద్ర బడ్జెట్‌లో తెలంగాణపై వివక్ష చూపినందుకు నిరసనగా.. ఆదివారం టీపీసీసీ ఆధ్వర్యంలో ధర్నా నిర్వహించనున్నారు. ఇందులో భాగంగా పీఎం, కేంద్ర మంత్రుల దిష్టి బొమ్మలను దహనం చేయాలని టీపీసీసీ నిర్ణయించింది. ఆదివారం సాయంత్రం 4 గంటలకు ట్యాంకుబండ్ అంబేడ్కర్ విగ్రహం వద్ద కాంగ్రెస్ ధర్నా చేపట్టనున్నట్టు టీపీసీసీ అధ్యక్షుడు మహేశ్ కుమార్ గౌడ్ ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. బడ్జెట్లో తెలంగాణపై వివక్షకు నిరసనగా.. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా జిల్లా ల్లోని అంబేడ్కర్ విగ్రహం వద్ద సోమవారం నిరసన కార్యక్రమాలు చేపట్టాలని పార్టీ నాయకులు, కేడర్‌కు సూచించారు.

హృదయ సంధ్యారాగం

సిరిసిల్ల 2వ బైపాస్‌లో మంచు తెరలో సూర్యబింబం

సిరిసిల్ల 2వ బైపాస్‌లో పొగమంచు

దట్టంగా కమ్ముకున్న మంచు తెరలు.. పొగమంచులోంచి చొచ్చుకొస్తున్న సూర్య కిరణాలు.. ఆ సుప్రభాతం సుందరం.. సుమధురం. సిరిసిల్ల రెండో బైపాస్ వద్ద శనివారం ఉదయం కనువిందు చేసిన ప్రకృతి సోయగమిది. - సాక్షి ఫొటోగ్రాఫర్, రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లా.

ఎలా ఎదుర్కొందాం?

- రాజకీయ పరిణామాలు, పాలనా అంశాలపై మంత్రులతో సీఎం రేవంత్ సుదీర్ఘ భేటీ
- 9 గంటలకు పైగా కమాండ్ కంట్రోల్ సెంటర్‌లో పలు కీలకాంశాలపై సమీక్ష
- స్థానిక సంస్థల్లో బీసీ రిజర్వేషన్ల పెంపు, ఎస్సీల వర్గీకరణపై చర్చ
- ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికలు, రాజకీయ పరిణామాలు, ఎమ్మెల్యేల భేటీపై కూడా..
- సోషల్‌మీడియాలో అనుసరించాల్సిన వైఖరి గురించి ప్రత్యేక చర్చ
- అధికారులు, సిబ్బందిని దూరంగా ఉంచి మనసు విప్పి చర్చించుకున్న మంత్రులు

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న రాజకీయ పరిణామాలు, పలు పాలనా అంశాలపై సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి మంత్రులందరితో సమావేశమయ్యారు. కమాండ్ కంట్రోల్ సెంటర్ వేదికగా సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి, ఉప ముఖ్యమంత్రి మల్లు భట్టి విక్రమార్క, మంత్రులు ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి, శ్రీధర్‌బాబు, దామోదర రాజనర్సింహ, పొంగులేటి శ్రీనివాస్‌రెడ్డి, కొండా సురేఖ, జూపల్లి కృష్ణారావు, పొన్నం ప్రభాకర్, కోమటిరెడ్డి వెంకట్‌రెడ్డి, తుమ్మల నాగేశ్వరరావు, సీతక్కలు శనివారం ఉదయం 10:30 గంటల నుంచి రాత్రి 7:45 నిమిషాల వరకు సుదీర్ఘంగా భేటీ అయ్యారు. దాదాపు 9గంటలకు పైగా జరిగిన ఈ సమావేశంలో అధికారులు, సిబ్బందిని దూరంగా ఉంచిన మంత్రులు అనేక అంశాలపై మనసు విప్పి మాట్లాడుకున్నట్టు సమాచారం.

ఈ నెల 5న అసెంబ్లీ భేటీ...?

బీసీలకు స్థానిక సంస్థల్లో రిజర్వేషన్ల పెంపు, ఇటీవల రాష్ట్రంలో చేపట్టిన సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, కులగణన గురించి సీఎం, మంత్రులు సుదీర్ఘంగా చర్చించారు.

➤ బీసీ రిజర్వేషన్ల విషయంలో గత ప్రభుత్వ హయాంలో జరిగిన అన్యాయాన్ని సరిదిద్దేలా ముందుకెళ్లాలని, ఇటీవల చేపట్టిన కులగణన రిపోర్టును కోర్టు ముందుంచి బీసీ రిజర్వేషన్ల పెంపునకు ఎలాంటి అడ్డంకి లేకుండా చూడాలని నిర్ణయించినట్టు సమాచారం. ఈనెల 5వ తేదీన అసెంబ్లీని ప్రత్యేకంగా సమావేశపరచి స్థానిక సంస్థల్లో బీసీలకు 42 శాతానికి తగ్గకుండా రిజర్వేషన్లు కల్పించేలా కేంద్రం చొరవ తీసుకోవాలని తీర్మానం చేయాలని నిర్ణయించినట్టు తెలిసింది.

➤ ఎస్సీల వర్గీకరణ అంశంపై కూడా మంత్రులతో సీఎం చర్చించారని, రాజకీయంగా విమర్శలు రాకుండా వీలున్నంత త్వరగా రాష్ట్రంలో ఎస్సీల వర్గీకరణను అమలు చేయాలని, ఎన్నికల కోడ్ ముగిశాక ఈ విషయంలో ప్రభుత్వ విధానాన్ని స్పష్టంగా మరోమారు ప్రకటించాలని నిర్ణయించినట్టు తెలిసింది.

➤ త్వరలో జరగబోయే గ్రాడ్యుయేట్ ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికలు, ఎమ్మెల్యేల కోటా ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికలపై కూడా మంత్రులు చర్చించారు. గ్రాడ్యుయేట్ ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికల్లో పార్టీ అభ్యర్థి వి.నరేందర్‌రెడ్డి గెలుపొందే ప్రణాళికలు రూపొందించే బాధ్యతలు మంత్రులు దామోదర, శ్రీధర్‌బాబు, పొన్నం ప్రభాకర్‌లకు అప్పగించారు.

➤ తాజాగా వివాదాస్పదమైన పార్టీ ఎమ్మెల్యే డిన్నర్ అంశం కూడా చర్చకు వచ్చిందని తెలుస్తోంది. ఈ వ్యవహారంలో ఎమ్మెల్యేలకు ఇబ్బంది కలగకుండా మంత్రులు వ్యవహరించాల్సిన తీరు గురించి సీఎం దిశానిర్దేశం చేశారని, మంత్రులంతా సమష్టిగా పనిచేయాలని, ఒక్కటే మాట.. ఒక్కటే పంథా రీతిలో ఇక ముందు పని చేయాలనే చర్చ కూడా వచ్చినట్టు సమాచారం.

నేడు ఢిల్లీకి సీఎం

ఢిల్లీ అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ పార్టీ తరఫున పోటీ చేయనున్న అభ్యర్థుల పక్షాన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి ఎ.రేవంత్‌రెడ్డి ప్రచారం చేయనున్నారు. ఇందుకోసం ఆదివారం ఆయన ఢిల్లీ వెళ్తారని, ఆది, సోమవా రాల్లో ఎన్నికల ప్రచారంలో సీఎం పాల్గొంటారని గాంధీభవన్ వర్గాలు వెల్లడించాయి.

అధిష్టానం జోక్యం?

ఇటీవల సోషల్‌మీడియా వేదికగా జరిగిన ఓ వ్యవహారంపై సీఎం, మంత్రులు ప్రత్యేకంగా చర్చించినట్టు తెలిసింది. కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారిక హ్యాండిల్‌లో నిర్వహించిన ఓ పోల్‌లో బీఆర్ఎస్‌కు అనుకూలంగా ఫలితం రావడం, ఈ హ్యాండిల్ స్క్రీన్‌షాట్‌కు బీఆర్ఎస్ సోషల్‌మీడియా విస్తృతంగా ప్రచారం కల్పించిన నేపథ్యంలో సోషల్ మీడియా విషయంలో అటు పార్టీ, ఇటు ప్రభుత్వం అనుసరించాల్సిన వ్యవహారంపై మంత్రులు తమ అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చారు. అయితే, ఈ అంశం పార్టీ అధిష్టానం దృష్టికి కూడా వెళ్లిందని, మరోమారు ఇలాంటివి జరగకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని ఢిల్లీ పెద్దలు రాష్ట్ర పార్టీని ఆదేశించినట్టు తెలిసింది. ఈ నేపథ్యంలో బీఆర్ఎస్ సోషల్‌మీడియా, కాంగ్రెస్ వ్యతిరేక సోషల్‌మీడియాలు చేస్తున్న దుష్ప్రచారాన్ని అడ్డుకునేలా కాంగ్రెస్ పార్టీ సోషల్‌మీడియాను తయారు చేయాలని, ప్రతి చిన్న అంశంపై చేస్తున్న రాద్ధాంతాన్ని సమర్థవంతంగా అడ్డుకోవాలని ఈ సమావేశంలో నిర్ణయించినట్టు తెలిసింది.

మీడియాతో మంత్రులు ఏం చెప్పారంటే..

సమావేశానంతరం, కమాండ్ కంట్రోల్ సెంటర్ వద్ద మీడియాతో మంత్రులు దామోదర రాజనర్సింహ, శ్రీధర్ బాబు, పొన్నం ప్రభాకర్, జూపల్లి కృష్ణారావులు మాట్లాడారు. సుప్రీంకోర్టు తీర్పు వచ్చిన రెండు గంటల్లోనే ఎస్సీ వర్గీకరణపై అసెంబ్లీలో ప్రకటన చేశామని, వర్గీకరణకు కట్టుబడి ఉన్నామని దామోదర రాజనర్సింహ చెప్పారు. కేబినెట్ సబ్‌కమిటీ సూచన మేరకు వన్ మ్యాన్ కమిషన్‌ను నియమించామని, ఈ కమిషన్ త్వరలో రిపోర్ట్ ఇస్తుందని, ఆ రిపోర్ట్‌పై కేబినెట్‌లో చర్చించి, అసెంబ్లీలో ప్రవేశపెడుతామని వెల్లడించారు. పొన్నం ప్రభాకర్ మాట్లాడుతూ కులగణన కార్యరూపం దాల్చడానికి సంబంధించి ముఖ్యమంత్రి, ఉప ముఖ్యమంత్రి, సహచర మంత్రులు చర్చించామన్నారు. ఈనెల 5వ తేదీన సబ్ కమిటీ ఇచ్చిన నివేదికను కేబినెట్ ముందు పెడతామని, తర్వాత సభలో చర్చకు పెట్టడం ద్వారా ప్రజాస్వామిక విధానాన్ని ముందుకు తీసుకుపోతామన్నారు.

బీసీ రిజర్వేషన్లకు 5న కేబినెట్, అసెంబ్లీ ఆమోదం!

- జనగణన నివేదికపై నేడు, రేపు మంత్రివర్గ ఉపసంఘం చర్చ
- మార్పులు, చేర్పులతో సీఎంకు నివేదిక

సాక్షి, హైదరాబాద్: స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల్లో బీసీలకు ఎంతశాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించాలన్న అంశాన్ని ఈ నెల 5న జరగనున్న కేబినెట్ సమావేశంలో తేల్చనున్నారు. సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి అధ్యక్షతన 5న మంత్రివర్గం భేటీ అవుతోంది. ఆ సమావేశంలో కులగణన నివేదికపై చర్చించి, బీసీ రిజర్వేషన్లకు ఆమోదముద్ర వేస్తారని తెలిసింది. అదే రోజు మధ్యాహ్నం ప్రత్యేక అసెంబ్లీ సమావేశం నిర్వహించి ఆ నివేదికపై సభలో చర్చించను న్నారు. అదే రోజు నివేదికను సభ ఆమోదించనున్నట్లు అధికార వర్గాల సమాచారం. కాగా ఆదివారం ప్రణాళిక శాఖ ముఖ్యకార్యదర్శి సందీప్‌కుమార్ సుల్తానియా కులగణన నివేదికను మంత్రివర్గ ఉపసంఘం చైర్మన్, మంత్రి ఉత్తమ్‌కు సచివాలయంలో అందించనున్నట్లు తెలిసింది. ఉత్తమ్ నేతృత్వంలో మంత్రులు దామోదర రాజనర్సింహ, శ్రీధర్‌బాబు, పొన్నం, సీతక్కలతో కులగణనపై గత ఏడాది అక్టోబర్ 19న మంత్రివర్గ ఉపసంఘం వేసిన విషయం తెలిసిందే. ఈ ఉపసంఘం ఆది, సోమవారాల్లో సమావేశమై నివేదికపై చర్చించి అవసరమైన మార్పులు చేర్పులు చేయనుంది. ఆ తర్వాత తుది నివేదికను సీఎం కు సమర్పించనుంది. ఉపసంఘం సూచనల మేరకు రాష్ట్రంలో ఇంటింటి సర్వే చేసి ప్రజల సామాజిక, ఆర్థిక, విద్య, ఉపాధి, రాజకీయ, కుల సర్వే నిర్వహించి ఈ నివేదికను రూపొందించిన విషయం తెలిసిందే.

స్థానికంలో ఇద్దరు పిల్లల నిబంధన తొలగించండి

మంత్రులకు నాయక్ ధరావత్ విజ్ఞప్తి

సాక్షి, హైదరాబాద్: స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల్లో ఇద్దరికి మించి పిల్లలున్నా పోటీకి అర్హత కల్పించాలని మంత్రులు శ్రీధర్‌బాబు, పొంగులేటి శ్రీనివాస్‌రెడ్డికి అభిమాన్ గాంధీ నాయక్ ధరావత్ విజ్ఞప్తి చేశారు. త్వరలోనే జరగనున్న స్థానిక ఎన్నికల్లో ఇద్దరు పిల్లల నిబంధన అడ్డంకిగా మారనున్నందున నూతన పీఆర్ చట్టంలోని ఈ అంశాన్ని ప్రభుత్వం తొలగించాలని కోరారు. గతంలో ఉమ్మడి ఏపీలో ఈ నిబంధనను తీసుకొచ్చిన చంద్రబాబు ఇప్పుడు ఏపీలో తొలగించారని తెలిపారు. దేశంలోని ఏ రాష్ట్రంలో లేని ఈ నిబంధనను తెలంగాణలోనూ తొలగించాలన్నారు. శనివారం ఈ మేరకు మంత్రులకు వినతిపత్రం ఇచ్చాడు.

గచ్చిబౌలిలో కాల్పుల కలకలం

గచ్చిబౌలిలోని ప్రిజం పబ్‌లో కాల్పులు జరిగింది ఇక్కడే...

నిందితుడిని పట్టుకున్న పోలీసులు, బౌన్సర్లు

నిందితుడు బత్తుల ప్రభాకర్

- ప్రిజం పబ్‌లో పోలీసులపై పాత నేరస్తుడు బత్తుల ప్రభాకర్ కాల్పులు
- మాదాపూర్ సీసీఎస్ హెడ్ కానిస్టేబుల్ వెంకటరెడ్డికి బుల్లెట్ గాయం
- ప్రభాకర్ పారిపోతుండగా చుట్టుముట్టి పట్టుకున్న పోలీసులు

గచ్చిబౌలి: కరుడుగట్టిన నేరస్తుడు బత్తుల ప్రభాకర్ హైదరాబాద్ గచ్చిబౌలిలోని ప్రిజం పబ్ వద్ద పోలీసులపై కాల్పులకు తెగబడ్డాడు. ఈ కాల్పుల్లో మాదాపూర్ సీసీఎస్ హెడ్‌కానిస్టేబుల్ వెంకటరెడ్డికి బుల్లెట్ గాయమైందని మాదాపూర్ డీసీపీ డాక్టర్ వినీత్ శనివారం తెలిపారు. ఏపీలోని చిత్తూరు జిల్లా సోముల గ్రామానికి చెందిన బత్తుల ప్రభాకర్.. ఏపీ, తెలంగాణలో అనేక దోపిడీలకు పాల్పడ్డాడు. అతడిపై రెండు రాష్ట్రాలలో 70కి పైగా కేసులు నమోదయ్యాయి. సైబరాబాద్, హైదరాబాద్, రాచకొండ కమిషనరేట్ల పరిధిలోనే 16 చోరీ కేసులున్నాయి. 2023 నుంచి పోలీసులకు చిక్కకుండా తప్పించుకు తిరుగుతున్నాడు. ప్రభాకర్ తరచు ఫైనాన్షియల్ డిస్ట్రిక్ట్‌లోని ప్రిజం పబ్‌కు వెళ్తున్నాడని గుర్తించిన పోలీసులు.. అతడిని పట్టుకునేందుకు స్కెచ్ వేశారు. మాదాపూర్ హెడ్‌కానిస్టేబుళ్లు వెంకటరెడ్డి, వీరస్వామి, ప్రదీప్‌రెడ్డి ప్రిజం పబ్ వద్ద కాపు కాశారు. ప్రభాకర్ పబ్ వద్దకు రాగానే నిర్బంధించేందుకు ప్రయత్నించారు. దీంతో అతడు తన వద్ద ఉన్న దేశీయ తుపాకీతో రెండు రౌండ్లు కాల్పులు జరిపాడు. ఒక బుల్లెట్ వెంకటరెడ్డి ఎడమ పాదంలోంచి దూసుకెళ్లింది. అయినా వెనుకడుగు వేయకుండా పబ్‌లోని బౌన్సర్ల సాయంతో మిగిలిన ఇద్దరు హెడ్‌కానిస్టేబుళ్లు ప్రభాకర్‌ను పట్టుకున్నారు. అతని వద్ద నుంచి రెండు తుపాకులు, 23 బుల్లెట్లను స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు డీసీపీ వినీత్ తెలిపారు. గాయపడిన కానిస్టేబుల్ వెంకటరెడ్డిని చికిత్స కోసం కాంటినెంటల్ ఆసుపత్రికి తరలించారు. అతడిని శనివారం రాత్రి సైబరాబాద్ కమిషనర్ అవినాశ్ మహంతి పరామర్శించారు.

కేసీఆర్ హిస్టరీ.. రేవంత్ లాటరీ

- అబద్ధాలు చెప్పడం, బూతులు మాట్లాడటం తప్ప సీఎంకు ఏమీ చేతకాదు
- అంబేడ్కర్ విగ్రహావిష్కరణలో బీఆర్ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కేటీఆర్

అంబేడ్కర్ విగ్రహావిష్కరణ అనంతరం అభివాదం చేస్తున్న కేటీఆర్

కుల్కచర్ల: 'కేసీఆర్ అంటే హిస్టరీ.. రేవంత్ లాటరీ'అని బీఆర్ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కేటీఆర్ అన్నారు. వికారాబాద్ జిల్లా కుల్కచర్ల మండలం దాస్యానాయక్‌తండాలో ఏర్పాటు చేసిన అంబేడ్కర్ విగ్రహాన్ని శనివారం ఆయన ఆవిష్కరించారు. ఈ సందర్భంగా కేటీఆర్ మాట్లాడుతూ అంబేడ్కర్ ఒక కులానికి, మతానికి చెందిన వారు కాదని, అన్ని వర్గాల వారికి మార్గదర్శకంగా నిలిచే మహోన్నతమైన వ్యక్తి అని పేర్కొన్నారు. రేవంత్‌రెడ్డి లాటరీలో సీఎం అయ్యాడని, ఆయనకు అబద్ధాలు చెప్పడం, బూతులు మాట్లాడటం తప్ప మరేమీ చేతకాదని విమర్శించారు. వచ్చే అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో పట్నం నరేందర్‌రెడ్డి ఆయన్ను మరోసారి ఓడించి తీరుతారని ధీమా వ్యక్తం చేశారు. ఓట్లు వేసి గెలిపించిన అమాయక గిరిజన రైతులు భూములను లాక్కునే ప్రయత్నం చేయడమే కాకుండా వారిని జైలులో పెట్టించిన నీచమైన చరిత్ర కలిగిన వ్యక్తి రేవంత్ అని మండిపడ్డారు.

నిరూపిస్తే రాజకీయ సన్యాసం

ఎప్పుడూ అబద్ధాలు చెప్పే ముఖ్యమంత్రి తన స్వగ్రామంలోనైనా వందశాతం రుణమాఫీ చేశాడని నిరూపిస్తే తన ఎమ్మెల్యే పదవికి రాజీనామా చేయడంతో పాటు రాజకీయ సన్యాసం తీసుకుంటానని కేటీఆర్ అన్నారు. ఇందుకోసం ఎక్కడికి రమ్మన్నా వస్తామని సవాల్ విసిరారు. దమ్ముంటే కొడంగల్‌లోని లగచర్లకు రా నేను వస్తా అక్కడే తేల్చుకుందాం ఎంతమందికి రుణమాఫీ అయ్యిందో చర్చ పెడదాం అన్నారు. అంబేడ్కర్ కల్పించిన రాజ్యాంగబద్ధమైన హక్కులతో త్వరలోనే తామంతా లగచర్లలో పర్యటిస్తామని, ఎవరు అడ్డుకుంటారో చూస్తామని పేర్కొన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో మాజీ డిప్యూటీ సీఎం మహమూద్‌అలీ, మాజీ మంత్రులు పి.సబితాఇంద్రారెడ్డి, శ్రీనివాస్‌గౌడ్, ఎమ్మెల్యే పాడి కౌశిక్‌రెడ్డి, ఎమ్మెల్సీలు శంభీపూర్ రాజు, నవీన్‌రెడ్డి, మాజీ ఎమ్మెల్యేలు మహేశ్‌రెడ్డి, నరేందర్‌రెడ్డి, ఆనంద్, రోహిత్‌రెడ్డి, బాల్క సుమన్, బీఆర్ఎస్ నేత ఆర్ఎస్ ప్రవీణ్‌కుమార్ పాల్గొన్నారు.

మహిళా న్యాయవాదులతో కబడ్డీ ఆడుతున్న జస్టిస్ సూరేపల్లి నందా

క్రీడలతో శారీరక, మానసిక వికాసం

న్యాయవాదుల క్రీడాపోటీల్లో హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సూరేపల్లి నందా

ఖమ్మం లీగల్: కేసుల ఒత్తిడితో సతమతమయ్యే మహిళా న్యాయవాదులు క్రీడల్లో పాల్గొనడం ద్వారా మానసిక ప్రశాంతతతో పాటు శారీరక దృఢత్వం లభిస్తుందని హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సూరేపల్లి నందా అభిప్రాయపడ్డారు. ఖమ్మం సర్దార్ పటేల్ స్టేడియంలో రెండు రోజులపాటు జరగనున్న తాళ్లూరి సాహస్ చౌదరి మెమోరియల్ ట్రస్ట్ రాష్ట్రస్థాయి మహిళా న్యాయవాదుల క్రీడా పోటీలను శనివారం జస్టిస్ సూరేపల్లి నందా ప్రారంభించారు. అనంతరం ఆమె మహిళా న్యాయవాదులతో కలిసి కబడ్డీ ఆడారు. కార్యక్రమంలో ఖమ్మం జిల్లా ప్రధాన న్యాయమూర్తి జి.రాజగోపాల్, హైకోర్టు బార్ అసోసియేషన్ మాజీ అధ్యక్షుడు పొన్నం అశోక్‌గౌడ్ పాల్గొన్నారు.

డిన్నర్ పే 'చర్చ'

- హైదరాబాద్‌లోని ఓ హోటల్‌లో ఇటీవల కలిసిన కాంగ్రెస్ ఎమ్మెల్యేలు
- డిన్నర్ చేద్దామంటూ సన్నిహిత ఎమ్మెల్యేలకు ఉమ్మడి పాలమూరు జిల్లా ఎమ్మెల్యే ఆహ్వానం
- డిన్నర్‌లో భాగంగా పిచ్చాపాటి కబుర్లు..మంత్రులకు నిధులెక్కువ ఎలా వెళతాయంటూ చర్చ
- ఓ మంత్రి తన వ్యవహార శైలితో పార్టీకి చెడ్డపేరు తెస్తున్నారన్న పాలమూరు ఎమ్మెల్యే
- ఎమ్మెల్యేల డిన్నర్‌పై రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇంటెలిజెన్స్ నివేదిక

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్ర కాంగ్రెస్‌లో ఇప్పుడు 'డిన్నర్ పే చర్చ'హాట్‌టాపిక్‌గా మారింది. ఉమ్మడి పాలమూరు జిల్లాకు చెందిన ఓ యువ ఎమ్మెల్యే తన సన్నిహిత ఎమ్మెల్యేలకు డిన్నర్ ఇవ్వడం, ఆ డిన్నర్‌కు వెళ్లిన ఎమ్మెల్యేలు పలు వివాదాస్పద అంశాలపై చర్చించడంతో కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఏదో జరిగిపోతుందనే చర్చ రాజకీయవర్గాల్లో జరుగుతోంది. ఈ ఎమ్మెల్యేల డిన్నర్‌పై ఇంటెలిజెన్స్ నివేదిక ఇవ్వడంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పెద్దలు కూడా అప్రమత్తమయ్యారు. ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి శనివారం కమాండ్ కంట్రోల్ సెంటర్‌లో నిర్వహించిన సుదీర్ఘ భేటీలో ఈ అంశం కూడా చర్చకు వచ్చిందని సమాచారం.

మనం లేకపోతే.. వాళ్లున్నారా ?

ఆ ఎమ్మెల్యే ఆహ్వానం మేరకు హైదరాబాద్‌లోని ఓ హోటల్‌లో కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన ఐదారుగురు ఎమ్మెల్యేలు ఇటీవల డిన్నర్‌కు వెళ్లారు. ఈ డిన్నర్‌కు వెళ్లిన ఓ ఎమ్మెల్యే కథనం ప్రకారం.. డిన్నర్‌లో భాగంగా ఎమ్మెల్యేలు, మంత్రుల గురించి చర్చించుకున్నారు. రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ పరిపాలన, మంత్రుల పనితీరు, ఎమ్మెల్యేలకు ఇస్తున్న నిధులు, మంత్రులతో సఖ్యత, ఓ కీలకశాఖకు చెందిన మంత్రి వ్యవహారశైలి తదితర అంశాలపై వారు మాట్లాడుకున్నారు. మంత్రులు తమ నియోజకవర్గాలకు వేల కోట్ల రూపాయల నిధులు తీసుకెళుతున్నారని, ఎమ్మెల్యేలకు మాత్రం నిధుల కేటాయింపులో ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం లేదని ఓ ఎమ్మెల్యే ఈ సందర్భంగా ప్రస్తావించారు. అసలు ఎమ్మెల్యేలు లేనిదే మంత్రులు ఎక్కడి నుంచి వస్తారని, ఎమ్మెల్యేలను పట్టించుకోకుండా వ్యవహరిస్తున్నారని ఆ ఎమ్మెల్యే వ్యాఖ్యానించినట్టు తెలిసింది. పాలమూరు జిల్లాకు చెందిన ఓ ఎమ్మెల్యే ప్రభుత్వంలోని కీలకశాఖకు చెందిన మంత్రి గురించిన అంశాన్ని లేవనెత్తారు. విచ్చలవిడిగా ఆయన తన వ్యవహార శైలితో పార్టీకి చెడ్డపేరు తెస్తున్నారని, ఆయనపై తన పోరాటాన్ని ఆపేది లేదని, ఈ విషయంలో ఎంత వరకైనా వెళతానని ఆ ఎమ్మెల్యే వ్యాఖ్యానించినట్టు తెలిసింది. కాంగ్రెస్ ప్రజాపాలనలో అన్ని వర్గాలకు న్యాయం చేసేందుకు ప్రయత్నం జరుగుతోందని, ఈ తరుణంలో పార్టీని, ప్రభుత్వాన్ని క్రమశిక్షణగా ముందుకు తీసుకెళ్లాల్సిన అవసరముందని వారు మాట్లాడుకున్నారు.

విభేదాలు రానివ్వొద్దన్న సీఎం !

కాగా, ఎమ్మెల్యేల డిన్నర్ వ్యవహారం నిఘా వర్గాల ద్వారా సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి దృష్టికి వెళ్లినట్టు తెలిసింది. శనివారం కమాండ్ కంట్రోల్ సెంటర్‌లో జరిగిన మంత్రులతో భేటీలో ఈ అంశాన్ని ప్రస్తావించినట్టు సమాచారం. ఎమ్మెల్యేలతో విభేదాలు రానివ్వొద్దని, వారితో గ్యాప్ రావడం ద్వారా పార్టీకి, ప్రభుత్వానికి నష్టం జరుగుతుందని, ఇన్‌చార్జ్ మంత్రులు ఆయా జిల్లాల ఎమ్మెల్యేలను సమన్వయం చేసుకుంటే బాగుంటుందని సూచించినట్టు సమాచారం. ప్రభుత్వానికి, పార్టీకి మధ్య కూడా సమన్వయం అవసరమని సీఎం రేవంత్ మంత్రులకు దిశానిర్దేశం చేసినట్టు తెలిసింది.

Published and printed by Dhananjaya Reddy Rakkasi on behalf of Jagati Publications Limited, Published from Vishnu Motor Plaza,2nd Floor, 31-A, Jawaharlal Nehru Road, Ekkattuthangal, Chennai -600 032 and Printed at Dangat Media Pvt Ltd.,22.Dighe MIDC, Navi Mumbai, Maharashtra- 400708, MNS Printers Private Limited, Survey no. 76/1, Noombal Village, Velappanchavadi, Poonamallee High Road, Chennai - 600 077. Jagati Publications Limited, Survey No.172, Vegata Village, Jadigenalhalli, Hoskote Taluk,Bangaluru Rural Dist, Impression Printing & Packaging Limited, C-18-19-20, Sector -59, Noida, Uttar Pradesh-201 301.
EDITOR: Dhananjaya Reddy Rakkasi, (Responsible for selection of News under the PRB Act) RNI No:TNTEL/2008/25943